

การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชีในเขตจังหวัด
สมุทรปราการ

บทคัดย่อ
ของ
นายสุชาติ กมลภากรณ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
กุมภาพันธ์ 2547

สฤณี กมลภากรณ์. (2547). การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชีในเขต
จังหวัดสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ศิริวรรณ
เสรีรัตน์.

สารนิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเพื่อ ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชีใน
เขตจังหวัดสมุทรปราการ โดยทำการศึกษาความเป็นไปได้ สองด้านคือ ด้านการตลาด และด้านการเงินเพื่อ
มุ่งวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายธุรกิจให้บริการทำบัญชี และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสำนักงาน
บัญชี และศึกษาข้อมูลเชิงตัวเลขเพื่อพิจารณาผลตอบแทนภายหลังลงทุนทำธุรกิจด้านนี้ไปแล้ว

1. ความเป็นไปได้ด้านการตลาด โดยศึกษาถึงข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัด
สมุทรปราการ คือ ขนาดธุรกิจจำแนกตามรายได้ต่อปี การเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ระยะเวลาในการดำเนิน
ธุรกิจ ประเภทธุรกิจ การที่ธุรกิจมีบุคลากรภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ สถานที่ตั้ง และปัจจัยต่าง ๆ ที่
ธุรกิจใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกสำนักงานบัญชี ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบ ข้อมูลของกลุ่มธุรกิจ
ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของธุรกิจการให้บริการทำบัญชี และอุปสงค์ของความต้องการใช้บริการสำนักงานบัญชี
วิไลนกร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการที่จัดตั้งขึ้นก่อนปี
2545 จำนวน 11,104 บริษัท และจำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษาคือ 386 บริษัท โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ
มีระบบกับแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานคือ
ค่าไคสแควร์ (Chi Square)

ผลการศึกษาค้นคว้ามีรายละเอียดดังนี้

1.1 ปัจจัยที่ธุรกิจให้ความสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีมากที่สุดคือ ความ
ถูกต้องของการจัดทำบัญชี ความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี ความสามารถในการให้คำปรึกษา
เรื่องบัญชี ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องภาษี ความรวดเร็วในการให้บริการ ความสะดวกในการ
ติดต่อ การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย ความเป็นระบบของสำนักงาน ส่วนปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้บริการ
สำนักงานบัญชีที่อยู่ระดับมาก คือ ราคาค่าธรรมเนียม บุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน ความสามารถในการ
ให้คำปรึกษาเรื่องการบริหาร ความมีธรรมาภิบาลของเจ้าของสำนักงานบัญชี และปัจจัยในการเลือกใช้บริการ
สำนักงานบัญชีปานกลางคือ ชื่อเสียงสำนักงาน จำนวนพนักงานของสำนักงาน อายุของเจ้าของสำนักงาน
บัญชี การรู้จักเจ้าของสำนักงานเป็นการส่วนตัว เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร ความเป็นระเบียบ
เรียบร้อยในการจัดสำนักงาน และการมีผู้แนะนำให้ใช้บริการสำนักงานบัญชี

1.2 ขนาดธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05 ในเรื่องเกี่ยวกับความถูกต้องของการจัดทำบัญชี ส่วนปัจจัยอื่น ๆ
ไม่แตกต่างกัน

1.3 บริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05 ในเรื่องเกี่ยวกับ ราคาค่าธรรมเนียม ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ ไม่
แตกต่างกัน

1.4 บริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้นักงานบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05 ในเรื่องเกี่ยวกับชื่อเสียงสำนักงาน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสำนักงาน ส่วนปัจจัยอื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

1.5 บริษัทที่มีประเภทธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้นักงานบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05 ในเรื่องเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้ ส่วนปัจจัยอื่นไม่แตกต่างกัน

1.6 บริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05 ในเรื่องเกี่ยวกับบุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน ส่วนปัจจัยอื่นไม่แตกต่างกัน

1.7 บริษัทที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05 ในเรื่องเกี่ยวกับ ความรวดเร็วในการให้บริการ เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร และความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี ส่วนปัจจัยอื่นไม่แตกต่างกัน

2. ความเป็นไปได้ด้านการเงิน

การจัดตั้งสำนักงานบัญชีเขตจังหวัดสมุทรปราการจะใช้เงินลงทุนเริ่มแรก 1 ล้านบาท โดยมีอายุโครงการ 5 ปี โดยทำการศึกษาถึง รายได้และค่าใช้จ่ายของโครงการ การจัดทำประมาณการงบการเงิน การประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ การทดสอบสมมุติฐานทางการเงิน และการตัดสินใจลงทุนในโครงการ

ผลการวิเคราะห์ศึกษามีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มธุรกิจที่สนใจในบริการสำนักงานบัญชีและมีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงผู้จัดทำบัญชีมีจำนวน 62 ราย และมีกำไรขาดทุนสุทธิต่อปี ปีแรกขาดทุน 426,487 บาท ปีที่สองมีกำไรสุทธิหลังภาษี 598,765 บาท ปีที่สามมีกำไรสุทธิหลังภาษี 890,547 บาท ปีที่สี่มีกำไรสุทธิหลังภาษี 964,182 บาท และปีที่ห้ามีกำไรสุทธิหลังภาษี 1,041,113 บาท โดยมีกำไรสะสมเมื่อสิ้นสุดโครงการเท่ากับ 3,068,120 บาท

2.2 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ของโครงการเท่ากับ 5,920,492 บาท ค่าอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ของโครงการเท่ากับ 74 เปอร์เซ็นต์ และมีระยะเวลาคืนทุนของโครงการ (Payback Period) เท่ากับ 2 ปี กับ 5.6 เดือน มีจุดคุ้มทุนปีแรกที่ 44 ราย ยอดขาย ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1,941,500 บาท ปีที่สองอยู่ที่ 40 ราย ยอดขาย ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1,774,080 บาท ปีที่สามอยู่ที่ 42 ราย ยอดขาย ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1,852,830 บาท ปีที่สี่อยู่ที่ 45 ราย ยอดขาย ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 1,984,410 บาท ปีที่ห้าอยู่ที่ 48 ราย ยอดขาย ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 2,125,056 บาท

2.3 สาเหตุที่จุดคุ้มทุนสูงในแต่ละปีเนื่องจากอัตราเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายคงที่ที่สูงขึ้นมากกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของกำไรส่วนเกิน แต่อย่างไรก็ตามอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนธุรกิจ ณ จุดคุ้มทุน มีแนวโน้มลดลงในปีที่ 4 และ 5 เนื่องจากกำไรส่วนเกินมีการเพิ่มขึ้นมากขึ้นเพื่อชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ที่เพิ่มสูงขึ้น

2.4 จากการทดสอบสมมุติฐานทางการเงินได้ผลสรุปว่า โครงการนี้ยอมรับได้

ผลการศึกษาทั้งทางด้านการตลาดและด้านการเงินสรุปว่าธุรกิจให้บริการทำบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการนี้น่าลงทุน

THE FEASIBILITY STUDY OF ACCOUNTING SERVICE BUSINESS
AT SAMUTPRAKARN PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
MR. SARIT KAMONPAKORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the master of Business Administration degree in Management
at Srinakharinwirot University
February 2004

Sarit Kamonpakorn. (2547). *The Feasibility Study of Accounting service business at Samutprakarn province*. Master Project, M.B.A. (Management). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Assoc.Prof. Sirivan Serirat.

The purpose of this study was to investigate the possibility to do business of accounting service in Samut Prakarn province. The study examined in two areas; marketing and finance. The study emphasized analysis target group of doing business of accounting service and factors influence to decision making to select accounting office. In addition, the study examined nominal data to determine the profit after investing in this business.

1. The possibility in marketing area, a researcher investigated the information available for doing the business in Samut Prakarn province. The information was business size classified by revenue per year, value-added tax system, duration to do business, a type of business, outsiders intervention in the administration or decision making of the business location and other factors that business hold as a criterion to decide for selection of accounting office. The result of this research demonstrated the data of business group as the target group for accounting service and demand for the service from Vilankon Accounting Office.

The populations of the study are the companies which established before B.E. 2545 located at Samutprakarn province total 11,104 companies and The sampling group in this research is 386 companies selected by systematic sampling method and specific method . The tool to collect data is questionnaire. The Statistics for data analysis are percentile, means, and Standard Deviation (S.D.). Statistics to test hypotheses is chi-square.

The results could be summarized as follows:

1.1 The most factors that each business took attention to select accounting service are accuracy in accounting computation, reliability on taxation and accounting resolutions, capability of being consultant relevant to accounting, capability of being consultant relevant to taxation, rapidity of the service, convenience in contact, appointment on time and systematic being of office. Prime factors that effect on the selection at the 'more' level are fee of service , accounting office owner characters, capability of being consultant about administration, attitude of the accounting office owner. The factors effect on the selection for accounting service at 'moderate' level are reputation of the accounting company, the number of staff in accounting office, age of accounting office owner, familiar with accounting office in personal, the owner know revenue official, the order of office management and recommendation from another.

1.2 Size of business effect on the decision to select accounting office differently at significant level 0.05 in the issue about accuracy of accounting computation. Another factors are not different.

1.3 Companies that have value-added tax system differently have opinion to select accounting office differently at significant level 0.05 in the issue about charge. Another factors are not different.

1.4 Companies that have duration of doing business differently have opinion to select accounting office differently at significant level 0.05 in the issue about prominent of the office and order of the office. Another factors are not different with significance.

1.5 Companies that have different kind of business have opinions to select accounting office differently with significant at 0.05 in the issue about computer application in the office, another factors are indifferent.

1.6 Companies that have outsiders intervene the administration have opinions to select accounting office differently with significant at 0.05 in the issue about characters of accounting office owner, another factors are indifferent.

1.7 Companies that settle in different locations have opinions to select accounting offices differently with significant at 0.05 in the issue about time of the service, office owner familiar with revenue official in personnel and reliability to resolve tax and accounting problems. Another factors are indifferent.

2. The possibility in finance

To establish accounting office in Samut Prakarn province, an investor has to invest 1 million Baht as an initial capital. Duration of the project is 5 years and learning about revenue and expenditures of the project, financial statement management and evaluate financial yield of the project, financial hypothesis testing and decision to invest in the project.

The results of the investigation are as follows:

2.1 Business groups that interest in accounting service and trend to change accounting office have 62 groups and having net margin and net loss per year; first year had net lose 426,487 Baht, second year had net margin 598,765 Baht, third year had net margin 890,547 Baht, forth year had net margin 964,182 Baht, and fifth year had net margin 1,041,113 Baht with the accumulating profit after the end of the project at 3,068,120 Baht.

2.2 Net present value (NPV) of the project was 5,920,492 Baht, Internal Rate of Return (IRR) from the project was 74 percent and payback period at 2 years and 5.6 months. Break-even point for the first year meet 44 groups, net sales at break-even point was 1,941,500 Baht. Break-even point of the second year was 40 groups, net sales at break-even point was 1,774,080 Baht. The third year was

42 groups, net sales at break-even point was 1,852,830 Baht. The fourth year was 45 groups, net sales at break-even point was 1,984,410 Baht. The fifth year was 48 groups, net sales at break-even point was 2,125,056 Baht.

2.3 The reasons weighed break-even point higher in each year were the rate of expenditure that increased more than net margin increasing rate. However, increasing rate of business at break-even point tend to decrease in the fourth and fifth year because net margin increase more to compensate increase fixed expenditure.

2.4 From financial hypothesis testing, a researcher concluded that this project could be accepted. The results of this research both in marketing and financial area can conclude that to do business of accounting service in Samut Prakarn province is interesting to invest.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ อาจารย์ รศ. ศิริวรรณ เสรีรัตน์ อาจารย์ที่
ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะ และควบคุม ดูแล แก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ผู้วิจัยขอ
กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความห่วงใยตลอดระยะเวลาที่ทำวิจัย ในฐานะครูผู้ประสาทวิชาแก่ลูกศิษย์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุพาดา สิริกุดตา ดร. อภิรัฐ ตั้งกระจ่าง และอาจารย์
ดร. วรางคณา อติศรประเสริฐ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติม ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงสารนิพนธ์นี้ให้
มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จนสามารถดำเนินการได้ทันตามกำหนด

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภินญา ญาณสมบูรณ์ ที่ตอนแรกได้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
สารนิพนธ์นี้แต่มีเหตุบังเอิญที่อาจารย์ต้องลาคลอดบุตรแต่ก็ได้ขัดเกลาและให้แนวคิดในการจัดทำสารนิพนธ์
เรื่องเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารธุรกิจทุกท่านในเขตจังหวัดสมุทรปราการที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามนี้และ
ช่วยเหลือในการจัดส่งแบบสอบถามนี้ทางไปรษณีย์นี้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คุณ วัฒนชัย ศิริพันธ์ คุณปาริชาติ คอจัน และคุณ วิลัย สมศรี ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล
เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งและดำเนินงานของสำนักงานบัญชี

ขอกราบขอบพระคุณภรรยาของข้าพเจ้าที่ได้ช่วยงานจัดส่งแบบสอบถามและให้กำลังใจ จนทำให้สาร
นิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ความสำเร็จและประโยชน์อันพึงมีจากงานสารนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณบิดา
มารดา และครูบาอาจารย์ของข้าพเจ้าที่ได้เลี้ยงดูข้าพเจ้าและประสิทธิประสาทวิชาให้แก่ข้าพเจ้าตั้งแต่เยาว์
วัยและช่วงเวลาที่ผ่านมา จนทำให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาอยู่ในระดับนี้ได้

สฤษดิ์ กมลภากรณ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	2
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	2
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	2
ตัวแปรที่ศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	6
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
กฎหมาย ระเบียบ และประกาศของทางราชการ	10
บทความที่เกี่ยวข้อง	11
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของสำนักงานบัญชีวิไลนครในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ...	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าทางการตลาด	40
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	43
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าทางการเงิน	46
การกำหนดแหล่งข้อมูล	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการตลาด	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการเงิน	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	93
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	96
ผลการศึกษาค้นคว้าด้านการตลาด	96
ผลการศึกษาค้นคว้าด้านการเงิน	100
อภิปรายผล	103
ข้อเสนอแนะ	105
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	105
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	110
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	180

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงตัวอย่างงบกำไรขาดทุน	19
2 แสดงตัวอย่างงบกระแสเงินสด	20
3 แสดงตัวอย่างงบดุล	21
4 แสดงกระแสเงินสดรับแต่ละปี	25
5 แสดงกระแสเงินสดรับของโครงการ ก.และ โครงการ ข	26
6 แสดงโครงการกระแสเงินสดรับที่ต่างกัน	27
7 แสดงกระแสเงินสดรับสุทธิ ของโครงการ ก. และ ข. ต่างกัน	29
8 แสดงกระแสเงินสดรับของโครงการ ก. และ ข.	29
9 แสดงจำนวนพนักงานของสำนักงานตามปริมาณจำนวนลูกค้าที่คาดไว้	48
10 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของปัจจัยทั่วไปด้านลักษณะธุรกิจ	52
11 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดทำบัญชีและความสนใจในการใช้ บริการของสำนักงานวิไลนกร บัญชี	55
12 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญของปัจจัย สำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	57
13 การทดสอบขนาดธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	59
14 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยความถูกต้องของการจัดทำบัญชี จำแนกตามขนาดธุรกิจ	60
15 การทดสอบบริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	61
16 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยราคาค่าธรรมเนียมของการจัดทำ บัญชีจำแนกตามการเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	61
17 การทดสอบบริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันต่อการเลือกใช้บริการ สำนักงาน	62
18 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยด้านชื่อเสียงสำนักงานจำแนกตาม ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	63
19 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	63
20 การทดสอบบริษัทที่มีประเภทธุรกิจแตกต่างกันต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	64
21 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยด้านซอฟต์แวร์ที่สำนักงานใช้จำแนก ตามประเภทธุรกิจ	65
22 การทดสอบบริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันต่อการเลือกใช้บริการ สำนักงานบัญชี	65
23 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคลิกภาพเจ้าของสำนักงาน จำแนกตามธุรกิจมีบุคคลภายนอกมาช่วยในการตัดสินใจหรือบริหารงาน	66

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
24 การทดสอบบริษัทที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	67
25 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยความรวดเร็วในการให้บริการจำแนกตามสถานที่ตั้ง	68
26 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยเจ้าของสำนักงาน รู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากรจำแนกตามสถานที่ตั้ง	68
27 แสดงจำนวนธุรกิจที่มีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงผู้จัดทำบัญชีและมีความสนใจจะใช้บริการสำนักงานบัญชี และอัตราค่าบริการ	70
28 แสดงจำนวนธุรกิจตามค่าธรรมเนียมที่ธุรกิจจ่ายชำระ	75
29 แสดงจำนวนพนักงาน ณ.ลูกค้ำที่ 62 ราย	76
30 แสดงงบกำไรขาดทุนสำหรับรอบระยะเวลา 5 ปี	78
31 งบกระแสเงินสด สำหรับรอบระยะเวลา 5 ปี	79
32 แสดงเงินสดรับสุทธิ	80
33 แสดงลูกหนี้การค้าคงเหลือในแต่ละปี	80
34 แสดงสินทรัพย์ถาวรคงเหลือในแต่ละปี	81
35 แสดงยอดเจ้าหนี้การค้า	81
36 แสดงเงินกู้ยืมธนาคารคงเหลือแต่ละปี	81
37 แสดงรายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น	82
38 แสดงกำไร(ขาดทุน)สะสม	82
39 แสดงทุนเรือนหุ้น	82
40 แสดงงบดุล	81
41 แสดงกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดรับสุทธิสะสมในแต่ละปี	87
42 แสดงข้อมูลคำนวณจุดคุ้มทุน	88
43 แสดงจำนวนธุรกิจและยอดขาย ณ. จุดคุ้มทุน	89
44 แสดงงบกำไรขาดทุนสำหรับรอบระยะเวลา 5 ปีแบบสรุป	101
45 แสดงจำนวนธุรกิจและยอดขาย ณ. จุดคุ้มทุน	102

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กอบแนวคิด การศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาด	7
2 กรอบแนวคิด การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการ	8
3 แสดงกระบวนการวิเคราะห์ทางการเงินของโครงการ	16

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วง 10-20 ปีมานี้ แม้จะเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจในปี 2540 แต่ก็ไม่ได้ทำให้ประเทศถึงกับหยุดชะงักกัน ยังคงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่อาจจะไม่รวดเร็วเหมือนช่วงก่อนหน้าวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 และเงินส่วนใหญ่ที่นำมาพัฒนาจะมาจากการเก็บภาษีของบริษัทห้างร้าน และประชาชนทั่วไป ซึ่งฐานที่ใช้ในการเก็บภาษีส่วนใหญ่จะใช้ตัวเลขทางการบัญชีของบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ซึ่งในธุรกิจทุกธุรกิจจะต้องจัดทำบัญชีตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1196, 1197 และประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285

ฉะนั้นจึงถือว่าข้อมูลทางการบัญชีมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ในการนี้หน่วยงานราชการโดยเฉพาะกรมสรรพากรและกรมทะเบียนการค้า ได้พยายามกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนามาตรฐานการบัญชีให้สูงขึ้น เพื่อทัดเทียมกับอารยประเทศโดยได้ออกกฎระเบียบต่าง ๆ มากมาย เช่น พระราชบัญญัตินักบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนดให้ธุรกิจต้องมีผู้ทำบัญชี ภายในวันที่ 10 สิงหาคม 2544 ประกาศก.บข.ฉบับที่ 44 พ.ศ. 2544 เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี รับอนุญาต และการพิจารณาคำขอขึ้นทะเบียนของผู้ที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต ที่กำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องแจ้งรายชื่อธุรกิจที่ตนลงลายมือชื่อภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2545 และภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2545 ซึ่งถือเป็นประกาศควบคุมธุรกิจให้อยู่ภายในกรอบของ ก.บข. (คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี) ที่จะต้องมีผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่มือปืนรับจ้างรับรองงบการเงิน บริษัท ห้างร้านในประเทศไทย ณ ปัจจุบันมีประมาณ 425,986 ราย (สำนักบริการข้อมูลธุรกิจ. 2544, 30 เมษายน) ซึ่งจำนวนนี้บางธุรกิจก็มีนักบัญชีเป็นพนักงานภายในของตนเอง บางธุรกิจก็จ้างสำนักงานบัญชีจัดทำบัญชีให้ ซึ่งการจ้างสำนักงานบัญชีจัดทำให้จะช่วยให้อุตสาหกรรมประหยัดค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรลง แต่ธุรกิจยังคงต้องการงานบริการที่มีคุณภาพและตรงต่อเวลา ตามที่กฎหมายกำหนด

แนวโน้มในอนาคตธุรกิจยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามการเจริญเติบโตเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉลี่ยจะมีการจดทะเบียนจัดตั้งใหม่ทั่วประเทศประมาณ 74,329 รายต่อปี (สำนักบริการข้อมูลธุรกิจ. 2545, 18 มกราคม) ซึ่งร้อยละ 90 จะเป็นธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 10 ล้านบาท ซึ่งถือเป็นธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง ธุรกิจเหล่านี้มีความจำเป็นต้องใช้บริการทำบัญชีจากสำนักงานบัญชี อันเนื่องจากการจ้างพนักงานบัญชีโดยตรงจะทำให้ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรจากภาวะเศรษฐกิจขณะนี้การเลิกจ้างงานมีอยู่ทุกธุรกิจหน่วยงานที่ถูกเลิกจ้างหน่วยงานหนึ่งคือหน่วยงานทางด้านบัญชี ซึ่งนักบัญชีที่ถูกเลิกจ้างนี้ยังอาจถือว่ายังโชคดีที่ภายหลังการเลิกจ้างแล้วอาจมาประกอบอาชีพส่วนตัวคือการบริการรับทำบัญชี โดยเปิดสำนักงานเป็นของตนเองซึ่งยังมีช่องทางการตลาดที่ทำได้เพื่อใช้ในการยังชีพของตนเอง อาชีพผู้ให้บริการเป็นของตนเองถือเป็นอาชีพที่อิสระ เป็นนายของตัวเอง สามารถใช้บ้านตนเองเป็นสำนักงานก็ได้และยังกำหนดเวลาทำงานของตนเองได้ มีเวลาที่จะเลี้ยงลูก รับส่งลูกไปโรงเรียน โดยลูกก็มีเวลาอยู่กับพ่อแม่มาก ซึ่งค่อนข้างจะหายากสำหรับโอกาสแบบนี้ในสมัยนี้ จึงถือเป็นอาชีพที่ดีอีกอาชีพหนึ่ง เพียงแต่ต้องขยันหาความรู้ และติดตามข้อมูลอยู่ตลอดเวลา งานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพผู้

ให้บริการจัดทำบัญชีและมุ่งเน้นไปที่พื้นที่ผู้วิจัยอาศัยอยู่คือจังหวัดสมุทรปราการโดยจะศึกษาตั้งแต่ ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท เงินทุนที่จะใช้หมุนเวียน รายได้ที่ได้คาดว่าจะได้รับ ตลอดจนบุคลากรที่ต้องจ้าง และตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยมีความประสงค์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพนี้ในภายหน้าเนื่องจากเห็นประโยชน์และความสำคัญของอาชีพนี้และงานวิจัยชิ้นนี้

ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้อาจจะเป็นประโยชน์บ้างไม่มากก็น้อยให้นักศึกษาค้นคว้าอาชีพนี้โดยต้องการประกอบอาชีพส่วนตัว ไม่ต้องการเป็นลูกจ้างของใคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการที่มีต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในด้านราคาค่าบริการทำบัญชีและอุปสงค์ในการใช้บริการสำนักงานบัญชีของบริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการที่มีต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีจำแนกตามปัจจัยด้านธุรกิจ
3. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงินของโครงการจัดตั้งสำนักงานบัญชีวิไลนครในเขตจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจลงทุน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการวิจัยจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพการให้บริการทำบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
2. เป็นแนวทางในการทำวิจัยในรูปแบบการศึกษาค้นคว้าความเป็นไปได้ของธุรกิจ
3. เป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจในการประกอบอาชีพรับทำบัญชีอิสระ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าความเป็นไปได้ของโครงการจัดตั้งสำนักงานบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการเป็นโครงการการศึกษาค้นคว้าโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดตั้งสำนักงานชื่อสำนักงานบัญชีวิไลนครบัญชี ซึ่งเป็นสำนักงานบัญชีของผู้วิจัยเอง โดยมีขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นในเขตจังหวัดสมุทรปราการตั้งแต่ปี 2527 ถึง 2544 ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 มีอยู่ทั้งสิ้น 11,104 ราย โดย ดูจากเลขทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งทะเบียนนิติบุคคลรายที่ตั้งขึ้นรายแรก จะเป็นเลข บอจ.สป. 11,104 ราย โดยดูจากเลขทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งทะเบียนนิติบุคคลรายที่ตั้งขึ้นรายแรก จะเป็นเลข บอจ.สป.00001 และรายสุดท้ายที่ตั้งขึ้น ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2544 จะเป็นเลข บอจ.สป.11104 (กรมทะเบียนการค้า.2544 : 1)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษานี้ เป็นบริษัทจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ที่ตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2544 ซึ่งได้มาโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) และสุ่มทุก ๆ k หน่วย ถัดไป โดยกำหนด k เท่ากับ 15 สุ่มจนครบ 30 ราย และเพื่อให้ตัวอย่างมีการกระจายจากตารางเลขสุ่มใหม่

โดยเลือกตัวเลขน้อยกว่า 11,104 โดยแถวถัดจากแถวที่เลือกคราวแรก และกำหนด ค่า k เท่าเดิม คือ 15 และ สุ่มจนครบ 30 ราย แล้วเลือกตัวเลขจากตารางเลขสุ่มใหม่ ทำอย่างนี้ไปเรื่อยจนครบจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ ในกรณีที่พบว่าธุรกิจที่สุ่มขึ้นมาได้ปิดกิจการไปแล้วหรือธุรกิจไม่ตอบแบบสอบถามกลับจะทำการเลือกธุรกิจ เลขทะเบียนถัดมา 1 ลำดับ เช่นกรณีสุ่มได้เลขธุรกิจ 11000 และพบว่าธุรกิจ 11000 ปิดกิจการไปแล้วหรือไม่ ตอบกลับจะเลือกธุรกิจเลข 110001 แทน สำหรับขนาดตัวอย่างจะได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) คำนวณหาขนาดตัวอย่าง

2. ขอบเขตการศึกษาความเป็นไปได้

จะพิจารณาการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาดจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาด้าน การตลาดมาทำการศึกษาด้านการเงินต่อไป ซึ่งข้อมูลด้านการตลาดจะได้จากการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่ม บริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนข้อมูลด้านการเงินจะได้จากการสอบถามกับผู้ที่มีประสบการณ์หรือ ผู้จำหน่ายสินค้า

2.1 ความเป็นไปได้ด้านการตลาด ประกอบด้วย

2.1.1 การศึกษาราคาค่าธรรมเนียมให้บริการด้านบัญชีของสำนักงานบัญชีที่ให้ บริการแก่บริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการและเป็นราคาที่บริษัทในเขตจังหวัด สมุทรปราการมีความพึงพอใจที่จะชำระและเป็นราคาที่เหมาะสมและศึกษาอุปสงค์ในความต้องการใช้บริการ สำนักงานบัญชี

2.1.2 การศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่อยู่ในความต้องการของบริษัทในเขตจังหวัด สมุทรปราการ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงานของสำนักงานบัญชีวิไลนคร โดย ขอบเขตของการศึกษานี้จะมีส่วนของการศึกษาทัศนคติของการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีของบริษัทของ กลุ่มตัวอย่าง ในเขตจังหวัดสมุทรปราการโดยผลการศึกษาจะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ สำนักงานบัญชีและอุปสงค์ของกลุ่มเป้าหมาย

2.2 ความเป็นไปได้ด้านการเงิน ประกอบด้วย

2.2.1 การศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการ
2.2.2 การวิเคราะห์งบการเงินของโครงการ ได้แก่ การจัดทำงานกำไรขาดทุน และงบดุล ล่วงหน้า การประมาณการกระแสเงินสด

2.2.3 การประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ โดยอาศัยเครื่องมือทางการเงิน ดังนี้

- 2.2.3.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV)
- 2.2.3.2 อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate of Return : IRR)
- 2.2.3.3 ระยะเวลาคืนทุน (Pay back period)
- 2.2.3.4 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point)

3. ขอบเขตของอายุโครงการ กำหนดอายุโครงการ 5 ปี ตามอัตราอายุค่าเสื่อมสินทรัพย์ ที่ลงทุน ตามประมวลรัษฎากร

3.1 ตัวแปรที่ศึกษา

3.1.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

3.1.1.1 ปัจจัยด้านลักษณะธุรกิจ ได้แก่

3.1.1.1.1 ขนาดธุรกิจ

- 3.1.1.1.2 ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 3.1.1.1.3 ระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจ
- 3.1.1.1.4 ประเภทธุรกิจ
- 3.1.1.1.5 การที่ธุรกิจมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ
- 3.1.1.1.6 สถานที่ตั้ง
- 3.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาความเป็นไปได้ หมายถึง การศึกษาโอกาสของธุรกิจการให้บริการทำบัญชีโดย ศึกษาถึง รายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไร

1. ธุรกิจ หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในรูปนิติบุคคลในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
2. การให้บริการทำบัญชี หมายถึง การบริการ การบันทึกบัญชี ประมวลผล สรุปผล ตลอดจนการยื่นแบบภาษีอากร และงบการเงินต่อหน่วยงานราชการที่บังคับให้ธุรกิจจัดทำขึ้น

3. ขนาดธุรกิจ หมายถึง ขนาดความเล็กใหญ่ของยอดขายของบริษัท โดยแบ่งเป็น ดังนี้

- 3.1 ไม่มีรายได้
- 3.2 รายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ล้านบาท
- 3.3 รายได้มากกว่า 1 ล้านบาทถึง 5 ล้านบาท
- 3.4 รายได้มากกว่า 5 ล้านบาทถึง 10 ล้านบาท
- 3.5 รายได้มากกว่า 10 ล้านบาทถึง 15 ล้านบาท
- 3.6 รายได้มากกว่า 15 ล้านบาทถึง 20 ล้านบาท
- 3.7 รายได้มากกว่า 20 ล้านบาทถึง 25 ล้านบาท
- 3.8 รายได้มากกว่า 25 ล้านบาทถึง 30 ล้านบาท
- 3.9 รายได้มากกว่า 30 ล้านบาทถึง 35 ล้านบาท
- 3.10 รายได้มากกว่า 35 ล้านบาทถึง 40 ล้านบาท
- 3.11 รายได้มากกว่า 40 ล้านบาทถึง 45 ล้านบาท
- 3.12 รายได้มากกว่า 45 ล้านบาทถึง 50 ล้านบาท
- 3.13 รายได้มากกว่า 50 ล้านบาทถึง 100 ล้านบาท

ซึ่งการแบ่งยอดขายได้ดังกล่าวข้างต้นเพื่อประโยชน์ในการกำหนดค่าธรรมเนียมบริการทำ

บัญชี

4. ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง การที่ธุรกิจเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ โดยแบ่งเป็น
 - 4.1 การเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - 4.2 การไม่เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

5. ระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจ หมายถึง ระยะเวลาที่ธุรกิจจัดตั้งขึ้น ถึงปัจจุบัน โดยแบ่งเป็น

- 5.1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี
- 5.2 มากกว่า 1 ปี ถึง 5 ปี

- 5.3 มากกว่า 5 ปี ถึง 10 ปี
- 5.4 มากกว่า 10 ปี
6. **ประเภทธุรกิจ** หมายถึง ประเภทการประกอบธุรกรรมทางธุรกิจ ของบริษัท โดยแบ่งเป็น
 - 6.1 ธุรกิจผลิตสินค้า
 - 6.2 ธุรกิจให้บริการ
 - 6.3 ธุรกิจซื้อขายไป
 - 6.4 ธุรกิจตัวแทน นายหน้า
 - 6.5 ธุรกิจนำเข้า ส่งออก
7. **การที่ธุรกิจมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ** หมายถึง การที่ธุรกิจจ้างบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารงานและตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ของกิจการภายในบริษัท โดยแบ่งเป็น
 - 7.1 มีบุคคลภายนอกมาช่วยหรือตัดสินใจ
 - 7.2 ไม่มีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ
8. **สถานที่ตั้ง** หมายถึง สถานที่ตั้งของธุรกิจในเขตจังหวัดสมุทรปราการ โดยแบ่งตามอำเภอ ดังนี้
 - 8.1 อำเภอเมืองสมุทรปราการ
 - 8.2 อำเภอบางพลี
 - 8.3 อำเภอพระสมุทรเจดีย์
 - 8.4 อำเภอบางบ่อ
 - 8.5 อำเภอพระประแดง
 - 8.6 กิ่งอำเภอบางเสาธง
9. **คุณภาพของการบริการ** หมายถึง การจัดให้มีบริการที่ดีมีคุณภาพ ข้อมูลถูกต้องตามหลักการบัญชีและทางกฎหมายภาษีอากรและผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีอย่างเต็มที่
10. **ความรวดเร็วตรงต่อเวลาในการให้บริการ** หมายถึง การให้บริการที่ทันเวลาตามที่ลูกค้าต้องการและทันต่อข้อกำหนดของกฎหมาย
11. **ความสะดวกในการติดต่อ** หมายถึง การที่ธุรกิจสามารถติดต่อกับสำนักงานบัญชีได้ทุกเมื่อ เมื่อต้องการ
12. **การตรงต่อเวลา** หมายถึง การที่สำนักงานบัญชีให้บริการตรงตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดรวมถึงการตรงต่อการนัดหมาย
13. **ความเป็นระบบ** หมายถึง การที่สำนักงานปฏิบัติตามสัมาเสมอ มีความชัดเจน
14. **ชื่อเสียงสำนักงาน** หมายถึง การที่มีผู้ยอมรับและเชื่อถือในผลงานของสำนักงานบัญชีเพราะงานของสำนักงาน
15. **บุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงานบัญชี** หมายถึง การที่เจ้าของสำนักงานบัญชีมีลักษณะทำทางน่าเชื่อถือรวมทั้งการแสดงออกที่เหมาะสมและมีความเป็นมืออาชีพ
16. **จำนวนพนักงานของสำนักงานบัญชี** หมายถึง จำนวนผู้ให้บริการกับลูกค้านั้นจะต้องมีจำนวนที่เหมาะสมที่จะสามารถทำงานบริการได้อย่างมีคุณภาพและทันเวลาที่ลูกค้าต้องการ

17. **ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องหลักการบัญชี** หมายถึง การให้คำปรึกษาในเรื่องการเลือกใช้หลักการบัญชีที่เหมาะสมและถูกต้องตรงตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป อีกทั้งการเลือกใช้ระบบบัญชีให้เหมาะสมกับธุรกิจ

18. **ความสามารถในการให้คำปรึกษาด้านภาษีอากร** หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรซึ่งเกี่ยวข้องกับธุรกิจเพื่อให้ธุรกิจเสีย ภาษีอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

19. **ความสามารถในการให้คำปรึกษาด้านบริหาร** หมายถึง การที่สำนักงานบัญชีสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการบริหารงานภายในบริษัท

20. **อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี** หมายถึง วิทยุฒิของเจ้าของสำนักงานบัญชี ที่มีผลต่อความเชื่อถือและยอมรับ

21. **ความมีอธยาศัยของเจ้าของสำนักงานบัญชี** หมายถึง การที่เจ้าของสำนักงานบัญชีมีการพบปะพูดคุยกับลูกค้าต่อเนื่องอย่างเป็นกันเอง

22. **การรู้จักเจ้าของสำนักงานบัญชีเป็นการส่วนตัว** หมายถึง การที่เจ้าของสำนักงานบัญชีเป็นผู้กว้างขวางรู้จักคนจำนวนมาก ซึ่งทำให้เกิดโครงข่ายในการเชื่อมโยงกับบุคคลที่ต้องการใช้บริการจากสำนักงานบัญชีในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ

23. **โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานบัญชีใช้** หมายถึง ระบบคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานบัญชีใช้ในการให้บริการที่ทำให้ผลลัพธ์ออกมาอย่างถูกต้องเชื่อถือได้

24. **การที่เจ้าของสำนักงานบัญชีรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร** หมายถึง การที่เจ้าของสำนักงานบัญชีมีความสัมพันธ์ในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการกับเจ้าหน้าที่สรรพากร ซึ่งจะสามารถเอื้อประโยชน์ต่อการวางแผนภาษีของธุรกิจ

25. **ความเชื่อถือได้** หมายถึง การที่สำนักงานบัญชีสามารถไว้วางใจในการบริการได้

26. **ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสถานที่สำนักงาน** หมายถึง ความเป็นระเบียบดูสบายตาภายในสำนักงาน

27. **การมีผู้แนะนำสำนักงานบัญชี** หมายถึง การบอกต่อจากผู้หนึ่งไปอีกรู้จักบริการของสำนักงานบัญชีนั้น ๆ

28. **อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำ (Minimun Loan Rate : MLR)** หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำในการปล่อยกู้ให้กับธุรกิจขนาดย่อมเพื่อประกอบธุรกิจของธนาคารในที่นี้จะอิงของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นหลัก

29. **ค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินงาน** หมายถึง ค่าตกแต่งสำนักงาน ค่าเครื่องใช้สำนักงาน ค่ายานพาหนะที่ใช้ติดต่องาน และค่าจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท

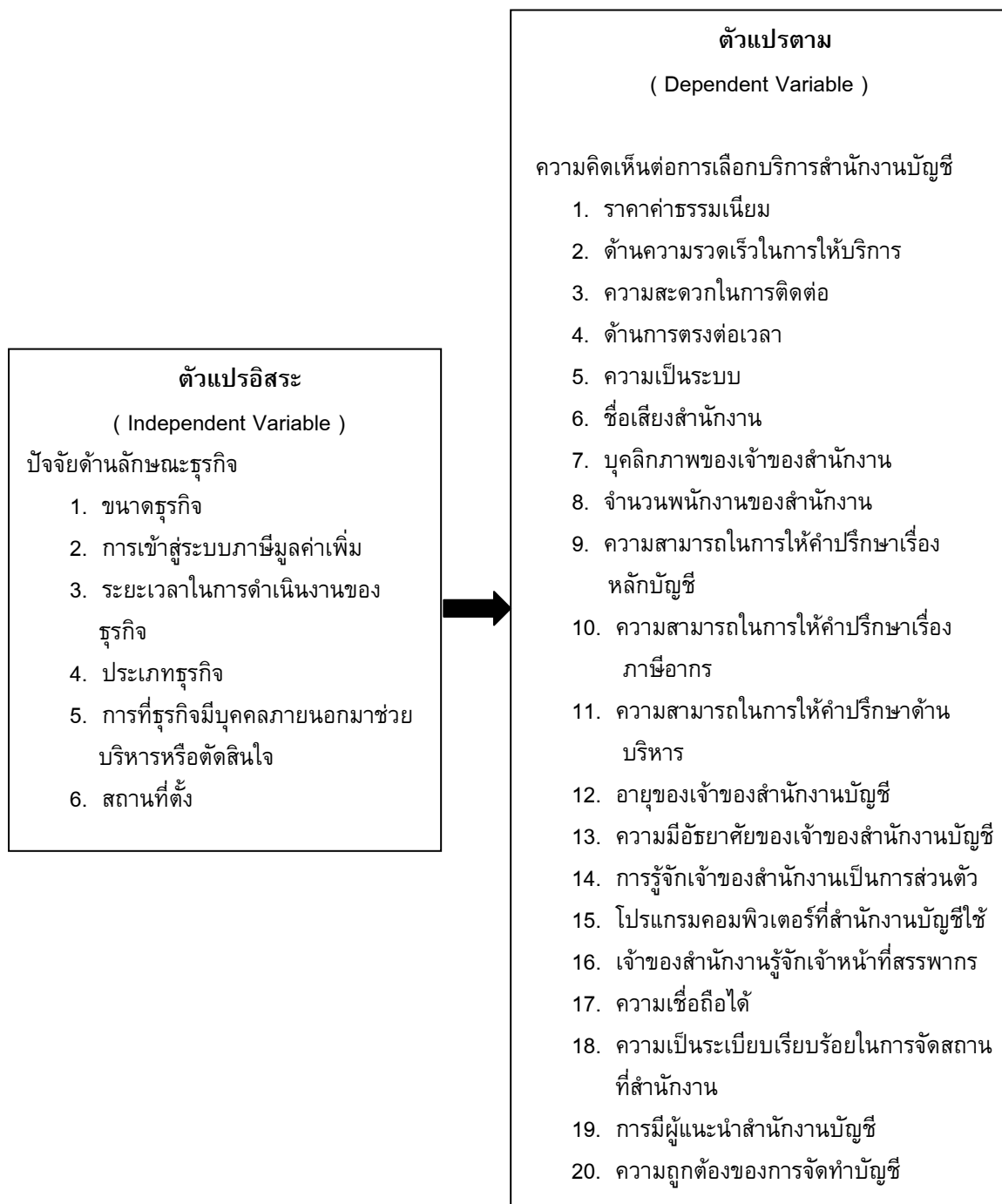
30. **ต้นทุนคงที่ของโครงการ** หมายถึง เงินเดือน ค่าเช่า และ ค่าเสื่อมราคา เงินประกันสังคม และค่าโฆษณาประชาสัมพันธ์

กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า

กรอบแนวความคิดในการศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการประกอบด้วยแนวคิดการศึกษาด้านการตลาด จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาด้านการตลาดมาศึกษาด้านการเงิน ซึ่งกรอบแนวคิดแสดงดังนี้

กรอบแนวคิดที่ 1 ด้านการศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาด

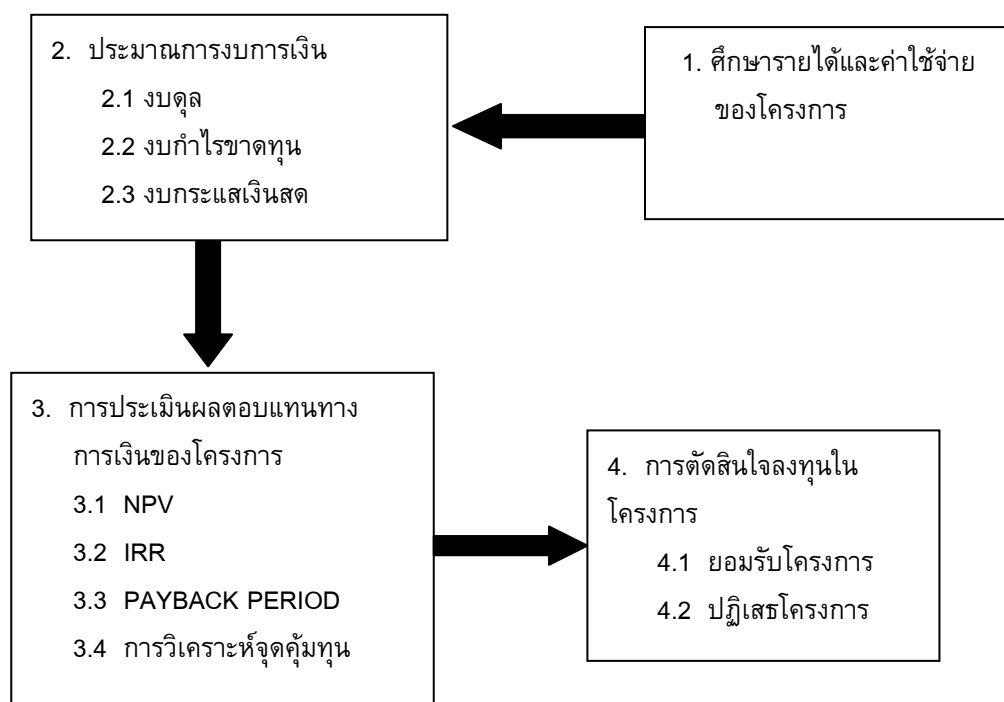
โดยจะเป็นกรอบแนวคิดในการสอบถามความคิดเห็นของเจ้าของบริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีต่อการใช้บริการสำนักงานบัญชีที่ให้บริการอยู่ปัจจุบัน ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงราคาค่าธรรมเนียมและอุปสงค์ความต้องการใช้บริการสำนักงานบัญชีที่กิจการต้องการ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด การศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านตลาดของโครงการ

กรอบแนวคิดที่ 2 ด้านการศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการ

ซึ่งมีเครื่องมือทางการเงินเพื่อวิเคราะห์และช่วยในการตัดสินใจของโครงการลงทุน ร่วมกับการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาด ของโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิด การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้าจะประกอบด้วยสมมุติฐานทางด้านการตลาดและสมมุติฐานทางการเงินซึ่งได้แยกสมมุติฐานทั้งสองด้านดังนี้

1. สมมุติฐานในด้านการศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาด

การศึกษาความคิดเห็นของบริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการที่มีต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีปัจจุบันประกอบด้วยสมมุติฐาน ดังนี้

1.1 บริษัทที่มีขนาดธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

1.2 บริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

1.3 บริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

1.4 บริษัทที่มีประเภทธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

1.5 บริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

1.6 สถานที่ตั้งของบริษัทที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

2. สมมุติฐานทางการเงิน

2.1 สมมุติฐานเพื่อทดสอบทางการเงิน

2.1.1 จะยอมรับโครงการก็ต่อเมื่อ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์

2.1.2 จะยอมรับโครงการก็ต่อเมื่อ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate Of Return : IRR) มีค่ามากกว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำบวกหนึ่ง (MLR + 1)

2.1.3 หากเงินลงทุนเริ่มแรกที่สามารถได้เกิน 1 ล้านบาทจะไม่ลงทุน

2.2 สมมุติฐานเพื่อประกอบการจัดทำงบการเงิน

2.2.1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำเท่ากับ 7.25 เปอร์เซ็นต์ (โดยอิงของธนาคารกรุงเทพ จำกัด ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๕)

2.2.2 เงินลงทุนโครงการเริ่มแรก (Cost of Capital) 1 ล้านบาท โดยกู้จากสถาบันการเงิน 500,000 บาท ส่วนที่เหลือเป็นเงินลงทุนจากเจ้าของสำนักงาน

2.2.3 อัตราเงินเฟ้อ ตลอดอายุโครงการเท่ากับ 2 เปอร์เซ็นต์ ต่อปี

2.2.4 ค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินงานเริ่มแรก ประมาณ สามแสนบาท ซึ่งประกอบด้วย ค่าตกแต่งสำนักงาน ค่ายานพาหนะเพื่อติดต่อกับลูกค้า ค่าเครื่องใช้สำนักงาน ค่าจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท และอื่น ๆ

2.2.5 รายได้เพิ่มขึ้นปีละ 7 เปอร์เซ็นต์ตามอัตราการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทที่เปิดใหม่ทุกปีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

2.2.6 อายุโครงการ เท่ากับ 5 ปี ตามอัตราค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวรที่ลงทุน

2.2.7 ระยะเวลาในการรับชำระหนี้จากลูกค้าเท่ากับ 30 วัน

2.2.8 กลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาคำนวณเป็นรายได้ของโครงการจะเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจในการใช้บริการสำนักงานวิไลนครและมีแนวโน้มจะเปลี่ยนผู้จัดทำบัญชี

2.2.9 อัตราภาษีที่ใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลใช้อัตราที่ร้อยละ 20ตามประกาศพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการลดอัตราภาษีเงินได้ฉบับที่ 394 พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๕

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยดังนี้

1. กฎหมาย ระเบียบและประกาศของทางราชการ
2. บทความที่เกี่ยวข้อง
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
4. โครงการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กฎหมาย ระเบียบ ประกาศของทางราชการ

1.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1196 กำหนดให้บริษัทและห้างหุ้นส่วนจำกัดต้องจัดทำบัญชี ดังนี้

“มาตรา 1196 อันบัญชีงบดุลนั้น ท่านว่าต้องทำอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบสิบสองเดือน คือเมื่อเวลาสุรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นชวปีในทางบัญชีการเงินของบริษัทนั้น อนึ่ง งบดุลต้องมีรายการย่อแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทกับทั้งบัญชีกำไรและขาดทุน

1.2 ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 285 มีสาระสำคัญดังนี้

1.2.1 กำหนดให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจตามที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นนิติบุคคลต้องจัดทำและยื่นงบการเงินต่อทางราชการ

1.2.2 กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชีระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

1.2.3 กำหนดให้งบดุลต้องมีรายการย่อตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และงบดุลต้องมีผู้สอบบัญชีตรวจสอบ

1.2.4 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.3 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 นี้มีความเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับหัวข้อในการวิจัยโดยมีสาระสำคัญดังนี้

1.3.1 กำหนดให้นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทยนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและเพิ่มกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีส่วนบุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนจะต้องจัดทำบัญชีต่อเมื่อรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

1.3.2 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจัดทำและยื่นงบต่อทางราชการ ซึ่งเดิมให้จัดส่งเฉพาะงบดุลและงบกำไรขาดทุนโดยกำหนดความหมายของคำว่า “งบการเงิน” ให้หมายถึงผลการดำเนินงานฐานการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการและหมายเหตุประกอบงบ ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าคำว่า งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุน

1.3.3 กำหนดความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีให้จัดส่งเอกสารประกอบการลงบัญชีให้ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำให้เป็นไปตามความเป็นจริงตามมาตรฐานการบัญชีและกำหนดให้ผู้ทำบัญชีให้เป็นไปตามความเป็นจริงตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งด้วย

1.3.4 กำหนดให้อธิบดีมีหน้าที่กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีรวมทั้งกำหนดข้อยกเว้นให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งด้วย

1.3.5 กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงยกเว้นให้งบการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีใดไม่ต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

1.3.6 ระยะเวลาเก็บรักษาบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจาก 10 ปี เหลือ 5 ปี

1.3.7 ปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมและให้อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้บางกรณี

1.3.8 กำหนดบทเฉพาะกาลยกเว้นให้ผู้ที่ทำบัญชีอยู่ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกำหนดสามารถทำบัญชีต่อไปได้ โดยต้องเข้ารับรองกรมสรรพากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัตินี้จะมีผลทำให้สามารถกำกับดูแลและส่งเสริมให้การจัดทำบัญชีของภาคธุรกิจเป็นไปตามมาตรฐานสากลอันจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจการค้าของประเทศโดยรวม และเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้อข้อมูลจากงบการเงิน เนื่องจากมีบทบัญญัติที่กำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นนิติบุคคลจัดทำงบการเงินเพื่อยื่นต่อภาคราชการ โดยงบการเงินจะเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ได้แก้ไขข้อกำหนดบางเรื่องเพื่อลดภาระของภาคเอกชนลงและเพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการจัดทำบัญชี รวมทั้งได้ปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมและลดขั้นตอนของการดำเนินคดีลงเพื่อสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ประกาศ ก.บข. ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2544) เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและการพิจารณาคำขอขึ้นทะเบียนของผู้ที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต สารสำคัญของประกาศฉบับนี้คือ กำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องแจ้งรายชื่อธุรกิจที่ตนจะรับรองงบการเงินล่วงหน้า เพื่อเป็นการป้องกันผู้สอบบัญชีที่รับจ้างลงลายมือชื่อ โดยไม่ได้ตรวจสอบและเป็นการป้องกันการแอบอ้างปลอมลายมือชื่อให้กับผู้สอบบัญชีด้วยอีกชั้นหนึ่งจากข้อกำหนดต่าง ๆ ของทางราชการข้างต้น จะพบว่า บริษัทและห้างหุ้นส่วนจำกัดมีความจำเป็นที่จะต้องทำบัญชีและนำเสนอภาษีกับทางราชการในทุก ๆ ธุรกิจ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจอาชีพนี้

2. บทความที่เกี่ยวข้อง

2.1 Marketing Accounting Service ของ Nick Mangos Roffey and Jennifer Job กล่าวว่าปัจจัยที่ทำให้ผู้จะเปิดสำนักงานบัญชีของตนเองสำเร็จมีดังนี้

2.1.1 การให้บริการ ต้องเน้นการให้บริการที่ดีมีคุณภาพ โดยมีการปฏิบัติสม่ำเสมอและเที่ยงตรง

2.1.2 การกำหนดค่าธรรมเนียม จะต้องมีการกำหนดค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมไม่ถูกเกินไป และไม่แพงเกินไปจนผู้ประกอบการรับไม่ได้

2.1.3 ที่ตั้งสำนักงาน ต้องสามารถติดต่อได้สะดวกรวมถึงสถานที่จอดรถและการเดินทางไปมาได้สะดวก

2.1.4 ผู้ให้บริการ ต้องมีการกำหนดลูกค้าย่อยเป้าหมายที่ชัดเจน

2.1.5 การประชาสัมพันธ์ รวมถึงการบอกต่อและมีผู้แนะนำและประกันผลงาน

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในที่นี้ จะกล่าวถึงเฉพาะทฤษฎีที่สำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ ซึ่งประกอบด้วย

3.1 ทฤษฎีการให้บริการ

3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์โครงการ และการศึกษาความเป็นไปได้

3.3 ทฤษฎีการพยากรณ์

3.1 ทฤษฎีการให้บริการ

3.1.1 Philip Kotler ได้กล่าวถึงหลัก 5 ประการของการบริการที่มีความสำคัญดังนี้

3.1.1.1 Reliability : The ability to perform the promised service dependably and accuracy.

3.1.1.2 Responsiveness : The willingness to help customers and to provide prompt service.

3.1.1.3 Assurance : The knowledge and courtesy of employees and their ability to convey trust and confidence.

3.1.1.4 Empathy : The provision of caring , individualized attention to customers.

3.1.1.5 Tangibles : The appearance of physical facilities , equipment , personnel and communication materials.

3.1.2 การบริการ เป็น กิจกรรมผลประโยชน์หรือความพึงพอใจที่สนองความต้องการแก่ลูกค้า ตัวอย่าง เช่นโรงเรียน โรงพยาบาล โรงเรียน (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2541 : 334 – 340)

การจัดประเภทของธุรกิจบริการ ธุรกิจบริการสามารถจัดประเภทได้ 4 ประเภท คือ

1. ผู้ซื้อเป็นเจ้าของสินค้าและนำสินค้าไปขอรับบริการจากผู้ขาย เช่น บริการซ่อมรถ
 2. ผู้ขายเป็นเจ้าของสินค้าและขายบริการให้กับผู้ซื้อ เช่น บริการ เครื่องถ่ายเอกสารบริการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
 3. เป็นการซื้อบริการ และมีสินค้าควบมาด้วย เช่น ร้านอาหาร
 4. เป็นการซื้อบริการโดยไม่มีตัวสินค้าเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ธนาคาร ร้านทำฟัน จิตแพทย์
- สถาบันนวดแผนโบราณ สถาบันลดน้ำหนัก

การบริหารความแตกต่างทางการแข่งขันของธุรกิจบริการ การบริหารความแตกต่างทางการแข่งขัน งานการตลาดของผู้ขายบริการจะต้องทำให้ผลิตภัณฑ์แตกต่างจากคู่แข่ง สามารถทำได้ในลักษณะ

ต่าง ๆ ดังนี้

1. คุณภาพการให้บริการสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการสร้างความแตกต่างของธุรกิจการให้บริการคือการรักษาระดับการให้บริการที่เหนือกว่าคู่แข่งขึ้น โดยเสนอคุณภาพการให้บริการตามลูกค้าคาดหวังไว้ โดยทั่วไปไม่ว่าธุรกิจแบบใดก็ตามลูกค้าจะใช้เกณฑ์ต่อไปนี้พิจารณาถึงคุณภาพของการให้บริการ

2. บริการที่น่าเสนอ (Offer) โดยพิจารณาจากความคาดหวังของลูกค้า ซึ่งประกอบด้วย 2 ประการ คือ (1) การให้บริการพื้นฐานเป็นชุด (Primary service package) ซึ่งได้แก่ สิ่งที่คุณคาดว่าจะได้รับจากกิจการ เช่น บริการพื้นฐานของโรงแรม ได้แก่ ความสะอาด ความสุขสบายในการเข้าพัก ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นฐานทั่วไปที่โรงแรมควรมีให้แก่ผู้พัก เป็นต้น (2) ลักษณะการให้บริการเสริม (Secondary service feature) ได้แก่ บริการที่กิจการมีเพิ่มเติมให้ออกเหนือจากบริการพื้นฐานทั่วไป เช่น โรงแรมมีสวนหย่อม มีสระว่ายน้ำ มีห้องอาหาร บริการให้เช่าวีดีโอ เป็นต้น

2.1 การส่งมอบบริการ (Delivery) ที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ได้เหนือกว่าคู่แข่งขึ้น โดยการตอบสนองความคาดหวัง ในคุณภาพการให้บริการของผู้บริโภค ความคาดหวังเกิดจากประสบการณ์ในอดีต คำพูดการโฆษณาของธุรกิจ ลูกค้าเลือกธุรกิจให้บริการโดยถือเกณฑ์ภายหลังจากการรับการให้บริการ เขาจะเปรียบเทียบบริการที่รับรู้กับบริการที่คาดหวัง ถ้าบริการที่รับรู้ต่ำกว่าบริการที่คาดหวังไว้ ลูกค้าจะไม่สนใจ ถ้าบริการที่รับรู้สูงกว่าความคาดหวังของเขา ลูกค้าจะใช้บริการนั้นซ้ำ

2.2 ภาพลักษณ์ (Image) การสร้างภาพลักษณ์สำหรับบริษัทที่ให้บริการโดยอาศัยสัญลักษณ์ (Symbols) ตราสินค้า (Brand) โดยอาศัยเครื่องมือการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และการสื่อสารการตลาดอื่นๆ

2.3 ลักษณะด้านนวัตกรรม (Innovative Features) เป็นการเสนอบริการในลักษณะที่มีแนวความคิดริเริ่มแตกต่างจากบริการของคู่แข่งขึ้นทั่วไป เช่น ร้านตัดผมสามารถชอยผมแปลกใหม่ได้สายการบินที่มีที่นั่งแบบปรับนอนได้ มีสินค้าลดราคา มีบริการโทรศัพท์ มีเปียโน มีห้องสมุด มีคอมพิวเตอร์ให้บริการบนเครื่องบิน เป็นต้น นอกจากนี้เรายังสามารถสร้างความแตกต่างในด้านภาพลักษณ์และตราสินค้า เช่น โรงแรม โอเรียนเต็ลมีภาพลักษณ์ที่ดีเหนือโรงแรมอื่น ๆ

3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์โครงการและการศึกษาความเป็นไปได้

ในการจัดทำโครงการ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้นั้น จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ ดังนี้ (ฐาปนา ฉันทไพศาล และ อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ. 2543 : 7 - 10)

1. การศึกษาด้านการตลาดหรืออุปสงค์
2. การศึกษาด้านเทคนิค
3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโครงการ
4. การศึกษาด้านเศรษฐกิจ
5. การศึกษาด้านการบริหาร
6. การศึกษาด้านการเงิน

1. การศึกษาด้านการตลาดหรืออุปสงค์

การวิเคราะห์และคาดคะเนถึงอุปสงค์ของผลผลิตของโครงการเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการวางแผนและวิเคราะห์โครงการเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะธุรกิจผลิตสินค้ามาเพื่อขายหากไม่มีตลาดรองรับผลผลิตก็ไม่มี ความจำเป็นต้องทำการผลิตนอกจากนั้นขนาดของอุปสงค์ยังใช้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงขนาดของการผลิต หรือขนาดของโครงการอีกด้วยดังนั้นการวิเคราะห์อุปสงค์ของโครงการจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อโครงการที่จะ

เพิกเฉยไม่ได้ การวิเคราะห์อุปสงค์จำเป็นจะต้องคำนึงถึงปัญหาต่อไปนี้

- 1.1 อุปสงค์ในผลผลิตของโครงการนี้มีมากเพียงใด
- 1.2 อุปสงค์ของผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากน้อยเพียงใด
- 1.3 โครงการที่กำลังพิจารณาอยู่นั้นสามารถตอบสนองความต้องการได้มากน้อยเพียงใด

เพื่อให้สามารถตอบคำถามทั้งสามประการดังกล่าว นักวิเคราะห์โครงการจะต้องเริ่มต้นด้วยการเก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่มีการเก็บรวบรวมไว้แล้วอย่างเป็นระบบแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในอดีตด้านราคาและปริมาณของผลผลิตชนิดนั้น ซึ่งพอจะทำให้ทราบขนาดของอุปสงค์ของผลผลิตได้ หากเป็นผลผลิตที่ยังไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบผู้วิเคราะห์โครงการอาจต้องเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) มาใช้ในการวิเคราะห์หากเป็นผลผลิตใหม่ที่ยังไม่เคยมีการผลิตหรือจำหน่ายมาก่อนภายในประเทศผู้วิเคราะห์ก็อาจศึกษาถึงแนวโน้มของผลผลิตชนิดนั้นในต่างประเทศที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจคล้ายๆ กัน กับประเทศที่กำลังศึกษาอยู่

เมื่อได้มีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ถึงขนาดของอุปสงค์ของผลผลิตที่ต้องการศึกษาอยู่ก็สามารถคาดคะเนถึงขนาดของอุปสงค์ในอนาคตได้โดยอาศัยวิธีการคาดคะเนวิธีต่างๆ เช่น การคาดคะเนโดยอาศัยค่าแนวโน้มในอดีต การคาดคะเนโดยอาศัยแบบจำลองทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

2. การศึกษาทางเทคนิค

การศึกษาโครงการด้านเทคนิคนั้นโดยทั่วไปจะเริ่มต้นด้วยการพิจารณาว่าโครงการที่กำลังพิจารณานั้นมีความเหมาะสมทางด้านเทคนิคหรือการออกแบบและทางด้านวิศวกรรมเพียงใดนอกจากนั้นก็ควรวิเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 สถานที่ตั้งของโครงการ
- 2.2 การออกแบบและวิศวกรรมของโครงการ
- 2.3 ขนาดของโครงการและการพิจารณาถึงความคาดหวังของตลาด
- 2.4 วัสดุที่ใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
- 2.5 ปริมาณและคุณภาพของแรงงานที่ต้องการ
- 2.6 กำหนดการดำเนินงานของโครงการ
- 2.7 การประมาณค่าใช้จ่ายของโครงการ

3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโครงการ

ในการจัดทำโครงการจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมของโครงการ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อโครงการทำให้โครงการต้องประสบกับปัญหาอุปสรรคและความล้มเหลวได้ หรืออาจทำให้สภาพแวดล้อมภายนอกโครงการอันได้แก่ กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี สาธารณูปโภค ต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เป็นต้น

4. การศึกษาด้านเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ผู้วิเคราะห์โครงการจำเป็นต้องคำนึงถึง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ของโครงการทางด้านเศรษฐกิจว่าโครงการที่กำลังพิจารณาอยู่นั้นจะให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของประเทศหรือไม่ เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผลการวิเคราะห์จะแสดงออกมาในรูปของผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับสูงกว่าหรือต่ำกว่าค่าใช้จ่ายการลงทุนที่จ่ายไปถ้าผลตอบแทนที่ได้รับสูงกว่าค่าใช้จ่ายในการ

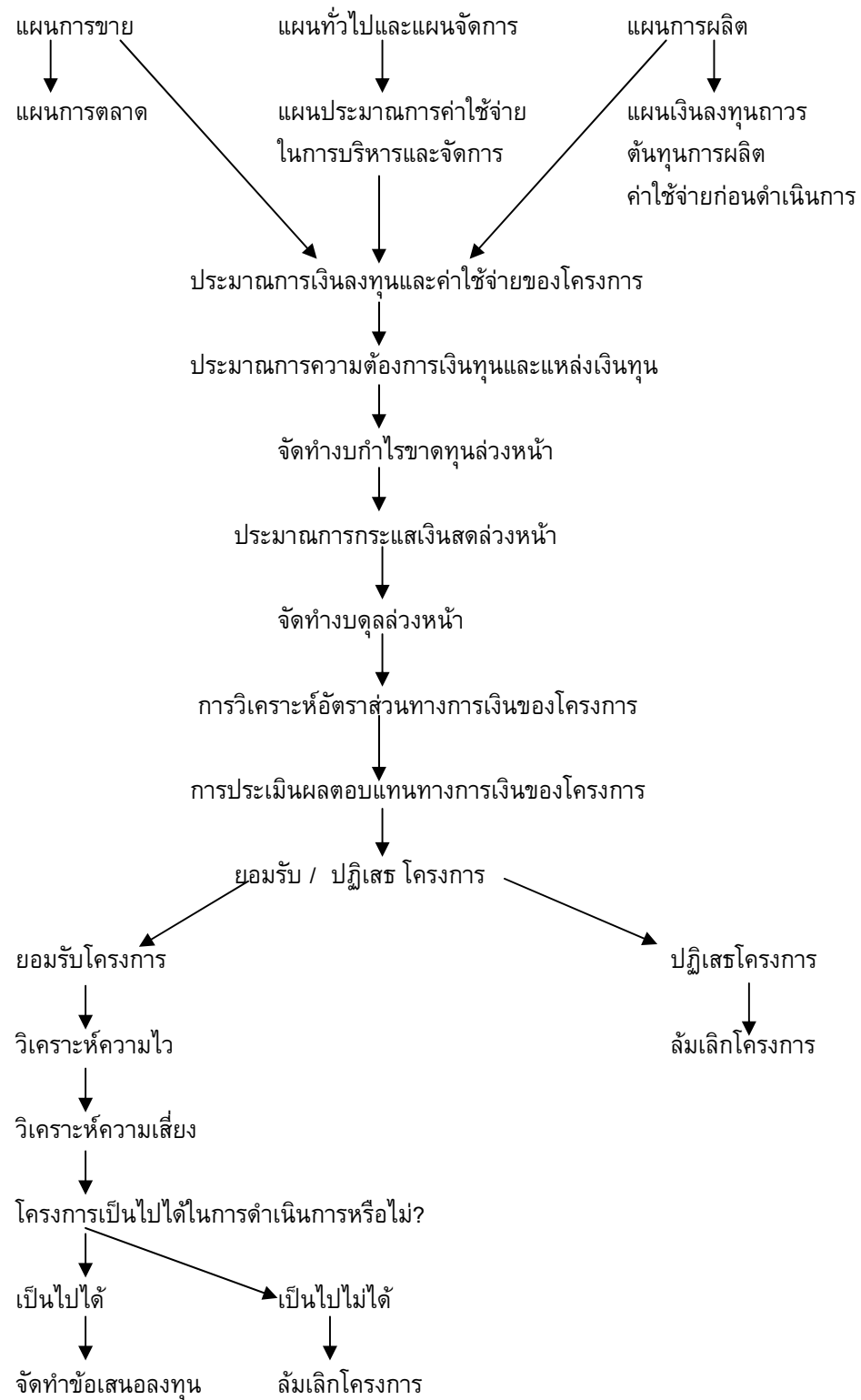
ลงทุนก็เป็นโครงการที่ดีและถ้าผลตอบแทนที่ได้รับต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในการลงทุนก็เป็นโครงการที่ไม่ดีทางเศรษฐกิจ ดังนั้นการวิเคราะห์โครงการทางเศรษฐกิจจึงมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการตัดสินใจที่จะยอมรับหรือ ปฏิเสธโครงการ

5. การศึกษาด้านการบริหาร

จากการที่ได้มีการศึกษาด้านต่าง ๆ มาแล้ว คือ การศึกษาด้านการตลาด การศึกษาด้านเทคนิค การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโครงการ การศึกษาด้านเศรษฐกิจและปรากฏว่าโครงการที่กำลังพิจารณานั้นเป็นโครงการที่ดีแต่เมื่อโครงการได้รับการอนุมัติและดำเนินงานแล้วอาจประสบกับความล้มเหลวและขาดทุนได้เช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการหรือการบริหารโครงการไม่มีประสิทธิภาพ ความสำเร็จของโครงการจึงขึ้นอยู่กับการบริหารเป็นสำคัญ ดังนั้นในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการจึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ด้านการบริหารด้วยเพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะบริหารโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

6. การศึกษาด้านการเงิน

การศึกษาด้านการเงินเป็นการวิเคราะห์ถึงการลงทุนและผลตอบแทนของโครงการในด้านของเอกชนเป็นสำคัญ เพราะเป็นการวิเคราะห์ที่มุ่งเน้นถึงผลตอบแทนทางการเงิน หรือ ความสามารถในการทำกำไรของโครงการเพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจว่าถ้ามีการดำเนินงานตามโครงการนี้แล้วจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินใดๆ ในทุกขั้นตอนของโครงการ นอกจากนั้นถ้าเป็นโครงการที่ต้องกู้ยืมเงินมาลงทุนก็จะต้องพิจารณาด้วยว่าจะมีความสามารถในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยได้หรือไม่ กระบวนการในการวิเคราะห์ทางการเงินของโครงการแสดงดังแผนภูมิต่อไปนี้ (ณดา จันทรสม. 2544 : 2)

ภาพประกอบ 3 แสดงกระบวนการวิเคราะห์ทางการเงินของโครงการ

โดยทั่วไป การวิเคราะห์ทางการเงินของโครงการจะประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 6.1 การประมาณการเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายของโครงการ
- 6.2 ประมาณการความต้องการเงินทุนและแหล่งเงินทุน
- 6.3 การจัดทำงบการเงินล่วงหน้า
- 6.4 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของโครงการ
- 6.5 การประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ

6.1 การประมาณการเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายของโครงการ หมายถึง การคาดการณ์ เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของโครงการ ซึ่งการคาดการณ์อาจได้มาโดยข้อมูลอดีตที่เคยเกิดขึ้นและการพยากรณ์ เป็นต้น เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายที่คาดคะเน ประกอบด้วย

- 6.1.1 ที่ดิน และการพัฒนาและปรับที่ดิน
- 6.1.2 ตัวอาคารโรงงานและระบบที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบอากาศที่ใช้กับเครื่องจักรที่ใช้ลม และระบบความปลอดภัย และการรักษาความปลอดภัย

- 6.1.3 สิ่งก่อสร้างอื่น ๆ งานโยธา
- 6.1.4 เครื่องจักร เครื่องมือการผลิต (รวมถึงการติดตั้ง การขนส่ง)
- 6.1.5 เครื่องใช้สำนักงาน
- 6.1.6 ยานพาหนะ

6.1.7 เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (Net Working Capital) คือ สินทรัพย์หมุนเวียนหักด้วยหนี้สินหมุนเวียนเป็นเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินโครงการประจำวันให้เป็นไปตามตารางการผลิต

สินทรัพย์หมุนเวียนประกอบด้วย

6.1.7.1 เงินสดในมือ (และเงินสดในธนาคาร) เป็นเงินสดขั้นต่ำที่โครงการต้องดำรงไว้เป็นค่าใช้จ่ายประจำในการดำเนินงาน โดยปกติจะพิจารณาการประมาณการความจำเป็นที่จะต้องใช้ในแต่ละช่วงเวลา

6.1.7.2 ลูกหนี้การค้า คือ สินเชื่อที่ให้แก่ลูกค้า ซึ่งขนาดของลูกหนี้การค้าขึ้นอยู่กับนโยบายการขายเชื่อของโครงการ การกำหนดระยะเวลาในการให้สินเชื่อขึ้นอยู่กับสภาพแข่งขันของตลาด ถ้าโครงการต้องการเพิ่มส่วนแบ่งตลาด อาจใช้นโยบายการขายระยะยาวการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าเพิ่มขึ้น

6.1.7.3 สินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย วัตถุดิบ วัสดุจำเป็น สินค้าที่อยู่ในกระบวนการผลิตสินค้าสำเร็จรูป โดยปกติสินค้าคงเหลือจะมีมูลค่ามากเมื่อเทียบกับรายการอื่นในสินทรัพย์หมุนเวียน

หนี้สินหมุนเวียน ประกอบด้วย

6.1.7.4 เจ้าหนี้การค้า ซึ่งเป็นยอดเงินเชื่อในการจัดหาวัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นต่าง ๆ

6.1.8 ค่าใช้จ่ายก่อนเปิดดำเนินการ นอกจากเงินลงทุนถาวร ค่าใช้จ่ายที่เกิดก่อนเริ่มดำเนินการผลิต เช่น ค่าใช้จ่าย ที่เสียไปเพื่อให้ได้สินทรัพย์ทุนมา ได้แก่

- 6.1.8.1 ค่าใช้จ่ายในการก่อตั้งบริษัทหรือออกหุ้นทุน รวมค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

6.1.8.2 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมการศึกษา เช่น ค่าใช้จ่ายในการศึกษาความเป็นไปได้ การศึกษาด้านวิศวกรรม ก่อนการดำเนินงาน ค่าที่ปรึกษา ก่อนการดำเนินงาน หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการวางแผนโครงการ

6.1.8.3 ค่าใช้จ่ายก่อนเปิดดำเนินการผลิต ได้แก่

6.1.8.3.1 เงินเดือน สวัสดิการ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องก่อนเปิดดำเนินการ

6.1.8.3.2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

6.1.8.3.3 ค่าติดตั้งในการเตรียมการ เช่น สำนักงานชั่วคราว

6.1.8.3.4 ต้นทุนส่งเสริมผลิตภัณฑ์ก่อนการดำเนินการผลิต

6.1.8.3.5 ต้นทุนการฝึกอบรม

6.1.8.3.6 ดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างก่อสร้าง

6.1.8.4 ค่าใช้จ่ายทดลองดำเนินงาน ส่วนสูญเสียที่เกิดจากการผลิตในช่วงการลองเครื่อง

6.2 ประเมินการความต้องการเงินทุนและแหล่งเงินทุน จากการประมาณการเงินลงทุน และค่าใช้จ่ายของโครงการ จากนั้นต้องพิจารณาแหล่งเงินทุนของโครงการว่าจะมาจากแหล่งใด เช่น การกู้ยืม หรือการออกหุ้นสามัญเพื่อระดมทุน ในสัดส่วนเท่าไร ซึ่งประเด็นเหล่านี้จะส่งผลต่อโครงสร้างเงินทุน และต้นทุนเงินทุนของโครงการ ข้อดีข้อเสียเปรียบเทียบกับเงินทุนจากทั้งสองแหล่ง คือ แหล่งเงินทุนหรือส่วนของเจ้าของโดยการออกหุ้นสามัญ คือ ไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องจ่าย ซึ่งต่างจากการกู้ยืมที่ต้องชำระคืนเงินต้นและต้องชำระดอกเบี้ยตามระยะเวลา และอัตราที่กำหนด นอกจากนี้เงินปันผลที่จ่ายให้กับผู้ถือหุ้นไม่สามารถนำไปหักกับค่าใช้จ่ายก่อนนำไปคิดภาษีของโครงการได้ซึ่งต่างจากดอกเบี้ยซึ่งนำไปลดหย่อนภาระภาษีของโครงการได้ จะทำให้ต้นทุนในการก่อหนี้ต่ำกว่าการใช้ต้นทุนส่วนของเจ้าของโดยการออกหุ้นสามัญ นอกจากนั้นแล้ว ค่าใช้จ่ายการออกหุ้นสามัญค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับการกู้ยืมการกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมของการกู้ยืมกับการใช้เงินทุนจากส่วนของเจ้าของ ย่อมขึ้นอยู่กับความเสี่ยงของโครงการประกอบด้วย ถ้าโครงการมีความเสี่ยงจากการดำเนินการค่อนข้างมาก เช่น มีต้นทุนคงที่สูงหรือมีความเสี่ยงที่ยอดขายจะไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นต้น โอกาสที่เพิ่มความเสี่ยงทางการเงินโดยการกู้ยืมจะลดลงในขณะที่บางโครงการมีความเสี่ยงจากการดำเนินงานต่ำ เช่น โครงการผลิตกระแสไฟฟ้าที่มีความต้องการสูง ความเสี่ยงจากการดำเนินงานน้อย ย่อมมีโอกาสที่จะเพิ่มความเสี่ยงจากการกู้ยืมได้เพิ่มขึ้น

6.3 การจัดทำงานการเงินล่วงหน้า เมื่อได้ทำการประมาณการเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของโครงการ และคาดการณ์แหล่งเงินทุนของโครงการแล้ว ขั้นตอนต่อไปของการวิเคราะห์ทางการเงินคือ การจัดทำงานการเงินล่วงหน้า ซึ่งประกอบด้วย งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และงบดุล โดยความหมายของแต่ละงบการเงินมี ดังนี้

งบกำไรขาดทุน คือ งบที่แสดงให้เห็นทราบความสำเร็จจากการดำเนินงานของกิจการช่วงระยะเวลาหนึ่งที่ระบุ ผู้ใช้งบการเงินจะใช้งบกำไรขาดทุนเพื่อวัดค่าการลงทุน วัดสถานะของสินเชื่อ และความสำเร็จในการทำกำไรของกิจการ

งบกระแสเงินสด เป็นงบแสดงที่มาและการใช้เงินของกิจการระหว่างงวดเวลาหนึ่ง งบกระแสเงินสดเป็นงบที่มีประโยชน์ช่วยการวิเคราะห์สภาพคล่องตัวของกิจการแสดงถึงความสามารถในการหาเงินจากการประกอบกิจการ กำลังความสามารถในการก่อหนี้ ชำระหนี้และความสามารถในการจ่ายเงินปันผล

งบดุล คือ งบที่แสดงฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง งบดุลมีชื่อหนึ่ง คือ งบฐานะการเงิน เป็นงบที่แสดง ทรัพย์สิน หนี้สิน และส่วนของเจ้าของกิจการ เป็นยอดรวมสะสมมานับตั้งแต่วันเริ่มกิจการจนถึงวันที่ระบุในงบประมาณของงบดุล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ฐานะการเงินของบริษัท

6.3.1 การประมาณการงบกำไรขาดทุนของโครงการ (ฐานา ินไฟศาล และ
อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ. 2543 : บทที่7)

การประมาณการงบกำไรขาดทุน หรือการจัดทำงบกำไรขาดทุนล่วงหน้า จัดทำขึ้นเพื่อแสดงการดำเนินงานของโครงการล่วงหน้าตลอดอายุของโครงการ ว่าในแต่ละปีโครงการที่ทำคาดว่าจะได้กำไรขาดทุนเท่าใด

การประมาณการงบกำไรขาดทุน จำเป็นต้องมีการประมาณการรายได้จากการขาย ค่าใช้จ่ายในการผลิต (ต้นทุนการผลิต) และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ตลอดอายุของโครงการเสียก่อน จากนั้นจึงนำมาเปรียบเทียบกับกันซึ่งถ้าปีใดรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย โครงการก็จะได้กำไรในปีนั้น และในทางตรงกันข้าม ถ้าปีใดรายได้ได้น้อยกว่าค่าใช้จ่ายปีนั้นโครงการก็จะขาดทุน

การประมาณการงบกำไรขาดทุน แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

บริษัท รักไทย จำกัด งบกำไรขาดทุน สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2544

ตาราง 1 แสดงตัวอย่างงบกำไรขาดทุน

ปีที่	0	1		ปีสุดท้าย
โปรแกรมการผลิต	ระยะก่อสร้าง			
รายได้จากการขาย	-	xx		xx
หัก ต้นทุนการผลิต	-	xx		xx
กำไรขั้นต้น	-	xx		xx
หัก ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	-	xx		xx
กำไรก่อนภาษี	-	xx		xx
หัก ภาษีเงินได้	-	xx		xx
กำไรสุทธิ	-	xx		Xx

งบกำไรขาดทุน จะประกอบด้วย

1. ส่วนหัวของงบกำไรขาดทุน ประกอบด้วย (1) ชื่อกิจการ (2) ชื่องบการเงิน (3) รอบระยะเวลาการดำเนินงานและวันสิ้นสุด

2. ส่วนตัวของงบกำไรขาดทุน เป็นการรายงานรายได้ ค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนจากการดำเนินงานในรอบระยะเวลาตามที่ระบุไว้ในหัวงบกำไรขาดทุน

รูปแบบของงบกำไรขาดทุน รูปแบบของการรายงานข้อมูลในงบกำไรขาดทุน สามารถจัดทำได้

2 แบบ คือ งบกำไรขาดทุนแบบขั้นตอนเดียว (Single Step Income Statement) และงบกำไรขาดทุนแบบหลายขั้นตอน (Multiple Step Income Statement) การรายงานงบกำไรขาดทุนอาจอยู่ในรูปบัญชี (Accounting Form) หรือรูปรายงาน (Reporting Form) ซึ่งนิยมมาก

6.3.2 การประมาณงบกระแสเงินสดล่วงหน้า

กระแสเงินสดของโครงการ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะใช้ประเมินค่าโครงการลงทุนว่าควรตัดสินใจลงทุนหรือไม่ลงทุนต่อไป การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ จะต้องพิจารณาว่าเงินสดรับมากเพียงพอสำหรับรายการใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งรายการเงินสดจ่ายที่สำคัญ คือ การลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ หากพบว่าโครงการขาดสภาพคล่อง คือ (เงินสดรับ น้อยกว่า เงินสดจ่าย) ย่อมชี้ว่าโครงการไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ตารางต่อไปนี้แสดงงบประมาณกระแสเงินสดล่วงหน้า

ตาราง 2 แสดงตัวอย่างงบกระแสเงินสด

ปีที่	0	1		ปีสุดท้าย
โปรแกรมการผลิต	ระยะก่อสร้าง			
ก. การกระแสเงินสดรับ				
รายได้จากการขาย		xx		xx
ข. กระแสเงินสดจ่าย				
1. เงินลงทุนทั้งสิ้น				
1.1 เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร	xx			
1.2 ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน	xx			
1.3 เงินทุนหมุนเวียน	xx			
2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (ไม่รวมค่าเสื่อมราคาและรายการตัดจ่ายค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน)	xx	xx		Xx
3. ภาษีเงินได้	xx	xx		Xx
ค. กระแสเงินสดสุทธิ (ก) – (ข)	xx	xx		Xx

6.3.3 การประมาณการงบดุล

การประมาณการงบดุลหรือการจัดทำงบดุลล่วงหน้า เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดทำงบการเงินล่วงหน้า เพราะงบดุล โดยประมาณนี้จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากงบอื่น ๆ ที่ประมาณการมาก่อนหน้านี้แล้วงบดุลโดยประมาณของโครงการจะทำให้ผู้บริหารเห็นถึงฐานะทางการเงิน ตลอดจนอายุของโครงการ โดยที่รายการในงบดุลดังกล่าวจะแสดงยอดสะสม ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ที่จัดทำงบดุลขึ้น ซึ่งโดยปกติก็คือ ณ เวลาสิ้นสุดปีใด ๆ ตารางต่อไปนี้ จะแสดงถึงรายการในงบดุลล่วงหน้าของโครงการ

ตาราง 3 แสดงตัวอย่างงบดุล

โปรแกรมการผลิต	ปีที่ 0 ระยะก่อสร้าง	1		ปีสุดท้าย
ก. สินทรัพย์ทั้งสิ้น				
1. สินทรัพย์หมุนเวียน				
1.1 เงินสด	xx	xx		xx
1.2 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	xx	xx		xx
2. สินทรัพย์ถาวร				
2.1 ที่ดิน	xx	xx		xx
2.2 อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	xx	xx		Xx
3. ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน		xx		Xx
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	xx	xx		Xx
ข. หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	xx	xx		Xx
1. หนี้สินหมุนเวียน	xx	xx		Xx
2. หนี้สินระยะยาว	xx	xx		Xx
3. ทุน	xx	xx		Xx
4. กำไรสะสม				
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	xx	xx		Xx

6.4 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของโครงการ

มีวิธีการหลายอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน เพื่อดึงข้อมูลทางการเงินที่มีความสำคัญให้ปรากฏและเปรียบเทียบกัน วิธีการต่าง ๆ นี้รวมถึง การวิเคราะห์เปรียบเทียบ การวิเคราะห์ อัตราร้อยละ และการพิจารณารายการที่มีความเกี่ยวพันกัน การวิเคราะห์อัตราส่วนมากจะเป็นจุดเริ่มต้นของการรวบรวมข้อมูลโดยนักวิเคราะห์และอาจจะจำแนกอัตราส่วนเพิ่มการวิเคราะห์ออกได้ดังนี้

6.4.1 อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) เป็นอัตราส่วนวัดความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นของกิจการ ประกอบด้วย

6.4.1.1 อัตราส่วน Current Ratio ใช้สูตร

$$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

6.4.1.2 อัตราส่วน Acid-Test Ratio ใช้สูตร

$$\frac{\text{เงินสด} + \text{เงินลงทุนชั่วคราว} + \text{ลูกหนี้สุทธิ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

6.4.1.3 อัตราส่วน Defensive- Interval Ratio ใช้สูตร

$$\frac{\text{ทรัพย์สินคล่อง}}{\text{ประมาณการรายจ่ายดำเนินการประจำวัน (ถือตามเกณฑ์รายจ่ายปีก่อน หักรายการที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด)}}$$

6.4.2 อัตราส่วนกิจกรรม (Activity Ratio) เป็นอัตราส่วนวัดสมรรถภาพการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของกิจการ ประกอบด้วย

6.4.2.1 อัตราหมุนของลูกหนี้ ใช้สูตร

$$\frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{ตัวเงินรับและลูกหนี้การค้างชำระเฉลี่ยสุทธิ}}$$

6.4.2.2 อัตราส่วนอายุลูกหนี้ ใช้สูตร

$$\frac{365}{\text{อัตราหมุนของลูกหนี้}}$$

6.4.2.3 อัตราหมุนของสินค้าคงคลัง ใช้สูตร

$$\frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงคลังค้างเฉลี่ย}}$$

6.4.2.4 อัตราส่วนอายุสินค้า ใช้สูตร

$$\frac{365}{\text{อัตราหมุนของสินค้า}}$$

อัตราหมุนของสินค้าคงคลัง

6.4.3 อัตราส่วนกำไร (Profitability Ratio) เป็นอัตราส่วนวัดระดับความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกิจการที่กระทำในงวดเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย

6.4.3.1 อัตราผลตอบแทนของทรัพย์สิน ใช้สูตร

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ทรัพย์สินรวมถัวเฉลี่ย}}$$

6.4.3.2 อัตรากำไรต่อยอดขาย ใช้สูตร

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ขายสุทธิ}}$$

6.4.3.3 อัตราส่วนผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบริมสิทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญถัวเฉลี่ย}}$$

6.4.3.4 กำไรต่อหุ้น ใช้สูตร

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก}}$$

6.4.3.5 อัตราส่วน Price Earning Ratio (P/E) ใช้สูตร

$$\frac{\text{ราคาตลาดของหุ้น}}{\text{กำไรต่อหุ้น}}$$

6.4.3.6 อัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไร ใช้สูตร

$$\frac{\text{เงินสดปันผล}}{\text{กำไรสุทธิ}}$$

6.4.4 อัตราส่วนค้ำประกัน (Coverage Ratio) เป็นอัตราส่วนวัดความค้ำประกันสำหรับเจ้าหนี้ระยะยาวและผู้ลงทุน ประกอบด้วย

6.4.4.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อทรัพย์สินรวม ใช้สูตร

$$\frac{\text{หนี้สิน}}{\text{ทรัพย์สินรวม}}$$

6.4.4.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ใช้สูตร

$$\frac{\text{หนี้สิน}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

6.4.4.3 อัตราส่วนของกำไรต่อดอกเบี้ยจ่าย ใช้สูตร

$$\frac{\text{กำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

6.4.4.4 ราคาตามบัญชีต่อหุ้น ใช้สูตร

$$\frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นที่ออก}}$$

6.5 การประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ

ในการประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการลงทุนเพื่อประกอบการตัดสินใจว่ากิจการควรลงทุนหรือไม่ผู้ตัดสินใจต้องมีหลักเกณฑ์หลายหลักเกณฑ์ที่จะสามารถนำมาประเมินโครงการลงทุนได้ ดังนั้น ในที่นี้จะอธิบายถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ประเมินโครงการลงทุน ก่อนที่จะอธิบายถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประเมินโครงการลงทุนนั้นเราจะมีข้อสมมุติบางประการเสียก่อน (รัตน สหายคณิต. 2543 : 9) ดังนี้

1. โครงการลงทุนที่พิจารณาเป็นโครงการเดี่ยวหรือเป็นอิสระ ไม่สัมพันธ์หรือเกี่ยวเนื่องกับโครงการลงทุนอื่น นั่นคือ การลงทุนหรือไม่ลงทุนในโครงการนั้น ไม่มีผลกระทบต่อโครงการอื่นและในทางตรงกันข้าม การลงทุนหรือไม่ลงทุนในโครงการอื่นก็ไม่มีผลกระทบต่อโครงการลงทุนที่พิจารณา

2. การประมาณกระแสเงินสดรับสุทธิของโครงการและต้นทุนของเงินทุนทำได้อย่างถูกต้องแน่นอน (Certainty) ไม่มีความเสี่ยงว่าจะคาดคะเนผิดพลาด

หลักเกณฑ์ในการประเมินโครงการลงทุนที่จะนำมาอธิบายในที่นี้ได้แก่ ระยะเวลาคืนทุน (Payback period) อัตราผลตอบแทนเฉลี่ย (Average rate of return) และหลักเกณฑ์ที่อาศัยวิธีการหักลดกระแสเงินสด (Discounted-cash-flow-method)

6.5.1 ระยะเวลาคืนทุน

ระยะเวลาคืนทุน (Payback period หรือ payout or payoff period) หมายถึง ระยะเวลาที่ยาวนานเพียงพอที่กิจการคาดว่าจะได้รับกระแสเงินสดที่เกิดขึ้นจากการลงทุนเท่ากับเงินทุนทั้งหมดที่ลงไป ในตอนแรก เราสามารถคำนวณหาระยะเวลาคืนทุนได้ดังนี้

$$P = \frac{Co}{R}$$

โดย

P = ระยะเวลาคืนทุน

Co = จำนวนเงินลงทุนในตอนแรก

R = กระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี

การคำนวณระยะเวลาคืนทุนตามสมการข้างต้นนี้ ต้องมีข้อสมมุติเพิ่มเติมว่า กระแสเงินสดรับสุทธิต่อปีนั้นมีจำนวนเท่ากันทุกปีตลอดอายุของโครงการ ในกรณีที่กระแสเงินสดรับสุทธิในแต่ละปีไม่เท่ากัน กิจการจะสามารถหาระยะเวลาคืนทุนได้ โดยการบวกกระแสเงินสดรับสุทธิในแต่ละปีไปเรื่อยๆ จนกว่าจะเท่ากับจำนวนเงินลงทุนในตอนแรก ได้ระยะเวลาเท่าใด ระยะเวลานั้นก็คือระยะเวลาคืนทุนของโครงการ

ตัวอย่างเช่น โครงการลงทุนขยายสาขาในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งต้องใช้เงินลงทุน 10 ล้านบาท และคาดว่าจะทำให้เกิดกระแสเงินสดรับสุทธิต่อปีจำนวน 2.5 ล้านบาทตลอดอายุโครงการ ดังนั้น ระยะเวลาคืนทุนกับ 4 ปี (คือน $10/2.5$) ซึ่งเราสามารถคำนวณได้โดยอาศัยสมการข้างต้น แต่ถ้ากระแสเงินสดรับสุทธิในแต่ละปีมีลักษณะดังตารางข้างล่าง เราก็สามารถหาระยะเวลาคืนทุนได้โดยบวกกระแสเงินสดรับสุทธิของแต่ละปีไปเรื่อย ๆ จนเท่ากับจำนวนเงินลงทุนซึ่งจากตารางแสดงให้เห็นว่าระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 3 ปี

ตาราง 4 แสดงกระแสเงินสดรับแต่ละปี

ปีที่	เงินลงทุนครั้งแรก	กระแสเงินสดรับสุทธิ	กระแสเงินสดรับสุทธิสะสม
1	10	4.0	4.0
2		3.5	7.5
3		2.5	10.0
4		2.0	12.0
5		1.5	13.5
6		1.0	14.5
7		1.0	15.5
8		1.0	16.5

การใช้หลักเกณฑ์ระยะเวลาคืนทุนในการประเมินโครงการลงทุนนั้น กิจการจะตั้งเป้าหมายไว้ก่อนว่าต้องการจะได้รับเงินทุนคืนจากโครงการนี้ภายในระยะเวลาเท่าใด เมื่อคาดคะเนกระแสเงินสดรับสุทธิในแต่ละปีและคำนวณระยะเวลาคืนทุนได้แล้ว กิจการก็จะเปรียบเทียบกับระยะเวลาคืนทุนที่เป็นเป้าหมาย ถ้า

ระยะเวลาคืนทุนที่คำนวณได้น้อยกว่าหรือเท่ากับระยะเวลาที่เป็นเป้าหมายในกรณีที่มีโครงการเดียว กิจกรรมก็จะ

ตัดสินใจลงทุนในโครงการนั้น แต่ถ้าระยะเวลาคืนทุนที่คำนวณได้ยาวนานกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้กิจกรรมก็จะไม่ลงทุนในโครงการนั้น แต่ถ้าเป็นกรณีที่กิจกรรมต้องเลือกลงทุนระหว่างโครงการหลายโครงการ กิจกรรมก็จะเลือกลงทุนในโครงการที่ให้ระยะเวลาคืนทุนสั้นที่สุด

การใช้ระยะเวลาคืนทุนเป็นหลักเกณฑ์ประเมินโครงการลงทุนมีข้อดี-ข้อเสียหลายประการ

1. ข้อดี ได้แก่

ก. เป็นวิธีการทำงานและสะดวกในการนำมาใช้ประเมินโครงการลงทุน

ข. เป็นหลักเกณฑ์ที่ค่อนข้างเหมาะสมสำหรับประเมินโครงการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงโดยถือว่าโครงการที่มีระยะคืนทุนสั้นย่อมมีความเสี่ยงน้อย (หรือมีความปลอดภัยสูงกว่า) โครงการลงทุนที่มีระยะเวลาคืนทุนยาวนานกว่า

ค. กิจกรรมที่ต้องการให้รัฐกิจมีสภาพคล่องสูงหรือมีความต้องการเงินสดมาหมุนเวียนในกิจการอย่างรวดเร็ว ย่อมสนใจที่จะใช้หลักเกณฑ์ระยะเวลาคืนทุนประเมินโครงการ เพราะการเลือกลงทุนในโครงการที่มีระยะคล่องสูงกว่าโครงการลงทุนที่มีระยะเวลาคืนทุนนานกว่า

2. ข้อเสีย ได้แก่

ก. ไม่ได้ให้ความสนใจในกระแสเงินสดรับสุทธิภายหลังระยะเวลาคืนทุน ดังนั้นโครงการลงทุนที่ระยะเวลาคืนทุนเท่ากัน อาจจะทำได้ให้กิจการไม่เท่ากันก็ได้ ตัวอย่างเช่น สมมติโครงการลงทุน 2 โครงการ คือ ก. และ ข. ใช้เงินลงทุนจำนวนเท่ากันคือ เท่ากับ 10 ล้านบาทแต่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับสุทธิในแต่ละปี (R) ต่างกันดังนี้

ตาราง 5 แสดงกระแสเงินสดรับของโครงการ ก. และ โครงการ ข.

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
โครงการ ก.	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5
โครงการ ข.	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5			

โครงการลงทุน ก. และ ข. ต่างมีระยะเวลาคืนทุนเท่ากัน คือ 4 ปี ดังนั้นถ้าหลักเกณฑ์ระยะเวลาคืนทุนประเมินโครงการก็จะได้ผลสรุปว่า โครงการทั้ง 2 ดีเท่ากัน กิจกรรมจะเลือกลงทุนในโครงการใดก็ได้ แต่ถ้าพิจารณากระแสเงินสดรับสุทธิภายหลังระยะเวลาคืนทุนแล้วจะพบว่า โครงการ ก. ดีกว่าโครงการ ข. เพราะให้กระแสเงินสดรับสุทธิต่อไปอีก 4 ปี ในขณะที่โครงการ ข. ให้กระแสเงินสดรับสุทธิต่อไปอีกเพียง 1 ปีเท่านั้น ดังนั้นการใช้ระยะเวลาคืนทุนเป็นหลักเกณฑ์ในการประเมินโครงการลงทุน อาจทำให้ตัดสินใจผิดพลาดได้ คือ เลือกลงทุนในโครงการที่ให้ผลตอบแทนต่ำกว่า แม้ว่ามีระยะเวลาคืนทุนสั้นกว่าก็ตาม

ข. ไม่ได้คำนึงถึงลักษณะการกระจายของกระแสเงินสดรับสุทธิ ถึงแม้ว่าโครงการลงทุน 2 โครงการให้ระยะเวลาคืนทุนเท่ากัน และมีอายุของโครงการเท่ากันก็ตาม แต่ถ้าลักษณะการกระจายของ

กระแสเงินสดรับสุทธิต่างกัน โครงการลงทุน 2 โครงการ นั้นอาจจะดีไม่เท่ากันก็ได้ ตัวอย่างเช่น โครงการ ก. และ ข. ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี ดังนี้

ตาราง 6 แสดงโครงการกระแสเงินสดรับที่ต่างกัน

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8
โครงการ ก.	2.5	2.5	2.5	2.5	2	2	2	2
โครงการ ข.	3.0	3.0	2.0	2.0	2	2	2	2

แม้ว่าระยะเวลาคืนทุนของโครงการทั้งสองเท่ากัน คือ 4 ปี และกระแสเงินสดรับสุทธิ ภายหลังระยะเวลาคืนทุนก็เท่ากัน แต่โครงการ ข. ย่อมเป็นโครงการที่ดีกว่าโครงการ ก. เพราะโครงการ ข. ให้กระแสเงินสดรับสุทธิในสองปีแรกสูงกว่าโครงการ ก.

ค. ไม่จำเป็นเสมอไปว่าโครงการที่มีระยะเวลาคืนทุนสั้นกว่าจะมีความเสี่ยงต่ำกว่าโครงการที่มีระยะเวลาคืนทุนนานกว่า ระยะเวลาคืนทุนจึงมิใช่เป็นเครื่องวัดความเสี่ยงของโครงการลงทุน กิจกรรมจำเป็นต้องหาวิธีการอื่นในการวัดความเสี่ยงของโครงการลงทุน

ง. การใช้ระยะเวลาคืนทุนเป็นหลักเกณฑ์ในการประเมินโครงการจึงเท่ากับว่าเป้าหมายของกิจการคือต้องการใช้เวลาให้น้อยที่สุด (Minimize time) สำหรับการได้เงินลงทุนคืน แต่อันที่จริงเป้าหมายของกิจการคือเป้าหมายอื่นอันได้แก่เป้าหมายการแสวงหากำไรสูงสุดหรือเป้าหมายส่วนของเจ้าของสูงสุดเป็นต้น

จ. ข้อบกพร่องที่สำคัญของหลักเกณฑ์ระยะเวลาคืนทุนคือ ไม่ได้คำนึงถึงมูลค่าของเงินตามเวลา เนื่องจากนำกระแสรับของแต่ละปีมาบวกเข้าด้วยกันเสมือนกับถือว่าเงินแต่ละบาทที่ได้รับในปีที่ 1 มีค่าเท่ากับเงินแต่ละบาทที่ได้รับในปีที่ 2 หรือปีต่อมา แต่อันที่จริงเงินมีค่าตามเวลา คือ เงิน 1 บาท ที่ได้รับในปีที่ 1 ย่อมมีค่ามากกว่าเงิน 1 บาท ที่ได้รับในปีที่ 2 หรือปีต่อมา

6.5.2 อัตราผลตอบแทนเฉลี่ย

หลักเกณฑ์อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยเป็นอีกวิธีหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ประเมินโครงการการลงทุน วิธีการคำนวณคือหาผลรวมของกระแสเงินสดรับสุทธิที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละปีตลอดอายุของโครงการ แล้วหารด้วยจำนวนเงินลงทุน ตัวเลขที่คำนวณได้คือ อัตราผลตอบแทนเฉลี่ย นั่นคือ

$$ARR = \frac{n \cdot R_{t-1} / n}{Co}$$

โดย

ARR = อัตราผลตอบแทนเฉลี่ย

R = กระแสเงินสดรับสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ

n = อายุของโครงการ

ตัวอย่าง เช่น โครงการหนึ่งต้องใช้เงินลงทุน 10 ล้านบาท อายุของโครงการ 6 ปี กระแสเงินสดรับสุทธิที่คาดว่าจะได้รับตลอดโครงการ เป็นดังนี้

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6
กระแสเงินสดรับสุทธิ (ล้านบาท)	3	3	2	2	1	1

เราจะคำนวณอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยได้ดังนี้

$$ARR = \frac{(3 + 3 + 2 + 2 + 1 + 1) / 6}{10}$$

$$ARR = \frac{2}{10}$$

$$= 20 \text{ เปอร์เซ็นต์}$$

ปกติค่าของอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยจะอยู่ในรูปร้อยละ เพื่อให้สามารถนำไปเปรียบเทียบกับต้นทุนซึ่งอยู่ในรูปร้อยละเช่นเดียวกันได้ ในกรณีที่มีโครงการเดียว ถ้าอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยสูงกว่าต้นทุนของเงินทุน กิจการก็จะตัดสินใจลงทุนในโครงการนั้น แต่ถ้าอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยต่ำกว่าต้นทุนของเงินทุน กิจการก็จะตัดสินใจไม่ลงทุนในโครงการนั้น นั่นคือ ถ้า

$$ARR > K \text{} > \text{ลงทุน}$$

$$ARR < K \text{} > \text{ไม่ลงทุน}$$

ในกรณีที่โครงการลงทุนให้ ARR สูงกว่า K มีหลายโครงการ กิจการจะเรียงลำดับโครงการที่ให้ ARR สูงที่สุด และลดลงไปจนถึงโครงการที่ให้ ARR ต่ำสุด และกิจการจะตัดสินใจลงทุนในโครงการที่ให้ ARR สูงที่สุดก่อนการใช้อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยเป็นหลักเกณฑ์ประเมินโครงการลงทุน มีข้อดี – ข้อเสีย หลายประการเช่นกัน

1. ข้อดี ได้แก่

ก. วิธีการคำนวณ ARR ไม่ยุ่งยาก และง่ายต่อการนำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนของเงินทุน

ข. ให้ความสนใจกระแสเงินสดรับสุทธิตลอดอายุของโครงการ

2. ข้อเสีย ได้แก่

ก. เป็นหลักเกณฑ์ที่คำนึงถึงกระแสเงินสดรับสุทธิเฉลี่ยต่อปี แต่ไม่ได้คำนึงถึงลักษณะการกระจายของกระแสเงินสดรับสุทธิ ดังนั้นโครงการลงทุน 2 โครงการ ซึ่งต่างให้ค่า ARR เท่ากัน แต่อาจเป็นโครงการที่ดีไม่เท่ากันก็ได้ เมื่อพิจารณาจากกระจายของกระแสเงินสดรับสุทธิตลอดอายุของโครงการ ตัวอย่างเช่น โครงการลงทุน ก. และ ข. ต่างใช้เงินลงทุน 10 ล้านบาท ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี ดังนี้

ตาราง 7 แสดงกระแสเงินสดรับสุทธิ ของโครงการ ก. และ ข. ต่างกัน

	R1	R2	R3	R4	R5
โครงการ ก. (ล้านบาท)	5	4	3	2	1
โครงการ ข. (ล้านบาท)	1	2	3	4	5

อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยของโครงการ ก. และ โครงการ ข. ต่างเท่ากับร้อยละ 30 ดังนั้นเมื่อใช้หลักเกณฑ์อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยประเมินโครงการ ก็จะได้โครงการ ก. ดีกว่า โครงการ ข. เพราะให้กระแสเงินสดรับสุทธิในปีแรกๆ สูงกว่าของโครงการ ข.

ข. ไม่ได้คำนึงถึงอายุของโครงการ โครงการ 2 โครงการ ต่างก็มีค่าอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยเท่ากัน แต่อายุของโครงการอาจไม่เท่ากันก็ได้ ตัวอย่างเช่น โครงการลงทุน ก. และ ข. ต่างใช้เงินลงทุน 10 ล้านบาท แต่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับสุทธิ ดังนี้

ตาราง 8 แสดงกระแสเงินสดรับของโครงการ ก. และ ข.

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7
โครงการ ก. (ล้านบาท)	3	3	2	2	2	1	1
โครงการ ข. (ล้านบาท)	3	3	2	1	1	-	-

$$ARR_k = \frac{(3 + 3 + 2 + 2 + 1 + 1)/7}{10}$$

$$= 20 \text{ เปอร์เซ็นต์}$$

$$ARR_x = \frac{(3 + 3 + 2 + 1 + 1)/5}{10}$$

$$= 20 \text{ เปอร์เซ็นต์}$$

ถ้าใช้หลักเกณฑ์อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยประเมินโครงการ เราจะบอกไม่ได้ว่าโครงการ ก. หรือ ข. ดีกว่ากัน บอกได้แต่เพียงว่า โครงการ ก. และ ข. ดีเท่าๆ กัน แต่เมื่อพิจารณาอายุของโครงการแล้ว โครงการที่มีอายุนานกว่าจะดีกว่าโครงการที่มีอายุสั้นกว่า เพราะจะทำให้ได้รับกระแสเงินสดรับสุทธิมากกว่า ดังนั้น จากตัวอย่างข้างต้น โครงการ ก. มี อายุ 7 ปี ในขณะที่โครงการ ข. มีอายุ 5 ปี โครงการ ก. จึงดีกว่าโครงการ ข. แต่การใช้

ค. ไม่ได้มีการคิดมูลค่าของเงินตามเวลา เป็นข้อเสียที่สำคัญที่สุด เช่นเดียวกันกับข้อเสียของหลักเกณฑ์ระยะเวลาคืนทุน

6.5.3 หลักเกณฑ์การหักลดกระแสเงินสด

หลักเกณฑ์ที่ใช้ประเมินโครงการลงทุนโดยอาศัยวิธีการหักลดกระแสเงินสดแบ่งออกเป็น 3 หลักเกณฑ์ คือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net present value: NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal rate of return : IRR) และดัชนีกำไร (Profitability index : PI)

1. หลักเกณฑ์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ

มูลค่าปัจจุบันสุทธิหมายถึง ค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิซึ่งใช้ต้นทุนของเงินทุนเป็นอัตราหักลดแล้วนำมาหักด้วยจำนวนเงินที่ลงทุน เราสามารถคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิได้จากสมการ ดังนี้

$$NPV = \frac{R_1}{(1-k)} - \frac{R_2}{(1-k)^2} - \dots - \frac{R_n}{(1-k)^n} - \frac{S}{(1-k)^n} - Co$$

โดย

$$\begin{aligned} NPV &= \text{มูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดรับสุทธิ} \\ R_1 \dots R_n &= \text{กระแสเงินสดรับสุทธิของปีที่ 1, ปีที่ 2 \dots \text{ปีที่ } n \\ K &= \text{ต้นทุนของเงินทุน} \\ Co &= \text{จำนวนเงินลงทุนเมื่อเริ่มต้น} \\ n &= \text{อายุของโครงการ} \end{aligned}$$

ในกรณีที่โครงการลงทุนสิ้นสุดลงแล้ว ยังมีทรัพย์สินที่มีมูลค่าซึ่งสามารถนำไปขายทำรายรับให้แก่กิจการได้ สมการหามูลค่าปัจจุบันสุทธิคือ

$$NPV = \frac{R_1}{(1-k)} - \frac{R_2}{(1-k)^2} - \dots - \frac{R_n}{(1-k)^n} - \frac{S}{(1-k)^n} - Co$$

โดย

$$S = \text{ราคาซากของทรัพย์สิน}$$

ถ้าค่า NPV ที่คำนวณได้จากสมการมีค่าเป็นบวก หมายถึงผลรวมของกระแสเงินสดรับสุทธิตลอดอายุของโครงการ ซึ่งคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันมีค่าสูงกว่าจำนวนเงินที่ลงทุน โครงการลงทุนนั้นจะให้ผลตอบแทนสูงกว่าจำนวนเงินที่ลงทุน กิจกรรมจะตัดสินใจลงทุนในโครงการนั้น แต่ถ้าค่า NPV ที่คำนวณได้มีค่าเป็นลบ หมายความว่า ผลรวมกระแสเงินสดรับสุทธิซึ่งคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันมีค่าต่ำกว่าจำนวนเงินที่ลงทุน กิจกรรมจะตัดสินใจไม่ลงทุนในโครงการนั้น ๆ คือ หลักเกณฑ์การตัดสินใจคือ

NPV > 0.....> ลงทุน

NPV < 0.....> ไม่ลงทุน

การใช้วิธีการหาค่าปัจจุบันสุทธิมีข้อดีข้อเสียดังนี้

1. ข้อดี ได้แก่

(ก) ได้มีการคำนึงถึงมูลค่าของเงินตามเวลา จึงได้มีการหักลดมูลค่าของจำนวนเงินในอนาคตให้มีมูลค่าอยู่ในปัจจุบัน

(ข) การคำนวณหาค่า NPV นั้นได้ใช้อัตราหักลดเท่ากับต้นทุนของเงินทุน ซึ่งหมายความว่า การประเมินโครงการลงทุนได้คำนึงถึงต้นทุนของการจัดหาเงินทุนไว้แล้ว

(ค) ค่า NPV ที่คำนวณได้ออกมาเป็นจำนวนเงิน ซึ่งในบางกรณีผู้บริหารอาจให้ความสนใจจำนวนเงินผลตอบแทนมากกว่าอัตราผลตอบแทน

(ง) ในกรณีที่โครงการลงทุนมีเรื่องของความเสี่ยงเข้ามาเกี่ยวข้อง หลักเกณฑ์ NPV ยังสามารถนำมาใช้ประเมินโครงการลงทุนได้ โดยเพิ่มอัตราหักลดให้สูงขึ้นให้เท่ากับอัตราเสี่ยง

2. ข้อเสีย ได้แก่

(ก) การคำนวณค่า NPV ของกระแสเงินสดรับสุทธิโดยใช้ต้นทุนของเงินทุนเป็นอัตราหักลดนั้น มีข้อสมมุติแอบแฝงว่ากระแสเงินสดรับสุทธิที่ได้รับในแต่ละปีได้ถูกนำไปลงทุนต่อ โดยได้รับผลตอบแทนในอัตราเท่ากับต้นทุนของเงินทุน แต่ในความเป็นจริงอัตราผลตอบแทนที่เกิดจากการนำกระแสเงินสดรับสุทธิไปลงทุนต่อ นั้นอาจจะแตกต่างกับต้นทุนของเงินทุนก็ได้

(ข) การใช้ต้นทุนของเงินทุนเป็นอัตราหักลดกระแสเงินสดรับสุทธิทุก ๆ ปี เท่ากับมีข้อสมมุติว่าต้นทุนของเงินทุนคงที่ตลอดอายุของโครงการ ซึ่งในความเป็นจริงต้นทุนของเงินทุนอาจจะเปลี่ยนแปลงได้

(ค) หลักเกณฑ์ NPV ไม่สามารถนำมาใช้การเปรียบเทียบโครงการที่มีขนาดโครงการต่างกันมาก

2. อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR)

อัตราผลตอบแทนภายใน หมายถึงอัตราหักลดกระแสเงินสดรับสุทธิที่คาดว่าจะได้รับตลอดอายุของโครงการให้มีมูลค่าปัจจุบันเท่ากับเงินลงทุนเมื่อเริ่มต้น เราสามารถคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในจากสมการ ดังนี้

$$Co = \frac{R_1}{(1-r)} + \frac{R_2}{(1-r)^2} + \dots + \frac{R_n}{(1-r)^n}$$

โดย

$$\begin{aligned} Co &= \text{เงินลงทุนเมื่อเริ่มต้น} \\ R_1 \dots R_n &= \text{กระแสเงินสดรับสุทธิของปีที่ 1, ปีที่ 2, \dots, ปีที่ n} \\ n &= \text{อายุของโครงการ} \\ r &= \text{อัตราหักลดหรืออัตราผลตอบแทนภายใน (IRR)} \end{aligned}$$

เมื่อคำนวณค่า r หรือ IRR ของโครงการได้แล้วก็นำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนของเงินทุน (K) และผู้บริหารจะตัดสินใจว่าควรลงทุนในโครงการนั้นหรือไม่ดังนี้

$$\begin{aligned} IRR &> K &> \text{ลงทุน} \\ IRR &< K &> \text{ไม่ลงทุน} \end{aligned}$$

การใช้ IRR เป็นหลักเกณฑ์ในการประเมินโครงการลงทุนมีข้อดี - ข้อเสียบางประการดังนี้

1. ข้อดี ได้แก่

(ก) การคำนวณอัตรา IRR ไม่ได้มีการใช้ต้นทุนของเงินทุนเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงเป็นหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมกับการประเมินโครงการลงทุนที่มีต้นทุนของเงินทุนไม่คงที่

(ข) อัตรา IRR คำนวณขึ้นจากกระแสเงินสดรับสุทธิของโครงการ ดังนั้นค่าที่คำนวณขึ้นได้จึงเป็นการประเมินอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบระหว่างโครงการลงทุนต่างๆ ได้ง่าย

(ค) อัตรา IRR เป็นค่าร้อยละใช้เปรียบเทียบกับต้นทุนของเงินทุนได้ง่าย

2. ข้อเสีย ได้แก่

(ก) การคำนวณอัตรา IRR เป็นกระบวนการที่ค่อนข้างยุ่งยาก เพราะต้องใช้วิธีลองผิดลองถูก โดยใช้อัตราหักลดต่าง ๆ จนกว่าจะได้อัตราหักลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิเท่ากับจำนวนเงินลงทุน

(ข) อัตรา IRR แสดงอยู่ในรูปร้อยละไม่ได้แสดงถึงขนาดของจำนวนเงินผลตอบแทน

3. ดัชนีกำไร (Profitability index, PI)

อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-cost, BC) เป็นค่าที่แสดงว่า เงินแต่ละหน่วยที่ลงทุนไปนั้นจะให้ผลตอบแทนเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันแล้วเท่ากับเท่าใด ค่าอัตราส่วนนี้เมื่อนำมาแสดงอยู่ในรูปร้อยละ จะเรียกว่าดัชนีกำไร (Profitability index, PI) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงว่าผลได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับคิดเป็นร้อยละเท่าใดของเงินลงทุนซึ่งเทียบเท่ากับหนึ่งร้อย เราสามารถคำนวณอัตราส่วนผลได้ต่อต้นทุนของโครงการลงทุนหนึ่ง ๆ ได้ ดังนี้

$$BC = \frac{PV}{Co}$$

โดย

$$\begin{aligned} BC &= \text{อัตราส่วนผลได้ต่อต้นทุน} \\ PV &= \text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุน} \\ Co &= \text{เงินลงทุนเมื่อเริ่มต้น} \end{aligned}$$

หรือเราสามารถคำนวณดัชนี PI ได้ดังนี้

$$PI = \frac{PV}{Co} \times 100$$

โดย PI = ดัชนีกำไร

ในการตัดสินใจว่าจะลงทุนในโครงการนั้นหรือไม่ ก็พิจารณาจากหลักการตัดสินใจ ดังนี้

- BC > 1> ลงทุน
- BC < 1> ไม่ลงทุน
- หรือ PI > 100%> ลงทุน
- PI < 100%< ไม่ลงทุน

หลักเกณฑ์อัตราส่วนของผลได้ต่อต้นทุนหรือดัชนีกำไรมีข้อดีคล้ายกับข้อดีของหลักเกณฑ์ NPV แต่ข้อดีที่สำคัญอีกข้อหนึ่ง คือ ในกรณีที่มีโครงการลงทุนหลายโครงการ ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนต่างกันมาก การใช้ค่า NPV ตัดสินว่าโครงการใดเหมาะสมต่อการลงทุน ทำให้การตัดสินใจผิดพลาดได้ แต่การใช้หลักเกณฑ์อัตราส่วนของผลได้ต่อต้นทุน หรือดัชนีกำไรจะทำให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3 ทฤษฎีการพยากรณ์

ในทางธุรกิจมีการคิดค้นและพัฒนาการพยากรณ์มาหลายวิธี เพื่อให้ได้เทคนิคการพยากรณ์ที่แม่นยำ ซึ่งความแม่นยำของแต่ละวิธีไม่คงที่แน่นอน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสภาวะแวดล้อม อีกทั้งเป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและกระแสของโลกาภิวัตน์ ซึ่งทำความยากลำบากในการพยากรณ์ทางธุรกิจเพิ่มขึ้น ดังนั้นการพยากรณ์ที่รวดเร็ว แม่นยำ และสามารถหาสัญญาณของการเปลี่ยนแปลง (Signal of Turning Point) จะสามารถทำให้ธุรกิจสามารถแก้ไขสถานการณ์ ผนวกโอกาสในอนาคตได้ดี

ประเภทของการพยากรณ์ มี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (อัจฉรา จันทน์ฉาย. 2542 : 2 – 5)

- เทคนิคการพยากรณ์เชิงปริมาณ (Quantitative Forecast)
- เทคนิคการพยากรณ์เชิงคุณภาพ (Qualitative Forecast)

เทคนิคการพยากรณ์เชิงปริมาณ ประกอบด้วย 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. เทคนิคอนุกรมเวลา (Time Series Models) ซึ่งได้แก่ เทคนิคค่าถ่วงเฉลี่ยเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ และเทคนิคกลุ่ม พวกทำให้เรียบ (Smoothing Techniques)
2. เทคนิคความสัมพันธ์ของข้อมูล (Causal Models) ได้แก่ เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยแบบง่ายและแบบพหุ

เทคนิคการพยากรณ์เชิงคุณภาพ

ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลหรือกรณีที่การพยากรณ์ในอนาคตไกลๆที่เชื่อว่าข้อมูลในอดีตไม่สามารถพยากรณ์ได้ดี เพราะสภาวะความไม่แน่นอนในอนาคต อาจใช้เทคนิคเชิงคุณภาพซึ่ง มีหลายวิธีได้แก่ เทคนิคกลุ่มที่เป็น Subjective Forecast Models ได้แก่ เทคนิคที่ใช้พนักงานทำการพยากรณ์กลุ่ม หรือเทคนิคการสำรวจวิจัยทางการตลาด เทคนิคกลุ่มที่อธิบาย (Exploratory Forecasting Methods) ได้แก่ เทคนิค Scenario Analysis Delphi Analogy เป็นต้น เทคนิคกลุ่ม Normative Forecasting ได้แก่ Relevance Trees และเทคนิคพวก S-Curve Model

4. โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของสำนักงานบัญชีวิไลนครในเขตจังหวัด

สมุทรปราการ

โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของสำนักงานบัญชีวิไลนครในเขตจังหวัดสมุทรปราการเป็นการศึกษาทางด้านการบริหารโดยประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอันประกอบด้วย การวิเคราะห์ลักษณะภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการและการวิเคราะห์ภาวะตลาดของสำนักงานบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ตลอดจนการกำหนด ภารกิจ (MISSION) วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน (SWOT) จนถึงการกำหนด Key success factor ของสำนักงานบัญชีวิไลนคร ลักษณะภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ (บริษัท เอส.เจ.เอ.ทีดี จำกัด. 2540 : 34 – 81)

การปกครองจังหวัดสมุทรปราการแบ่งการปกครองตามระเบียบการบริหารราชการส่วนภูมิภาค เป็น 5 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 48 ตำบล 513 หมู่บ้าน และตามระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย เทศบาลเมือง 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองสมุทรปราการ และเทศบาลเมืองพระประแดง เทศบาลตำบล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลลัดหลวงและเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ สำหรับสุขาภิบาลมี 12 แห่ง คือ

อำเภอเมืองสมุทรปราการ

1. สุขาภิบาลด่านสำโรง
2. สุขาภิบาลเมือง
3. สุขาภิบาลแพรกหา
4. สุขาภิบาลบางปู

กิ่งอำเภอบางพลี

1. สุขาภิบาลบางพลี

กิ่งอำเภอบางเสาธง

1. สุขาภิบาลบางเสาธง

อำเภอบางปะ

1. สุขาภิบาลบางปะ
2. สุขาภิบาลบางคลองสวน
3. สุขาภิบาลคลองด่าน

อำเภอพระสมุทรเจดีย์

1. สุขาภิบาลพระสมุทรเจดีย์
2. สุขาภิบาลแหลมฟ้าผ่า

สภาพเศรษฐกิจทั่วไป

สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป ใน พ.ศ. 2534 จังหวัดสมุทรปราการ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมทั้งสิ้น 138392.6 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 12.60 ของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และร้อยละ 6.65 ของประเทศ ทั้งนี้มีมูลค่าสูงเป็นอันดับ 2 ในภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม ในช่วง 5 ปี ระหว่างพ.ศ. 2530-2534 เฉลี่ย ร้อยละ 20.13 ต่อปี โดยสูงกว่าอัตราการขยายตัวของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและของประเทศ ซึ่งมีอัตราการขยายตัว เฉลี่ยร้อยละ 13.74 และ 11.24 ต่อปีตามลำดับ

จากการที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสมุทรปราการมีอัตราการขยายตัวสูงกว่าของภาคและประเทศดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวมแล้วจังหวัดสมุทรปราการมีความสามารถในการเพิ่มผลผลิตในสาขาเศรษฐกิจต่างๆดีกว่าทั้งของภาคและประเทศจึงทำให้สัดส่วนการผลิตของผลิตภัณฑ์จังหวัดที่มีต่อภาคและประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.12 และ 4.38 ใน พ.ศ. 2530 เป็นร้อยละ 12.60 และ 6.56 ใน พ.ศ. 2534 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมปรากฏว่า สาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขานำในการพิจารณาเนื่องจากมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมถึงร้อยละ 76.68 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ทั้งหมด เช่นเดียวกับภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลและประเทศที่มีสัดส่วนการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมเป็นรองลง 42.92 และร้อยละ 28.78 ตามลำดับ ส่วนสาขารองลงมาได้แก่ สาขาการค้าปลีก ที่มีอัตราส่วนร้อยละ 4.63 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ทั้งหมด เช่นเดียวกับระดับภาค และประเทศที่มีอัตราส่วนร้อยละ 17.74 และ 17.13 ตามลำดับ หากพิจารณาในสาขาอุตสาหกรรมจะพบว่าได้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกปี สำหรับสาขาการค้าที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้เพราะได้ รับแรงซื้อขยายแรงงานที่ย้ายเข้ามาทำงานในจังหวัดเป็นจำนวนมาก

ส่วนสาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าเป็นอันดับสามของจังหวัดโดยมีมูลค่า 6,049.1 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.37 ทั้งนี้ได้จากการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรอย่างง่าย ประเภทผลไม้กระป๋อง อาหารผลิตภัณฑ์ทางทะเลกระป๋องเป็นต้น ซึ่งมีมูลค่าถึง 6,126.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 51.7 การผลิตด้านอื่นๆ คือ การกลั่นกรรมมีมูลค่า 381 ล้านบาท การปศุสัตว์ 80.3 ล้านบาทจากมูลค่าของสาขาเกษตรกรรมนี้ จากการวิเคราะห์แนวโน้มการผลิตในสาขาต่างๆ นับจากปี 2530-2534 พบว่า ผลผลิตที่มีมูลค่าลดลงจากเดิม ได้แก่ การปศุสัตว์ และการบริการทางการเกษตร โดยลดลงจากร้อยละ 2.66 และ 0.26 ในปี 2530 เหลือเพียงร้อยละ 1.33 และ 0.19 ในปี 2534 โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์มีปริมาณลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เหมาะกับการเลี้ยงสัตว์มีราคาสูงขึ้น ในขณะที่ราคาจำหน่ายสัตว์เลี้ยงไม่แน่นอนการเลี้ยงมักไม่คุ้มทุน เกษตรกรผู้เลี้ยงจึงมักจะไปประกอบอาชีพอื่น

สภาพภูมิศาสตร์จังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ จำนวน 1004 ตารางกิโลเมตร โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลตัดผ่าน โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่ง เช่น นิคมอุตสาหกรรมบางปะกง นิคมอุตสาหกรรมเมืองใหม่บางพลี เป็นต้น ประกอบด้วย 5 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอดังนี้

1. อำเภอเมืองสมุทรปราการ
2. อำเภอบางพลี
3. อำเภอพระสมุทรปราการ
4. อำเภอบางบ่อ
5. อำเภอพระประแดง
6. กิ่งอำเภอบางเสาธง

จังหวัดสมุทรปราการอยู่ติดกรุงเทพมหานคร คือทิศตะวันตกติดกับเขตบางนา ของ กรุงเทพมหานคร ด้านอำเภอบางพลี ทิศเหนือติดกับเขตสุขสวัสดิ์ กรุงเทพมหานคร ด้านอำเภอพระประแดง ทิศใต้ติดกับอ่าวไทย ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดฉะเชิงเทราด้านอำเภอบางบ่อ

จำนวนประชากร

จำนวนประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ ณ. ปี 2543 มีประมาณ 1.3 ล้านคน และในแผนพัฒนาฉบับที่ 7 ได้กำหนดให้จังหวัดสมุทรปราการเป็นที่ตั้งของท่าอากาศยานพาณิชย์สากล แห่งที่ 2 คือ สนามบินสุวรรณภูมิ (หนองงูเห่า)

ศาสนา

ด้านศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดสมุทรปราการนับถือศาสนาพุทธ

นโยบายของจังหวัดสมุทรปราการ

1. มุ่งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานควบคู่ไปกับการเจริญเติบโตของตัวเมือง
2. แก้ไขปัญหามลภาวะ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของจังหวัด
3. ดำเนินการตามอุดมการณ์แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง เพื่อเป็นดินแดนที่มีเสรีภาพ และขยันในการประกอบอาชีพ
4. เร่งพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนยุทธศาสตร์หลักของจังหวัด

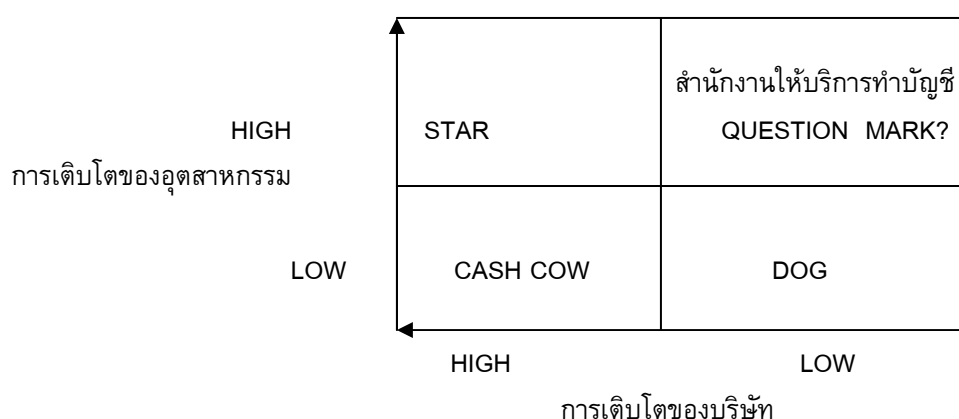
ด้านเศรษฐกิจ

1. พัฒนาให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมที่สมบูรณ์แบบและควบคุมมลภาวะได้
2. พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางพาณิชย์กรรม
3. พัฒนาการควบคุม การขนส่งและการสื่อสาร
4. พัฒนาให้เป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวธุรกิจบริการ
5. พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการเกษตร เพื่อการบริโภคในภาค กรุงเทพฯและปริมณฑล
6. พัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้เพียงพอต่อการขยายตัวด้านประชากร อุตสาหกรรม และการพัฒนาด้านอื่นๆ โดยอาศัยการร่วมลงทุนของเอกชน
7. จัดให้มีผังเมืองที่สอดคล้องกับการพัฒนาในอนาคต
8. พัฒนาการบริหารราชการให้มีความคล่องตัวและสามารถรองรับความเจริญของจังหวัด

ข้อได้เปรียบทางเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ

1. ที่ตั้งของจังหวัดอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครสะดวกในการขนส่งวัตถุดิบในการผลิตสินค้า
2. หาแรงงานได้ง่าย
3. มีโครงการก่อสร้างสนามบินพาณิชย์สากลแห่งที่สอง มีส่วนช่วยสร้างความเจริญในด้านเศรษฐกิจให้แก่จังหวัด
4. มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่จะช่วย ยกระดับการศึกษา พัฒนาทักษะ และให้ความรู้ความสามารถแก่นักศึกษาในสาขาวิชาชีพต่าง ถึง 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ความเป็นไปได้ในการบริหารโครงการให้บริการสำนักงานบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันงานการให้บริการจัดทำธุรกิจยังมีโอกาสเติบโตได้เรื่อย ๆ อันเนื่องจากธุรกิจในการจัดตั้งใหม่ทุกปี ซึ่งจากภาคผนวกจะเห็นว่าธุรกิจที่จัดตั้งทั้ง บริษัทและห้างหุ้นส่วน มีประมาณ 3,000-4,000 รายต่อปี ฉะนั้นสามารถวิเคราะห์ตาม รูปแบบ BCG (BOSTON CONSULTANT GROUP) ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงการวิเคราะห์ BCG สำนักงานบัญชี

ผู้วิจัยให้สำนักงานให้บริการทำบัญชีอยู่ในช่อง QUESTION MARK เนื่องจาก เห็นว่าอุตสาหกรรมธุรกิจมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง เพราะมีการจัดตั้งบริษัทใหม่ทุกปี แต่มีการแข่งขันกันสูงจนบางครั้งมีการตัดราคากันจนทำให้คุณภาพการให้บริการต่ำ ไม่ได้มาตรฐาน เพราะฉะนั้น สำนักงานบัญชีที่ผู้วิจัยต้องการจัดตั้งขึ้นจึงจะเน้นคุณภาพการให้บริการโดยราคาอยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างสูง

SWOT ANALYSIS

STRENGTH จุดแข็ง

1. ผู้วิจัย เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอยู่แล้ว จนมีความรู้ในเรื่องการตรวจสอบ และให้ความมั่นใจกับลูกค้าได้ว่าสำนักงานมีความเชื่อถือระดับหนึ่ง
2. ผู้วิจัย เป็นผู้มีความประสบการณ์ในการทำบัญชีให้กับบริษัทใหญ่มายาวนานจึงมีความรู้เรื่องบัญชีและภาษีเป็นอย่างดี

WEAKNESS จุดอ่อน

1. เนื่องจากเป็นสำนักงานเพิ่งเปิดตัวใหม่อาจทำให้ไม่เป็นที่เชื่อถือพอสมควร
2. ในการเปิดตัวช่วงแรกยังขาดทุนทรัพย์ และแหล่งเงินทุนในการดำเนินธุรกิจ
3. ยังขาดประสบการณ์ทำบัญชีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

OPPORTUNITY โอกาส

1. บริษัทและห้างหุ้นส่วนมีการจัดตั้งใหม่ ๆ จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะหาลูกค้า
2. สำนักงานที่เปิดอยู่ในปัจจุบัน ประมาณ ครึ่งหนึ่งยังไม่ได้มาตรฐานการบริการ

THREAT อุปสรรค

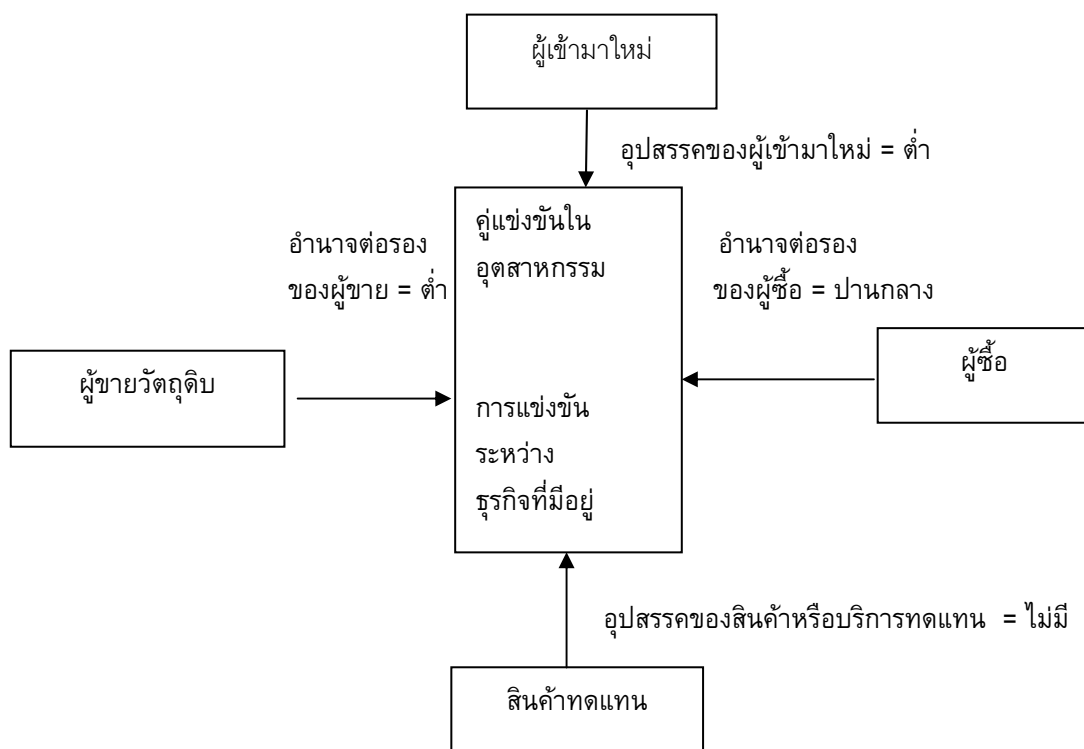
1. ธุรกิจมีการแข่งขันกันค่อนข้างสูง

MISSION

“เราจะบริการลูกค้าด้วยความรวดเร็ว เป็นระบบ ครบหลักเกณฑ์ “

การวิเคราะห์แบบจำลองแรงผลักดัน 5 ประการ (Five Forces Analysis)

จากแนวความคิดของ Michael E. Porter เกี่ยวกับ ตัวแบบ Five Forces Analysis สามารถวิเคราะห์ ธุรกิจ การให้บริการทำบัญชี ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงการวิเคราะห์ FIVE FORCE ของสำนักงานบัญชี

วิเคราะห์

ผู้เข้ามาใหม่ : ธุรกิจนี้สามารถเข้ามาในธุรกิจได้ง่ายหากเป็นผู้มีความรู้ด้านบัญชี โดยมีต้นทุนในการเริ่มต้นต่ำ

ผู้ขายวัตถุดิบ : เนื่องจากเป็นธุรกิจให้บริการ จะอาศัยความรู้และประสบการณ์ในการสนองความต้องการของลูกค้า จึงไม่มี ผู้ขายวัตถุดิบ แต่อาจจะมีในแง่การที่งบการเงินต้องให้ผู้สอบบัญชีเป็นผู้รับรองงบการเงินจึงอาจจะถือว่า ผู้สอบบัญชีเป็นผู้ขายวัตถุดิบได้ เพราะฉะนั้นอำนาจต่อรองจึงต่ำ

ผู้ซื้อ : คือธุรกิจห้างร้านขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก จึงทำให้อำนาจต่อรองผู้ซื้อไม่ผูกขาดแต่เนื่องจากสำนักงานบัญชีมีต้นทุนในการเข้าสู่ธุรกิจต่ำจึงไม่มี Barrier ทำให้มีการแข่งขันกันสูงระหว่างสำนักงานด้วยกัน จึงถือว่าอำนาจต่อรองของผู้ซื้ออยู่ในระดับปานกลาง

สินค้าทดแทน : ไม่มีสินค้าทดแทนได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นางลักษณ์ พัฒนบัณฑิต, ศุภพร ตรียะประเสริฐพร และ สมชาย วงศ์ทรัพย์สิน (2542) ได้ทำการศึกษาปัจจัยในการเลือกใช้บริการจากสำนักงานบัญชีของบริษัทและห้างหุ้นส่วนจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการจากสำนักงานบัญชี ซึ่งศึกษาผลงานการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีที่มีความสำคัญมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ การให้ปรึกษาด้าน ภาษีอากร ความรวดเร็วตรงต่อเวลาในการให้บริการ การให้คำปรึกษาเรื่องหลักการบัญชี และระบบบัญชี ความเป็นระบบ ในการทำงานของสำนักงาน และคุณภาพของการให้บริการ

2. ความแตกต่างของขนาดธุรกิจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการจากสำนักงานบัญชี ในขณะที่ความแตกต่างของประเภทธุรกิจ ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ระยะเวลาในการดำเนินงาน และการมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจของธุรกิจไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย ทำให้ทราบปัจจัยเบื้องต้นที่ควรนำมาพิจารณาในการเปิดสำนักงานบัญชีและความแตกต่างของขนาดธุรกิจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการจากสำนักงานบัญชี แต่ประเภทธุรกิจ ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ระยะเวลาในการดำเนินงาน และการมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหาร หรือตัดสินใจไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

สมหวัง สุภโชคชัยวัฒนา, นิทัศน์ เหมรักษ์ และ พรสวรรค์ เรืองสุขอุดม (2540) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทจดทะเบียนและรับอนุญาตในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชี 6 ลำดับแรกคือ

1. คุณภาพงานสอบบัญชีและการให้คำปรึกษาอื่นนอกเหนือจากการสอบบัญชี
2. ความมีชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
3. ความสามารถและความเชี่ยวชาญของทีมงานสอบบัญชี
4. ขนาดและที่ตั้งของสำนักงานสอบบัญชี
5. การเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของบริษัทแม่ หรือ ผู้ถือหุ้นหลัก
6. ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีต่ำ

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย ทำให้ทราบอันดับความสำคัญของปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชี
รับอนุญาต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การวิจัยการศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ เป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับสาระสำคัญโดยแยกวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ทางด้านการตลาด และวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าทางการเงิน ซึ่งขั้นตอนทางด้านการตลาดและการเงินมีข้อมูลที่สัมพันธ์กันคือ ข้อมูลเกี่ยวกับราคา ค่าธรรมเนียมและอุปสงค์ในความต้องการใช้บริการสำนักงานบัญชีที่ยังมีอยู่ของบริษัทกลุ่มตัวอย่างในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าทางการตลาด ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดแหล่งข้อมูล
2. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดแหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูล แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ
 - 1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ การใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
 - 1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องและจากอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ thairegistration.com

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นในเขตจังหวัดสมุทรปราการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2544 ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 มีอยู่ทั้งสิ้น 11,104 ราย โดยดูจากเลขทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งทะเบียนนิติบุคคลรายที่จัดขึ้นรายแรก จะเป็นเลข บอจ.สป.00001 และรายสุดท้ายที่จัดขึ้น ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2544 จะเป็นเลข บอจ.สป. 11104 (กรมทะเบียนการค้า. 2544 : 1)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษานี้ เป็นบริษัทจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นในเขตจังหวัดสมุทรปราการที่จัดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2544 ซึ่งได้มาโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแรกจะใช้วิธีการเลือกจากตารางเลขสุ่มโดยเรียงจากแถวแรกที่มีเลขน้อยกว่า 11,104 และสุ่มทุก ๆ k หน่วยถัดไป โดยกำหนด k เท่ากับ 15 สุ่มจนครบ 30 ราย และเพื่อให้ตัวอย่างมีการกระจายจะเลือกจากตารางเลขสุ่มใหม่ โดยเลือกตัวเลขน้อยกว่า 11,104 ในแถวถัดจากแถวที่

เลือกคราวแรก และกำหนดค่า k เท่าเดิม คือ 15 สุ่มจนครบ 30 ราย แล้วเลือกตัวเลขจากตารางเลขสุ่มใหม่ ทำอย่างนี้ไปเรื่อยจนครบจำนวนตัวอย่างที่ต้องการในกรณีที่ธุรกิจได้ปิดดำเนินการไปหรือธุรกิจไม่ตอบแบบสอบถามกลับจะเลือกธุรกิจเลขทะเบียนถัดมา 1 ลำดับ เช่นกรณีสุ่มได้เลขธุรกิจ 11000 และพบว่าธุรกิจ 11000 ปิดกิจการไปแล้วหรือไม่ตอบกลับจะเลือกธุรกิจเลข 11001 แทน โดยขนาดตัวอย่างใช้สูตรของทาร์ยามาเน (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2543 : 88) จะได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 386 ธุรกิจ

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\
 &= \frac{11,104}{1 + (11,104 (0.05)^2)} \\
 &= 386 \text{ ธุรกิจ}
 \end{aligned}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะถูกสร้างจากการศึกษาค้นคว้าในข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary Data) อันได้แก่ ผลงานวิจัยของคนอื่น บทความ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 386 ตัวอย่าง จะสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยเฉพาะของธุรกิจ โดยสอบถามเกี่ยวกับ ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม การที่ธุรกิจท่านมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ ว่ามีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีอย่างไรโดยแบบสอบถามแบ่งเป็นสามตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเฉพาะของธุรกิจ โดยสอบถามถึง ธุรกิจมีการเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ และธุรกิจมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือไม่ ส่วนข้อมูลด้าน ระยะเวลาในการดำเนินการของธุรกิจ ประเภทธุรกิจ และสถานที่ตั้ง จะได้ข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิ คือได้ข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ของกรมทะเบียนการค้าชื่อ “thairegistration.com”

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี โดยสอบถามเพื่อให้ทราบอุปสงค์ในความต้องการใช้สำนักงานบัญชีและอัตราค่าธรรมเนียมที่ธุรกิจชำระอยู่ ณ.ปัจจุบัน โดยมีคำถามตรวจเช็คข้อผิดพลาดอันเกิดจากการให้ข้อมูลเท็จของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกใช้สำนักงานบัญชีเพื่อเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดต่อไปโดยสอบถามถึง

1. ราคาค่าธรรมเนียม
2. ความรวดเร็วตรงต่อเวลาของสำนักงานรับทำบัญชี
3. ความสะดวกในการติดต่อ
4. การตรงต่อเวลาของสำนักงานรับทำบัญชี

5. ความเป็นระบบในการทำงานของสำนักงานบัญชี
6. ชื่อเสียงสำนักงาน
7. บุคลิกภาพและอรรถยาชัยของเจ้าของสำนักงานบัญชี
8. จำนวนพนักงานของสำนักงานรับทำบัญชี
9. ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชี
10. ความสามารถในการให้คำปรึกษาด้านภาษีอากร
11. ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องการบริหารงาน
12. อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี
13. ความมีอรรถยาชัยของเจ้าของสำนักงานบัญชี
14. การรู้จักเจ้าของสำนักงานเป็นการส่วนตัว
15. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้
16. เจ้าของสำนักงานรู้จักกับเจ้าหน้าที่สรรพากร
17. ความเชื่อถือได้
18. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสถานที่สำนักงาน
19. การมีผู้แนะนำสำนักงานบัญชี
20. ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี

โดยกำหนดเกณฑ์การให้ความสำคัญดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่บริษัท ห้างหุ้นส่วน ต้องการใช้บริการจากสำนักงานรับจ้างทำบัญชี และศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพนี้
2. รวบรวมสาระและเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้จากรวบรวม งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย และการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมนั้นมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับเพื่อคำนวณหารายได้จากการประกอบกิจการให้บริการทำบัญชี และทราบปัจจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะ การบริการของสำนักงานรับทำบัญชีที่ดี
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่อกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านคือ 1) คุณบุญช่วย ทรัพย์สิน 2) คุณเอกรัฐ ทองลง 3) คุณคัมภีร์ ช่างกล่อม

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อกรรมการควบคุมสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนทำการทดลองใช้ (Try Out)

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับบริษัท ส่วนในเขตจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 ราย

8. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มบริษัท ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ช่วยตอบแบบสอบถาม

2. ทำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือช่วยตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างบริษัท ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 3 สัปดาห์

3. ส่งแบบสอบถามทางจดหมาย

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences / Personnel Computer Plus) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำแบบสอบถามที่ได้รับรวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อเตรียมนำมาวิเคราะห์

2. วิเคราะห์ปัจจัยด้านลักษณะธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าร้อยละ เช่น ขนาดธุรกิจแต่ละระดับ คิดเป็นร้อยละเท่าไรของจำนวนทั้งหมด หรือธุรกิจที่ไม่เข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มคิดเป็นร้อยละเท่าไรของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นต้น

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงิน คิดเป็นร้อยละ และความสนใจที่จะใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนคร ได้กำหนดการให้คะแนนดังนี้

สนใจใช้บริการ 1 คะแนน

ไม่สนใจใช้บริการ 0 คะแนน

เกณฑ์การประเมินผลคำนวณโดยหาความกว้างของชั้น จากสูตร (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2542 :

29)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= 1 - 0 \\ &= 0.50 \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้น คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.50 คะแนน หมายถึง มีความสนใจใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนคร

คะแนนเฉลี่ย 0.51 - 1.00 คะแนน หมายถึง ไม่มีความสนใจใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนคร

ข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในการใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนคร จะเป็นตัวอย่างข้อมูลในการศึกษาความเป็นไปได้ทั้งทางด้านการตลาดและการเงินด้วย ส่วนข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างไม่มีความสนใจในการใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนคร จะเป็นตัวอย่างข้อมูลใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาดเท่านั้น

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. การให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชี โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต สแกวค์ (Likert Scale) มีน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

มีความสำคัญมากที่สุด	5	คะแนน
มีความสำคัญมาก	4	คะแนน
มีความสำคัญปานกลาง	3	คะแนน
มีความสำคัญน้อย	2	คะแนน
มีความสำคัญน้อยมาก	1	คะแนน

เกณฑ์การประเมินผล ใช้การคำนวณหาความกว้างชั้นเช่นเดียวกับข้อ 3 ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8\end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21 – 5.00 หมายถึง ปัจจัยที่กลุ่มบริษัท คิดว่ามีความสำคัญมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41 – 4.20 หมายถึง ปัจจัยที่กลุ่มบริษัท คิดว่ามีความสำคัญมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 – 3.40 หมายถึง ปัจจัยที่กลุ่มบริษัท คิดว่ามีความสำคัญปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81 – 2.60 หมายถึง ปัจจัยที่กลุ่มบริษัท คิดว่ามีความสำคัญน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.80 หมายถึง ปัจจัยที่กลุ่มบริษัท คิดว่ามีความสำคัญน้อยที่สุด

6. การทดสอบความแตกต่างของปัจจัยด้านลักษณะธุรกิจของกลุ่มบริษัทต่าง ๆ ที่มีต่อความคิดเห็นต่อการเลือกบริการสำนักงานบัญชี ใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi – Square)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์: 2541 : 65)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

โดย $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S = \frac{\sqrt{N \sum X^2 - \left(\sum X \right)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ

S	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum X)^2$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประกอบค่าโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์

แอลฟา

$$= \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างประเภทของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่มีต่อความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi – Square) โดยใช้สูตร (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2541 : 279)

$$\chi^2 = \frac{\sum (O_i - E_i)^2}{E_i}$$

โดย

χ^2 = สถิติทดสอบไคสแควร์

O_i = ค่าความถี่ที่สังเกตจากตัวอย่าง

E_i = ค่าความคาดหวัง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าทางการเงิน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าทางการเงินประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดแหล่งข้อมูล
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมได้จากข้อมูลดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากแบบสอบถามซึ่งจะได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจใช้บริการสำนักงานบัญชีและมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนผู้จัดทำบัญชีเท่านั้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความสนใจจะไม่นำมาเป็นตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงิน นอกจากนั้นข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของโครงการจะไดจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับผู้มีประสบการณ์ที่เคยเปิดสำนักงานบัญชีมาแล้ว
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร บทความที่เกี่ยวข้อง และจากข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการจัดทำงบกำไรขาดทุนล่วงหน้า งบกระแสเงินสดล่วงหน้า และงบดุลล่วงหน้า ซึ่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม จะประกอบด้วยข้อมูลด้านรายได้ และข้อมูลด้านค่าใช้จ่าย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลรายได้

จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนครและมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนผู้จัดทำบัญชีแล้วทำการประมาณการจากกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามขนาดของธุรกิจ (ได้จากแบบสอบถามข้อ 5) โดยให้จำนวนตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 100 เปอร์เซนต์ จากนั้นจะนำไปคูณกับจำนวนประชากรทั้งหมดที่จำแนกตามขนาดธุรกิจแล้วก็จะได้ปริมาณบริษัทที่มีความต้องการใช้บริการสำนักงานบัญชี โดยแสดงตัวอย่างดังนี้

สมมุติให้บริษัทที่มีความประสงค์จะใช้บริการจากสำนักงานบัญชีที่มีขนาดธุรกิจต่างกันมีจำนวนดังนี้

ขนาดธุรกิจ	จำนวน (ราย)
1 ล้าน ถึง 4.99 ล้านบาท	3
5 ล้าน ถึง 9.99 ล้านบาท	1
อื่น ๆ	ไม่มีความต้องการใช้บริการ
รวม	4

เพราะฉะนั้นขนาดธุรกิจที่มีความต้องการใช้บริการ ที่มีขนาด 1 ล้าน ถึง 4.99 ล้านบาท คิดเป็น 75 เปอร์เซ็นต์และขนาดธุรกิจ 5 ล้านถึง 9.99 ล้านบาท คิดเป็น 25 เปอร์เซ็นต์ ขนาดธุรกิจอื่น ๆ ไม่มีความต้องการใช้บริการจากนั้นจะนำเปอร์เซ็นต์ที่ได้ไปคูณกับเปอร์เซ็นต์ของกลุ่มตัวอย่างที่สนใจใช้บริการ สำนักงานบัญชีวิไลนครแล้วนำไปคูณกับจำนวนประชากรทั้งหมด

จำนวนบริษัทที่ต้องการใช้บริการสำนักงานบัญชีจำแนกตามขนาด = % ของบริษัทที่มีความต้องการใช้บริการจากสำนักงานบัญชีจำแนกตามขนาด x % ของกลุ่มตัวอย่างที่สนใจใช้บริการ x จำนวนประชากรทั้งหมด

เมื่อได้จำนวนบริษัทที่ต้องการใช้บริการสำนักงานบัญชีแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็ทำการหาค่าค่าธรรมเนียม โดยราคาค่าธรรมเนียมจะได้จากแบบสอบถามข้อ 5 และหาค่าเฉลี่ยของค่าธรรมเนียมของแต่ละขนาดธุรกิจดังนี้

ขนาดธุรกิจ	จำนวน (ราย)	ราคาค่าธรรมเนียมเฉลี่ย (บาท)
1 ล้าน ถึง 4.99 ล้านบาท	3	2,500
5 ล้าน ถึง 9.99 ล้านบาท	1	3,500
อื่น ๆ	ไม่มีความต้องการใช้บริการ	
รวม	4	

2. การเก็บรวบรวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวข้อง เช่น ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน เงินเดือนพนักงาน ค่าเช่า ค่าน้ำค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าเสื่อมราคา ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าเดินทาง เป็นต้น โดยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินงาน ประกอบด้วย ค่าซื้อเครื่องใช้สำนักงาน ค่ายานพาหนะเพื่อติดต่องาน ค่าใช้จ่ายตกแต่งสำนักงาน และค่าจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ซึ่งประมาณค่าใช้จ่ายเท่ากับ สามแสนบาท

2. ข้อมูลเงินเดือน ประเมินจากจำนวนพนักงานที่ต้องใช้ โดยธุรกิจ 20 ราย ต่อพนักงานบัญชีระดับปริญญาตรี 1 คน และจำนวนธุรกิจ 60 รายต่อผู้จัดการบัญชี 1 คน เพราะฉะนั้น หากมีธุรกิจ 60 ราย จะต้อง มีพนักงานบัญชี 3 คน และผู้จัดการบัญชี 1 คน โดยจะจ้างเพิ่มขึ้นทุก 1 คน เมื่อมีจำนวนธุรกิจครบ

20 ราย และจะจ้างผู้จัดการบัญชี เพิ่มขึ้น 1 คนเมื่อมีธุรกิจครบ 60 ราย นอกจากมีพนักงานบัญชีแล้วจะต้องมีผู้จัดการบัญชี มีพนักงานรับ – ส่งเอกสาร มีพนักงานฝ่ายบริการลูกค้าและพนักงานรับโทรศัพท์ โดยประเมินจำนวนพนักงานที่ต้องการใช้ดังนี้

ตาราง 9 แสดงจำนวนพนักงานของสำนักงานตามปริมาณจำนวนลูกค้าที่คาดไว้

จำนวน ธุรกิจ	จำนวน พนักงานบัญชี	จำนวน พนักงานรับ - ส่ง	จำนวน พนักงานต้อนรับลูกค้า	จำนวน ผู้จัดการบัญชี
0 - 19	1	0	0	0
20 - 39	2	1	0	0
40 - 59	3	2	0	1
60 - 79	4	2	1	1
80 - 99	5	3	1	1
100 - 119	6	3	1	1
120 - 139	7	4	2	2

โดยอัตราเงินเดือนจะมีการจ้างตามวุฒิการศึกษา กำหนดวุฒิการจ้างพนักงานแต่ละแผนกดังนี้
 พนักงานบัญชีระดับปริญญาตรี สาขาบัญชี ประสบการณ์ 1 – 3 ปี
 ผู้จัดการบัญชีระดับปริญญาตรีขึ้นไป สาขาบัญชี ประสบการณ์ 5 – 10 ปี
 พนักงานรับ – ส่งเอกสารระดับ ปวช. ทุกสาขา ประสบการณ์ 1 – 3 ปี
 พนักงานต้อนรับลูกค้าระดับปริญญาตรี สาขาประชาสัมพันธ์หรือการตลาด ประสบการณ์ 1 -3 ปี
 อัตราเงินเดือนตามคุณวุฒิเป็นดังนี้

ปริญญาตรี ทุกสาขาไม่มีประสบการณ์ เริ่มต้น ที่ 9,500 บาท โดยหากมีประสบการณ์ อัตราเงินเดือนจะเพิ่มขึ้นปีละ 500 บาท

ปวส. ทุกสาขาไม่มีประสบการณ์เริ่มต้นที่ 7,500 บาท โดยหากมีประสบการณ์ อัตราเงินเดือนจะเพิ่มขึ้นปีละ 300 บาท

ปวช. ทุกสาขาไม่มีประสบการณ์เริ่มต้นที่ 5,500 บาท โดยหากมีประสบการณ์อัตราเงินเดือนจะเพิ่มขึ้นปีละ 200 บาท

3. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน

ประกอบด้วย ค่าสวัสดิการสังคม ค่ารักษาพยาบาล ใช้วิธีสอบถามผู้มีประสบการณ์

4. ค่าเช่าสำนักงาน

ใช้วิธีการกำหนดทำเลสถานที่ตั้งสำนักงานและทำการสอบถามเจ้าของพื้นที่ให้เช่า และเปรียบเทียบราคาที่เหมาะสม

5. ค่าใช้จ่ายอรรถประโยชน์

เช่นค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าเก็บขยะ ค่าวัสดุสิ้นเปลือง เช่นค่ากระดาษทิชชู ค่าน้ำดื่ม ค่ากาแฟ ชา ไมโล คอฟฟี่เมต และอื่น ๆ ใช้วิธีสอบถามจากผู้มีประสบการณ์และผู้อำนวยการสินค้า และเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์กับรายได้และประมาณเป็นจำนวนเงิน

6. ค่าพาหนะเดินทาง

เป็นค่าใช้จ่ายเดินทางติดต่อกับลูกค้า ของเจ้าของสำนักงานและพนักงานรับ – ส่งเอกสาร ใช้วิธีสอบถามจากผู้มีประสบการณ์

7. ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ต่าง ๆ

ใช้วิธีสอบถามผู้จำหน่ายสินค้าและประมาณออกมาเป็นค่าใช้จ่าย

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล จะเป็นขั้นตอนหลังจากได้ทำขั้นตอนการกำหนดแหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ก็จะนำข้อที่เก็บรวบรวมได้มาทำการศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการอย่างเป็นระบบ โดยจะต้องจัดทำงบประมาณกระแสเงินสด ประเมินการบกำไรขาดทุน และประมาณการงบดุล และจากนั้นจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน ซึ่งได้แก่

1. วิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV)
2. วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนที่ลดลง (Internal Rate Of Return : IRR)
3. วิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (Pay Back Period)
4. วิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point)

1. วิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) : NPV

โดยที่หากมูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการมากกว่าศูนย์หรือเป็นบวก ก็แสดงว่าโครงการนำลงทุนและยอมรับโครงการ ซึ่งหมายถึงตอบแทนทั้งโครงการ ณ มูลค่าปัจจุบันมากกว่าเงินลงทุนทั้งโครงการ ณ มูลค่าปัจจุบัน โดยคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$NPV = \frac{R_1}{1+k} + \frac{R_2}{1+k^2} + \frac{R_n}{1+k^n} - C_0$$

โดย	NPV	=	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดรับสุทธิ
	$R_1, \dots, R_n$	=	กระแสเงินสดรับสุทธิของปีที่ 1 , ปีที่ 2.....ปีที่ n
	k	=	ต้นทุนของเงินทุน
	C_0	=	จำนวนเงินลงทุนเมื่อเริ่มต้น
	n	=	อายุของโครงการ

(กำหนดอัตราผลตอบแทนที่ลดลงเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำบวก 1 : MLR + 1)

2. วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนที่ลดลง (Internal Rate of Return : IRR)

เป็นอัตราที่นำไปลดค่าแล้วทำให้กระแสเงินสดรับเท่ากับกระแสเงินสดจ่ายพอดี กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ อัตราผลตอบแทนโครงการ คือ อัตราที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการเท่ากับศูนย์ ซึ่ง หากโครงการใด มีค่า IRR เท่ากับ หรือมากกว่า ศูนย์ ก็เป็นโครงการนำลงทุน โดยคำนวณจากสูตร

C_0	=	เงินลงทุนเมื่อเริ่มต้น
$R_1, \dots, R_n$	=	กระแสเงินสดรับสุทธิของปีที่ 1, ปีที่ 2... ปีที่ n
n	=	อายุของโครงการ

$$r = \text{อัตราหักลดหรืออัตราผลตอบแทนภายใน (IRR)}$$

3. ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period)

ระยะเวลาคืนทุน หมายถึง ระยะเวลาที่ยาวนานเพียงพอที่กิจการคาดว่าจะได้รับกระแสเงินสดรับสุทธิที่เกิดจากการลงทุนเท่ากับเงินทุนทั้งหมดที่ลงไปในตอนแรก สามารถคำนวณหาระยะเวลาคืนทุนได้ดังนี้

$$P = \frac{Co}{R}$$

P = ระยะเวลาคืนทุน

Co = จำนวนเงินลงทุนในตอนแรก

R = กระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี

4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point)

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน คือ การหาปริมาณการขายสินค้า หรือ ยอดขาย ที่คุ้ม หรือพอดีกับต้นทุนที่ดำเนินการไป จึงหมายถึง การหาจุดที่การดำเนินธุรกิจมีกำไรเป็นศูนย์ ซึ่งการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนนี้จะมีประโยชน์ในการพิจารณากำหนดราคาขายของสินค้าด้วย โดยจุดคุ้มทุนที่สูงมาก จะแสดงถึงความเสี่ยงที่สูงของโครงการ รวมทั้งเป็นข้อมูลที่ช่วยชี้ให้เห็นว่า ราคาขายที่ตั้งไว้ในจุดคุ้มทุนระดับนั้น เป็นราคาที่ค่อนข้างต่ำ หากสามารถปรับราคาขายให้สูงขึ้นไป ย่อมจะมีผลทำให้จุดคุ้มทุนลดต่ำลงไป คำนวณจากสูตร

$$\text{ปริมาณการขาย ณ จุดคุ้มทุน} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่ทั้งหมด}}{\text{ราคาขายต่อหน่วย} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย}}$$

$$\text{ยอดขาย ณ จุดคุ้มทุน} = \text{ปริมาณการขาย ณ จุดคุ้มทุน} \times \text{ราคาขายต่อหน่วย}$$

ต้นทุนคงที่ หมายถึง ต้นทุนที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการขาย และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในระยะเวลานั้น ๆ เช่น เงินเดือน ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร เครื่องมือ อาคาร ค่าซ่อมแซม และค่าเช่า เป็นต้น

ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย หมายถึง ต้นทุนต่อหน่วยที่ผันแปรตามปริมาณขาย เป็นต้นทุนที่จะเกิดขึ้นต่อเมื่อทำการขายสินค้าและจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามปริมาณการขาย

ราคาขายต่อหน่วย หมายถึง ราคาของสินค้าแต่ละหน่วยที่คาดว่าจะขายได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชี
ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัย ออกเป็น 2 ภาค คือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการตลาด และ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการตลาด

ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการตลาด จะแบ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอน ซึ่งมี
สัญลักษณ์ และตัวอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนข้อมูลตัวอย่าง
X^2	แทน	ค่า Pearson Chi-Square
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
d	แทน	องศาอิสระของ ไคสแควร์
P	แทน	ค่า สถิติที่พิจารณา
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการตลาด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบ
ของตารางประกอบคำอธิบาย โดยเรียงลำดับหัวข้อเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยทั่วไปด้านลักษณะธุรกิจ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดทำบัญชีและความสนใจในการใช้บริการของสำนักงาน
วิไลนคร บัญชี

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมุติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทั่วไปด้านลักษณะธุรกิจ

ลักษณะปัจจัยทั่วไปด้านลักษณะธุรกิจ ได้แก่ ขนาดธุรกิจ การเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
ระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจ ประเภทธุรกิจ การที่ธุรกิจมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ
และสถานที่ตั้ง โดยแจกแจงจำนวน และค่าร้อยละ ดังนี้

ตาราง 10 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของปัจจัยทั่วไปด้านลักษณะธุรกิจ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ขนาดธุรกิจ		
ไม่มีรายได้	140	36.3
รายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ล้านบาท	13	3.4
รายได้มากกว่า 1 ล้านบาท ถึง 5 ล้านบาท	34	8.8
รายได้มากกว่า 5 ล้านบาท ถึง 10 ล้านบาท	29	7.5
รายได้มากกว่า 10 ล้านบาทถึง 15 ล้านบาท	18	4.7
รายได้มากกว่า 15 ล้านบาทถึง 20 ล้านบาท	11	2.8
รายได้มากกว่า 20 ล้านบาทถึง 25 ล้านบาท	15	3.9
รายได้มากกว่า 25 ล้านบาทถึง 30 ล้านบาท	9	2.3
รายได้มากกว่า 30 ล้านบาทถึง 35 ล้านบาท	7	1.8
รายได้มากกว่า 35 ล้านบาทถึง 40 ล้านบาท	7	1.8
รายได้มากกว่า 40 ล้านบาทถึง 45 ล้านบาท	4	1.0
รายได้มากกว่า 45 ล้านบาทถึง 50 ล้านบาท	3	0.8
รายได้มากกว่า 50 ล้านบาทถึง 100 ล้านบาท	96	24.9
รวม	386	100.0
2. การเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม		
เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	362	93.8
ไม่เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	24	6.2
รวม	386	100.0
3. ระยะเวลาในการดำเนินงานธุรกิจ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	92	23.8
มากกว่า 1 ปี ถึง 5 ปี	54	14.0
มากกว่า 5 ปี ถึง 10 ปี	97	25.1
มากกว่า 10 ปี	143	37.0
รวม	386	100.0

ตาราง 10 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ประเภทธุรกิจ		
ผลิตสินค้า	133	34.5
ให้บริการ	99	25.6
ซื้อมาขายไป	98	25.4
ตัวแทน นายหน้า	8	2.1
นำเข้า ส่งออก	48	12.4
รวม	386	100.0
5. การที่ธุรกิจมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ		
มีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ	71	18.4
ไม่มีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ	315	81.6
รวม	386	100.0
6. สถานที่ตั้ง		
อำเภอเมืองสมุทรปราการ	142	36.8
อำเภอบางพลี	137	35.5
อำเภอพระสมุทรเจดีย์	16	4.1
อำเภอบางบ่อ	12	3.1
อำเภอพระประแดง	40	10.4
กิ่งอำเภอบางเสาธง	39	10.1
รวม	386	100.0

หมายเหตุ ธุรกิจที่ไม่มีรายได้หมายถึง ธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นมาแต่ยังไม่มียอดขายหรือรายได้ค่าบริการ มีแต่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทั่วไปด้านลักษณะธุรกิจ ซึ่งได้จากแบบถามจากการ สุ่มตัวอย่างจำนวน 386 ตัวอย่าง ได้ผลสรุปดังนี้

ขนาดธุรกิจ ขนาดธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม 386 ตัวอย่าง ขนาดธุรกิจที่ไม่มีรายได้มีจำนวน 140 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 36.3 ขนาดธุรกิจรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 13 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 3.4 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 1 ล้านบาท ถึง 5 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 34 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 8.8 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 5 ล้านบาทถึง 10 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 29 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 7.5 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 10 ล้านบาทถึง 15 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 18 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 4.7 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 15 ล้านบาทถึง 20 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 11 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 2.8 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 20 ล้านบาทถึง 25 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 15 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 3.9 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 25 ล้านบาทถึง 30 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 9 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 2.3 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 30 ล้านบาทถึง 35 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 7 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 1.8 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 35 ล้านบาทถึง 40 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 7 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 1.8 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 40 ล้านบาทถึง 45 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 1.0 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 45 ล้านบาทถึง 50 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 3 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 0.8 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 50 ล้านบาทถึง 100 ล้านบาทต่อปี มีจำนวนธุรกิจ 96 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 24.9 จะพบว่าขนาดธุรกิจไม่มีรายได้ มีมากที่สุด คือ 140 ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมาคือธุรกิจที่มีรายได้มากกว่า 50 ล้านบาทต่อปีขึ้นไป ซึ่งมี 96 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 24.9 ถัดมาคือขนาดธุรกิจที่มีรายได้มากกว่า 1 ล้านบาทถึง 5 ล้านบาทต่อปี ซึ่งมีจำนวน 34 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 8.8

การเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม จากแบบสอบถามพบว่า บริษัทที่ตอบแบบสอบถามเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน 362 บริษัท คิดเป็น 93.8 ส่วนธุรกิจที่ยังไม่เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม มีจำนวน 24 บริษัท คิดเป็น 6.2 ฉะนั้น บริษัทเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมากกว่าบริษัทที่ไม่เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างมาก

ระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจ พบว่าธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นมาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี มีจำนวน 92 บริษัท คิดเป็น ร้อยละ 23.8 มากกว่า 1 ปี ถึง 5 ปี มีจำนวน 54 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 14.0 ธุรกิจที่เปิดดำเนินการมากกว่า 5 ปีถึง 10 ปี มีจำนวน 97 บริษัท คิดเป็น 25.1 ธุรกิจที่เปิดดำเนินการมากกว่า 10 ปี มีจำนวน 143 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 37.0 จึงพบว่าธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นมาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปีมีมากเป็นอันดับหนึ่ง อันดับสองคือธุรกิจที่ตั้งมามากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ประเภทธุรกิจ ธุรกิจที่ตอบแบบสอบถามแยกเป็นสัดส่วนของประเภทธุรกิจได้คือ ธุรกิจผลิตสินค้า มีจำนวน 133 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 34.5 ธุรกิจให้บริการ มีจำนวน 99 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 25.6 ธุรกิจซื้อขายไป มีจำนวน 98 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 25.4 ธุรกิจตัวแทน นายหน้ามีจำนวน 8 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 2.1 ธุรกิจนำเข้าส่งออก มีจำนวน 48 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 12.4 ดังนั้นประเภทธุรกิจด้านผลิตสินค้า จะมีมากที่สุด คือ 133 บริษัท รองลงมาคือ ธุรกิจให้บริการ ซึ่งมีจำนวน 99 บริษัท

การที่ธุรกิจมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ ธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม มีการใช้บุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ จำนวน 71 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 18.4 ซึ่งน้อยกว่าธุรกิจที่ไม่ใช้บุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจที่มี จำนวน 315 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 81.5

สถานที่ตั้ง สถานที่ตั้งของธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม จะแบ่งตามอำเภอในเขตจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีสัดส่วนดังนี้ ธุรกิจที่มีสถานที่ตั้งในอำเภอเมืองสมุทรปราการ มี 142 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 36.8 ตั้งในอำเภอบางพลี มี 137 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 35.5 ตั้งอยู่ในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จำนวน 16 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 4.1 ตั้งอยู่ในอำเภอบางบ่อจำนวน 12 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตั้งอยู่ในอำเภอ

พระประแดง จำนวน 40 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 10.4 และตั้งอยู่ในกิ่งอำเภอบางเสาธง จำนวน 39 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 10.1 ดังนั้นธุรกิจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ จำนวน 142 บริษัท รองลงมาคืออำเภอบางพลี จำนวน 137 บริษัท

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดทำบัญชีและความสนใจในการใช้บริการของสำนักงานวิไลนกรบัญชี

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดทำบัญชีและความสนใจในการใช้บริการของสำนักงานวิไลนกรบัญชี ซึ่งจะวิเคราะห์เป็น จำนวน ร้อยละ โดยข้อมูลส่วนนี้จะนำไปใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านการเงินต่อไปด้วย

ตาราง 11 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดทำบัญชีและความสนใจในการใช้บริการของสำนักงานวิไลนกร บัญชี

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. การใช้บริการสำนักงานบัญชี		
ใช้บริการสำนักงานบัญชี	204	52.8
มีพนักงานบัญชีของตนเอง	182	47.2
รวม	386	100.0
2. แนวโน้มในการเปลี่ยนสำนักงานบัญชี		
มีแนวโน้ม	85	22.0
ไม่มีแนวโน้ม	301	78.0
รวม	386	100.0
3. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่จ่ายให้กับสำนักงานบัญชี		
ต่ำกว่า 2,000 บาท	32	8.3
2,000 – 3,999 บาท	90	23.3
4,000 – 5,999 บาท	41	10.6
6,000 – 7,999 บาท	16	4.1
8,000 บาทขึ้นไป	25	6.5
รวม	204	100.0

ตาราง 11 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ความสนใจในการใช้บริการสำนักงานบัญชีวิลันกร บัญชี		
สนใจ	107	27.7
ไม่สนใจ	279	72.3
รวม	386	100.0

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำบัญชีและความสนใจในการใช้บริการของสำนักงานวิลันกร บัญชี เป็นดังนี้

การให้บริการสำนักงานบัญชี พบว่า ธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม 386 บริษัท มีธุรกิจที่ใช้บริการสำนักงานบัญชีถึง 204 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 52.8 ซึ่งสูงกว่าธุรกิจที่มีพนักงานบัญชีเป็นของตนเองที่มี 182 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 47.2

แนวโน้มในการเปลี่ยนสำนักงานบัญชี ธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม 386 บริษัท ทั้งกลุ่มที่มีพนักงานบัญชีและกลุ่มที่ใช้บริการสำนักงานบัญชี มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปใช้บริการสำนักงานบัญชี จำนวน 85 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 22 และไม่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปใช้บริการสำนักงานบัญชี จำนวน 301 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 78.0 ซึ่งแสดงว่าส่วนใหญ่บริษัทจะไม่ค่อยเปลี่ยนผู้จัดทำบัญชีเท่าไร

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่จ่ายให้กับสำนักงานบัญชี ธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มที่ใช้บริการสำนักงานบัญชี จำนวน 204 บริษัท จ่ายเป็นค่าจัดทำบัญชี มีผลสรุปคือ จ่ายชำระเดือนละ ต่ำกว่า 2,000 บาท มีจำนวน 32 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 8.3 ธุรกิจที่จ่ายชำระเดือนละ 2,000 ถึง 3,999 บาท มีจำนวน 90 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 23.3 ธุรกิจที่จ่ายชำระเดือนละ 4,000 บาทถึง 5,999 บาท มีจำนวน 41 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 10.6 ธุรกิจที่จ่ายชำระเดือนละ 6,000 บาท ถึง 7,999 บาท มีจำนวน 16 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 4.1 ธุรกิจที่จ่ายชำระเดือนละ 8,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 25 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 6.5 เพราะฉะนั้นธุรกิจที่จ่ายชำระค่าจัดทำบัญชีต่อเดือนระหว่าง 2,000 บาท ถึง 3,999 บาท มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือระหว่าง 4,000 ถึง 5,999 บาท และจ่ายระหว่าง 6,000 บาท ถึง 7,999 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด

ความสนใจในการใช้บริการสำนักงานบัญชีวิลันกร บัญชี ธุรกิจจำนวน 386 บริษัท มีความสนใจในการใช้บริษัทสำนักงานบัญชีวิลันกร จำนวน 107 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 27.7 ซึ่งค่อนข้างสูงมาก ส่วนธุรกิจที่ไม่สนใจจะใช้บริการสำนักงานบัญชี วิลันกร บัญชี มีจำนวน 278 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 72

ในการศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินจะเลือกตัวอย่างที่ธุรกิจสนใจจะใช้บริการสำนักงานบัญชี วิลันกร และมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนสำนักงานบัญชีด้วยความถูกต้องของข้อมูลมากขึ้น

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีใด ๆ การวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีใด ๆ ที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ จะวิเคราะห์ในรูปความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญ

ตาราง 12 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญของปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี

ปัจจัยสำคัญในการเลือก ใช้บริการสำนักงานบัญชี	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	—	S	ระดับ ความสำคัญ มากที่สุด
1. ราคาค่าธรรมเนียม	92 (23.8)	149 (38.6)	136 (35.2)	7 (1.8)	2 (0.5)	3.83	0.827	มาก
2. ความรวดเร็วในการ ให้บริการ	187 (48.4)	169 (43.8)	25 (6.5)	4 (1.0)	1 (0.3)	4.39	0.680	มากที่สุด
3. ความสะดวกในการติดต่อ	190 (49.2)	166 (43.0)	23 (6.0)	5 (1.3)	2 (0.5)	4.39	0.706	มากที่สุด
4. การตรงต่อเวลาในการนัด หมาย	217 (56.2)	137 (35.6)	29 (7.5)	1 (0.3)	2 (0.5)	4.47	0.691	มากที่สุด
5. ความเป็นระบบของ สำนักงาน	165 (42.7)	160 (41.5)	56 (14.5)	3 (0.8)	2 (0.5)	4.25	0.767	มากที่สุด
6. ชื่อเสียงสำนักงาน	68 (17.6)	113 (29.3)	176 (45.6)	25 (6.5)	4 (1.0)	3.56	0.890	ปานกลาง
7. บุคลิกภาพของเจ้าของ สำนักงาน	42 (10.9)	159 (41.2)	150 (38.9)	30 (7.8)	5 (1.3)	3.53	0.838	มาก
8. จำนวนพนักงานของ สำนักงาน	18 (4.7)	94 (24.4)	208 (53.9)	56 (14.5)	10 (2.6)	3.14	0.813	ปานกลาง
9. ความสามารถในการให้ คำปรึกษา เรื่องบัญชี	266 (68.9)	101 (26.2)	17 (4.4)	1 (0.3)	1 (0.3)	4.63	0.607	มากที่สุด
10. ความสามารถในการให้ คำปรึกษา เรื่องภาษี	273 (71.7)	97 (25.1)	14 (3.6)	1 (0.3)	1 (0.3)	4.66	0.587	มากที่สุด
11. ความสามารถในการให้ คำปรึกษาเรื่องการบริหาร	122 (31.6)	139 (36.0)	112 (29.0)	12 (3.1)	1 (0.3)	3.96	0.868	มาก
12. อายุของเจ้าของ สำนักงานบัญชี	10 (2.6)	80 (20.7)	207 (53.6)	68 (17.6)	21 (5.4)	2.97	0.840	ปานกลาง
13. ความมีอัธยาศัยของเจ้า ของสำนักงานบัญชี	61 (15.8)	185 (47.9)	127 (32.9)	11 (2.8)	2 (0.5)	3.76	0.768	มาก
14. การรู้จักเจ้าของ สำนักงานเป็นการส่วนตัว	21 (5.4)	63 (16.3)	201 (52.1)	73 (18.9)	28 (7.3)	2.94	0.927	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัจจัยสำคัญในการเลือก ใช้บริการสำนักงานบัญชี	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	—	S	ระดับ ความสำคัญ มากที่สุด
15. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่สำนักงานใช้	49 (12.7)	158 (40.9)	146 (37.8)	26 (6.7)	7 (1.8)	3.56	0.864	มาก
16. เจ้าของสำนักงานรู้จัก เจ้าหน้าที่สรรพากร	69 (17.9)	126 (32.6)	150 (38.9)	33 (8.5)	8 (2.1)	3.56	0.950	ปานกลาง
17. ความเชื่อถือได้ในการ แก้ปัญหาภาษีและบัญชี	272(70 .5)	92(23. 8)	19 (4.9)	1 (0.3)	2 (0.5)	4.63	0.640	มากที่สุด
18. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในการจัดสำนักงาน	83 (21.5)	113 (29.3)	156 (40.4)	27 (7.0)	7 (1.8)	3.62	0.958	ปานกลาง
19. การมีผู้แนะนำให้ใช้ บริการสำนักงานบัญชี	57 (14.8)	90 (23.3)	160 (41.5)	58 (15.0)	21 (5.4)	3.27	1.059	ปานกลาง
20. ความถูกต้องของการ จัดทำบัญชี	325 (84.2)	46 (11.9)	11 (2.8)	2 (0.5)	2 (0.5)	4.79	0.564	มากที่สุด

จากตาราง 12 ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อยปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี ซึ่งเป็นมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่หนึ่งคือ 4.79 ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องภาษี มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่สอง คือ 4.66 ความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี และความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชี มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่สามคือ 4.63 การตรงต่อเวลาในการนัดหมายมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่สี่คือ 4.47 ความสะดวกในการติดต่อและความรวดเร็วในการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ห้าคือ 4.39 ความเป็นระบบของสำนักงาน มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่หก คือ 4.25 ปัจจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.97

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมุติฐาน เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างประเภทของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่มีผลต่อความคิดเห็นการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี โดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi- Square)

ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ขนาดธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการ

สำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

Ho : ขนาดธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีไม่แตกต่างกัน

H1 : ขนาดธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

ตาราง 13 การทดสอบขนาดธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี

ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	χ^2	df	P
ราคาค่าธรรมเนียม	48.808	48	0.440
ความรวดเร็วในการให้บริการ	24.175	48	0.998
ความสะดวกในการติดต่อ	40.036	48	0.786
การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย	29.037	48	0.986
ความเป็นระบบของสำนักงาน	33.087	48	0.950
ชื่อเสียงสำนักงาน	49.671	48	0.407
บุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน	40.286	48	0.778
จำนวนพนักงานของสำนักงาน	36.331	48	0.891
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชี	27.131	48	0.993
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องภาษี	40.220	48	0.780
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องการบริหาร	51.464	48	0.340
อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี	35.745	48	0.904
ความมีธรรมาภิบาลของเจ้าของสำนักงานบัญชี	46.074	48	0.552
การรู้จักเจ้าของสำนักงานเป็นการส่วนตัว	37.294	48	0.868
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้	38.573	48	0.833
เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร	64.182	48	0.059
ความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี	34.221	48	0.933
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสำนักงาน	41.754	48	0.725
การมีผู้แนะนำให้ใช้บริการสำนักงานบัญชี	45.599	48	0.572
ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี	75.783*	48	0.006

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 14 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยความถูกต้องของการจัดทำบัญชี
จำแนกตามขนาดธุรกิจ

ขนาดธุรกิจ	ความสำคัญของความถูกต้องของการจัดทำบัญชี					รวม
	น้อย	น้อยที่สุด	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
ไม่มีรายได้	-	-	4	23	113	140
รายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ล้านบาท			1	2	10	13
รายได้มากกว่า 1 ล้านบาทถึง 5 ล้านบาท	1	2	-	3	28	34
รายได้มากกว่า 5 ล้านบาทถึง 10 ล้านบาท			2	3	24	29
รายได้มากกว่า 10 ล้านบาทถึง 15 ล้านบาท	1		2	2	13	18
รายได้มากกว่า 15 ล้านบาทถึง 20 ล้านบาท				1	10	11
รายได้มากกว่า 20 ล้านบาทถึง 25 ล้านบาท				7	8	15
รายได้มากกว่า 25 ล้านบาทถึง 30 ล้านบาท					9	9
รายได้มากกว่า 30 ล้านบาทถึง 35 ล้านบาท					7	7
รายได้มากกว่า 35 ล้านบาทถึง 40 ล้านบาท					7	7
รายได้มากกว่า 40 ล้านบาทถึง 45 ล้านบาท				1	3	4
รายได้มากกว่า 45 ล้านบาทถึง 50 ล้านบาท					3	3
รายได้มากกว่า 50 ล้านบาทถึง 100 ล้านบาท			2	4	90	96
รวม	2	2	11	46	325	386

จากค่าสถิติ ไคสแควร์ ตาราง 14 พบว่า ความถูกต้องของการจัดทำบัญชีมีค่านัยสำคัญที่ระดับ 0.006 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ที่ 0.05 เพราะฉะนั้นจะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และยอมรับสมมติฐาน H_1 คือขนาดธุรกิจที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีที่เกี่ยวกับปัจจัยความถูกต้องของการจัดทำบัญชีที่แตกต่างกัน

ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 บริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้นักงานบัญชีแตกต่างกัน

H_0 : บริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้นักงานบัญชีไม่แตกต่างกัน

H_1 : บริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้นักงานบัญชีแตกต่างกัน

ตาราง 15 การทดสอบบริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี

ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	X^2	df	P
ราคาค่าธรรมเนียม	10.128*	4	0.038
ความรวดเร็วในการให้บริการ	1.415	4	0.842
ความสะดวกในการติดต่อ	3.355	4	0.500
การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย	4.059	4	0.398
ความเป็นระบบของสำนักงาน	2.535	4	0.638
ชื่อเสียงสำนักงาน	3.606	4	0.462
บุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน	4.609	4	0.330
จำนวนพนักงานของสำนักงาน	3.167	4	0.530
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชี	0.552	4	0.968
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องภาษี	0.407	4	0.982
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องการบริหาร	1.901	4	0.754
อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี	1.664	4	0.797
ความมีอัธยาศัยของเจ้าของสำนักงานบัญชี	3.008	4	0.557
การรู้จักเจ้าของสำนักงานเป็นการส่วนตัว	4.590	4	0.332
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้	1.048	4	0.902
เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร	3.189	4	0.527
ความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี	0.244	4	0.993
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสำนักงาน	0.906	4	0.924
การมีผู้แนะนำให้ใช้บริการสำนักงานบัญชี	0.424	4	0.980
ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี	2.779	4	0.596

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 16 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยราคาค่าธรรมเนียมของการจัดทำบัญชีจำแนกตามการเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

การเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	ความสำคัญของราคาค่าธรรมเนียม					รวม
	น้อย	น้อยที่สุด	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
เข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	2	7	134	137	82	362
ไม่เข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม			2	12	10	24

จากค่าสถิติ ไคสแควร์ ตารางประกอบที่ 15 พบว่า ราคาค่าธรรมเนียมมีระดับนัยสำคัญที่ 0.038 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เพราะฉะนั้นจะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และยอมรับสมมติฐาน H_1 คือ บริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยราคาค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 บริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

H_0 : บริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีไม่แตกต่างกัน

H_1 : บริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

ตาราง 17 การทดสอบบริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี

ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	X^2	df	P
ราคาค่าธรรมเนียม	10.138	12	0.604
ความรวดเร็วในการให้บริการ	14.849	12	0.250
ความสะดวกในการติดต่อ	7.810	12	0.800
การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย	9.136	12	0.691
ความเป็นระบบของสำนักงาน	16.012	12	0.191
ชื่อเสียงสำนักงาน	24.830*	12	0.016
บุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน	12.336	12	0.419
จำนวนพนักงานของสำนักงาน	20.881	12	0.052
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชี	7.544	12	0.820
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องภาษี	8.229	12	0.767
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องการบริหาร	17.602	12	0.128
อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี	16.516	12	0.169
ความมีอิสระของเจ้าของสำนักงานบัญชี	6.711	12	0.876
การรู้จักเจ้าของสำนักงานเป็นการส่วนตัว	9.100	12	0.694
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้	11.535	12	0.484
เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร	15.794	12	0.201
ความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี	12.824	12	0.382
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสำนักงาน	21.793*	12	0.040
การมีผู้แนะนำให้ใช้บริการสำนักงานบัญชี	7.446	12	0.827
ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี	14.979	12	0.243

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 18 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยด้านชื่อเสียงสำนักงานจำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

ระยะเวลาดำเนินธุรกิจ	ความสำคัญของชื่อเสียงสำนักงาน					รวม
	น้อย	น้อยที่สุด	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	3	6	46	26	11	92
มากกว่า 1 ปี ถึง 5 ปี		2	30	9	13	54
มากกว่า 5 ปี ถึง 10 ปี		10	48	25	14	97
มากกว่า 10 ปี	1	7	52	53	30	143

ตาราง 19 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อยจำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

ระยะเวลาดำเนินธุรกิจ	ความสำคัญของความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสำนักงาน					รวม
	น้อย	น้อยที่สุด	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	1	5	44	25	17	92
มากกว่า 1 ปี ถึง 5 ปี	3	4	13	14	20	54
มากกว่า 5 ปี ถึง 10 ปี	2	10	42	25	18	97
มากกว่า 10 ปี	1	8	57	49	28	143

จากตารางการทดสอบค่าสถิติที่ 17 พบว่า ชื่อเสียงสำนักงาน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยสำนักงานมีระดับนัยสำคัญที่ 0.016 และ 0.040 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ 0.05 เพราะฉะนั้นจึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 กล่าวคือ บริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกสำนักงานบัญชีแตกต่างกันเกี่ยวกับปัจจัยด้านชื่อเสียงสำนักงานและความเป็นระเบียบเรียบร้อยสำนักงาน

ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 4 บริษัทที่มีประเภทธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

H_0 : บริษัทที่มีประเภทธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกสำนักงานบัญชีไม่แตกต่างกัน

H_1 : บริษัทที่มีประเภทธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

ตาราง 20 การทดสอบบริษัทที่มีประเภทรูปร่างแตกต่างกันต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี

ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	X^2	df	P
ราคาค่าธรรมเนียม	6.399	16	0.983
ความรวดเร็วในการให้บริการ	13.128	16	0.663
ความสะดวกในการติดต่อ	13.639	16	0.626
การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย	14.808	16	0.539
ความเป็นระบบของสำนักงาน	19.472	16	0.245
ชื่อเสียงสำนักงาน	11.621	16	0.770
บุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน	11.534	16	0.775
จำนวนพนักงานของสำนักงาน	14.705	16	0.546
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชี	16.025	16	0.451
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องภาษี	24.013	16	0.089
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องการบริหาร	10.762	16	0.824
อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี	9.490	16	0.892
ความมีอรรถยาศัยของเจ้าของสำนักงานบัญชี	21.012	16	0.178
การรู้จักเจ้าของสำนักงานเป็นการส่วนตัว	19.354	16	0.251
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้	31.315*	16	0.012
เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร	22.657	16	0.123
ความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี	7.028	16	0.973
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสำนักงาน	21.775	16	0.151
การมีผู้แนะนำให้ใช้บริการสำนักงานบัญชี	12.493	16	0.709
ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี	25.809	16	0.057

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 21 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยด้านซอฟต์แวร์ที่สำนักงานใช้จำแนกตามประเภทธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ	ความสำคัญของซอฟต์แวร์ที่สำนักงานใช้					รวม
	น้อย	น้อยที่สุด	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
ผลิตสินค้า	4	6	46	60	17	133
ธุรกิจให้บริการ	1	4	32	47	15	99
ธุรกิจซื้อมาขายไป	1	8	46	35	8	98
ธุรกิจตัวแทน นายหน้า	1	1	1	5		8
ธุรกิจนำเข้า ส่งออก		7	21	11	9	48

จากตารางการทดสอบค่าสถิติที่ 20 พบว่า โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้ มีระดับนัยสำคัญที่ 0.012 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ 0.05 เพราะฉะนั้นจึง ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 กล่าวคือ บริษัทที่มีประเภทธุรกิจที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกันที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้

ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 5 บริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

H_0 : บริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีไม่แตกต่างกัน

H_1 : บริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

ตาราง 22 การทดสอบบริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี

ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	χ^2	df	P
ราคาค่าธรรมเนียม	5.952	4	0.203
ความรวดเร็วในการให้บริการ	3.563	4	0.468
ความสะดวกในการติดต่อ	4.729	4	0.316
การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย	1.732	4	0.785
ความเป็นระบบของสำนักงาน	8.567	4	0.073
ชื่อเสียงสำนักงาน	2.476	4	0.649
บุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน	10.212*	4	0.037
จำนวนพนักงานของสำนักงาน	3.553	4	0.470
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชี	2.482	4	0.648

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	X^2	df	P
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องภาษี	1.739	4	0.784
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องการบริหาร	0.610	4	0.962
อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี	3.728	4	0.444
ความมีอรรถยาศัยของเจ้าของสำนักงานบัญชี	1.151	4	0.886
การรู้จักเจ้าของสำนักงานเป็นการส่วนตัว	1.545	4	0.819
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้	1.338	4	0.855
เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร	1.060	4	0.901
ความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี	4.451	4	0.348
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสำนักงาน	5.883	4	0.208
การมีผู้แนะนำให้ใช้บริการสำนักงานบัญชี	2.140	4	0.710
ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี	5.207	4	0.267

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 23 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคลิภาพเจ้าของสำนักงานจำแนกตามธุรกิจมีบุคคลภายนอกมาช่วยในการตัดสินใจหรือบริหารงาน

ธุรกิจมีบุคคลภายนอกมาช่วยในการตัดสินใจหรือบริหารงาน	ความสำคัญด้านบุคลิภาพของเจ้าของสำนักงาน					รวม
	น้อย	น้อยที่สุด	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
มี	1	3	38	26	3	71
ไม่มี	4	27	112	133	39	315

จากตารางการทดสอบค่าสถิติที่ 22 พบว่า บุคลิภาพของเจ้าของสำนักงาน มีระดับนัยสำคัญที่ 0.037 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ 0.05 เพราะฉะนั้นจึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 กล่าวคือ บริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกสำนักงานบัญชีแตกต่างกันเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคลิภาพของเจ้าของสำนักงาน

ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 6 บริษัทที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

H_0 : บริษัทที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกสำนักงานบัญชีไม่แตกต่างกัน

H1 : บริษัทที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้นักงานบัญชีแตกต่างกัน

ตาราง 24 การทดสอบบริษัทที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี

ปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี	X^2	df	P
ราคาค่าธรรมเนียม	29.179	20	0.084
ความรวดเร็วในการให้บริการ	49.716*	20	0.000
ความสะดวกในการติดต่อ	29.187	20	0.084
การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย	23.864	20	0.248
ความเป็นระบบของสำนักงาน	12.099	20	0.913
ชื่อเสียงสำนักงาน	11.229	20	0.940
บุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน	22.325	20	0.323
จำนวนพนักงานของสำนักงาน	16.242	20	0.701
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชี	19.588	20	0.484
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องภาษี	23.408	20	0.269
ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องการบริหาร	15.354	20	0.756
อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี	22.084	20	0.336
ความมีอรรถยาศัยของเจ้าของสำนักงานบัญชี	19.340	20	0.500
การรู้จักเจ้าของสำนักงานเป็นการส่วนตัว	21.883	20	0.347
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้	14.323	20	0.814
เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร	32.686*	20	0.037
ความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี	23.606	20	0.260
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสำนักงาน	23.429	20	0.268
การมีผู้แนะนำให้ใช้บริการสำนักงานบัญชี	12.105	20	0.912
ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี	24.893	20	0.206

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 25 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยความรวดเร็วในการให้บริการ จำแนกตามสถานที่ตั้ง

สถานที่ตั้ง	ระดับความสำคัญ เกี่ยวกับความรวดเร็วในการให้บริการ					รวม
	น้อย	น้อยที่สุด	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
อำเภอเมืองสมุทรปราการ		2	10	58	72	142
อำเภอบางพลี		1	10	61	65	137
อำเภอพระสมุทรเจดีย์				12	4	16
อำเภอบางบ่อ	1		3	3	5	12
อำเภอพระประแดง			1	18	21	40
กิ่งอำเภอบางเสาธง		1	1	17	20	39

ตาราง 26 แสดงปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยเจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร จำแนกตามสถานที่ตั้ง

สถานที่ตั้ง	ระดับความสำคัญเกี่ยวกับเจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร					
	น้อย	น้อยที่สุด	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
อำเภอเมืองสมุทรปราการ	2	7	60	48	25	142
อำเภอบางพลี	2	14	49	48	24	137
อำเภอพระสมุทรเจดีย์		2	3	5	6	16
อำเภอบางบ่อ	2	3	4	2	1	12
อำเภอพระประแดง		3	19	10	8	40
กิ่งอำเภอบางเสาธง	2	4	15	13	5	39

จากตารางการทดสอบค่าสถิติที่ 24 พบว่า ความรวดเร็วในการให้บริการ เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร และความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี มีระดับนัยสำคัญที่ 0.000 และ 0.037 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ 0.05 เพราะฉะนั้นจึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 กล่าวคือ บริษัทที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกันเกี่ยวกับปัจจัยด้าน ความรวดเร็วในการให้บริการ และเจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน

การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจะศึกษาถึงผลของการประกอบการล่องหน และกระแสเงินหมุนเวียนภายในโครงการและจากนั้นก็จะนำผลที่ได้มาทดสอบสมมุติฐานเพื่อประเมินผลการตัดสินใจลงทุน

ในโครงการหรือไม่ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ต้องนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาดมาช่วยรวบรวมข้อมูลในส่วนรายได้ของโครงการ โดยขั้นตอนการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจะประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 การศึกษารายได้และค่าใช้จ่ายของโครงการ
- ตอนที่ 2 การจัดทำประมาณการงบการเงิน
- ตอนที่ 3 การประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ
- ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานทางการเงิน
- ตอนที่ 5 การตัดสินใจลงทุนในโครงการ

ตอนที่ 1 การศึกษารายได้และค่าใช้จ่ายของโครงการ การศึกษารายได้ของโครงการ

เนื่องจากขั้นตอน การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากประชากร 11,104 รายตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 ตามวิธี การสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic) ไม่มีผู้ตอบกลับจำนวนมาก ทำให้ผู้ทำวิจัยต้องส่งแบบสอบถามไปเพิ่มขึ้นโดยนับได้ทั้งหมดประมาณ 5,000 ราย จึงมีผลทำให้ขั้นตอนการคำนวณเปอร์เซ็นต์ที่ได้แล้วนำไปคูณกับจำนวนประชากรทั้งหมดเป็นวิธีการที่คาดเคลื่อนเพราะจะทำให้จำนวนผู้สนใจทำบัญชีมีจำนวนมากเกินจริงซึ่งทั้ง ๆ ที่ผู้สนใจผู้จริงเท่ากับ จำนวนที่ตอบแบบสอบถามกับมาคือ การศึกษารายได้ของโครงการจะเลือกเฉพาะตัวอย่างจากแบบสอบถามซึ่งมีผู้ตอบว่ามีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงผู้จัดทำบัญชีและสนใจจะใช้บริการของสำนักงานบัญชี โดยแสดงเป็นขั้นรายได้ของโครงการตามขนาดของธุรกิจและหาสัดส่วนรายได้ทั้งหมดที่คาดว่าจะได้รับ ดังรายละเอียดดังนี้

ตาราง 27 แสดงจำนวนธุรกิจที่มีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงผู้จัดทำบัญชีและมีความสนใจจะใช้บริการสำนักงานบัญชี และอัตราค่าบริการ

ขนาดธุรกิจ	ความสนใจ ใช้บริการ สำนักงานบัญชี	แนวโน้มในการ เปลี่ยนผู้จัดทำ บัญชี	ค่าธรรมเนียม (บาท)	จำนวนธุรกิจ
ไม่มีรายได้	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0 ***	3
			1-1999	5
			2000-3999	9
			4000-5999	6
			6000-7999	2
			8000 ขึ้นไป	6
			รวม	31
รายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ล้านบาท	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0	1
			1-1999	1
			2000-3999	0
			4000-5999	0
			6000-7999	0
			8000 ขึ้นไป	0
			รวม	2

*** ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความสนใจในการใช้บริการสำนักงานวิไลนครและมีแนวโน้มจะเปลี่ยนผู้จัดทำบัญชีแต่ไม่ได้ให้ข้อมูลรายจ่ายค่าธรรมเนียมในการทำบัญชี จึงกำหนดรายได้ค่าธรรมเนียมทำบัญชีเท่ากับ 0 บาท

ตาราง 27 (ต่อ)

ขนาดธุรกิจ	ความสนใจ ใช้บริการ สำนักงานบัญชี	แนวโน้มในการ เปลี่ยนผู้จัดทำ บัญชี	ค่าธรรมเนียม (บาท)	จำนวนธุรกิจ
รายได้มากกว่า 1 ล้านบาทถึง 5 ล้านบาท	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0	0
			1-1999	2
			2000-3999	6
			4000-5999	0
			6000-7999	0
			8000 ขึ้นไป	0
รวม				8
รายได้มากกว่า 5 ล้านบาทถึง 10 ล้านบาท	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0	1
			1-1999	0
			2000-3999	3
			4000-5999	0
			6000-7999	0
			8000 ขึ้นไป	0
รวม			4	
รายได้มากกว่า 10 ล้านบาทถึง 15 ล้านบาท	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0	0
			1-1999	0
			2000-3999	1
			4000-5999	1
			6000-7999	0
			8000 ขึ้นไป	0
รวม				2

ตาราง 27 (ต่อ)

ขนาดธุรกิจ	ความสนใจ ใช้บริการ สำนักงานบัญชี	แนวโน้มในการ เปลี่ยนผู้จัดทำ บัญชี	ค่าธรรมเนียม (บาท)	จำนวนธุรกิจ
รายได้มากกว่า 15 ล้านบาทถึง 20 ล้านบาท มีความสนใจ มีแนวโน้ม			0	0
			1-1999	0
			2000-3999	1
			4000-5999	1
			6000-7999	0
			8000 ขึ้นไป	0
			รวม	2
รายได้มากกว่า 20 ล้านบาทถึง 25 ล้านบาท	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0	0
			1-1999	0
			2000-3999	0
			4000-5999	1
			6000-7999	1
			8000 ขึ้นไป	0
			รวม	2

ตาราง 27 (ต่อ)

ขนาดธุรกิจ	ความสนใจ ใช้บริการ สำนักงานบัญชี	แนวโน้มในการ เปลี่ยนผู้จัดทำ บัญชี	ค่าธรรมเนียม (บาท)	จำนวนธุรกิจ
รายได้มากกว่า 25 ล้านบาทถึง 30 ล้านบาท	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0	0
			1-1999	0
			2000-3999	1
			4000-5999	2
			6000-7999	1
			8000 ขึ้นไป	0
รวม				4
รายได้มากกว่า 30 ล้านบาทถึง 35 ล้านบาท	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0	0
			1-1999	0
			2000-3999	0
			4000-5999	0
			6000-7999	0
			8000 ขึ้นไป	0
รวม				0
รายได้มากกว่า 35 ล้านบาทถึง 40 ล้านบาท	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0	0
			1-1999	0
			2000-3999	0
			4000-5999	0
			6000-7999	0
			8000 ขึ้นไป	0
รวม				0

ตาราง 27 (ต่อ)

ขนาดธุรกิจ	ความสนใจ ใช้บริการ สำนักงานบัญชี	แนวโน้มในการ เปลี่ยนผู้จัดทำ บัญชี	ค่าธรรมเนียม (บาท)	จำนวนธุรกิจ
รายได้มากกว่า 40 ล้านบาทถึง 45 ล้านบาท	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0	0
			1-1999	0
			2000-3999	0
			4000-5999	0
			6000-7999	0
			8000 ขึ้นไป	0
รวม				0
รายได้มากกว่า 50 ล้านบาทถึง 100 ล้านบาท	มีความสนใจ	มีแนวโน้ม	0	2
			1-1999	1
			2000-3999	0
			4000-5999	2
			6000-7999	1
			8000 ขึ้นไป	1
รวม				<u>7</u>
รวมธุรกิจที่มีความสนใจและมีแนวโน้ม จะเปลี่ยนผู้จัดทำบัญชี				<u>62</u>

ตาราง 27 (ต่อ)

ขนาดธุรกิจ	ความสนใจ ใช้บริการ สำนักงานบัญชี	แนวโน้มในการ เปลี่ยนผู้จัดทำ บัญชี	ค่าธรรมเนียม (บาท)	จำนวนธุรกิจ
รายได้มากกว่า 0 บาทถึง 100 ล้าน บาท	มีความสนใจ	ไม่มีแนวโน้ม	N/A	45
รายได้มากกว่า 0 บาทถึง 100 ล้าน บาท	ไม่มีความสนใจ	N/A	N/A	279
รวม				386

N/A = ไม่แสดงข้อมูล

จากตาราง 27 สามารถสรุปตามค่าธรรมเนียมที่ธุรกิจที่มีความสนใจจะใช้บริการสำนักงานวิไลนกร และมีแนวโน้มจะเปลี่ยนผู้จัดทำบัญชีได้ดังนี้

ตาราง 28 แสดงจำนวนธุรกิจตามค่าธรรมเนียมที่ธุรกิจจ่ายชำระ

ราคาค่าธรรมเนียมที่ธุรกิจจ่าย จากตัวอย่าง 386 ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ยค่าธรรมเนียม	จำนวนธุรกิจ	รายได้ต่อเดือน
0	0	7	0.00
1-1999	1000	9	9,000.00
2000-3999	2999.5	21	62,989.50
4000-5999	4999.5	13	64,993.50
6000-7999	6999.5	5	34,997.50
8000 ขึ้นไป	8000	7	56,000.00
รวม		62	227,980.50
รายได้ต่อปี			2,735,766

แม้ผลจากข้อมูลข้างต้น จะมีลูกค้าจำนวน 62 ราย แต่คาดว่าในช่วง 6 เดือนที่ก่อตั้งบริษัทจะยังไม่มีลูกค้าเนื่องเป็นช่วงหาลูกค้าเพราะฉะนั้น ลูกค้าในปีแรก จะอยู่ที่ 31 ราย แต่การจัดเตรียมกำลังคนคงต้อง

จัดเตรียมไว้ที่ 62 รายเพื่อเพื่อการจัดหาบุคลากรไม่ทัน ฉะนั้นรายได้ปีแรกจะเท่ากับ 6 เดือนหลังและเดือนละ 227,980.50 บาท เท่ากับ 1,367,883 บาท

การศึกษาค่าใช้จ่ายของโครงการ

ค่าใช้จ่ายของโครงการจะประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินงาน เงินเดือนพนักงาน ค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าเสื่อมราคา ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ประกันสังคม ค่าเดินทาง โดยจะทำการสัมภาษณ์กับสำนักงานบัญชีที่เคยเปิดดำเนินการมาแล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์ คุณ วัฒนชัย ศิริพันธ์ สำนักงานบัญชีวัฒนชัยและกฎหมาย โทรศัพท์ 02-3754428

คุณปาริชาติ ทองจุ่น สำนักงานปาริชาติทนายความและการบัญชี โทรศัพท์ 02-3746577

คุณวลัย สมศรี สำนักงานบัญชีเทพทวีพิทักษ์ โทรศัพท์ 02-9446683

โดยได้ผลสรุปค่าใช้จ่ายโดยประมาณดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินงาน ประกอบด้วย ค่าซื้อเครื่องใช้สำนักงาน ค่ายานพาหนะเพื่อติดต่อกับงาน ค่าใช้จ่ายตกแต่งสำนักงาน และค่าจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ประมาณ 300,000 บาท
2. เงินเดือนพนักงาน จากข้อมูลรายได้พบว่า มีธุรกิจที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 62 ราย ฉะนั้นจะใช้พนักงานดังนี้

ตาราง 29 แสดงจำนวนพนักงาน ณ ลูกค้าที่ 62 ราย

จำนวนธุรกิจ	จำนวนพนักงาน บัญชี	จำนวนพนักงาน รับส่งเอกสาร	จำนวนพนักงาน ต้อนรับลูกค้า	จำนวนผู้จัดการ บัญชี
62	4	2	1	1

พนักงานบัญชีชั่วคราว ปริญาตรี เงินเดือน 9,500 บาท จำนวน 4 คน รวมเงินเดือน 38,000 บาท
พนักงานรับส่งเอกสาร วุฒิ ปวช. เงินเดือน 5,500 บาท จำนวน 2 คน รวมเงินเดือน 11,000 บาท
พนักงานต้อนรับลูกค้า วุฒิ ปริญาตรี เงินเดือน 9,500 บาท จำนวน 1 คน รวมเงินเดือน 9,500 บาท
ผู้จัดการบัญชี ประสบการณ์ 3 ปี เงินเดือน 11,000 บาท จำนวน 1 คน รวมเงินเดือน 11,000 บาท
รวมค่าใช้จ่ายเงินเดือนต่อเดือน **69,000 บาท**
ต่อปี รวมโบนัส 1 เดือน **897,000 บาท**

3. ค่าเช่าสำนักงาน ค่าเช่าสำนักงาน ซึ่งคาดว่าจะใช้พื้นที่ ประมาณ 50 ตารางเมตร โดยที่ สอบถามอาคารกุหลาบบนถนนบางนาตราด กิโลเมตรที่ 5.5 ซึ่งคิดค่าเช่าตารางเมตรละ 480 บาทโดยรวม ค่าน้ำค่าไฟฟ้าด้วย โดยเป็นเงินรวม 24,000 บาท ปีละ 288,000 บาท

4. ค่าน้ำค่าไฟฟ้า ได้รวมชำระในค่าเช่าด้วยแล้ว

5. ค่าโทรศัพท์ จากการสอบถามสำนักงานที่เคยเปิดดำเนินการมาแล้วตามรายชื่อข้างต้น จะมี

ค่าโทรศัพท์เดือนละ 5,000 บาท ปีละ 60,000 บาท

6. ค่าเสื่อมราคา จะประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงานและยานพาหนะมือสอง คิดอัตราร้อยละ 20 ต่อปี ฉะนั้น เมื่อหักค่าจดทะเบียนจัดตั้ง ค่าเสื่อมราคาปีละ 58,000 บาท

7. ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ เดือนละ 5,000 บาท ปีละ 60,000 บาท

8. ค่าเดินทาง เดือนละ 5,000 บาท ปีละ 60,000 บาท

9. เงินประกันสังคม คิดจากอัตราเงินเดือนร้อยละ 4 ที่เป็นส่วนที่นายจ้างต้องจ่ายชำระ เดือนละ 2,760 บาทปีละ 33,120 บาท

10. ค่ารักษาพยาบาล เดือนละ 2,000 บาท ปีละ 24,000 บาท

11. ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ ค่าเช่า กาแฟ กระดาษทิชชู เดือนละ 6,000 บาท ปีละ 72,000 บาท

12. ค่าซอฟต์แวร์ระบบบัญชีและระบบคอมพิวเตอร์อื่น ๆ ปีละ 40,000 บาท

13. ค่าโฆษณา ประชาสัมพันธ์ โดยลงโฆษณาในสมุดหน้าเหลือง ขนาด 1 คูณ 2 นิ้ว ราคา 70,000 บาท ลงโฆษณาทางอินเทอร์เน็ต เดือนละ 5,000 บาท ปีละ 60,000 บาท และจัดทำใบปลิวซองจดหมายเดือนละ 3,000 บาท ปีละ 36,000 บาท

14. ดอกเบี้ยจ่าย โดยคิดจากเงินกู้ 500,000 บาท โดยใช้อัตราดอกเบี้ย ที่ร้อยละ 7.25 ต่อปี ฉะนั้นค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อปี เท่ากับ 36,250 บาท

จากข้อมูลเบื้องต้นสรุปค่าใช้จ่ายได้ดังนี้

รายการ	จำนวนเงิน (บาท) ต่อปี
เงินเดือนและโบนัส	897,000
ค่าเช่า	288,000
ค่าโทรศัพท์	60,000
ค่าเสื่อมราคา	58,000
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	60,000
ค่าเดินทาง	60,000
เงินประกันสังคม	33,120
ค่ารักษาพยาบาล	24,000
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	72,000
ค่าซอฟต์แวร์บัญชี	40,000
ค่าโฆษณาและประชาสัมพันธ์	166,000
ดอกเบี้ยจ่าย	36,250
รวมค่าใช้จ่ายต่อปี	1,794,370

ตอนที่ 2 การจัดทำประมาณการงบการเงิน

การจัดทำประมาณการงบการเงิน จะประกอบด้วยการจัดทำ งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และงบดุลตามลำดับ โดยจัดทำเป็นระยะ 5 ปี ตามอายุของโครงการ ซึ่งก่อนที่จะทำงบการเงินจะมี นโยบายทางการเงิน และข้อสมมุติฐานทางการเงินที่นำมาใช้ ณ ที่นี้ ดังนี้

1. ระยะเวลาชำระหนี้เงินจากลูกค้า (Credit Term) กำหนดไว้ที่ 30 วันนับจากวันที่ออกใบแจ้งหนี้ หรือบันทึกการให้บริการแล้ว
2. ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ให้ผู้ขาย จะจ่ายชำระเป็นเงินสดเนื่องจาก ยังเป็นบริษัทเพิ่งเปิดใหม่
3. อัตราเงินเพื่อตลอดอายุโครงการเท่ากับ ร้อยละ 2 ต่อปี
4. รายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 ต่อปี
5. เงินลงทุนโครงการเริ่มแรก 1 ล้านบาท โดยกู้จากสถาบันการเงิน 500,000 บาท
6. ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน 300,000 บาท
7. เงินเดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี
8. หากมีเงินสดรับมากกว่าเงินสดจ่ายและมากกว่า 100,000 บาทขึ้นไป จะนำไปจ่ายชำระแก่สถาบันการเงินทันที

จากข้อมูลการเก็บรวบรวมรายได้และค่าใช้จ่าย สามารถนำมาจัดทำงบกำไรขาดทุนได้ดังนี้
การจัดทำงบกำไรขาดทุน

ตาราง 30 แสดงงบกำไรขาดทุนสำหรับรอบระยะเวลา 5 ปี

รายการ	ปีที่				
	1	2	3	4	5
จำนวนลูกค้า	31*	66**	71	76	81
รายได้	1,367,883	2,927,269	3,132,178	3,351,430	3,586,031
ค่าใช้จ่าย					
เงินเดือน	897,000	986,700	1,085,370	1,193,907	1,313,298
ค่าใช้จ่ายอื่น	897,370	915,317	933,624	952,296	971,342
รวมค่าใช้จ่าย	1,794,370	1,902,017	2,018,994	2,146,203	2,284,640
กำไรสุทธิ	(426,487)	1,025,252	1,113,184	1,205,227	1,301,391
ภาษีเงินได้ 20 %	0	119,753***	222,637	241,045	260,278
กำไร (ขาดทุน) หลังหักภาษี	(426,487)	598,765	890,547	964,182	1,041,113
กำไร (ขาดทุน) สะสม	(426,487)	172,278	1,062,825	2,027,007	3,068,120

* เป็นลูกค้าที่เกิดขึ้นในช่วง 6 เดือนหลัง ** คัดจาก 62 ราย คูณด้วย 7 เปอร์เซนต์

*** คัดจาก 20% คูณ (กำไรสุทธิปีที่สอง (1,025,252) - ขาดทุนสุทธิปีแรก (426,487))

การจัดทำงบกระแสเงินสด จากงบกำไรขาดทุนที่ได้ขึ้นตอนต่อไปเป็นการจัดทำงบกระแสเงินสด ซึ่งรายละเอียดในการจัดทำงบกระแสเงินสดจะทำให้ได้ ยอดคงเหลือเงินสดและเงินฝากธนาคาร ลูกหนี้การค้า สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เจ้าหนี้การค้า หนี้สินหมุนเวียนอื่น เจ้าหนี้เงินกู้ยืมธนาคาร และทุนเรือนหุ้น เพื่อนำไปจัดทำงบดุลต่อไป งบกระแสเงินสดจะประกอบด้วย กระแสเงินสดรับ กระแสเงินสดจ่าย และเงินสดสุทธิที่ได้จากกระแสเงินสดรับ หักด้วยกระแสเงินสดจ่าย กระแสเงินสดรับ จะได้จาก 3 แหล่งคือ เงินกู้ยืมจากธนาคาร ณตอนเริ่มแรก เงินลงทุนเริ่มต้นและจากรายได้ของกิจการแต่เนื่องจากนโยบายทางการเงินที่กำหนดไว้ว่า ระยะเวลาชำระหนี้คือ 30 วันเพราะฉะนั้นเงินสดรับจะได้จากรายได้รับทั้งปี หักด้วยยอดรายได้เดือนสุดท้ายเนื่องจากเป็นลูกหนี้การค้าที่ยังไม่ชำระเงิน กระแสเงินสดจ่าย ได้แก่ จ่ายชำระเงินกู้ยืมธนาคาร จ่ายชำระสินทรัพย์ถาวร ค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายดำเนินงานและ ภาษีเงินได้ ซึ่ง ค่าใช้จ่ายดำเนินงานจะจ่ายชำระทันทีเมื่อเกิดรายการ ตารางข้างล่างแสดงงบกระแสเงินสดได้ดังนี้

ตาราง 31 งบกระแสเงินสด สำหรับรอบระยะเวลา 5 ปี

รายการ	ปีที่				
	1	2	3	4	5
กระแสเงินสดรับ					
เงินลงทุนเริ่มแรก	500,000	0	0	0	0
เงินกู้ยืมจากธนาคาร	500,000	0	0	0	0
รายได้รับ	1,139,903	2,683,330	2,871,163	3,072,144	3,287,195
ลูกหนี้ชำระเงิน		227,980	243,939	261,015	279,286
รวมกระแสเงินสดรับ	2,139,903	2,911,310	3,115,102	3,333,159	3,566,481
กระแสเงินสดจ่าย					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	1,794,370	1,902,017	2,018,994	2,146,203	2,284,640
ค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินงาน	300,000				
ภาษีเงินได้			119,753	222,637	241,045
รวมกระแสเงินสดจ่าย	2,094,370	1,902,017	2,138,747	2,368,840	2,525,685
เงินสดคงเหลือ	45,533	1,009,293	976,355	964,319	1,040,796
เงินสดยกมา	0	45,533	554,826	1,531,181	2,495,500
รวมเงินสดคงเหลือ	45,533	1,054,826	1,531,181	2,495,500	3,536,296
หัก จ่ายชำระธนาคาร	0	500,000	0	0	0
รวมเงินสดสุทธิ	45,533	554,826	1,531,181	2,495,500	3,536,296

จากตาราง 31 พบว่ากระแสเงินสดสุทธิเป็นดังนี้

รายการ	ปีที่				
	1	2	3	4	5
เงินสดสุทธิ	45,533	554,826	1,531,181	2,495,500	3,536,296

มีการจ่ายเงินกู้ยืมธนาคารในปีที่ 2 ซึ่งข้อมูลนี้จะนำไปจัดทำงบดุลต่อไป

การจัดทำงบดุล ขั้นตอนในการจัดทำงบดุลจะรวบรวมตัวเลขจากงบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสดเพื่อนำมาเรียบเรียงในการจัดทำงบดุล ซึ่งงบดุลเป็นงบที่แสดงยอดบัญชีคงเหลือแต่ละบัญชีทั้งด้านสินทรัพย์หนี้สินและทุน โดยยอดคงเหลือประกอบด้วย ยอดเงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน ลูกหนี้การค้า สินทรัพย์ถาวร เจ้าหนี้การค้า เงินกู้ยืมธนาคาร หนี้สินหมุนเวียนอื่น กำไรสะสม และทุนเรือนหุ้น โดยยอดบัญชีแต่ละบัญชี จะหาได้ดังนี้

เงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน เงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน จะได้จากงบกระแสเงินสดที่เป็นยอดเงินสด ดังแสดงในข้อมูลข้างต้น เงินในแต่ละปีคงเหลือคือ

ตาราง 32 แสดงเงินสดรับสุทธิ

ปีที่	หน่วย : บาท				
	1	2	3	4	5
เงินสดสุทธิ	45,533	554,826	1,531,181	2,495,500	3,536,296

ลูกหนี้การค้า ลูกหนี้การค้า จะได้ตัวเลขจาก รายได้เดือนสุดท้าย เนื่องจาก ระยะเวลาชำระหนี้ จะเป็น 30 วันเพราะฉะนั้นลูกหนี้การค้าคือรายได้เดือนธันวาคม ของแต่ละปี ซึ่งแสดงได้ดังนี้

ตาราง 33 แสดงลูกหนี้การค้าคงเหลือในแต่ละปี

ปีที่	หน่วย : บาท				
	1	2	3	4	5
ลูกหนี้การค้า	227,980	243,939	261,015	279,286	298,836

สินทรัพย์ถาวร สินทรัพย์ถาวร จะได้จากเงินลงทุนเริ่มแรก คือ 300,000 บาท หักด้วยค่าใช้จ่าย จัดตั้งบริษัทคือ 10,000 บาท เพราะฉะนั้น สินทรัพย์คือ 290,000 บาท และจะมีการคิดค่าเสื่อมราคา ลดยอด ปีละ 20 เปอร์เซ็นต์ ดังแสดงดังนี้

ตาราง 34 แสดงสินทรัพย์ถาวรคงเหลือในแต่ละปี

ปีที่	หน่วย : บาท				
	1	2	3	4	5
สินทรัพย์ถาวร	290,000	290,000	290,000	290,000	290,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม	(58,000)	(116,000)	(174,000)	(232,000)	(289,999)
สินทรัพย์ถาวร – สุทธิ	232,000	174,000	(116,000)	(58,000)	1

เจ้าหนี้การค้า เนื่องจากสำนักงานจะจ่ายชำระภายในเดือนที่เกิดรายการ ฉะนั้นจึงไม่มีเจ้าหนี้การค้าค้างชำระ ณสิ้นปี

ตาราง 35 แสดงยอดเจ้าหนี้การค้า

ปีที่	หน่วย : บาท				
	1	2	3	4	5
เจ้าหนี้การค้า	0	0	0	0	0

เงินกู้ยืมธนาคาร เงินกู้ยืมธนาคาร ฅปีแรกที่กู้ยืม มียอด 500,000 บาท และถ้าดูในงบกระแสเงินสดจะจ่ายชำระคืนในปีที่ 2 ทั้งหมด ฉะนั้นเงินกู้ยืมธนาคารแสดงได้ดังนี้

ตาราง 36 แสดงเงินกู้ยืมธนาคารคงเหลือแต่ละปี

ปีที่	หน่วย : บาท				
	1	2	3	4	5
เงินกู้ยืมธนาคาร	500,000	0	0	0	0

หนี้สินหมุนเวียนอื่น หนี้สินหมุนเวียนอื่นประกอบด้วย ภาษีเงินได้ค้างจ่าย ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย

โดยภาษีเงินได้ค้างจ่ายจะคิดจาก ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ ณปัจจุบัน ค่าสอบบัญชีค้างจ่ายจะคิดค่าใช้จ่ายปีละ 10,000 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างจ่าย ภาษีเงินได้บุคคลค้างจ่าย เงินประกันสังคมค้างจ่าย ไม่แสดงเนื่องจาก มีจำนวนเงินไม่เป็นสาระสำคัญหรือมีขั้นตอนที่ซับซ้อนต่อการคำนวณ

ตาราง 37 แสดงรายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น

ปีที่	หน่วย : บาท				
	1	2	3	4	5
ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		119,753	222,637	241,045	260,278
รวม	10,000	129,753	232,637	251,045	270,278

กำไร (ขาดทุน) สะสมกำไร (ขาดทุน) สะสม สามารถได้จากงบกำไรขาดทุน ซึ่งตัวเลขดังกล่าวนี้

ตาราง 38 แสดงกำไร (ขาดทุน) สะสม

ปีที่	หน่วย : บาท				
	1	2	3	4	5
กำไร (ขาดทุน) สะสม	(426,487)	172,278	1,062,825	2,027,007	3,068,120

ทุนเรือนหุ้น ทุนเรือนหุ้นคือเงินลงทุนเริ่มแรก ซึ่งตั้งไว้ที่ 500,000 บาท เท่ากันทุกปี

ตาราง 39 แสดงทุนเรือนหุ้น

ปีที่	หน่วย : บาท				
	1	2	3	4	5
ทุนเรือนหุ้น	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000

ผลต่างด้านเดบิต หรือ เครดิต เนื่องจากการจัดทำงบดุลนี้ เป็นตัวเลขที่เกิดการประมาณการ ประกอบกับมีข้อมูลตัวเลขทางบัญชีบางรายการที่มีความยุ่งยากในการคำนวณและซับซ้อน จึงไม่ได้นำมาแสดงใน ณ ที่นี้ ฉะนั้นจึงเป็นไปได้ที่จะมีผลต่างด้านเดบิต หรือเครดิต ขึ้นมาได้ ซึ่งผลต่างนี้จะนำไปเป็นบัญชีสินทรัพย์อื่นในกรณีเป็นด้านเดบิต และไปเป็นบัญชีหนี้สินอื่น ในกรณีเป็นด้านเครดิต เมื่อได้ตัวเลขต่าง ๆ ตามข้อมูลข้างต้นก็นำมาจัดเรียงสรุปเป็นงบดุลตั้งตารางข้างล่างนี้

ตาราง 40 แสดงงบดุล

	หน่วย : บาท				
ปีที่	1	2	3	4	5
รายการบัญชี					
สินทรัพย์					
เงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน	45,533	554,826	1,531,181	2,495,500	3,536,296
ลูกหนี้การค้า	227,980	243,939	261,015	279,286	298,836
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	273,513	798,765	1,792,196	2,774,786	3,835,132
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
สินทรัพย์ถาวร	290,000	290,000	290,000	290,000	290,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม	(58,000)	(116,000)	(174,000)	(232,000)	(289,999)
	232,000	174,000	116,000	58,000	1
สินทรัพย์ถาวร –สุทธิ					
สินทรัพย์อื่น	78,000	0	0	0	3,265
รวมสินทรัพย์	583,513	972,765	1,908,196	2,832,786	3,838,398
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
เงินกู้ยืมธนาคาร	500,000	0	0	0	0
หนี้สินหมุนเวียนอื่น					
ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	0	119,753	222,637	241,045	260,278
รวมหนี้สินหมุนเวียนอื่น	10,000	129,753	232,637	251,045	270,278
รวมหนี้สินหมุนเวียน	510,000	129,753	232,637	251,045	270,278
หนี้สินอื่น	0	170,734	112,734	54,734	0
รวมหนี้สิน	510,000	300,487	345,371	305,779	270,278

ตาราง 40 (ต่อ)

	หน่วย : บาท				
ปีที่	1	2	3	4	5
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
กำไร (ขาดทุน) สะสม	(426,487)	172,278	1,062,825	2,027,007	3,068,120
ทุนเรือนหุ้น	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	73,513	672,278	1,562,825	2,527,007	3,568,120
รวมหนี้หนี้และส่วนของผู้ถือหุ้น	583,513	972,765	1,908,196	2,832,786	3,838,398

จากงบดุลที่ได้พบว่า สินทรัพย์หมุนเวียนจะน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียนในปีแรก ซึ่งแสดงว่าขาดเงินทุนหมุนเวียนแต่ในปีที่ 2 – 5 สินทรัพย์หมุนเวียนจะมากกว่า หนี้สินหมุนเวียน อันเนื่องจากมีกำไรจากผลการทำงาน และในปีที่สิ้นสุดโครงการคือสิ้นปีที่ 5 บริษัทจะมีผลกำไรสะสม เท่ากับ 3,568,120 บาท

เมื่อได้จัดทำประมาณการงบการเงินล่วงหน้าแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการประเมินผลตอบแทนของโครงการตามขั้นตอนต่อไป

ตอนที่ 3 การประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ

การประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ เป็นขั้นตอนก่อนที่พิจารณาว่า โครงการนำลงทุนหรือไม่ โดยจะพิจารณาถึง มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ของโครงการ (Net Present Value : NPV) อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate Of Return : IRR) ระยะเวลาคืนทุน (Pay Back Period) และการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point)

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ของโครงการ (Net Present Value : NPV) มูลค่าปัจจุบันสุทธิหมายถึง ค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิ ซึ่งใช้ต้นทุนของเงินทุนเป็นอัตราหักลดแล้วนำมาหักด้วยจำนวนเงินที่ลงทุน เราสามารถคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิได้จากสมการ ดังนี้

$$NPV = \frac{R_1}{1+k} + \frac{R_2}{1+k^2} + \dots + \frac{R_n}{1+k^n} - Co$$

โดย

- NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดรับสุทธิ
 R1....Rn = กระแสเงินสดรับสุทธิของปีที่ 1, ปีที่ 2 ... ปีที่ n
 K = ต้นทุนของเงินทุน

$$\begin{aligned} Co &= \text{จำนวนเงินลงทุนเมื่อเริ่มต้น} \\ n &= \text{อายุของโครงการ} \end{aligned}$$

ถ้าค่า NPV ที่คำนวณได้จากสมการมีค่าเป็นบวก หมายถึงผลรวมของกระแสเงินสดรับสุทธิตลอดอายุของโครงการ ซึ่งคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันมีค่าสูงกว่าจำนวนเงินที่ลงทุน โครงการลงทุนนั้นจะให้ผลตอบแทนสูงกว่าจำนวนเงินที่ลงทุน ก็ควรจะตัดสินใจลงทุนในโครงการนั้น แต่ถ้าค่า NPV ที่คำนวณได้มีค่าเป็นลบ หมายความว่า ผลรวมกระแสเงินสดรับสุทธิซึ่งคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันมีค่าต่ำกว่าจำนวนเงินที่ลงทุน ก็ควรจะตัดสินใจไม่ลงทุนในโครงการนั้น นั่นคือ หลักการตัดสินใจ

$$\begin{aligned} NPV &> 0 \quad \text{ลงทุน} \\ NPV &< 0 \quad \text{ไม่ลงทุน} \end{aligned}$$

ในที่นี้จะสมมุติ ต้นทุนเงินทุน เท่ากับ อัตราดอกเบี้ยธนาคารกรุงเทพ คือ ร้อยละ 7.25 ต่อปี จากสูตรจะคำนวณ ค่า NPV ของโครงการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} NPV &= \frac{45,533}{1+7.25\%} + \frac{554,826}{(1+7.25\%)^2} + \frac{1,531,181}{(1+7.25\%)^3} + \frac{2,495,500}{1+7.25\%} + \frac{3,536,296}{1+7.25\%} - 1,000,000 \\ &= 42,455 + 258,660 + 1,241,180 + 1,886,116 + 2,492,081 - 1,000,000 \\ &= 4,920,492 \end{aligned}$$

ฉะนั้น ค่า NPV มากกว่า 0 จึงเป็นโครงการที่น่าลงทุน แต่เนื่องจาก ค่า NPV มีข้อเสียหลายด้าน เช่น การคำนวณค่า NPV ของกระแสเงินสดรับสุทธิโดยใช้ต้นทุนของเงินทุนเป็นอัตราหักลด โดยมีข้อสมมุติแอบแฝงว่ากระแสเงินสดรับสุทธิที่ได้รับในแต่ละปีได้ถูกนำไป ลงทุนต่อ โดยได้รับผลตอบแทนในอัตราเท่ากับ ต้นทุนของเงินทุน แต่ในความเป็นจริงอัตราผลตอบแทนที่เกิดจากการนำกระแสเงินสดรับสุทธิ ไปลงทุนนั้น อาจจะแตกต่างกับต้นทุนของเงินทุนก็ได้ และ การใช้ต้นทุนของเงินทุนเป็นอัตราหักลดกระแสเงินสดรับสุทธิ ทุก ๆ ปี เท่ากับมีข้อสมมุติว่า ต้นทุนของเงินทุนคงที่ตลอดอายุของโครงการ ซึ่งในความเป็นจริงต้นทุนของเงินทุนอาจจะเปลี่ยนแปลงได้

ฉะนั้นจึงต้องใช้เครื่องมือวิเคราะห์ทางการเงินตัวอื่น ช่วยด้วย

อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) อัตราผลตอบแทนภายใน หมายถึง อัตราหักลดกระแสเงินสดรับสุทธิที่คาดว่าจะได้รับตลอดอายุ ของโครงการให้มีมูลค่าปัจจุบันเท่ากับเงินลงทุนเมื่อเริ่มต้น เราสามารถคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในจากสมการ ดังนี้

$$Co = \frac{R_1}{1+r} + \frac{R_2}{1+r^2} + \dots + \frac{R_n}{1+r^n}$$

โดย

$$\begin{aligned} Co &= \text{เงินลงทุนเมื่อเริ่มต้น} \\ R_1 \dots R_n &= \text{กระแสเงินสดรับสุทธิของปีที่ 1, ปีที่ 2, ปีที่ n} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} n &= \text{อายุของโครงการ} \\ r &= \text{อัตราหักลดหรืออัตราผลตอบแทนภายใน (IRR)} \end{aligned}$$

เมื่อคำนวณค่า r หรือ IRR ของโครงการได้แล้วก็นำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนของเงินทุน (k) และผู้บริหารจะตัดสินใจว่าควรลงทุนในโครงการนั้นหรือไม่ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{IRR} &> k \quad \text{ลงทุน} \\ \text{IRR} &< k \quad \text{ไม่ลงทุน} \end{aligned}$$

จากข้อมูล เบื้องต้น กำหนดต้นทุนเงินทุนเท่ากับ 7.25 % และคำนวณหาค่า IRR ได้ดังนี้

$$1000,000 = \frac{45,533}{1+r} + \frac{554,826}{(1+r)^2} + \frac{1,531,181}{(1+r)^3} + \frac{2,495,500}{1+r^4} + \frac{3,536,296}{1+r^5}$$

$$\text{IRR}, r = 74 \%$$

$$74 \% > 7.25 \%$$

ฉะนั้น $\text{IRR} > k$ จึงเป็นโครงการน่าลงทุน

ระยะเวลาคืนทุน (PAYBACK PERIOD) ระยะเวลาคืนทุน หมายถึง ระยะเวลาที่ยาวนานเพียงพอที่กิจการคาดว่าจะได้รับกระแสเงินสดรับสุทธิที่เกิดจากการลงทุนเท่ากับเงินทุนทั้งหมดที่ลงไปในตอนแรก เราสามารถคำนวณหาระยะเวลาคืนทุนได้ดังนี้

$$P = \frac{C_0}{R}$$

$$P = \text{ระยะคืนทุน}$$

$$C_0 = \text{จำนวนเงินลงทุนในตอนแรก}$$

$$R = \text{กระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี}$$

แต่หากที่กระแสเงินสดรับสุทธิในแต่ละปีไม่เท่ากัน กิจการจะสามารถหาระยะเวลาคืนทุนได้ โดยการบวกกระแสเงินสดรับสุทธิในแต่ละปีไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะเท่ากับจำนวนเงินลงทุนในตอนแรก ได้ระยะเวลเท่าใด ระยะเวลานั้นก็คือระยะเวลาคืนทุนของโครงการ

จากสูตรสามารถคำนวณระยะเวลาคืนทุนได้ดังนี้

ตาราง 41 แสดงกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดรับสุทธิสะสมในแต่ละปี

ปีที่	หน่วย : บาท		
	เงินลงทุนครั้งแรก	กระแสเงินสดรับสุทธิ	กระแสเงินสดรับสุทธิสะสม
1	1,000,000 บาท	45,533	45,533
2		554,826	600,359
3		1,531,181	2,131,540
4		2,495,500	4,627,040
5		3,536,296	8,163,336

จากตารางจะเห็นว่ากระแสเงินสดรับสุทธิสะสมจะมีค่ามากกว่าเงินลงทุนเริ่มแรกในปีที่ สาม โดยมี สัดส่วนคำนวณเป็นเดือนได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 P &= \frac{1,000,000}{(45,533 + 554,826 + 1,531,181)} \\
 &= 0.47 \text{ ปี} \\
 &= 5.6 \text{ เดือน } (0.47 \times 12 \text{ เดือน})
 \end{aligned}$$

ฉะนั้นระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2 ปี กับ 5 เดือน กับ 18 วัน (0.6 คูณ 30 วัน)

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point) จุดคุ้มทุน หมายถึง จุดที่ยอดขายที่มีกำไรส่วนเกิน เท่ากับค่าใช้จ่ายคงที่ทั้งหมด ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้ยอดขายที่ได้รับเท่ากับกำไร คือมีกำไรสุทธิเท่ากับ ศูนย์ การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจำเป็นจะต้องแยก ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายผันแปร และค่าใช้จ่ายคงที่ออกจากกัน ซึ่งจากโครงสร้างของค่าใช้จ่ายสำนักงานบัญชี พบว่า ค่าใช้จ่ายคงที่ได้แก่ เงินเดือน ค่าเช่า และ ค่าเสื่อมราคา เงินประกันสังคม และค่าโฆษณาประชาสัมพันธ์ ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น มีความคาบเกี่ยวกันระหว่าง ค่าใช้จ่ายคงที่และผันแปร จึงจัดเป็นค่าใช้จ่ายผันแปรเพื่อความสะดวกต่อการคำนวณ

นอกจากต้องแยกค่าใช้จ่ายผันแปรและคงที่ออกจากกัน แล้วจะต้องคำนวณหา รายได้ต่อหนึ่ง หน่วยซึ่งคือ ต่อหนึ่งธุรกิจ

ตารางข้างล่างแสดง รายได้ต่อ หนึ่งธุรกิจ ค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร ดังนี้

ตาราง 42 แสดง ข้อมูลคำนวณจุดคุ้มทุน

	ปีที่				
	1	2	3	4	5
	จำนวนธุรกิจ 31	66	71	76	81
รายได้ต่อปี (บาท)	1,367,883	2,927,269	3,132,178	3,351,430	3,586,031
เปอร์เซ็นต์เพิ่มขึ้น		114	7	7	7
รายได้ต่อ 1 ธุรกิจ	44,125	44,352	44,115	44,098	44,272
เปอร์เซ็นต์เพิ่มขึ้น		0.5	- 0.5	0.04	0.39
ค่าใช้จ่ายผันแปร	352,250	359,295	366,481	373,811	381,287
เปอร์เซ็นต์เพิ่มขึ้น		2	2	2	2
ค่าใช้จ่ายผันแปรต่อ 1 ธุรกิจ	11,363	5,443	5,161	4,919	4,707
เปอร์เซ็นต์เพิ่มขึ้น		-52.1	-5.2	-4.7	-4.3
ค่าใช้จ่ายรวม	1,794,370	1,902,017	2,018,994	2,146,203	2,284,640
ค่าใช้จ่ายคงที่	1,442,120	1,542,722	1,652,513	1,772,392	1,903,353
เปอร์เซ็นต์เพิ่มขึ้น		6.98	7.12	7.25	7.39
กำไรส่วนเกินต่อหน่วย	32,762	38,909	38,954	39,179	39,565
เปอร์เซ็นต์เพิ่มขึ้น		18.76	0.12	0.58	0.99

จากข้อมูลในตารางประกอบที่ 33 นำมาคำนวณ ยอดขาย ณจุดคุ้มทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ปีที่ 1 จำนวนธุรกิจ ณ จุดคุ้มทุน} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{(\text{ยอดขายต่อหน่วย} - \text{ค่าใช้จ่ายผันแปรต่อหน่วย})} \\
 &= \frac{1,442,120}{(44,125 - 11,363)} \\
 &= 44 \text{ ธุรกิจ}
 \end{aligned}$$

ฉะนั้น ยอดขาย ณจุดคุ้มทุน เท่ากับ $44 \times 44,125 = 1,941,500$ บาท

$$\begin{aligned}
 \text{ปีที่ 2 จำนวนธุรกิจ ณ จุดคุ้มทุน} &= \frac{1,542,722}{(44,352 - 5,444)} \\
 &= 40 \text{ ธุรกิจ}
 \end{aligned}$$

ยอดขาย ณจุดคุ้มทุน เท่ากับ $40 \times 44,352 = 1,774,080$ บาท

$$\begin{aligned} \text{ปีที่ 3 จำนวนธุรกิจ ณ จุดคุ้มทุน} &= \frac{1,652,513}{(44,115 \quad 5,161)} \\ &= 42 \text{ ธุรกิจ} \end{aligned}$$

ยอดขาย ณจุดคุ้มทุน เท่ากับ $42 \times 44,115 = 1,852,830$ บาท

$$\begin{aligned} \text{ปีที่ 4 จำนวนธุรกิจ ณ จุดคุ้มทุน} &= \frac{1,772,392}{(44,098 \quad 4,919)} \\ &= 45 \text{ ธุรกิจ} \end{aligned}$$

ยอดขาย ณจุดคุ้มทุน เท่ากับ $45 \times 44,098 = 1,984,410$ บาท

$$\begin{aligned} \text{ปีที่ 5 จำนวนธุรกิจ ณ จุดคุ้มทุน} &= \frac{1,903,353}{(44,272 \quad 4,707)} \\ &= 48 \text{ ธุรกิจ} \end{aligned}$$

ยอดขาย ณจุดคุ้มทุน เท่ากับ $48 \times 44,272 = 2,125,056$ บาท

จากข้อมูลที่คำนวณ จำนวนธุรกิจ ณจุดคุ้มทุน สรุปได้ดังนี้

ตาราง 43 แสดงจำนวนธุรกิจและยอดขาย ณจุดคุ้มทุน

	ปีที่				
	1	2	3	4	5
จำนวนธุรกิจ ณจุดคุ้มทุน	44	40	42	45	48
ยอดขาย ณจุดคุ้มทุน (บาท)	1,941,500	1,774,080	1,852,830	1,984,410	2,125,056
เปอร์เซ็นต์เพิ่มขึ้น		8.62	4.44	7.1	7.09
สัดส่วนการเพิ่มขึ้น			- 4.2	2.66	- 0.01

จากตาราง 43 จะเห็นว่ายอดขาย ณ จุดคุ้มทุน จะค่อย ๆ สูงขึ้นในปีที่ 3 สาเหตุเนื่องจาก
ค่าใช้จ่ายคงที่เพิ่มขึ้นสูงกว่า การเพิ่มขึ้นของกำไรส่วนเกินต่อหน่วย เนื่องจากค่าใช้จ่ายเงินเดือนที่เป็นส่วน

หนึ่งของค่าใช้จ่ายคงที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี ขณะที่กำไรส่วนเกินต่อหน่วยเพิ่มขึ้น น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี

โดยเพิ่มขึ้นต่อปีดังนี้

0 18.76 0.12 0.58 0.99

แต่ถ้าหากสังเกตสัดส่วนการเพิ่มขึ้นของเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของยอดขาย ณ จุดคุ้มทุน จะเริ่มลดลงในปีที่ 5 อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนธุรกิจในปีที่ 4-5 มีจำนวนมากพอชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ที่เพิ่มขึ้น

สรุปการประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ จากเครื่องมือทางการเงินพบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ มีค่ามากกว่า 0 โดยอยู่ที่ 5,920,492 ซึ่งค่อนข้างสูงมาก แสดงให้เห็นว่า กระแสเงินสดสุทธิที่ดีเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ มีค่ามากกว่า เงินลงทุนเริ่มแรก อยู่ เท่ากับ 5,920,492 บาท อัตราผลตอบแทนของโครงการโครงการ (IRR) เท่ากับ 74 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมากกว่า อัตราต้นทุนของเงินทุนที่ตั้งไว้ที่ 7.25 เปอร์เซ็นต์ค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ตาม โครงการนี้มี ระยะเวลาคืนทุน (Pay Back Period) ในปีที่ 3 ขึ้นไป เนื่องจากต้องใช้เงินในการดำเนินธุรกิจและ ชำระหนี้เงินกู้แก่ธนาคาร และหากวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point) จุดคุ้มทุนของโครงการ ในช่วง 5 ปีแรก จะอยู่ระหว่าง 44 ถึง 48 จำนวนธุรกิจ ซึ่งจะค่อย ๆ สูงขึ้นอันเนื่องมาจาก อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายคงที่ที่สูงขึ้นมากกว่าอัตราการเพิ่มของกำไรส่วนเกิน

แต่อย่างไรก็ตามอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนธุรกิจ ณ จุดคุ้มทุน มีแนวโน้มลดลงในปีที่ 4 และ 5 เนื่องจาก สัดส่วนจำนวนธุรกิจที่เพิ่มขึ้นทำให้กำไรส่วนเกินมากขึ้นเพื่อชดเชยค่าใช้จ่ายคงที่ที่เพิ่มสูงขึ้น

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานทางการเงิน

การทดสอบสมมติฐานทางการเงิน เป็นการทดสอบความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อพิจารณาว่าจะลงทุนในโครงการหรือไม่ โดยสมมติฐานที่นำมาทดสอบ ของโครงการมี 3 ข้อ โดยข้ออื่น ๆ เป็นสมมติฐานเพื่อประกอบในการจัดทำงบการเงิน

1. จะยอมรับโครงการก็ต่อเมื่อ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์
2. จะยอมรับโครงการก็ต่อเมื่อ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate of Return : IRR) มีค่ามากกว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำบวกหนึ่ง (MLR + 1)
3. เงินลงทุนเริ่มแรกของโครงการ ไม่เกิน 1 ล้านบาท หากเงินลงทุนที่คำนวณได้เกิน 1 ล้านบาท จะไม่ลงทุน

3.1 จะยอมรับโครงการก็ต่อเมื่อ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ ซึ่งจากตัวเลขที่ได้ จากตอนที่ 3 การประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ พบว่า ค่า NPV อยู่ที่ 5,920,492 ซึ่งสูงมาก ฉะนั้นโครงการนี้ ยอมรับได้

3.2 จะยอมรับโครงการก็ต่อเมื่อ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate Of Return : IRR) มีค่ามากกว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำบวกหนึ่ง (MLR + 1) จากผลที่ได้ในตอน 3 พบว่า ค่า IRR อยู่ที่ 74 % ซึ่งมีค่ามากกว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำบวกหนึ่ง คือ 8.25 % ฉะนั้นโครงการนี้ ยอมรับได้

3.3 เงินลงทุนเริ่มแรกของโครงการ ไม่เกิน 1 ล้านบาท หากเงินลงทุนที่คำนวณได้เกิน 1 ล้านบาท จะไม่ลงทุน ซึ่งจากข้อมูลงบกระแสเงินสดพบว่าไม่มีการกู้เพิ่มจากธนาคารเนื่องจากมีกระแสเงินสดรับสุทธิตลอดในปีที่ 2 ถึง 4 ฉะนั้นเงินลงทุน 1 ล้านบาทพอเพียงสำหรับโครงการ

ตอนที่ 5 การตัดสินใจลงทุนในโครงการ

จากที่ได้จัดทำขั้นตอนที่ 1 ถึง 4 แล้ว ก็มาถึงขั้นตอนสุดท้าย คือการพิจารณาว่าจะยอมรับโครงการหรือไม่ ซึ่งประเด็นที่นำมาพิจารณา ได้แก่ แหล่งเงินทุนที่จะนำมาใช้ในโครงการ ผลการดำเนินงานตลอดอายุโครงการ การประเมินผลตอบแทนทางการเงินตลอดอายุโครงการ

แหล่งเงินทุนที่จะนำมาใช้ในโครงการ เงินทุนที่จะนำมาใช้ในโครงการคือ หนึ่งล้านบาท โดย ภูธนากร 500,000 บาท และเจ้าของโครงการลงทุนเอง 500,000 บาท ซึ่งการกู้ยืมธนาคาร ณภาวะปัจจุบัน ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยหลักทรัพย์ที่จะนำมาค้ำประกันและเงินลงทุนของเจ้าของโครงการเอง หากไม่ติดขัดอย่างไรก็สามารถผ่านขั้นตอนนี้ได้

ผลการดำเนินงานตลอดอายุโครงการ ผลการดำเนินงานตลอดอายุโครงการ แสดงตามตัวเลขข้างล่างนี้

กำไร (ขาดทุน) หลังหักภาษี	(426,487)	598,765	890,547	964,182	1,041,113
กำไร (ขาดทุน) สะสม	(426,487)	172,278	1,062,825	2,027,007	3,068,120

จะเห็นว่า โครงการมีผลขาดทุนในปีแรกเท่านั้นเนื่องจาก จำนวนธุรกิจต่ำกว่า จำนวนธุรกิจ ณ จุดคุ้มทุนมาก แต่ในปีที่สอง ถึง ห้า จะมีผลกำไรตลอด และในปีสุดท้าย มีกำไรสะสมหลังภาษีเท่ากับ 3,068,120 บาท ซึ่งถือว่าผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ณ ขั้นตอนนี้ ก็ถือว่าโครงการสามารถยอมรับได้ การประเมินผลตอบแทนทางการเงินตลอดอายุโครงการ โดยพิจารณา เครื่องมือทางการเงิน อันได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR) ระยะเวลาคืนทุน (PAYBACK PERIOD) และ จุดคุ้มทุนของโครงการ (BREAK EVEN POINT)

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว ค่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) คือ ผลต่างระหว่างเงินลงทุนเริ่มแรก กับกระแสเงินสดรับสุทธิ ณมูลค่าปัจจุบัน ตลอดอายุโครงการ ซึ่ง ตัวเลข ของโครงการนี้อยู่ที่ 5,920,492 บาทแสดงว่า จะมีเงินคืนแก่เจ้าของโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการเท่ากับ 5,920,492 บาท โดยวัดเป็นมูลค่าปัจจุบันแล้ว

อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR) อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการของโครงการนี้อยู่ที่ 74 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสูงกว่า อัตราดอกเบี้ย ณปัจจุบันนี้อยู่ที่ ระดับ 7.25 เปอร์เซ็นต์ อย่างมาก นับว่าเป็นผลตอบแทนที่น่าสนใจมาก

ระยะเวลาคืนทุน (PAYBACK PERIOD) ระยะเวลาคืนทุน ของโครงการ อยู่ที่ 2 ปี กับอีก 5.6 เดือน ซึ่งถือว่าเป็นระยะเวลาที่ไม่เร็วหรือช้าเกินไป สาเหตุเนื่องจากคาดว่าจะรายได้จะเกิดขึ้นในครึ่งปีหลัง เป็นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการดำเนินธุรกิจในช่วงแรก ๆ จะยังไม่มีรายได้เพราะอยู่ในช่วงเตรียมการ และหาลูกค้า

จุดคุ้มทุน (BREAK EVEN POINT) จุดคุ้มทุนนับว่าเครื่องมือทางการเงินที่ค่อนข้างสำคัญอีกตัว โดยจุดคุ้มทุนของโครงการ แสดงดังตัวเลขข้างล่างนี้

	ปีที่				
	1	2	3	4	5
จำนวนธุรกิจ ผนุดค้มทุน	44	40	42	45	48
ยอดขาย ผนุดค้มทุน (บาท)	1,941,500	1,774,080	1,852,830	1,984,410	2,125,056

จำนวนธุรกิจ ผนุดค้มทุน ข้างต้นถือว่าเป็นตัวเลขที่ไม่สูงเกินไป ซึ่งทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินอยู่ได้ โดยหากมีการเฉลี่ยต่อเดือนจะอยู่ที่ 4 รายต่อเดือน

เมื่อพิจารณาเครื่องมือทางการเงินทั้ง 4 ตัว ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ทั้ง 4 ตัว และหากพิจารณาประกอบกับ ปัจจัยด้านแหล่งเงินทุน และผลการดำเนินงานก็อยู่ในเกณฑ์ที่ดีทั้งหมด

ฉะนั้นสามารถยอมรับโครงการนี้ได้ อย่างไรก็ตามโครงการนี้ตั้งอยู่ในข้อสมมติฐานว่าภาวะเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะปกติ ไม่มีเหตุการณ์วิกฤติเศรษฐกิจเช่นในปี พ.ศ. 2541

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยชิ้นนี้ ได้ค้นคว้าและใช้ระยะเวลาในการจัดทำประมาณ 2 ปี โดยขั้นตอนที่ทำให้ล่าช้าที่สุดคือ ขั้นตอนในการตอบแบบสอบถาม เนื่องจากธุรกิจเป็นส่วนมากไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร กล่าวคือมีการตอบกลับ ประมาณ 1 เปอร์เซ็นต์ ทำให้ผู้ทำวิจัยต้องส่งแบบสอบถามไปใหม่ ซึ่งรวมทั้งหมดที่ส่งแบบสอบถามประมาณ 5,000 ฉบับ จึงได้จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ ซึ่งระยะเวลาที่ คาดไว้ตอนแรกเพื่อในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 3 เดือน แต่ระยะเวลาจริงที่เกิดขึ้นประมาณ 1 ปี ซึ่งถือว่า เป็นงานวิจัยที่ล่าช้า พอ

สมควร แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยคิดว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยชิ้นนี้ มีประโยชน์แก่ผู้วิจัยพอสมควรซึ่งมีความตั้งใจตั้งแต่แรกว่าจะเอาผลงานวิจัยชิ้นนี้ไปปฏิบัติจริงเนื่องจากวิชาการในหลักสูตร บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการได้นำมาใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้มากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ โดยที่มีใช้มุ่งหวังเพื่อส่งงานให้แก่ทางมหาวิทยาลัยเพียงอย่างเดียว นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังคาดหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้ ยังอาจเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาที่สนใจจะประกอบอาชีพส่วนตัวด้านนี้อีกด้วย โดยอาจจะทำการวิจัยในพื้นที่จังหวัดอื่น ที่ตนอาศัยอยู่

งานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยได้เป็นผู้จัดทำและค้นคว้าเองตลอดทั้งเล่มโดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างดีและสม่ำเสมอ ยกเว้นการเข้าปากเท่านั้นที่ไม่ได้จัดทำเอง โดยเริ่มตั้งแต่การออกแบบแนวความคิดการวิจัย การตั้งสมมุติฐานการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลเอง การจัดพิมพ์เอง การทดสอบค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS เอง โดยมีได้ว่าจ้างบุคคลภายนอกช่วยในการจัดทำ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการได้ความรู้จากวิชานี้อย่างมากที่สุด การเก็บรวบรวมข้อมูล ก็พยายามให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงจากผู้ตอบแบบสอบถาม อย่างไรก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้ก็มิอุปสรรคพอสมควรในเรื่องผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจผิดว่าเป็นการทำวิจัยเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ ซึ่งผู้วิจัยไม่เคยคิดในเรื่องนี้เลยจึงขอเรียนให้ทราบมา ณ ที่นี้ด้วย

สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้งานวิจัยชิ้นนี้มีความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้งานดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการที่มีต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในด้านราคาค่าบริการทำบัญชีและอุปสงค์ในการใช้บริการสำนักงานบัญชีของบริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบริษัทในเขตจังหวัดสมุทรปราการที่มีต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีจำแนกตามปัจจัยด้านธุรกิจ
3. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงินของโครงการจัดตั้งสำนักงานบัญชีวิไลนครในเขตจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจลงทุน

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ตามที่กล่าวไว้ในบทต้น ๆ งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาความเป็นไปได้ 2 ด้านคือด้าน ความเป็นไปได้

ทางด้านการตลาด และความเป็นไปได้ทางการเงิน ฉะนั้น สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าจึงแบ่งเป็น 2 ด้านคือ

1. สมมติฐานในด้านการศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงิน ประกอบด้วยสมมติฐานดังนี้
 - 1.1 บริษัทที่มีขนาดธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน
 - 1.2 บริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน
 - 1.3 บริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน
 - 1.4 บริษัทที่มีประเภทธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน
 - 1.5 บริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน
 - 1.6 สถานที่ตั้งของบริษัทแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน
2. สมมติฐานทางการเงิน
 - 2.1 จะยอมรับโครงการก็ต่อเมื่อ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์
 - 2.2 จะยอมรับโครงการก็ต่อเมื่อ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate Of Return : IRR) มีค่ามากกว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำบวก หนึ่ง (MLR + 1)
 - 2.3 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำ เท่ากับ 7.25 เปอร์เซ็นต์
 - 2.4 อายุโครงการ เท่ากับ 5 ปี ตามอัตรา ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวรที่ลงทุน
 - 2.5 เงินลงทุนโครงการเริ่มแรก (Cost of Capital) ไม่เกิน 1 ล้านบาท โดยกู้จากสถาบันการเงิน 500,000 บาท ส่วนที่เหลือเป็นเงินลงทุนจากเจ้าของสำนักงาน หากเงินลงทุนที่คำนวณได้เกิน 1 ล้านบาทจะไม่ลงทุน
 - 2.6 อัตราเงินเฟ้อ ตลอดอายุโครงการเท่ากับ 2 เปอร์เซ็นต์ต่อปี
 - 2.7 ค่าใช้จ่ายก่อนดำเนินงานเริ่มแรก ประมาณ สามแสนบาท ซึ่งประกอบด้วย ค่าตกแต่งสำนักงาน ค่ายานพาหนะเพื่อติดต่อกิจการ ค่าเครื่องใช้สำนักงาน ค่าจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท และอื่น ๆ
 - 2.8 รายได้เพิ่มขึ้นปีละ 7 เปอร์เซ็นต์ตามอัตราการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทที่เปิดใหม่ทุกปีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีการดำเนินศึกษาค้นคว้า

1. วิธีการดำเนินศึกษาค้นคว้าทางด้านการตลาด การค้นคว้าทางด้านการตลาดจะได้ข้อมูลจาก 2 แหล่งคือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งได้แบบสอบถาม โดยข้อมูลที่ได้ คือ การเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ตอบแบบสอบถาม การมีบุคคลภายนอกเข้ามาช่วยบริหาร การจัดทำบัญชี และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกบริการสำนักงานบัญชี และข้อมูลจากทุติยภูมิ ได้แก่ ขนาดธุรกิจ ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ ประเภทธุรกิจ และ สถานที่ตั้ง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ บริษัททั้งหมดในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 มีจำนวนทั้งสิ้น 11,104 ตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ และได้ขนาดตัวอย่าง เท่ากับ 386 ตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling)

2. วิธีการดำเนินศึกษาค้นคว้าทางการเงิน การค้นคว้าทางการเงินจะได้ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนของข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ซึ่งจะได้จำนวนธุรกิจที่สนใจทำบัญชีและอัตราค่าธรรมเนียม ส่วนข้อมูลทางด้านค่าใช้จ่ายของโครงการได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะถูกสร้างจากการศึกษาค้นคว้าในข้อมูลในทุติยภูมิ (Secondary Data) อันได้แก่ ผลงานวิจัยของคนอื่น บทความ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเฉพาะธุรกิจ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี และ ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกใช้สำนักงานบัญชีเพื่อเป็นกลยุทธ์ทางการตลาด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มบริษัท ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ช่วยตอบแบบสอบถาม
2. ทำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอ ความร่วมมือช่วยตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างบริษัท ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
3. ส่งแบบสอบถามทางจดหมายให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาด

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences / Personnel Computer Plus) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1. ทำแบบสอบถามที่ได้รับรวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อเตรียมนำมาวิเคราะห์
- 1.2. วิเคราะห์ปัจจัยด้านลักษณะธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าร้อยละ
- 1.3. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงิน คิดเป็นร้อยละ และความสนใจที่จะใช้บริการสำนักงานบัญชี โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

สนใจใช้บริการ 1 คะแนน

ไม่สนใจให้บริการ 0 คะแนน

1.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.5 การให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของ ลิกเคิร์ต สเกล (Likert Scale)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน

การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน จะเป็นขั้นตอนหลังจากได้ทำขั้นตอนการกำหนดแหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ก็จะนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำประมาณกระแสเงินสด ประมาณการงบกำไรขาดทุน และประมาณการงบดุล และจากนั้นจะใช้เครื่องมือทางการเงินวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน ซึ่งได้แก่

1. วิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV)
2. วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนที่ลดลง (Internal Rate Of Return : IRR)
3. วิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (Pay Back Period)
4. วิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ได้ผลสรุปออกมาในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งผลที่ได้ สามารถแยกผลสรุปออกเป็น 2 ด้านคือ ด้านการตลาด และด้านการเงิน ดังนี้

1. ผลการศึกษาค้นคว้าด้านการตลาด ซึ่งศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมายที่จะเป็นลูกค้าของโครงการนี้ โดยแยกผลการศึกษาเป็นแต่ละด้าน คือ การวิเคราะห์ปัจจัยทั่วไป ด้านลักษณะธุรกิจ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและความสนใจในการใช้บริการสำนักงานบัญชีวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ผลการทดสอบสมมุติฐาน

1.1 การวิเคราะห์ปัจจัยทั่วไปด้านลักษณะธุรกิจ พบว่า ขนาดธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม 386 ตัวอย่าง ขนาดธุรกิจที่ไม่มีรายได้มีจำนวน 140 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 36.3 ขนาดธุรกิจรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 13 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 3.4 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 1 ล้านบาทถึง 5 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 34 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 8.8 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 5 ล้านบาทถึง 10 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 29 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 7.5 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 10 ล้านบาทถึง 15 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 18 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 4.7 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 15 ล้านบาทถึง 20 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 11 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 2.8 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 20 ล้านบาทถึง 25 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 15 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 3.9 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 25 ล้านบาทถึง 30 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 9 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 2.3 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 30 ล้านบาทถึง 35 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 7 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 1.8 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 35 ล้านบาทถึง 40 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 7 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 1.8 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 40 ล้านบาทถึง 45 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 1.0 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 45 ล้านบาทถึง 50 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 3 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 0.8 ขนาดธุรกิจรายได้มากกว่า 50 ล้านบาทถึง 100 ล้านบาทต่อปี มีจำนวนธุรกิจ 96 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 24.9

จะพบว่าขนาดธุรกิจไม่มีรายได้ มีมากที่สุด คือ 140 ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมาคือธุรกิจที่มีรายได้มากกว่า 50 ล้านบาทต่อปีขึ้นไป ซึ่งมี 96 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 24.9 ถัดมาคือขนาดธุรกิจที่มีรายได้มากกว่า 1 ล้านบาท ถึง 5 ล้านบาทต่อปี ซึ่งมีจำนวน 34 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 8.8

การเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม จากแบบสอบถามพบว่า บริษัทที่ตอบแบบสอบถามเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน 362 บริษัท คิดเป็น 93.8 ส่วนธุรกิจที่ยังไม่เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม มีจำนวน 24 บริษัท คิดเป็น 6.2 ฉะนั้น บริษัทเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมากกว่าบริษัทที่ไม่เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างมาก

ระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจ พบว่าธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นมาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี มีจำนวน 92 บริษัท คิดเป็น ร้อยละ 23.8 มากกว่า 1 ปี ถึง 5 ปี มีจำนวน 54 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 14.0 ธุรกิจที่เปิดดำเนินการมากกว่า 5 ปีถึง 10 ปี มีจำนวน 97 บริษัท คิดเป็น 25.1 ธุรกิจที่เปิดดำเนินการมากกว่า 10 ปี มีจำนวน 143 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 37.0 จึงพบว่าธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นมาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปีมีมากเป็นอันดับหนึ่ง อันดับสองคือธุรกิจที่จัดตั้งมานานกว่า 10 ปีขึ้นไป

ประเภทธุรกิจ ธุรกิจที่ตอบแบบสอบถามแยกเป็นสัดส่วนของประเภทธุรกิจได้คือ ธุรกิจผลิตสินค้า มีจำนวน 133 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 34.5 ธุรกิจให้บริการ มีจำนวน 99 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 25.6 ธุรกิจซื้อขายไป มีจำนวน 98 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 25.4 ธุรกิจตัวแทน นายหน้ามีจำนวน 8 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 2.1 ธุรกิจนำเข้าส่งออก มีจำนวน 48 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 12.4 ดังนั้นประเภทธุรกิจด้านผลิตสินค้าจะมีมากที่สุด คือ 133 บริษัท รองลงมาคือ ธุรกิจให้บริการ ซึ่งมีจำนวน 99 บริษัท

การที่ธุรกิจมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ ธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม มีการใช้บุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจ จำนวน 71 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 18.4 ซึ่งน้อยกว่าธุรกิจที่ไม่ใช้บุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจที่มี จำนวน 315 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 81.5

สถานที่ตั้ง สถานที่ตั้งของธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม จะแบ่งตามอำเภอในเขตจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีสัดส่วนดังนี้ ธุรกิจที่มีสถานที่ตั้งในอำเภอเมืองสมุทรปราการ มี 142 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 36.8 ตั้งในอำเภอบางพลี มี 137 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 35.5 ตั้งอยู่ในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จำนวน 16 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 4.1 ตั้งอยู่ในอำเภอบางบ่อจำนวน 12 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตั้งอยู่ในอำเภอพระประแดง จำนวน 40 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 10.4 และตั้งอยู่ในกิ่งอำเภอบางเสาธง จำนวน 39 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 10.1 ดังนั้นธุรกิจที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ จำนวน 142 บริษัท รองลงมาคืออำเภอบางพลี จำนวน 137 บริษัท ส่วนเขตอำเภอที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดคือเขตอำเภอบางบ่อ ที่มีจำนวน 12 บริษัท

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและความสนใจในการใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนกร สรุปได้ดังนี้

การให้บริการสำนักงานบัญชี พบว่า ธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม 386 บริษัท มีธุรกิจที่ใช้บริการสำนักงานบัญชีถึง 204 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 52.8 ซึ่งสูงกว่าธุรกิจที่มีพนักงานบัญชีเป็นของตนเองที่มี 182 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 47.2

แนวโน้มในการเปลี่ยนสำนักงานบัญชี ธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม 386 บริษัท ทั้งกลุ่มที่มีพนักงานบัญชีและกลุ่มที่ใช้บริการสำนักงานบัญชี มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปใช้บริการสำนักงานบัญชี จำนวน 85 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 22 และไม่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปใช้บริการสำนักงานบัญชี จำนวน 301 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 78.0 ซึ่งแสดงว่าส่วนใหญ่บริษัทจะไม่ค่อยเปลี่ยนผู้จัดทำบัญชีเท่าไร

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่จ่ายให้กับสำนักงานบัญชี ธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มที่ใช้บริการสำนักงานบัญชี จำนวน 204 บริษัท จ่ายเป็นค่าจัดทำบัญชี มีผลสรุปคือ จ่ายชำระเดือนละ ต่ำกว่า 2,000 บาท มีจำนวน 32 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 8.3 ธุรกิจที่จ่ายชำระเดือนละ 2,000 ถึง 3,999 บาท มีจำนวน 90 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 23.3 ธุรกิจที่จ่ายชำระเดือนละ 4,000 บาทถึง 5,999 บาท มีจำนวน 41 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 10.6 ธุรกิจที่จ่ายชำระเดือนละ 6,000 บาท ถึง 7,999 บาท มีจำนวน 16 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 4.1 ธุรกิจที่จ่ายชำระเดือนละ 8,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 25 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 6.5 เพราะฉะนั้นธุรกิจที่จ่ายชำระค่าจัดทำบัญชีต่อเดือนระหว่าง 2,000 บาท ถึง 3,999 บาท มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือระหว่าง 4,000 ถึง 5,999 บาท และจ่ายระหว่าง 6,000 บาท ถึง 7,999 บาท

ความสนใจในการใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนคร บัญชี ธุรกิจจำนวน 386 บริษัท มีความสนใจในการใช้บริษัทสำนักงานบัญชีวิไลนคร จำนวน 107 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 27.7 ซึ่งค่อนข้างสูงมาก ส่วนธุรกิจที่ไม่สนใจจะใช้บริการสำนักงานบัญชี วิไลนคร บัญชี มีจำนวน 278 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 72 ในการศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินจะเลือกตัวอย่างที่ธุรกิจสนใจจะใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนคร และมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนสำนักงานบัญชีด้วยเพื่อความถูกต้องของข้อมูลมากขึ้น

1.3 วิเคราะห์ปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี สรุปได้ดังนี้

กลุ่มธุรกิจให้ความสำคัญต่อบ้างปัจจัยในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี อันดับหนึ่งคือ ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี มีค่าเฉลี่ยที่ 4.79 อันดับสองคือ ความสามารถในการให้คำปรึกษาด้านภาษี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 4.66 อันดับสามคือ ความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี และความสามารถ

ในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชีมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.63 ขณะที่ปัจจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.97

1.4 ผลการทดสอบสมมุติฐาน

สมมุติฐานที่ตั้งขึ้น มี 6 ข้อ ดังนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1 ขนาดธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

สรุปผล : พบว่า ขนาดธุรกิจที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อบ้างปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีที่เกี่ยวกับกับปัจจัยความถูกต้องของการจัดทำบัญชีที่แตกต่างกัน แปลความหมายได้ว่าขนาดธุรกิจที่มีรายได้มาก ๆ รายการทางบัญชีก็จะมีมาก ฉะนั้นธุรกิจที่มีขนาดใหญ่จะคำนึงถึงความถูกต้องในการจัดทำบัญชีมากกว่าธุรกิจที่มีขนาดเล็กกว่า

สมมุติฐานข้อที่ 2 บริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

สรุปผล : บริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบ้างปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชีที่เกี่ยวกับกับปัจจัยราคาค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้บริษัทที่มีระบบภาษีมูลค่าเพิ่มต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่แล้วซึ่งหากราคาค่าธรรมเนียมสูงขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มก็จะสูงขึ้นตาม

สมมุติฐานข้อที่ 3 บริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกสำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

สรุปผล : บริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกสำนักงานบัญชีแตกต่างกันที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านชื่อเสียงสำนักงานและความเป็นระเบียบเรียบร้อยสำนักงาน

สมมุติฐานข้อที่ 4 บริษัทที่มีประเภทธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

สรุปผล : บริษัทที่มีประเภทธุรกิจที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกันเกี่ยวกับปัจจัยด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้

สมมุติฐานข้อที่ 5 บริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

สรุปผล : พบว่า บริษัทที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกันเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน

สมมุติฐานข้อที่ 6 บริษัทที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกัน

สรุปผล : บริษัทที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีแตกต่างกันเกี่ยวกับปัจจัยด้าน ความรวดเร็วในการให้บริการ เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร และความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี

จากการศึกษาค้นคว้าปัจจัยทางด้านการตลาดแต่ละด้าน สำนักงานบัญชีที่จะจัดตั้งขึ้นในเขตจังหวัดสมุทรปราการจะได้ข้อมูลที่มีความสำคัญคือ ขนาดธุรกิจส่วนใหญ่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่ยังไม่มีรายได้ซึ่งมีถึงร้อยละ 36.3 และรองลงมาก็เป็นขนาดธุรกิจที่ขนาดใหญ่ไปเลย คือมีรายได้ 50 ล้านบาทถึง 100 ล้านบาท ซึ่งมีถึงร้อยละ 24.9 ฉะนั้นการบริการจึงต้องเน้นเรื่องความถูกต้องในการจัดทำบัญชีเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้ยังทราบข้อมูลว่าจำนวนธุรกิจส่วนใหญ่จะเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและมีธุรกิจที่มีระยะเวลาจัดตั้งมากกว่า 10 ปีขึ้นไปเป็นจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 37 โดยที่ประเภทธุรกิจส่วนใหญ่จะเป็นประเภทอุตสาหกรรมผลิตสินค้ามากกว่า ฉะนั้นสำนักงานบัญชีควรมีความรู้เรื่องระบบบัญชีต้นทุนสินค้าเป็นหลัก

ธุรกิจส่วนใหญ่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการจะไม่ใช้บุคคลภายนอกมาช่วยในการบริหารซึ่งเป็นโอกาสอันดีสำหรับสำนักงานบัญชีที่จะเสนอบริการนี้ในการเป็นที่ปรึกษาให้แก่บริษัทเหล่านี้เพิ่มเติมได้ และธุรกิจส่วนใหญ่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการจะตั้งอยู่ในอำเภอเมืองสมุทรปราการซึ่งมีถึงร้อยละ 36.8 โดยที่รองลงมาเป็นอำเภอบางพลีที่เป็นอำเภอที่สำนักงานบัญชีวิไลนครจะจัดตั้ง คือมีถึง ร้อยละ 35.5

ธุรกิจส่วนใหญ่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการใช้บริการสำนักงานบัญชีคือใช้บริการถึงร้อยละ 52.8 แต่ไม่ได้หมายความว่าสำนักงานบัญชีที่จัดตั้งใหม่จะไม่มีโอกาสในการหาลูกค้า เนื่องจากว่างานบริการสำนักงานบัญชีจะสู้กันด้วยคุณภาพของงาน และความถูกต้องในการจัดทำบัญชี ซึ่งจะสังเกตเห็นว่ากลุ่มธุรกิจบางบริษัทยังมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงผู้จัดทำบัญชี ซึ่งมีอยู่ ร้อยละ 22

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่กลุ่มธุรกิจจ่ายให้กับสำนักงานบัญชี ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 2,000 บาท ถึง 3,999 บาท หรือค่าเฉลี่ยคือ 3,000 บาท ($(2,000 + 3,999) \div 2$) ซึ่งถือว่าไม่สูงเกินไปและไม่ต่ำเกินไป

ความสนใจในการจะใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนคร คือ 107 รายคิดเป็นร้อยละ 27.7 ซึ่งถือว่าสูงมากแต่อย่างไรก็ตาม ก็เป็นแค่ความสนใจไม่ได้หมายความว่าตกลงที่จะใช้บริการ

ปัจจัยที่สำคัญที่ธุรกิจให้ความสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีอันดับหนึ่งคือ ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 4.79 ส่วนอันดับสอง คือ ความสามารถในการให้คำปรึกษาด้านภาษี ขณะที่อันดับสุดท้ายคือ อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี

ส่วนการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ขนาดธุรกิจที่แตกต่างกันจะเลือกปัจจัยในการให้บริการสำนักงานบัญชีที่แตกต่างกันในเรื่องความถูกต้องของการจัดทำบัญชี อันเนื่องจากธุรกิจที่มีขนาดใหญ่จะให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาก

ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มที่แตกต่างกันจะเลือกปัจจัยในการให้บริการสำนักงานบัญชีที่แตกต่างกัน กล่าวคือธุรกิจที่เข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มจะให้ความสำคัญในเรื่องค่าธรรมเนียมมากอย่างมีนัยสำคัญกว่าธุรกิจที่ไม่เข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม อันอาจเนื่องจากราคาค่าธรรมเนียมเมื่อบวกภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วจะมีมูลค่าสูงขึ้นซึ่งจะเป็นภาระให้กับธุรกิจมากขึ้น

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันให้ความสำคัญในการเลือกปัจจัยให้บริการสำนักงานบัญชีที่แตกต่างกันในเรื่อง ชื่อเสียงสำนักงาน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสำนักงาน ซึ่งธุรกิจที่เปิดดำเนินการยาวนานจะให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากกว่าธุรกิจที่เพิ่งจะเปิดดำเนินการ อาจมีสาเหตุเนื่องจากธุรกิจที่เปิดดำเนินการต้องการอ้างอิงในเรื่องผู้จัดทำบัญชีด้วยเพื่อตอบคำถามแก่องค์กรที่เกี่ยวข้อง และต้องการอะไรที่เป็นระบบมากกว่า

ประเภทธุรกิจที่แตกต่างกัน จะให้ความสำคัญในการเลือกปัจจัยให้บริการสำนักงานบัญชีที่แตกต่างกันในเรื่อง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้ โดยธุรกิจประเภทผลิตสินค้าที่มีขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อนจะให้ความสำคัญเรื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์มากกว่าธุรกิจประเภทอื่น อันอาจเนื่องจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์บางตัวไม่สามารถรองรับธุรกิจประเภทนี้ได้

ธุรกิจที่มีบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารงานจะให้ความสำคัญในการเลือกปัจจัยให้บริการสำนักงานบัญชีที่แตกต่างกันในเรื่องบุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงานแตกต่างกัน กล่าวคือธุรกิจที่ไม่มีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารจะให้ความสำคัญในเรื่องบุคลิกภาพมากกว่าธุรกิจที่มีบุคคลภายนอกเข้ามา ช่วยในการบริหารงาน สาเหตุอาจเนื่องจาก ธุรกิจที่ไม่มีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารต้องการใช้สำนักงานเป็นที่ปรึกษาด้วยจึงต้องการบุคคลที่บุคลิกภาพดีน่าเชื่อถือได้

ธุรกิจที่มีสถานที่ตั้งแตกต่างกันจะให้ความสำคัญในการเลือกปัจจัยให้บริการสำนักงานบัญชีที่แตกต่างกันในเรื่อง ความรวดเร็วในการให้บริการ เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร และความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี โดยธุรกิจที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองและบางพลีจะให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากกว่าเขตอื่น อันอาจเนื่องจากธุรกิจที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองมีกิจกรรมมากกว่าธุรกิจที่อยู่ในเขตอื่น จึงต้องการความรวดเร็วมากกว่า ขณะที่เขตอื่น ขณะเดียวกันจึงต้องการให้สำนักงานบัญชีช่วยแก้ปัญหาด้านภาษีให้ด้วยเนื่องจากผู้อยู่อาศัยในเขตเมืองจะถูกเจ้าหน้าที่สรรพากรตรวจสอบบ่อย มากกว่าเขตอื่น

สรุปแล้วผู้จะเปิดสำนักงานบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการต้องคำนึงถึงปัจจัยที่กล่าวข้างต้นเหล่านี้เป็นหลัก

2. ผลการศึกษาค้นคว้าด้านการเงิน การศึกษาด้านการเงิน จะศึกษาถึงผลของการ

ประกอบการล่วงหน้า และกระแสเงินหมุนเวียนภายในโครงการและจากนั้นก็จะเป็นผลที่ได้มาทดสอบสมมุติฐานเพื่อประเมินผลการตัดสินใจลงทุนในโครงการหรือไม่ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ต้องนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินมาช่วยรวบรวมข้อมูลในส่วนรายได้ของโครงการ โดยขั้นตอนการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินจะประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษารายได้และค่าใช้จ่ายของโครงการ

ตอนที่ 2 การจัดทำประมาณการงบการเงิน

ตอนที่ 3 การประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานทางการเงิน

ตอนที่ 5 การตัดสินใจลงทุนในโครงการ

ตอนที่ 1 การศึกษารายได้และค่าใช้จ่ายของโครงการ การศึกษารายได้ ของโครงการจะพิจารณาจากแบบสอบถาม และเนื่องจากขั้นตอน การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากประชากร 11,104 รายตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 ตามวิธี การสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systemmatic) ไม่มีผู้ตอบกลับจำนวนมาก ทำให้ผู้ทำวิจัยต้องส่งแบบสอบถามไปเพิ่มขึ้นโดยนับได้ทั้งหมดประมาณ 5,000 ราย จึงมีผลทำให้ขั้นตอนการคำนวณเปอร์เซ็นต์ที่ได้แล้วนำไปคูณกับจำนวนประชากรทั้งหมดเป็นวิธีการที่คาดเคลื่อนเพราะจะทำให้จำนวนผู้สนใจทำบัญชี มีจำนวนมากเกินจริงซึ่งทั้ง ๆ ที่มีผู้สนใจผู้จริงเท่ากับ จำนวนที่ตอบแบบสอบถามกับมาคือ การศึกษารายได้ของโครงการจะเลือกเฉพาะตัวอย่างจากแบบสอบถามซึ่งมีผู้ตอบว่ามีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงผู้จัดทำบัญชีและสนใจจะใช้บริการของสำนักงานบัญชี โดยแสดงเป็นขั้นรายได้ของโครงการตามขนาดของธุรกิจและหาสัดส่วนรายได้ทั้งหมดที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งผลสรุปจากตัวเลขที่ได้ในบทที่ 4 จะมีรายได้ต่อปี เท่ากับ 2,735,766 บาท และจำนวนธุรกิจเท่ากับ 62 ราย แต่เนื่องจากในปีแรกที่เปิดดำเนินการในความเป็นจริงจะไม่มีรายได้จึงใช้วิธีหาร 2 กับรายได้และจำนวนธุรกิจ จึงได้รายได้เท่ากับ 1,367,883 บาท และมีจำนวนธุรกิจเท่ากับ 31 ราย จากนั้นจำนวนธุรกิจจะคิดจากปีแรกเป็นฐานและเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7 ต่อปี โดยปีที่สองจะใช้ 62 รายเป็นและคูณด้วย 7 เปอร์เซนต์ เนื่องจากคาดว่าจำนวนธุรกิจที่จำนวน 62 รายสามารถทำได้ในปีที่ 2

ส่วนค่าใช้จ่ายของโครงการจะได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับบุคคลตามที่กล่าวในบทที่ 4 และรวบรวมข้อมูลทั้งหมด จึงได้ค่าใช้จ่ายปีแรกอยู่ที่ 1,794,370 บาท จากนั้นก็อัตราเงินเฟ้อที่ระดับ 2 เปอร์เซนต์ต่อปี คูณค่าใช้จ่ายในปีแรก เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่สอง สามไปเรื่อย แต่อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นปีละ 10 เปอร์เซนต์

ตอนที่ 2 การจัดทำประมาณการงบการเงิน จากตัวเลขที่ได้ใน ตอนที่ 1 จะได้งบกำไรขาดทุนซึ่งประกอบด้วยรายได้และค่าใช้จ่ายดังนี้

ตาราง 44 แสดงงบกำไรขาดทุนสำหรับรอบระยะเวลา 5 ปีแบบสรุป

รายการ	ปีที่				
	1	2	3	4	5
จำนวนลูกค้า	31	66	71	76	81
รวมรายได้	1,367,883	2,927,269	3,132,178	3,351,430	3,586,031
รวมค่าใช้จ่าย	1,794,370	1,902,017	2,018,994	2,146,203	2,284,640
กำไรสุทธิ	(426,487)	1,025,252	1,113,184	1,205,227	1,301,391
ภาษีเงินได้ 20 %	0	119,753**	222,637	241,045	260,278
กำไร (ขาดทุน) หลังหักภาษี	(426,487)	598,765	890,547	964,182	1,041,113
กำไร (ขาดทุน) สะสม	(426,487)	172,278	1,062,825	2,027,007	3,068,120

ดังนั้นจะมีผลขาดทุนในปีแรกเท่ากับ 426,487 บาท แต่ในปีต่อ ๆ ปีจะมีผลกำไร และเมื่อสิ้นสุดโครงการจะมีผลกำไรหลังหักภาษีรวม เท่ากับ 3,068,120 บาท

เมื่อได้จัดทำงบกำไรขาดทุนแล้วขั้นตอนต่อไปคือการจัดทำงบกระแสเงินสดและงบดุลต่อไป โดยงบกระแสเงินสดที่จัดทำแล้ว จะสังเกตว่าไม่มีการกู้เงินจากธนาคารเพิ่ม เนื่องจากผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถเลี้ยงตัวได้

ตอนที่ 3 การประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ การจัดทำผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ เป็นขั้นตอนก่อนที่พิจารณาว่า โครงการน่าลงทุนหรือไม่ โดยจะพิจารณาถึง มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (Net Present Value : NPV) อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate of Return : IRR) ระยะเวลาคืนทุน (Pay Back Period) และการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point) ซึ่งผลจากการคำนวณตัวเลขตามที่จัดทำในบทที่ 4 ได้ข้อสรุปดังนี้

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ของโครงการ (Net Present Value : NPV) เท่ากับ 4,920,492 บาท แสดงว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการจะมีกระแสเงินสดรับสุทธิเท่ากับ 4,920,492 บาท

อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate Of Return :IRR) เท่ากับ 74 % ซึ่งถือว่าค่อนข้างสูง

ระยะเวลาคืนทุน (Pay Back Period) เท่ากับ 2 ปี กับ อีก 5.6 เดือน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point) จุดคุ้มทุนสามารถแสดงได้ตามตารางข้างล่างนี้

ตาราง 45 แสดงจำนวนธุรกิจและยอดขาย ณจุดคุ้มทุน

รายการ	ปีที่				
	1	2	3	4	5
จำนวนธุรกิจ ณจุดคุ้มทุน	44	40	42	45	48
ยอดขาย ณจุดคุ้มทุน (บาท)	1,941,500	1,774,080	1,852,830	1,984,410	2,125,056

ซึ่งจุดคุ้มทุนค่อยเพิ่มขึ้นทุกปีเนื่องจากค่าใช้จ่ายเงินเดือนมากกว่าการเพิ่มขึ้นของจำนวนธุรกิจที่เพิ่มขึ้นแต่อย่างไรก็ตามก็มีสัดส่วนที่ค่อย ๆ ลดลงเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของรายได้เริ่มเท่ากับค่าใช้จ่ายในปีที่ 4 และ 5

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานทางการเงิน สมมติฐานทางการเงินเพื่อทดสอบมี 3 ข้อคือ

1. จะยอมรับโครงการก็ต่อเมื่อ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ ซึ่งจากตัวเลขที่ได้ จากตอนที่ 3 การประเมินผลตอบแทนทางการเงินของโครงการ พบว่า ค่า NPV อยู่ที่ 5,920,492 ซึ่งสูงมาก ฉะนั้นโครงการนี้ ยอมรับได้

2. จะยอมรับโครงการก็ต่อเมื่อ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate of Return : IRR) มีค่ามากกว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำบวก หนึ่ง (MLR + 1) จากผลที่ได้ในตอนที่ 3 พบว่าค่า IRR อยู่ที่

74 % ซึ่งมีค่ามากกว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำวทหนึ่ง คือ 8.25 % ฉะนั้นโครงการนี้ ยอมรับได้

3. เงินลงทุนเริ่มแรกของโครงการ ไม่เกิน 1 ล้านบาท หากเงินลงทุนที่คำนวณได้เกิน 1 ล้านบาท จะไม่ลงทุน ซึ่งจากข้อมูลงบกระแสเงินสดพบว่าไม่มีการกู้เพิ่มจากธนาคารเนื่องจากมีกระแสเงินสดรับสุทธิ ตลอดในปีที่ 2 ถึง 4 ฉะนั้นเงินลงทุน 1 ล้านบาทพอเพียงสำหรับโครงการ

ดังนั้นสมมุติฐานทั้งสามข้อยอมรับได้ทั้งหมด

ตอนที่ 5 การตัดสินใจลงทุนในโครงการ จากข้อมูลข้างต้นที่จัดทำมาตั้งแต่บทที่ 1 ถึง 5 สรุปได้ว่าโครงการนี้น่าลงทุนและยอมรับได้

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า แม้ในงานวิจัยเล่มนี้ จะทำการศึกษาค้นคว้าแบ่งออกเป็น สอง ด้านตลอดคือ การศึกษาค้นคว้าด้านการตลาดและการศึกษาค้นคว้าด้านการเงิน แต่การอภิปรายผลการศึกษา ค้นคว้าจะอภิปรายรวมกันไปเนื่องจากในโลกแห่งความเป็นจริงการทำงานจะต้องใช้ความรู้หลาย ๆ ด้าน ประกอบกันไปในการดำเนินธุรกิจ ฉะนั้นการอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของงานวิจัย จะอภิปรายสองด้านพร้อมกันไป

จากการศึกษาค้นคว้าทางด้านการตลาดพบว่าขนาดธุรกิจในเขตจังหวัดสมุทรปราการจะเป็นขนาด ที่ไม่มีรายได้และเป็นขนาดธุรกิจที่มีขนาดใหญ่คือมีรายได้มากกว่า 50 ล้านบาทโดยสองกลุ่มนี้คิดเป็นร้อยละ 61.2 ซึ่งขนาดธุรกิจที่สนใจและมีแนวโน้มจะเปลี่ยนผู้จัดทำบัญชีมากที่สุดคือ ธุรกิจที่ไม่มีรายได้ ซึ่งคาดหมาย ว่าอาจเป็นธุรกิจที่ไม่ได้จัดส่งงบการเงินให้ทันเวลาตามที่กฎหมายกำหนดจึงทำให้ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตของ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงยังไม่บันทึกข้อมูลงบการเงินเข้าไป โดยอาจเกิดสาเหตุหลายประการคือ ผู้จัดทำ บัญชีเดิมมีความล่าช้าในการปิดบัญชี หรือหน่วยราชการมีปริมาณงานเยอะ จึงมีผลทำให้การท่วิจัยครั้งนี้มี ข้อมูลที่คาดเคลื่อนในส่วนนี้แต่ก็อาจมองในแง่ดีคือเป็นการสร้างโอกาสธุรกิจของสำนักงานบัญชีที่มี ประสิทธิภาพที่จะเสนองานที่มีคุณภาพให้แก่กลุ่มบริษัทเหล่านี้ได้

ขณะเดียวกันค่าธรรมเนียมเฉลี่ยที่ธุรกิจจ่ายชำระให้กับสำนักงานมากที่สุดคือ 3,000 บาท ซึ่งว่า เป็นตัวเลขที่ไม่แพงจนเกินไปและไม่ถูกจนเกินไป แต่ก็ต้องคำนึงถึงคุณภาพงานที่จะทำให้ด้วยเพราะหากมี ปริมาณเอกสารมาก ๆ อาจทำให้เกิดปัญหาได้ ขณะที่ค่าธรรมเนียมที่ระดับ 8,000 บาทขึ้นไปสำหรับผู้ประกอบ อาชีพให้บริการทำบัญชีส่วนใหญ่ต้องการยังพอมีบ้างแต่ไม่มากเท่าที่ควร

ประเภทธุรกิจที่มีมากที่สุดในเขตจังหวัดสมุทรปราการคือ ธุรกิจผลิตสินค้า ซึ่งผู้จัดทำบัญชีให้กับ ธุรกิจนี้จึงต้องมีความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีมากพอสมควรเพราะต้องใช้ความรู้บัญชีต้นทุนการ ผลิต งานระหว่างทำและระบบบัญชีสินค้าคงคลัง ซึ่งถือว่ามีความยุ่งยากซับซ้อนมากพอสมควร เพราะ ณ ปัจจุบัน มีกฎหมายออกมาบังคับกับบัญชีให้มีมาตรฐานมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น พระราชบัญญัติบัญชี พ.ศ. 2543 ประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 44 และล่าสุดมีพระราชบัญญัติ สภาวิชาชีพบัญชีซึ่งเพิ่งผ่านสภาเมื่อเดือน ตุลาคม 2544 นี้เอง

ธุรกิจส่วนใหญ่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่จะเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม และมีระยะเวลา ดำเนินการมากกว่า 10 ปี ฉะนั้น จึงเป็นธุรกิจที่ผ่านวิกฤติเศรษฐกิจมาทั้งสิ้น ซึ่งธุรกิจเหล่านี้หากมีการ หนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ก็ต้องใช้มาตรฐานทางบัญชีพิเศษเพิ่มเติมในส่วนนี้ด้วย

สถานที่ตั้ง ของธุรกิจส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตตัวอำเภอเมืองและอำเภอบางพลี เนื่องจากมีนิคม

อุตสาหกรรมหลายแห่งเช่น นิคมอุตสาหกรรมบางพลี นิคมอุตสาหกรรมบางปู เป็นต้น และในอนาคตจะมี สนามบินหนองงูเห่า ขึ้นในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีผลทำให้จะมีบริษัทใหม่ๆตั้งขึ้นในเขตจังหวัดนี้อีกมาก

ปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ความถูกต้อง ในการจัดทำบัญชี ขณะที่ราคาค่าธรรมเนียมไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่สุด แต่ก็ควรคำนึงถึงด้วยในการกำหนดราคาค่าธรรมเนียม ส่วนอันดับรองลงมาจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถในการให้คำปรึกษาทางด้านภาษี และความเชื่อถือในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี และอันดับสี่คือความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชี

ขนาดธุรกิจที่แตกต่างกันจะให้ความคิดเห็นในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเรื่องความถูกต้องของการจัดทำบัญชีต่างกัน

ธุรกิจที่เข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มจะให้ความสำคัญ เรื่องราคาค่าธรรมเนียมมากกว่าธุรกิจที่ไม่เข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจต่างกันจะให้ความสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีต่างกันในเรื่องชื่อเสียงและความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่างกัน

ประเภทธุรกิจต่างกันจะให้ความสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีต่างกันในเรื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานบัญชีใช้ต่างกัน

ธุรกิจที่ใช้บุคลากรภายนอกมาช่วยบริหารงานจะให้ความสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเรื่องบุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร และความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชีต่างจากธุรกิจที่ไม่ใช้บุคลากรภายนอกมาช่วยบริหารงาน

สถานที่ตั้งของธุรกิจต่างกัน มีความคิดเห็นในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเรื่อง ความรวดเร็วในการให้บริการ เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร และความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชีต่างกัน

กลุ่มธุรกิจที่สนใจจะใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนครและมีแนวโน้มจะเปลี่ยนผู้จัดทำบัญชี มีประมาณ 62 ธุรกิจ จากจำนวนประชากรที่ส่งแบบสอบถาม 5,000 ตัวอย่าง ซึ่งคาดว่า หากนำไปใช้ปฏิบัติจริง ถือว่าเป็นตัวเลขที่เชื่อถือได้พอสมควร หมายความว่า จากจำนวนธุรกิจทั้งหมด 11,104 บริษัทจะมี ผู้ใช้บริการสำนักงานบัญชีวิไลนคร 62 ธุรกิจ จาก 11,104 ธุรกิจ เนื่องจากในการปฏิบัติทางด้านการตลาด จะต้องเข้าไปพูดคุยและเสนองานจึงเป็นไปได้ว่า ธุรกิจที่สนใจและมีแนวโน้มจะเปลี่ยนสำนักงานบัญชีอาจไม่ใช้บริการก็ได้ ดังนั้นจึงคาดว่าจะมีผู้ใช้บริการจริงเพียง กึ่งหนึ่ง โดยจะมีรายได้ประมาณ 2,700,000 บาท ขณะที่จุดคุ้มทุนอยู่ที่ 44 ราย โดยคิดเป็นตัวเงินประมาณ 1,940,000 บาท ฉะนั้นจึงมีส่วนเกินเท่ากับ 760,000 บาทโดยยังไม่เสียภาษี ซึ่งหากเทียบกับรายได้ ณ ที่ผู้วิจัยเริ่มทำวิจัยโดยเป็นพนักงานบริษัทจะมีรายได้ประมาณ 780,000 บาทต่อปี ดังนั้นหากผู้วิจัยยังมีความสุขกับการเป็นพนักงานประจำถือว่าเป็นโครงการที่ไม่น่าลงทุน เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงกว่าและมีความรับผิดชอบมากกว่า แต่หากลงทุนจะมีความอิสระมากกว่า

แต่หากพิจารณาตามสมมุติฐานทางการเงินที่ตั้งว่า ต้องมีค่า NPV มากกว่า ศูนย์ IRR มากกว่า 8.25 % และเงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท ก็ถือว่าน่าลงทุน

แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้เป็นเพียงการศึกษารายได้จากค่าบริการทำบัญชีเท่านั้น ยังไม่รวมค่าบริการอื่น ๆ ที่สำนักงานให้บริการอีกด้วย เช่น ค่าบริการงานสอบบัญชี ค่าบริการวางระบบบัญชี ค่าบริการเป็นที่ปรึกษาด้านภาษี และค่าบริการจดทะเบียนนิติบุคคล เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ BCG, SWOT ANALYSIS และ FIVE FORCES ANALYSIS ได้ข้อมูลคือ ธุรกิจการให้บริการบัญชีมีการแข่งขันค่อนข้างสูง แต่ขณะเดียวกัน โอกาสทางการตลาดยังเปิดกว้างให้กับผู้ประกอบการที่สนใจงานวิชาชีพอิสระด้านนี้พอสมควรอันเนื่องจากจะมีธุรกิจเปิดใหม่ทุกปี ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศด้วย และข้อดีของธุรกิจนี้คือเป็นงานให้บริการแก่ลูกค้าแบบต่อเนื่อง และมีข้อได้เปรียบในเรื่องปราศจากความเสี่ยงทางด้านผู้ขายและลูกค้าเนื่องจากเป็นตลาดที่ไม่มีผู้ขายคือไม่ต้องหาแหล่งวัตถุดิบเนื่องจากเป็นธุรกิจให้บริการและมีลูกค้าเป็นรายย่อย ๆ ฉะนั้นจึงทำให้อำนาจต่อรองค่อนข้างสูงด้วย และธรรมชาติของธุรกิจนี้คือมี BARRIER ต่ำคือใครก็ได้ที่มีพื้นความรู้ด้านบัญชีก็สามารถประกอบกิจการได้เนื่องจากการลงทุนไม่สูงมาก โดยมีเงินทุนประมาณ 1 ล้านบาทก็สามารถประกอบกิจการได้

จากข้อมูลเบื้องต้นสามารถนำมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดและทางการเงินได้อีกมาก เช่นวิธีการกำหนดราคาค่าธรรมเนียม การกำหนดทำเลที่ตั้งของสำนักงาน การสร้างกลยุทธ์ในการบริหารงานทางด้านบัญชี และการบริหารเงินเดือน การบริหารงานบุคคล การสร้างโอกาสทางการตลาดอื่น ๆ การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด การวิเคราะห์SWOT เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ได้สรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1. การจัดตั้งสำนักงานบัญชีนอกจากต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้จากงานวิจัยเพื่อนำไปปฏิบัติแล้ว สำนักงานบัญชีควรศึกษากฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีอยู่เรื่อย ๆ เนื่องจากกฎหมายและกฎระเบียบทางบัญชีมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างบ่อย โดยเฉพาะกฎหมายภาษีอากร เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือแก่สำนักงานบัญชีและให้คำปรึกษาแก่ลูกค้าได้อย่างถูกต้อง
2. งานวิจัยชิ้นนี้มิได้ครอบคลุมถึงการศึกษาความเป็นไปได้ด้านอื่น ๆ เช่น การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการปฏิบัติการ การศึกษาความเป็นไปได้ด้านสถานะเศรษฐกิจ การศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิค และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโครงการ ซึ่งผู้นำไปใช้ควรดัดแปลงของโครงการในภาคปฏิบัติเอง
3. ผู้วิจัยไม่ได้เปรียบเทียบค่าเสียโอกาสกับโครงการงานอื่นโดยทำการตั้งสมมุติฐานขึ้นมาและทดสอบสมมุติฐานนั้นว่ายอมรับหรือไม่ยอมรับ ซึ่งในความเป็นจริง โครงการนี้เมื่อเปรียบเทียบกับโครงการอื่นด้านค่าเสียโอกาส โครงการนี้อาจไม่เป็นที่ยอมรับก็ได้ เช่นกรณีที่ผู้วิจัยจบปริญญาโทสาขาการจัดการและเป็นลูกจ้างบริษัทรับเงินเดือนเดือนละ ประมาณ 95,000 บาท เมื่อพิจารณาทั้งโครงการ 5 ปี จะมีรายได้มากกว่าโครงการนี้อีก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป เพื่อจัดทำกรวิจัยให้มีความรัดกุมและแม่นยำยิ่งขึ้นควรปฏิบัติดังนี้

1. ควรมีการทำวิจัยในเขตจังหวัดอื่นด้วยเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ มีความสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ให้มีความแม่นยำมากขึ้น

2. ปัญหาของงานวิจัยที่ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้ล่าช้า เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามไม่ค่อยให้ความร่วมมือหรืออาจเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามย้ายที่อยู่หรือเป็นบริษัทร้างหรือยกเลิกบริษัทแล้ว ดังนั้นเมื่อขอข้อมูลจากกรมทะเบียนการค้าควรเลือกเฉพาะบริษัทที่กำลังดำเนินการอยู่
3. ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจด้วย เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนธุรกิจ และอัตราการว่างค่าธรรมเนียมนในการทำบัญชี
4. ควรศึกษาคู่แข่งด้านการตลาดภายในเขตจังหวัดที่ทำการศึกษาด้วย เพราะคู่แข่งมีผลต่อราคาค่าธรรมเนียมพอสมควร
5. ควรมีการเปรียบเทียบราคาค่าธรรมเนียมนในเขตจังหวัดเพิ่มเติม เช่นโดยอาจใช้วิธีโทรศัพท์สอบถามราคาค่าธรรมเนียมนกับสำนักงานบัญชีในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร หรือชลบุรี เป็นต้น
6. เนื่องจากจำนวนธุรกิจในเขตจังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนน้อย ฉะนั้นการใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ มีระบบ (Systematic Sampling) อาจจะไม่เพียงพอควรใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบอื่นเพิ่มเติม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมทะเบียนการค้า. (2532). *ระเบียบกรมทะเบียนการค้าว่าด้วย การปฏิบัติงานตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1196 พ.ศ. 2532*. กรุงเทพฯ : กรมทะเบียนการค้า.
- กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2542). *ร่าง พ.ร.บ. การบัญชีและร่าง พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชี*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2542). *การวิเคราะห์สถิติ : เพื่อการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2543). *การใช้ SPSS FOR WINDOWS ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ หจก. ซี แอนด์ เอส โฟโต้สตูดิโอ.
- คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี. (2538). *ประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 40 เรื่องแนวทาง การปฏิบัติ หน้าที่ของผู้สอบบัญชี*. กรุงเทพฯ : กรมทะเบียนการค้า.
- (2544). *ประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 44 เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี รับอนุญาตและการพิจารณาคำขอขึ้นทะเบียนของผู้ที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต*. กรุงเทพฯ : กรมทะเบียนการค้า.
- จันทนา จันทโร และ ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ. (2540). *การศึกษาความเป็นไปได้โครงการด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินดา ชันทอง. (2538). *หลักการบัญชีเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จินตนา บุญบงการ และ ญัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2544). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชัยยศ สันติวงษ์. (2539). *การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : เทพนิมิตการพิมพ์.
- ฐาปนา ฉันทไพศาล และ อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ. (2542). *การบริหารโครงการและการศึกษาความเป็นไปได้*. กรุงเทพฯ : วีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ณดา จันทรสม. (2543). *การวิเคราะห์โครงการด้านการเงิน รายงานทางการเงินของโครงการ ประมาณการ กระแสเงินสดและการประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ (เอกสารประกอบคำสอน)*. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นราศรี ไวนิชกุล และ ชูศักดิ์ อุดมศรี. (2541). *ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ ตงยิ่งศิริ. (2544). *การวางแผน และการวิเคราะห์โครงการ*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- มยุรี อนุমানราชชน. (2543). *การบริหารโครงการ*. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ดาว.
- รัตนา สายคณิต. (2543). *เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ*. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2539). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- (2541). *การวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : A.N. การพิมพ์.

สมหวัง ศุภโชคชัยวัฒนา, นิทัศน์ เหมรักษ์ และ พรสวรรค์ เรืองสุขอุดม. (2540). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทจดทะเบียนและรับอนุญาตในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. (2541). *เส้นทางใหม่สู่วิชาชีพบัญชีปี2000*. กรุงเทพฯ : สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย.

เสรี วงษ์มณฑา. (2542). *กลยุทธ์การตลาด การวางแผนการตลาด*. กรุงเทพฯ : วีระฟิล์ม และโซเท็กซ์.

อัจฉรา จันทรฉาย. (2542). *การพยากรณ์เพื่อการตัดสินใจทางธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Kotler,Phillip. (1997). *Marketing management :analysis,planning,implementation and control*. New Jersey : Prentice-Hall.

Kotler,Phillip. (2000). *Marketing management*. Millennium ed. New Jersey : Prentice-Hall,inc.

Nick Mangos, Bet Roffey,Jennifer Job. (1995). *Marketing Accounting Services*. New Jersey : Prentice-Hall.

Thomson Strickland. (1999). *Strategic Management*. San Francisco : Irwin Mcgraw-hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เลขที่

เรื่อง

การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจให้บริการทำบัญชีในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยเฉพาะของธุรกิจ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นักงานบัญชี

ส่วนที่ 1 ปัจจัยเฉพาะของธุรกิจ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่เป็นจริงของท่าน

1. ธุรกิจท่านเข้าระบบภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ ?

() เข้า

() ไม่เข้า

2. ธุรกิจท่านมีบุคคลภายนอกมาช่วยบริหารหรือตัดสินใจหรือไม่ ?

() มี

() ไม่มี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี

3. ปัจจุบันท่านจัดทำบัญชีและงบการเงินโดย

() ใช้บริการสำนักงานบัญชี

() มีพนักงานบัญชีเป็นของตนเอง (ไม่ต้องตอบข้อ 5)

() ยังไม่มีผู้จัดทำบัญชีให้ (ข้ามไปตอบข้อ 6)

4. ในกรณีที่ท่านใช้บริการสำนักงานบัญชี หรือ มีพนักงานบัญชีเป็นของตนเองท่านมีแนวโน้มจะ
เปลี่ยนไปใช้สำนักงานอื่นทำบัญชีให้หรือไม่ ?

() มีแนวโน้ม

() ไม่มีแนวโน้ม

5. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่ท่านจ่ายให้กับสำนักงานบัญชีเท่ากับเท่าไร

() ต่ำกว่า 2,000 บาท

() 2,000 - 3,999 บาท

() 4,000 - 5,000 บาท

() 6,000 - 7,999 บาท

() 8,000 บาท

6. หากมีสำนักงานบัญชีจัดตั้งขึ้นใหม่ในเขตอำเภอบางพลี ถนนบางนา – ตราด ก.ม.ที่ 6 ตามแผนที่
แนบท้ายและมีรายละเอียดการให้บริการ ตามเอกสารที่แนบมาให้ มาเปิดให้บริการ ท่านสนใจที่จะใช้บริการหรือไม่ ?

() สนใจ

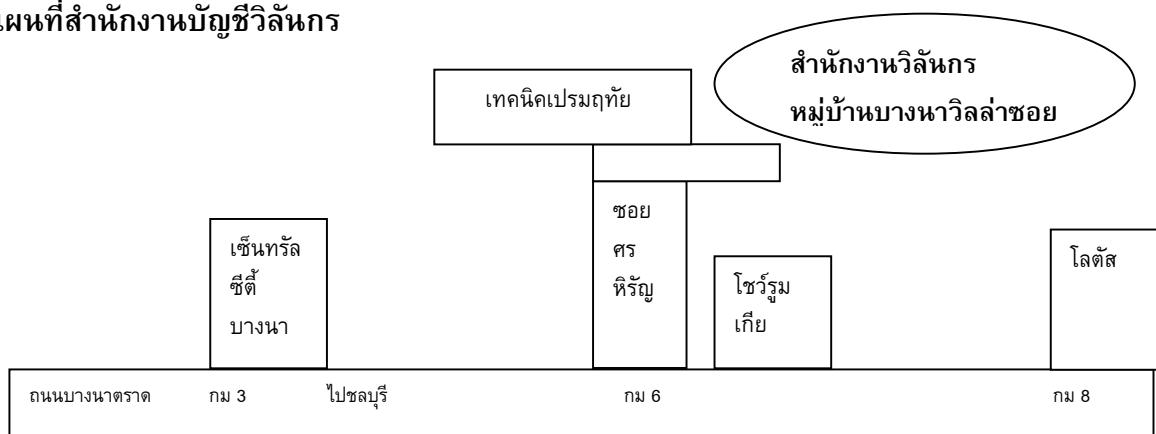
() ไม่สนใจ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชี

ในความคิดของท่าน ท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้แต่ละปัจจัย มีระดับความสำคัญอย่างไรในการเลือกสำนักงานบัญชี

ปัจจัยในการเลือกสำนักงานบัญชี	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ราคาค่าธรรมเนียม					
2. ความรวดเร็วในการให้บริการ					
3. ความสะดวกในการติดต่อ					
4. การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย					
5. ความเป็นระบบของสำนักงาน					
6. ชื่อเสียงสำนักงาน					
7. บุคลิกภาพของเจ้าของสำนักงาน					
8. จำนวนพนักงานของสำนักงาน					
9. ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องบัญชี					
10. ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องภาษี					
11. ความสามารถในการให้คำปรึกษาเรื่องการบริหาร					
12. อายุของเจ้าของสำนักงานบัญชี					
13. ความมีอัธยาศัยของเจ้าของสำนักงานบัญชี					
14. การรู้จักเจ้าของสำนักงานเป็นการส่วนตัว					
15. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สำนักงานใช้					
16. เจ้าของสำนักงานรู้จักเจ้าหน้าที่สรรพากร					
17. ความเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาภาษีและบัญชี					
18. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดสำนักงาน					
19. การมีผู้แนะนำให้ใช้บริการสำนักงานบัญชี					
20. ความถูกต้องของการจัดทำบัญชี					

แผนที่สำนักงานบัญชีวิไลนกร

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อ	ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน
1. รองศาสตราจารย์ศิริวรรณ เสรีรัตน์	ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)
2. รองศาสตราจารย์ สุพาดา สิริกุตตา	รองประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร. วรางคณา อติศรประเสริฐ	กรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร. ศุภินญา ญาณสมบุญ	กรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค

ร่าง
พระราชบัญญัติ
วิชาชีพบัญชี
พ.ศ. ...

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่ง
มาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. ๒๕๐๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิชาชีพบัญชี” หมายความว่า วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชี
บริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการ
เกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

“ผู้ทำบัญชี” หมายความว่า ผู้ทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี

“การประชุมใหญ่” หมายความว่า การประชุมใหญ่สามัญหรือการประชุมใหญ่วิสามัญ

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ สภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๖ ให้มีสภาวิชาชีพบัญชี มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๗ สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัยเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี
- (๒) ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของสมาชิก จัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ระหว่างสมาชิก
- (๓) กำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี
- (๔) กำหนดจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- (๕) รับขึ้นทะเบียนการประกอบวิชาชีพบัญชี ออกใบอนุญาต พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- (๖) รับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชีของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการรับสมัครเป็นสมาชิก
- (๗) รับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพบัญชี
- (๘) รับรองหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการและการศึกษาต่อเนื่องในด้านต่าง ๆ ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- (๙) ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของสมาชิกอันเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชีให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี และออกคำสั่งลงโทษผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ
- (๑๐) ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้บริการวิชาการแก่ประชาชนเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี
- (๑๑) ออกข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี
- (๑๒) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- (๑๓) ให้คำปรึกษาและเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและปัญหาของวิชาชีพบัญชี
- (๑๔) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ สภาวิชาชีพบัญชีอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าบำรุงสมาชิกและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (๓) ผลประโยชน์จากการจัดการทรัพย์สินและการดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพบัญชี
- (๔) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้ให้แก่สภาวิชาชีพบัญชี
- (๕) ดอกผลของเงินและทรัพย์สินตาม (๑) (๒) (๓) และ(๔)

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับบทบัญญัติหมวด ๕ การควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี และหมวด ๖ การควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชี ในกรณีที่มีการประกอบวิชาชีพบัญชีด้านใดมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์ที่จะให้มีการคุ้มครองประชาชนและพัฒนา หรือจัดระเบียบการประกอบวิชาชีพบัญชีด้านใด จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบวิชาชีพบัญชีด้านนั้นต้องได้รับใบอนุญาตหรือต้องขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีก็ได้

มาตรา ๑๐ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๙ ใช้บังคับสำหรับวิชาชีพบัญชีด้านใด ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพบัญชีด้านนั้น เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต การออกใบอนุญาต และการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

ในการขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพบัญชี สภาวิชาชีพบัญชีจะกำหนดให้ผู้ขึ้นทะเบียนซึ่งมิได้เป็นสมาชิกต้องเสียค่าธรรมเนียมเป็นรายปีก็ได้ แต่จะกำหนดค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้สูงกว่าค่าบำรุงสมาชิก และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่เรียกเก็บจากสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีเป็นรายปีไม่ได้

มาตรา ๑๑ นิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการให้บริการด้านการสอบบัญชีหรือด้านการทำบัญชีหรือให้บริการวิชาชีพบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๙ ต้องจดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชีตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) นิติบุคคลนั้นต้องจัดให้มีหลักประกันเพื่อประกันความรับผิดชอบต่อบุคคลที่สาม ทั้งนี้ ตามประเภท จำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

(๒) ในกรณีประกอบกิจการให้บริการการสอบบัญชี บุคคลซึ่งมีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลในการให้บริการการสอบบัญชีต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

การกำหนดหลักประกันตามวรรคหนึ่ง (๑) ให้คำนึงถึงขนาดและรายได้ของนิติบุคคลนั้นและให้นำความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสภาวิชาชีพบัญชีมาพิจารณาประกอบด้วย

ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีต้องรับผิดชอบต่อบุคคลที่สาม ให้นิติบุคคลซึ่งผู้สอบบัญชีนั้น สังกัดอยู่ร่วมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม และในกรณีที่ยังไม่สามารถชำระค่าเสียหายได้ครบจำนวน ให้หุ้นส่วนหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล หรือผู้แทนนิติบุคคลใดซึ่งต้องรับผิดชอบต่อในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องร่วมรับผิดชอบจนครบจำนวน เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำผิดที่ต้องรับผิดชอบ

หมวด ๒

สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๑๒ สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีมีสี่ประเภท ดังนี้

- (๑) สมาชิกสามัญ
- (๒) สมาชิกวิสามัญ
- (๓) สมาชิกสมทบ
- (๔) สมาชิกกิตติมศักดิ์

มาตรา ๑๓ สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) มีสัญชาติไทย
- (๓) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือได้รับประกาศนียบัตร หรือวุฒิอื่นเทียบเท่าปริญญาตรีสาขาวิชาการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีรับรอง หรือสำเร็จการศึกษาด้านอื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

(๔) ไม่เป็นผู้ประพฤติดิจกรยาบรรณอันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชีตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

(๕) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่เป็นการประพฤติดิจกรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

(๖) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๑๔ สมาชิกวิสามัญและสมาชิกสมทบต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยแต่มีสัญชาติของประเทศ ซึ่งยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยประกอบอาชีพสอบบัญชีในประเทศนั้นได้ และประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกวิสามัญ แต่ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ (๑) (๓) (๔) (๕) และ (๖)

มาตรา ๑๕ สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเชิญเป็นสมาชิกตามมติของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๑๖ สมาชิกสามัญมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) แสดงความคิดเห็นในการประชุมใหญ่
- (๒) ออกเสียงลงคะแนนในการประชุมใหญ่
- (๓) เลือกตั้ง รับเลือกตั้ง หรือรับแต่งตั้ง เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ชำระค่าบำรุงสมาชิกหรือค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

(๕) ผิดูซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชีและปฏิบัติตนตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๖) สิทธิและหน้าที่อื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ และสมาชิกกิตติมศักดิ์ มีสิทธิและหน้าที่ตาม (๑) (๔) (๕)

และ (๖)

มาตรา ๑๗ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ หรือคณะกรรมการสภาวิชาชีพ
บัญญัติมีมติเพิกถอนสำหรับกรณีสมาชิกกิตติมศักดิ์

(๔) ไม่ชำระค่าบำรุงสมาชิก โดยไม่มีเหตุอันสมควรตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพ
บัญชี

มาตรา ๑๘ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญสภาวิชาชีพบัญชีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

การประชุมใหญ่นอกจากการประชุมใหญ่สามัญ เรียกว่า การประชุมใหญ่วิสามัญ

มาตรา ๑๙ สมาชิกสามัญอาจขอให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ในการนี้นายกสภาวิชาชีพบัญชีต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

มาตรา ๒๐ ในการประชุมใหญ่ ต้องมีสมาชิกสามัญมาประชุมไม่น้อยกว่าสองร้อยคนจึงเป็น
องค์ประชุม

การประชุมใหญ่ครั้งใด เมื่อล่วงพ้นเวลาที่กำหนดไว้เป็นเวลาสามสิบวันที่แล้วมีสมาชิกสามัญ
มาประชุมไม่ครบองค์ประชุมตามวรรคหนึ่ง และการประชุมนั้นได้เรียกประชุมตามมาตรา ๑๙ ให้งดการ
ประชุมครั้งนั้น แต่ถ้าคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเป็นผู้จัดให้มีการประชุม ให้เลื่อนการประชุมนั้นออกไป
โดยให้นายกสภาวิชาชีพบัญชีเรียกประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวัน และในการประชุมใหญ่ครั้งนี้ ให้
องค์ประชุมประกอบด้วยสมาชิกสามัญเท่าที่มาประชุม

มาตรา ๒๑ ในการประชุมใหญ่ให้นายกสภาวิชาชีพบัญชีเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่
นายกสภาวิชาชีพบัญชีไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ใหุนายกสภา
วิชาชีพบัญชีคนที่หนึ่งหรือคนที่สองตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกสภาวิชาชีพบัญชีและอุป
นายกสภาวิชาชีพบัญชีไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้สมาชิกสามัญ
ที่มาประชุมเลือกสมาชิกสามัญคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

หมวด ๓

คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๒๒ ให้มีคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย

(๑) นายกสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสามัญ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ประธานคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีทุกด้าน ประธาน
คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี และประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนายกสภาวิชาชีพบัญชีและกรรมการโดยตำแหน่งตาม (๒)
มีมติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับวิชาการบัญชีสองคน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายหนึ่งคน

(๔) กรรมการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกสามัญ มีจำนวนไม่เกินห้าคน ให้เลขาธิการสภาวิชาชีพบัญชีเป็นกรรมการและเลขานุการ และจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการก็ได้ ตามความจำเป็นและตามมติของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของนายกสภาวิชาชีพบัญชี กรรมการตาม (๓) และ (๔) และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งนายกสภาวิชาชีพบัญชี และกรรมการตาม (๔) ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๒๓ นายกสภาวิชาชีพบัญชี และกรรมการตามมาตรา ๒๒ (๓) และ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่นายกสภาวิชาชีพบัญชี หรือกรรมการตามมาตรา ๒๒ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่เลือกกรรมการตามมาตรา ๒๒ (๔) เพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งเลือกไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้เลือกหรือแต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการเลือกตั้งนายกสภาวิชาชีพบัญชีหรือยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๒ (๓) หรือยังมิได้มีการเลือกกรรมการตามมาตรา ๒๒ (๔) ขึ้นใหม่ให้นายกสภาวิชาชีพบัญชีหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่านายกสภาวิชาชีพบัญชีหรือกรรมการซึ่งได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

นายกสภาวิชาชีพบัญชีหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งอีกได้ แต่นายกสภาวิชาชีพบัญชีจะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๒๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้นายกสภาวิชาชีพบัญชีและกรรมการตามมาตรา ๒๒ (๓) และ (๔) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

(๕) รัฐมนตรีมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๓

มาตรา ๒๕ ให้นายกสภาวิชาชีพบัญชีเลือกกรรมการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอุปนายกตามจำนวนที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีกำหนด ตำแหน่งเลขาธิการ เภรัญญิก และนายทะเบียน ตำแหน่งละหนึ่งคน และตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีกำหนดตามความจำเป็น

การปฏิบัติหน้าที่ อำนาจหน้าที่ และการพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๒๖ การประชุมคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๗ คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่มอบหมายก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารกิจการของสภาวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- (๒) กระทำกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) เสนอร่างข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีในกิจการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ต่อที่

ประชุมใหญ่สภาวิชาชีพบัญชี

(๔) จัดให้มีการประชุมใหญ่

(๕) ออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๙ สมาชิกสามัญไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจะเข้าชื่อเสนอร่างข้อบังคับตามมาตรา ๒๘ (๓) ต่อสภาวิชาชีพบัญชีด้วยก็ได้

ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีตามวรรคหนึ่งโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๓๐ วิธีการเสนอและการพิจารณาร่างข้อบังคับ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

ร่างข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับคำบำรุงสมาชิกหรือค่าธรรมเนียม หรือร่างข้อบังคับตามมาตรา ๒๒ วรรคสาม มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๔ วรรคสอง ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีก่อน

ร่างข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีอนุมัติ หรือคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีให้ความเห็นชอบตามวรรคสองแล้ว แล้วแต่กรณี เมื่อนายกสภาวิชาชีพบัญชีลงนามและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๓๑ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้นายกสภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจกระทำการแทนสภาวิชาชีพบัญชี ในการนี้นายกสภาวิชาชีพบัญชีจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการอื่น กระทำการแทนตนเฉพาะในกิจการใดก็ได้

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมการประกอบวิชาชีพบัญชีด้านต่าง ๆ ให้มีคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีของแต่ละด้าน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นมีจำนวนตามที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

ประธานกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านต่าง ๆ ให้มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกสามัญ โดยที่ประชุมใหญ่สภาวิชาชีพบัญชี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของประธานกรรมการหรือกรรมการวิชาชีพบัญชีตามวรรคหนึ่ง การแต่งตั้งหรือการเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการดำเนินการอื่นของประธานกรรมการหรือกรรมการวิชาชีพบัญชี ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

หมวด ๔

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี

มาตรา ๓๓ ให้มีคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์เกี่ยวกับการบัญชี มีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบเอ็ดคน และผู้แทนกรมการประกันภัย ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ผู้แทนกรมสรรพากร ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี ให้กรรมการตามวรรคหนึ่งเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และเลือกกรรมการอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การคัดเลือก และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีมีอำนาจหน้าที่กำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น มาตรฐานการบัญชีต้องจัดทำขึ้นเป็นภาษาไทย

มาตรฐานการบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีกำหนดและปรับปรุงเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

เมื่อได้รับแจ้งจากผู้ทำบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน กรมการประกันภัย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือหน่วยงานอื่นใด ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือการปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศ หรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีต้องดำเนินการตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และกำหนด ปรับปรุง หรือพัฒนามาตรฐานการบัญชี โดยพลัน

มาตรา ๓๕ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดตามที่มีมอบหมายได้

มาตรา ๓๖ ให้นำความในมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีและคณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีแต่งตั้งโดยอนุโลม

หมวด ๕

การควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้มีการสอบบัญชี หรือให้ออกสารใดต้องมีผู้สอบบัญชีลงลายมือชื่อรับรองหรือแสดงความเห็น ห้ามมิให้ผู้ใดลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชี รับรองเอกสาร หรือแสดงความเห็นในฐานะผู้สอบบัญชี เว้นแต่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือเป็นการกระทำในอำนาจหน้าที่ทางราชการ

มาตรา ๓๘ ผู้ที่จะเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต และการออกใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้เป็นไปตามแบบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตต่ออธิบดีกรมสรรพากรในการตรวจสอบและรับรองบัญชีตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๓๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกสามัญหรือสมาชิกวิสามัญตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง แต่ในกรณีเป็นสมาชิกวิสามัญซึ่งเป็นคนต่างด้าวต้องเป็นผู้มีความรู้ภาษาไทยดีพอที่จะสามารถสอบบัญชีและจัดทำรายงานเป็นภาษาไทยได้ และมีภูมิลำเนาในประเทศไทย และเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วต้องได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวด้วย จึงจะปฏิบัติงานเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้

(๒) ผ่านการทดสอบหรือฝึกอบรมหรือฝึกงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีมาแล้วตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

(๓) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากกระทำความผิดตามมาตรา ๒๖๙ มาตรา ๓๒๓ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี กฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยการกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ เฉพาะที่เกี่ยวกับการรับรองงบการเงินหรือบัญชีอื่นใดอันไม่ถูกต้องหรือทำรายงานเท็จ หรือความผิดตามมาตรา ๕ และหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ต้องคำพิพากษาหรือพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๔๐ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นห้าปีนับแต่วันที่ถูกลงโทษเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตได้อีกเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีปฏิเสธการออกใบอนุญาต ถ้าคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีปฏิเสธการออกใบอนุญาตเป็นครั้งที่สองแล้ว ผู้นั้นเป็นอันหมดสิทธิขอรับใบอนุญาตอีกต่อไป

มาตรา ๔๑ ใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่มีอายุ แต่ผู้รับใบอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

ใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสิ้นผล เมื่อผู้รับใบอนุญาต

(๑) ตาย

(๒) พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙

(๔) ถูกเพิกถอนใบอนุญาตเนื่องจากประพฤติผิดจรรยาบรรณ

(๕) ไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและไม่ได้รับการผ่อนผันตามที่คณะกรรมการ

สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

(๖) ไม่เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดให้ครบถ้วนตามมาตรา ๔๓ และสภาวิชาชีพบัญชีไม่ได้มีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

มาตรา ๔๒ เมื่อสภาวิชาชีพบัญชีได้รับคำขอรับใบอนุญาตแล้วเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙ ให้สภาวิชาชีพบัญชีพิจารณาออกใบอนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

ในกรณีที่สภาวิชาชีพบัญชีไม่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอ สภาวิชาชีพบัญชีต้องแสดงเหตุผลของการไม่ออกใบอนุญาตไว้โดยชัดแจ้ง ในกรณีเช่นนี้ผู้ยื่นคำขอมีสิทธิอุทธรณ์การไม่ออกใบอนุญาตต่อคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีกำหนด

มาตรา ๔๓ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีหน้าที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง สภาวิชาชีพบัญชีจะมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตของผู้นั้นไว้จนกว่าผู้นั้นจะได้ปฏิบัติตามก็ได้

หมวด ๖

การควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชี

มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชี เว้นแต่เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีหรือขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๔๕ ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

(๒) มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำบัญชีเป็นภาษาไทยได้

(๓) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากกระทำความผิดตามฐานความผิด หรือกฎหมายที่กำหนดในมาตรา ๓๙ (๓) เว้นแต่ต้องคำพิพากษาหรือพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๔) มีคุณวุฒิการศึกษาตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

(๕) ไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่น ตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

หมวด ๗

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๔๖ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี หรือมาตรฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้องที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

บุคคลตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณหรือมาตรฐานที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าผู้นั้นประพฤติผิดจรรยาบรรณ

มาตรา ๔๗ ให้สภาวิชาชีพบัญชีจัดทำจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขึ้นเป็นภาษาไทย และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต
- (๒) ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
- (๓) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ
- (๔) ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

มาตรา ๔๘ ข้อความใดในสัญญาจ้างสอบบัญชีที่กำหนดให้มีผลเป็นการจำกัดหรือปฏิเสธความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีข้อความนั้นเป็นโมฆะ

ผู้สอบบัญชีจะรายงานผลการสอบบัญชีโดยระบุข้อความใดอันแสดงว่าตนไม่รับผิดชอบในผลการตรวจสอบ หรือแสดงความไม่ชัดเจนในผลการตรวจสอบเพราะเหตุที่ตนมิได้ปฏิบัติหน้าที่โดยครบถ้วนที่พึงคาดหวังได้จากผู้สอบบัญชีหรือโดยครบถ้วนตามมาตรฐานการสอบบัญชีมิได้

การกระทำตามวรรคสองถือว่าเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณ

มาตรา ๔๙ โทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ตักเตือนเป็นหนังสือ
- (๒) ภาคทัณฑ์
- (๓) พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนการขึ้นทะเบียนโดยมีกำหนดเวลา แต่ไม่เกินสามปี
- (๔) เพิกถอนใบอนุญาต เพิกถอนการขึ้นทะเบียนหรือสั่งให้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๕๐ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ มีจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่สภาวิชาชีพบัญชีจากผู้ซึ่งมีความเที่ยงธรรมและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสมาชิกสามัญ
- (๒) ประกอบวิชาชีพบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

(๓) ไม่เคยถูกลงโทษฐานประพฤติผิดจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

(๔) ไม่ดำรงตำแหน่งนายกสภาวิชาชีพบัญชีหรือเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการอื่น

ตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่เป็นการสมควรให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐและคณะกรรมการจรรยาบรรณได้วินิจฉัยเรื่องเกี่ยวกับการประพฤติผิดจรรยาบรรณโดยมีมาตรฐานเดียวกัน ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่สภาวิชาชีพบัญชีขอให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่ดูแลเรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแต่งตั้งผู้แทนของตนเพื่อเป็นกรรมการจรรยาบรรณตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีนี้ไม่ให้นำความในวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) มาใช้บังคับ

ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณเลือกกรรมการจรรยาบรรณด้วยกันคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และให้มีผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการจรรยาบรรณกำหนดก็ได้

มาตรา ๕๑ ให้กรรมการจรรยาบรรณมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการจรรยาบรรณใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๕๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการจรรยาบรรณพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐

(๔) ที่ประชุมใหญ่สภาวิชาชีพบัญชีมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสามัญที่มาประชุม แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองร้อยคะแนนเสียง

ในกรณีที่ตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีแต่งตั้งกรรมการจรรยาบรรณแทนตำแหน่งที่ว่างไปพลางก่อน และให้กรรมการจรรยาบรรณซึ่งได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ได้จนถึงการประชุมใหญ่คราวต่อไป

มาตรา ๕๓ เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว

สิทธิการกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง สิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายหรือผู้กล่าวหาารู้เรื่องการประพฤติผิดจรรยาบรรณและรู้ตัวผู้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ ทั้งนี้ไม่เกินสามปีนับแต่วันที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณนั้น

การยื่นคำกล่าวหา การสอบสวน และการพิจารณาเรื่องจรรยาบรรณให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

ในการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยประกอบด้วยกรรมการจรรยาบรรณอย่างน้อยหนึ่งคนและอนุกรรมการอื่นซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ (๑) (๓) และ (๔) ตามจำนวนที่เห็นสมควร

คณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา เพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนก็ได้

เมื่อคณะกรรมการทำการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอเรื่องพร้อมทั้งความเห็นต่อ
คณะกรรมการจรรยาบรรณเพื่อพิจารณา

การถอนเรื่องการกล่าวหาที่ได้ยื่นหรือแจ้งไว้แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๔ เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาจากผลการสอบสวนแล้วมีมติว่า ผู้ใด
ประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้มีคำสั่งลงโทษผู้นั้นตามมาตรา ๕๕

ในกรณีที่คณะกรรมการจรรยาบรรณมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ประพฤติผิดจรรยาบรรณ
ให้สั่งยุติเรื่อง คำสั่งดังกล่าวให้เป็นที่สุด

การออกคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือการออกคำสั่งยุติเรื่องตามวรรคสอง ให้แจ้งคำสั่ง
ให้ผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

มาตรา ๕๕ ผู้ซึ่งถูกคณะกรรมการจรรยาบรรณสั่งลงโทษมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ
คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง ตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีกำหนด

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์คำสั่งไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษ เว้นแต่คณะกรรมการกำกับ
ดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีจะสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการจรรยาบรรณและอนุกรรมการ
จรรยาบรรณที่คณะกรรมการจรรยาบรรณแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๕๗ กรรมการจรรยาบรรณหรืออนุกรรมการจรรยาบรรณผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัว
ในเรื่องที่ปรึกษาหารือเรื่องหนึ่งเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมพิจารณา ปรึกษาหารือ หรือลงคะแนนเสียงในเรื่องนั้น

มาตรา ๕๘ ให้นำความในมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการ
จรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณโดยอนุโลม

หมวด ๘

การกำกับดูแล

มาตรา ๕๙ ให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมการประกันภัย อธิบดีกรมสรรพากร ผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ
ตลาดหลักทรัพย์ นายกสภาวิชาชีพบัญชี ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคาร
ไทย และประธานกรรมการหอการค้าไทย

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
วิชาการบัญชีสองคน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายหนึ่งคน

ให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่
กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นผู้ช่วยเลขานุการตามความจำเป็น

ให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าทำหน้าที่ธุรการและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีมอบหมาย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๖๐ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำกับดูแลการดำเนินกิจการของสภาวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามกฎหมาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสภาวิชาชีพบัญชี
- (๒) เสนอแนะให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๔
- (๓) ให้ความเห็นชอบข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง และมาตรฐานการบัญชีตามมาตรา ๓๔ วรรคสาม
- (๔) พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง
- (๕) พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง
- (๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๖๑ ในการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีตามมาตรา ๖๐ (๑) ให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาวิชาชีพบัญชี
- (๒) สั่งเป็นหนังสือให้สมาชิก กรรมการ หรืออนุกรรมการอื่นใดของสภาวิชาชีพบัญชีหรือนบุคคลใดชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพบัญชี
- (๓) สั่งเป็นหนังสือให้สภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ระงับ แก้ไข หรือวางมาตรการแก้ไขการกระทำอันเป็นการขัดต่อกฎหมาย วัตถุประสงค์ หรือข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๖๒ ให้นำความในมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และคณะอนุกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา ๖๓ เมื่อปรากฏว่านายกสภาวิชาชีพบัญชี กรรมการ หรืออนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีหรือกระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงแก่สภาวิชาชีพบัญชี ให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีทำการสอบสวนโดยเร็ว และเสนอผลการพิจารณาเพื่อให้รัฐมนตรีให้มีคำสั่งให้นายกสภาวิชาชีพ กรรมการ หรืออนุกรรมการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง

คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่กรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๒๒ (๒) ผู้ใดถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๒ (๒) ด้วย

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำสั่งตามมาตรา ๖๓ อันเป็นผลให้จำนวนกรรมการของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเหลือไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่พึงมี ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งสมาชิก

สามัญเท่าจำนวนกรรมการที่จะมีได้ตามมาตรา ๒๒ เป็นกรรมการชั่วคราวแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งในวันเดียวกันกับวันที่รัฐมนตรีมีคำสั่งให้กรรมการพ้นจากตำแหน่ง

ให้มีการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งกรรมการใหม่ตามมาตรา ๒๒ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีมีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการชั่วคราว เว้นแต่มีวาระเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน รัฐมนตรีจะสั่งให้ไม่มีการเลือกตั้งก็ได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งเป็นกรรมการแทนอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้กรรมการชั่วคราวซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่แล้ว

หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๖ นิติบุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน สามแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๘ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตผู้ใดถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๔๓ ทำการสอบบัญชีในระหว่างนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีผู้ใดถูกลงโทษ ประพฤติผิดจรรยาบรรณตามมาตรา ๔๙ (๓) หรือ (๔) ทำการประกอบวิชาชีพบัญชีในระหว่างนั้นต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการจรรยาบรรณตามมาตรา ๕๓ วรรคห้า หรือคำสั่งของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีตามมาตรา ๖๑ (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคลให้ กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล หันส่วนผู้จัดการ ผู้แทนนิติบุคคล หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบใน การดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะ พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๓ ให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. ๒๕๐๕ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่า ใบอนุญาตจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยทำหน้าที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีจนกว่าคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้จะเข้ารับหน้าที่ และให้ถือว่านายกสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยเป็นนายกสภาวิชาชีพบัญชีจนกว่าจะมีการเลือกตั้งนายกสภาวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๕ ในระหว่างที่สภาวิชาชีพบัญชียังมีสมาชิกไม่ถึงห้าร้อยคน ให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีทำหน้าที่สภาวิชาชีพบัญชีเพื่ออนุมัติหรือให้ความเห็นชอบข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรา ๗๖ ให้บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติ ผู้สอบบัญชี พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ในเรื่องเดียวกันออกใช้บังคับ

ในกรณีที่มีปัญหาไม่อาจปฏิบัติตามกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้ในเรื่องใด ให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีกำหนดวิธีปฏิบัติหรือยกเว้นการปฏิบัติในเรื่องนั้นขึ้นเป็นการเฉพาะหรือเป็นการทั่วไปได้

มาตรา ๗๗ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้มีการกำหนดมาตรฐานการบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีจะกำหนดให้ใช้มาตรฐานการบัญชีที่สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยได้กำหนดขึ้นและใช้กันแพร่หลายอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นมาตรฐานการบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนก็ได้

มาตรา ๗๘ นิติบุคคลใดให้บริการการสอบบัญชีอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นขอจดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) นิติบุคคลนั้นต้องจัดให้มีหลักประกันตามมาตรา ๑๑ (๑) ให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีกำหนดซึ่งต้องไม่เกินกว่าห้าปี

(๒) ดำเนินการให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๑ (๒) ให้ครบถ้วนภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางบุษกร กลีกร)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๗๘ นิติบุคคลใดให้บริการการสอบบัญชีอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ ให้ยื่นขอจดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) นิติบุคคลนั้นต้องจัดให้มีหลักประกันตามมาตรา ๑๑ (๑) ให้ครบถ้วนภายในระยะเวลา
ที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีกำหนดซึ่งต้องไม่เกินกว่าห้าปี

(๒) ดำเนินการให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๑ (๒) ให้ครบถ้วนภายในสามปีนับแต่วันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางบุษกร กสิกร)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์

ทาน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 หุ้นส่วนบริษัท

ส่วนที่ 1

มาตรา 1012 อันว่าสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นคือสัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการกิจการร่วมกันด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แต่ กิจการที่ทำนั้น

มาตรา 1013 อันห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นกำหนดเป็นสามประเภทคือ

1. ห้างหุ้นส่วนสามัญ
2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด
3. บริษัทจำกัด

มาตรา 1014 บรรดาสำนักงานสำหรับจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัททั้งหลาย นั้นให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงซึ่งบัญชาการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทเป็นผู้ออกกฎข้อบังคับ จัดตั้งขึ้น

มาตรา 1015 ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเมื่อได้จดทะเบียนตามบัญญัติแห่งลักษณะ นี้แล้วท่านจัดว่าเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งรวมเข้ากันเป็น หุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น

มาตรา 1016 การจดทะเบียนนั้นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ ทำกิจการอยู่ ณ ตำบลใดในพระราชอาณาจักรท่านให้จดทะเบียน ณ หอทะเบียนสำหรับตำบลนั้น การแก้ไขข้อความที่ได้จดทะเบียนประการหนึ่งประการใดในภายหลังก็ติดกับทั้ง แก้ไขการอื่นอย่างหนึ่งอย่างใดอันบทบัญญัติแผนกนี้บังคับหรืออนุญาตให้จดทะเบียนก็ติดก็ต้องจด ณ หอทะเบียนแห่งเดียวกันนั้น

มาตรา 1017 ถ้าข้อความที่จะจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาเกิดขึ้นในต่างประเทศให้ท่านให้นับกำหนดเวลาสำหรับการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาข้อความนั้น ตั้งแต่เวลาเมื่อคำบอกกล่าวการนั้นมาถึงตำบลที่จะจดทะเบียนหรือตำบลที่จะประกาศโฆษณา นั้นเป็นต้นไป

มาตรา 1018 ในการจดทะเบียนท่านให้เสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายข้อบังคับซึ่ง รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงตั้งไว้

มาตรา 1019 ถ้าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารซึ่งต้องจดทะเบียนไม่มีรายการ บริบูรณ์ตามที่บังคับไว้ในลักษณะนี้ว่าให้จดแจ้งก็ดีหรือถ้ารายการอันใดซึ่งจะแจ้งในคำขอหรือ ในเอกสารนั้นขัดกับกฎหมายก็ดีหรือถ้าเอกสารใดซึ่งกำหนดไว้ว่าให้ส่งด้วยกับคำขอ จดทะเบียนยังขาดอยู่มิได้ส่งให้ครบก็ดีหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้ออื่นซึ่งกฎหมายบังคับไว้ ก็คืนนายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนก็ได้จนกว่าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารนั้นจะทำให้ บริบูรณ์หรือแก้ไขให้ถูกต้องหรือได้ส่งเอกสารซึ่งกำหนดไว้ครบทุกสิ่งอันหรือได้ปฏิบัติตาม เงื่อนไขข้อนั้นแล้ว

มาตรา 1020 บุคคลทุกคนเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎข้อบังคับ ของรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงแล้วชอบที่จะตรวจเอกสารซึ่งนายทะเบียนเก็บรักษาไว้ได้หรือจะขอให้ นายทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใด ๆ ให้ก็ได้หรือจะขอให้ คัดสำเนาหรือเนื้อความในเอกสารฉบับใด ๆ พร้อมด้วยคำรับรองว่าถูกต้องมอบให้ก็ได้

มาตรา 1021 นายทะเบียนทุกคนจะต้องแต่งย่อรายการซึ่งได้ลงทะเบียนส่งไป ลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นคราว ๆ ตามแบบซึ่งรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงจะได้ กำหนดให้

มาตรา 1022 เมื่อได้พิมพ์โฆษณาดังนั้นแล้วท่านให้ถือว่าบรรดาเอกสารและ ข้อความซึ่งลงทะเบียนอันได้กล่าวถึงในย่อรายการนั้นเป็นอันรู้แก่บุคคลทั้งปวงไม่เลือกว่าเป็น ผู้เกี่ยวข้องด้วยห้างหุ้นส่วนหรือด้วยบริษัทนั้นหรือไม่เกี่ยวข้อง

มาตรา 1023 ผู้เป็นหุ้นส่วนที่ดีห้างหุ้นส่วนที่ดีหรือบริษัทที่ดีจะถือเอาประโยชน์ แก่บุคคลภายนอก เพราะเหตุที่มีสัญญาหรือเอกสารหรือข้อความอันบังคับให้จดทะเบียนตาม ลักษณะนี้ยังไม่ได้จนกว่าจะได้ลงพิมพ์โฆษณาตั้งกล่าวแล้วแต่ฝ่ายบุคคลภายนอกจะถือเอา ประโยชน์เช่นนั้นได้ แต่ถึงกระนั้นก็ดีผู้เป็นหุ้นส่วนผู้ถือหุ้นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทซึ่งได้รับชำระหนี้ก่อนโฆษณานั้นย่อมไม่จำต้องคืน

มาตรา 1024 ในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกันก็ดีหรือในระหว่างผู้ถือหุ้นด้วยกันก็ดี ในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนกับห้างหุ้นส่วนที่ดีในระหว่างผู้ถือหุ้นกับบริษัทที่ดีท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาสัญญะเอกสารของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือของผู้ชำระบัญชีห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทใด ๆ นั้นย่อมเป็นพยานหลักฐานอันถูกต้องตามข้อความที่ได้บันทึกไว้ในนั้นทุก ประการ

มาตรา 1025 อันว่าห้างหุ้นส่วนสามัญนั้นคือห้างหุ้นส่วนประเภทซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบกันเพื่อหนี้ทั้งปวงของหุ้นส่วนโดยไม่จำกัด

มาตรา 1026 ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาลงหุ้นด้วยในห้างหุ้นส่วน สิ่งที่น่ามาลงด้วยนั้นจะเป็นเงินหรือทรัพย์สินสิ่งอื่นหรือลงแรงงานก็ได้

มาตรา 1027 ในเมื่อมีการเป็นข้อสงสัยท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าสิ่งซึ่งนำมา ลงหุ้นด้วยกันนั้นมีค่าเท่ากัน

มาตรา 1028 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดได้ลงแต่แรงงานของตนเข้าเป็นหุ้นและ ในสัญญาเข้าหุ้นส่วนมิได้ตราค่าแรงไว้ท่านให้คำนวณส่วนกำไรของผู้ที่เป็นหุ้นส่วนด้วยลง แรงงานเช่นนั้นเสมอด้วยส่วนถั่วเฉลี่ยของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งได้ลงเงินหรือลงทรัพย์สินเข้าหุ้น ในการนั้น

มาตรา 1029 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งเอาทรัพย์สินมาให้ใช้เป็นการลงหุ้น ด้วยใช้ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นกับห้างหุ้นส่วนในเรื่องส่งมอบและซ่อมแซม ก็ดีความรับผิดชอบเพื่อชำระคบกพร่องก็ดี ความรับผิดชอบเพื่อการรอนสิทธิที่ดีช้อยกเว้นความรับผิดชอบก็ดี ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยเช่าทรัพย์

มาตรา 1030 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอันใดอันหนึ่ง เป็นการลงหุ้นด้วยใช้ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นกับห้างหุ้นส่วนในเรื่องส่งมอบ และซ่อมแซมก็ดีความรับผิดชอบเพื่อชำระคบกพร่องก็ดีความรับผิดชอบเพื่อการรอนสิทธิที่ดีช้อยกเว้น ความรับผิดชอบก็ดีท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยซื้อขาย

มาตรา 1031 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดละเลยไม่ส่งมอบส่วนลงหุ้นของตนเสียเลย ท่านว่าต้องส่งค่าบอกกล่าวเป็นจดหมายจดทะเบียนไปรษณีย์ไปยังผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นให้ส่งมอบ ส่วนลงหุ้นของตนมาภายในเวลาอันสมควรมิฉะนั้นผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ จะลงเนื้อเห็นพร้อมกัน หรือโดยเสียงข้างมากด้วยกันสุดแต่ข้อสัญญาให้เอาผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นออกเสียได้

มาตรา 1032 ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงข้อสัญญาเดิมแห่งห้างหุ้นส่วนหรือประเภท แห่งกิจการ นอกจากด้วยความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนหมดด้วยกันทุกคนแล้วแต่จะมีข้อตกลงกัน ไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1033 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนมิได้ตกลงกันไว้ในกระบวนจัดการห้างหุ้นส่วนไซ้ ท่านว่าผู้เป็นหุ้นส่วนย่อมจัดการห้างหุ้นส่วนนั้นได้ทุกคนแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใดจะเข้าทำ สัญญาอันใดซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนอีกคนหนึ่งทักท้วงนั้นไม่ได้ ในกรณีเช่นนี้ท่านให้ถือว่าผู้เป็นหุ้นส่วนย่อมเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการทุกคน

มาตรา 1034 ถ้าได้ตกลงกันไว้ว่าการงานของห้างหุ้นส่วนนั้นจักให้เป็นไปตาม เสียงข้างมากแห่งผู้เป็นหุ้นส่วนไซ้ท่านให้ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งมีเสียงเป็นคะแนนหนึ่งโดย ไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนที่ลงหุ้นด้วยมากหรือน้อย

มาตรา 1035 ถ้าได้ตกลงกันไว้ว่าจะให้ผู้เป็นหุ้นส่วนหลายคนจัดการห้างหุ้นส่วน ไช้หุ้นส่วนผู้จัดการแต่ละคนจะจัดการห้างหุ้นส่วนนั้นก็ได้แต่หุ้นส่วนผู้จัดการคนหนึ่งคนใด จะทำการอันใดซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการอีกคนหนึ่งทักท้วงนั้นไม่ได้

มาตรา 1036 อันหุ้นส่วนผู้จัดการนั้นจะเอาออกจากตำแหน่งได้ต่อเมื่อผู้เป็น หุ้นส่วนทั้งหลายอื่นยินยอมพร้อมกันเว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1037 ถึงแม้ว่าผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายได้ตกลงให้ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียว หรือหลายคนเป็นผู้จัดการห้างหุ้นส่วนก็ดีผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนนอกจากผู้จัดการย่อมมีสิทธิที่จะ ได้ถามถึงการทำงานของห้างหุ้นส่วนที่จัดอยู่นั้นได้ทุกเมื่อและมีสิทธิที่จะตรวจและคัดสำเนาสมุด บัญชีและเอกสารใดๆของหุ้นส่วนได้ด้วย

มาตรา 1038 ห้ามมิให้ผู้เป็นหุ้นส่วนประกอบกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งมีสภาพ ดุจเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่ว่าทำเพื่อประโยชน์ตนหรือ ประโยชน์ผู้อื่นโดยมิได้รับความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดทำการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา นี้ไ้หรือผู้เป็นหุ้นส่วน คนอื่นๆชอบที่จะเรียกเอาผลกำไรซึ่งผู้หนึ่งหาได้ทั้งหมดหรือเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อการ ที่ห้างหุ้นส่วนได้รับความเสียหายเพราะเหตุนั้นแต่ท่านห้ามมิให้ฟ้องเรียกเมื่อพ้นเวลาปีหนึ่งนับแต่ วันทำการฝ่าฝืน

มาตรา 1039 ผู้เป็นหุ้นส่วนจำต้องจัดการงานของห้างหุ้นส่วนด้วยความ ระมัดระวังให้มากเสมือนกับจัดการงานของตนเองฉะนั้น

มาตรา 1040 ห้ามมิให้ชักนำเอาบุคคลผู้อื่นเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน โดยมิได้รับความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนหมดด้วยกันทุกคนเว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1041 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งโอนส่วนกำไรของตนในห้างหุ้นส่วน ทั้งหมดก็ดีหรือแต่บางส่วนก็ดีให้แก่บุคคลภายนอกโดยมิได้รับความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วน ทั้งหลายอื่นไ้หรือท่านว่าบุคคลภายนอกนั้นจะกลายเป็นเข้าหุ้นส่วนด้วยก็หามิได้

มาตรา 1042 ความเกี่ยวพันระหว่างหุ้นส่วนผู้จัดการกับผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายอื่น นั้นท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยตัวแทน

มาตรา 1043 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนอันมิได้เป็นผู้จัดการเอื้อมเข้ามาจัดการงานของ ห้างหุ้นส่วนก็ดีหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเป็นผู้จัดการกระทำล่วงขอบอำนาจของตนก็ให้ท่านให้บังคับ ด้วยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยจัดการงานนอกสั่ง

มาตรา 1044 อันส่วนกำไรที่ดีส่วนขาดทุนที่ดีของผู้เป็นหุ้นส่วนทุก ๆ คนนั้น ย่อมเป็นไปตามส่วนที่ลงหุ้น

มาตรา 1045 ถ้าหุ้นส่วนของผู้ใดได้กำหนดไว้แต่เพียงข้างฝ่ายกำไรว่าจะแบ่ง เอาเท่าไรหรือกำหนดแต่เพียงข้างขาดทุนว่าจะยอมขาดเท่าไรจะนี้ไ้หรือท่านให้สันนิษฐานไว้ ก่อนว่าหุ้นส่วนของผู้นั้นมีส่วนกำไรและส่วนขาดทุนเป็นอย่างเดียวกัน

มาตรา 1046 ผู้เป็นหุ้นส่วนไม่ว่าคนหนึ่งคนใดหาสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จเพื่อ ที่ได้จัดการงานของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่เว้นแต่จะได้มีความตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1047 ถ้าชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งออกจากหุ้นส่วนไปแล้วยังคงใช้เรียกขาน ติดเป็นชื่อห้างหุ้นส่วนอยู่ท่านว่าผู้เป็นหุ้นส่วนนั้นชอบที่จะเรียกให้งดใช้ชื่อของตนเสียได้

มาตรา 1048 ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งจะเรียกเอาส่วนของตนจากหุ้นส่วนอื่น ๆ แม้ในกิจการค้าขายอันใดซึ่งไม่ปรากฏชื่อของตนก็ได้

มาตรา 1049 ผู้เป็นหุ้นส่วนจะถือเอาสิทธิใดๆ แก่บุคคลภายนอกในกิจการค้าขาย ซึ่งไม่ปรากฏชื่อของตนนั้นหาได้ไม่

มาตรา 1050 การใดๆ อันผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งได้จัดทำไปในทางที่เป็น ธรรมดาการค้าขายของห้างหุ้นส่วนนั้น ท่านว่าผู้เป็นหุ้นส่วนหมดทุกคนย่อมมีความผูกพันในการ นั้นๆ ด้วยและจะต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวนในการชำระหนี้อันได้ก่อให้เกิดขึ้นเพราะ จัดการไปเช่นนั้น

มาตรา 1051 ผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งออกจากหุ้นส่วนไปแล้วยังคงต้องรับผิดชอบในหนี้ ซึ่งห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นที่ตนได้ออกจากหุ้นส่วนไป

มาตรา 1052 บุคคลผู้เข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนย่อมต้องรับผิดชอบในหนี้ใดๆ ซึ่งห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่ตนเข้ามาเป็นหุ้นส่วนด้วย

มาตรา 1053 ห้างหุ้นส่วนซึ่งมิได้จดทะเบียนนั้นถึงแม้จะมีข้อจำกัดอำนาจของ หุ้นส่วนคนหนึ่งในการที่จะผูกพันผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ท่านว่าข้อจำกัดเช่นนั้นก็หาไม่ผลถึงบุคคล ภายนอกไม่

มาตรา 1054 บุคคลใดแสดงตนว่าเป็นหุ้นส่วนด้วยวาจาก็ดีด้วยลายลักษณ์อักษร ก็ดีด้วยกิริยาที่ดีด้วยยินยอมให้เขาใช้ชื่อตนเป็นชื่อห้างหุ้นส่วนก็ดีหรือรู้แล้วไม่คัดค้านปล่อยให้เขาแสดงว่าตนเป็นหุ้นส่วนก็ดี ท่านว่าบุคคลนั้นย่อมต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนเสมือนเป็นหุ้นส่วนถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใดตายไปแล้วและห้างหุ้นส่วนนั้นยังคงดำเนินต่อไปในชื่อเดิมของห้างท่านว่าเหตุเพียงที่คงใช้ชื่อเดิมนั้นก็ดีหรือใช้ชื่อของหุ้นส่วนผู้ตายควบอยู่ด้วยก็ดีหาทำให้ความรับผิดชอบมีแก่กองทรัพย์มรดกของผู้ตายเพื่อหนี้ใด ๆ อันห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นภายหลังมรณะนั้นไม่

มาตรา 1055 ห้างหุ้นส่วนสามัญย่อมเลิกกันด้วยเหตุดังกล่าวต่อไปนี้

1. ถ้าในสัญญาทำไว้มีกำหนดกรณีอันใดเป็นเหตุที่จะเลิกกันเมื่อมีกรณีนั้น
2. ถ้าสัญญาทำไว้เฉพาะกำหนดกาลใดเมื่อสิ้นกำหนดกาลนั้น
3. ถ้าสัญญาทำไว้เฉพาะเพื่อทำกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดแต่อย่างเดียวเมื่อเสร็จการนั้น
4. เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งให้คำบอกกล่าวแก่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ ตามกำหนด

ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 1056

5. เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งตายหรือล้มละลายหรือตกเป็นผู้ไร้ความสามารถ

มาตรา 1056 ถ้าห้างหุ้นส่วนได้ตั้งขึ้นไม่มีกำหนดกาลอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นยุติท่านว่าจะเลิกได้ต่อเมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งบอกเลิกเมื่อสิ้นรอบปีในทางบัญชีเงินของห้างหุ้นส่วนนั้นและผู้เป็นหุ้นส่วนนั้นต้องบอกกล่าว ความจำนองจะเลิกล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือน

มาตรา 1057 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดร้องขอเมื่อมีการณอย่างใดอย่างหนึ่งดังจะกล่าวต่อไปนี้ศาลอาจสั่งให้ห้างหุ้นส่วนสามัญเลิกกันเสียก็ได้คือ

1. เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งนอกจากผู้ร้องฟ้องนั้นล่วงละเมิดบทบังคับใด ๆ อันเป็นข้อสาระสำคัญซึ่งสัญญาหุ้นส่วนกำหนดไว้แก่ตนโดยจงใจหรือเลินเล่ออย่างร้ายแรง
2. เมื่อกิจการของห้างหุ้นส่วนนั้นจะทำได้ก็มีแต่ขาดทุนอย่างเดียวและไม่มีหวังจะกลับฟื้นตัวได้อีก

3. เมื่อมีเหตุอันใด ๆ ทำให้ห้างหุ้นส่วนนั้นเหลือวิสัยที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปได้

มาตรา 1058 เมื่อเหตุอันใดอันหนึ่งเกิดขึ้นเกี่ยวกับผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งซึ่งตามความในมาตรา 1057 หรือมาตรา 1067

เป็นเหตุให้ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายนอกนั้นมีสิทธิจะเรียกให้เลิกห้างหุ้นส่วนได้ไซ้ในเมื่อ ผู้เป็นหุ้นส่วนเหล่านั้นยื่นคำร้องทันท่ว่าศาลจะสั่งให้กำจัดหุ้นส่วนผู้ต้นเหตุคนนั้นออกเสียจากห้างหุ้นส่วนแทนสั่งให้เลิกห้างหุ้นส่วนก็ได้ในการ แบ่งทรัพย์สินระหว่างห้างหุ้นส่วนกับผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งถูกกำจัดนั้นท่านให้ตีราคาทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนตามราคาที่เป็นอยู่ในเวลาแรกยื่นคำร้องขอให้กำจัด

มาตรา 1059 ถ้าเมื่อสิ้นกำหนดกาลซึ่งได้ตกลงกันไว้และผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเคยได้จัดการอยู่ในระหว่างกำหนดนั้นยังคงดำเนินการค้าของห้างหุ้นส่วนอยู่ต่อไปโดยมิได้ชำระบัญชีหรือชำระเงินกันให้เสร็จไปไซ้ท่านให้ถือว่าผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งปวงได้ตกลงคงทำการเป็นหุ้นส่วนกันสืบไปโดยไม่มีกำหนดกาล

มาตรา 1060 ในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งกล่าวไว้ในมาตรา 1055อนุมาตรา 4หรืออนุมาตรา 5 นั้นถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนที่ยังอยู่รับซื้อหุ้นของผู้ที่ออกจากหุ้นส่วนไปไซ้ท่านว่าสัญญาหุ้นส่วนนั้นก็ยังใช้ได้ต่อไป ในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนที่ยังอยู่ด้วยกัน

มาตรา 1061 เมื่อห้างหุ้นส่วนเลิกกันแล้วก็ให้จัดการชำระบัญชีวันแต่จะได้ตกลงกันให้จัดการทรัพย์สินโดยวิธีอื่นในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกันหรือว่าห้างหุ้นส่วนนั้นศาลได้พิพากษาให้ล้มละลายถ้าการเลิกห้างหุ้นส่วนนั้นได้เป็นไปโดยที่เจ้าหนี้เฉพาะตัวของผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งได้ให้คำบอกกล่าวก็ดีหรือโดยที่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งล้มละลายก็ดีท่านว่าจะงดการชำระบัญชีเสียได้ต่อเมื่อเจ้าหนี้คนนั้นหรือเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ยินยอมด้วย การชำระบัญชีนั้นให้ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดด้วยกันจัดทำหรือให้บุคคลอื่นซึ่ง ผู้เป็นหุ้นส่วนได้แต่งตั้งขึ้นนั้นเป็นผู้จัดทำการแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีให้วินิจฉัยชี้ขาดโดยคะแนนเสียงข้างมากของผู้เป็นหุ้นส่วน

มาตรา 1062 การชำระบัญชีให้ทำโดยลำดับดังนี้คือ

1. ให้ชำระหนี้ทั้งหลายซึ่งค้างชำระแก่บุคคลภายนอก
2. ให้ชดใช้เงินทตรงและค่าใช้จ่ายซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนได้ออกของตนไปเพื่อจัดการค้าของห้าง
3. ให้คืนทุนทรัพย์ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนได้ลงเป็นหุ้นถ้ายังมีทรัพย์เหลืออยู่อีกเท่าไรก็ให้

เฉลี่ยแจกเป็นกำไรในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วน

มาตรา 1063 ถ้าเมื่อได้ชำระหนี้ซึ่งค้างชำระแก่บุคคลภายนอกและชดใช้เงินทตรงและค่าใช้จ่ายแล้วสินทรัพย์ที่ยังอยู่ไม่พอจะคืนแก่ผู้เป็นหุ้นส่วนให้ครบจำนวนที่ลงหุ้นไซ้ส่วนที่ขาดนี้คือขาดทุนซึ่งต้องคิดเฉลี่ยช่วยกันขาด

มาตรา 1064 อันห้างหุ้นส่วนสามัญนั้นจะจดทะเบียนก็ได้การลงทะเบียนนั้นท่านบังคับให้มีรายการดังนี้คือ

1. ชื่อห้างหุ้นส่วน
2. วัตถุประสงค์ของห้างหุ้นส่วน
3. ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่และสาขาทั้งปวง
4. ชื่อและที่สำนักกับทั้งอาชีพของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดมีชื่อย่อก็ให้ลงทะเบียนทั้งชื่อและย่อด้วย
5. ชื่อหุ้นส่วนผู้จัดการในเมื่อได้แต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการแต่เพียงบางคน
6. ถ้ามีข้อจำกัดอำนาจของหุ้นส่วนผู้จัดการประการใดให้ลงไว้ด้วย
7. ตราซึ่งใช้เป็นสำคัญของห้างหุ้นส่วน ข้อความซึ่งลงทะเบียนนั้นจะลงรายการอื่น ๆ อีกอัน

คู่สัญญาเห็นสมควรจะให้ ประชาชนทราบด้วยก็ได้การลงทะเบียนนั้นต้องลงลายมือชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนทุก

คน และต้องประทับตราของห้างหุ้นส่วนนั้นด้วยให้พนักงานทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนส่งมอบให้แก่ห้างหุ้นส่วนนั้นฉบับหนึ่ง

มาตรา 1065 ผู้เป็นหุ้นส่วนอาจถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกในบรรดาสิทธิอันห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนนั้นได้มาแม้ในกิจการซึ่งไม่ปรากฏชื่อของตน

มาตรา 1066 ห้ามมิให้ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใด ในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนประกอบกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่ว่าทำเพื่อประโยชน์ตนหรือเพื่อประโยชน์ผู้อื่นหรือไปเข้าเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนอื่นซึ่งประกอบกิจการอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกันและแข่งขันกับกิจการของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนนั้นเว้นไว้แต่จะได้รับคำยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนอื่นทั้งหมดแต่ข้อห้ามเช่นว่ามานี้ท่านว่าจะไม่พึงใช้ได้ถ้าหากผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายได้รู้อยู่แล้วในเวลาเมื่อลงทะเบียนห้างหุ้นส่วนนั้นว่าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งได้ทำกิจการหรือเข้าเป็นหุ้นส่วนอยู่ในห้างหุ้นส่วนอื่นอันมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันและในสัญญาเข้าหุ้นส่วนที่ทำได้ก่อนนั้นก็ได้บังคับให้ถอนตัวออก

มาตรา 1067 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดกระทำการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติในมาตรา ก่อนนี้ไซ้ท่านว่าห้างหุ้นส่วนซึ่งจดทะเบียนนั้นชอบที่จะเรียกเอาผลกำไรอันผู้หนึ่งหาได้ทั้งหมดหรือเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายซึ่งห้างหุ้นส่วนได้รับเพราะเหตุนี้แต่ทั้งนี้ท่านห้ามมิให้ฟ้องเรียกเมื่อพ้นเวลาปีหนึ่งนับแต่วันทำการฝ่าฝืนนั้นบทยุติมาตรา นี้ไม่ลบล้างสิทธิของผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายนอกนั้นในอันจะเรียกให้เลิกห้างหุ้นส่วน

มาตรา 1068 ความรับผิดชอบของผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนอันเกี่ยวแก่หนี้ซึ่งห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่ตนออกจากหุ้นส่วนนั้นย่อมมีจำกัดเพียงสองปีนับแต่เมื่อออกจากหุ้นส่วน

มาตรา 1069 นอกจากในกรณีทั้งหลายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1055 ท่านว่าห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนย่อมเลิกกันเมื่อห้างหุ้นส่วนนั้นล้มละลาย

มาตรา 1070 เมื่อใดห้างหุ้นส่วนซึ่งจดทะเบียนมีมติชำระหนี้เมื่อนั้นเจ้าหนี้ของห้างหุ้นส่วนนั้นชอบที่จะเรียกให้ชำระหนี้เอาแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งก็ได้

มาตรา 1071 ในกรณีที่กล่าวไว้ในมาตรา 1070 นั้นถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนนำพิสูจน์ได้ว่า

1. สินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนยังมีพอที่จะชำระหนี้ได้ทั้งหมดหรือบางส่วนและ
2. การที่จะบังคับเอาแก่ห้างหุ้นส่วนนั้นไม่เป็นการยากจะนี้ไซ้ศาลจะบังคับให้เอาสินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนนั้นชำระหนี้ก่อนก็ได้สุดแต่ศาลจะเห็นสมควร

มาตรา 1072 ถ้าห้างหุ้นส่วนซึ่งจดทะเบียนยังมีได้เลิกกันตราบใดเจ้าหนี้ของผู้เป็นหุ้นส่วนเฉพาะตัวย่อมใช้สิทธิได้แต่เพียงในผลกำไรหรือเงินซึ่งห้างหุ้นส่วนค้างชำระแก่ผู้เป็นหุ้นส่วน คนนั้นท่านนั้นถ้าห้าง

หุ้นส่วนนั้นเลิกกันแล้วเจ้าหนี้อย่อมใช้สิทธิได้ตลอดจนถึงหุ้นของผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นอันมีในสินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วน

มาตรา 1073 ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างหนึ่งจะควบเข้าเป็นอันเดียวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนอีกห้างหนึ่งก็ได้โดยความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดเว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1074 เมื่อห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างใดประสงค์จะควบเข้ากันกับห้างอื่น ห้างหุ้นส่วนนั้นต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่นั้นสองครั้งเป็นอย่างน้อยและส่งคำบอกกล่าวความประสงค์ที่จะควบเข้ากันนั้นแก่บรรดาผู้ซึ่งห้างหุ้นส่วนรู้ว่าเป็นเจ้าหนี้และขอให้เจ้าหนี้ผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการที่

จะทำนั้นส่งคำคัดค้านไปภายในสามเดือนนับแต่วันบอกกล่าวถ้าไม่มีใครคัดค้านภายในกำหนดเวลาเช่นนั้น ก็ให้พึงถือว่าไม่มีคัดค้านถ้ามีคัดค้านให้หุ้นส่วนจัดการควบเข้ากันวันแต่จะได้ใช้หนี้ที่เรียกร้อง หรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว

มาตรา 1075 เมื่อห้างได้ควบเข้ากันแล้วต่างห้างก็ต่างมีหน้าที่จะต้องนำความนั้นจดลงทะเบียนว่า ได้ควบเข้ากันเป็นหุ้นส่วนขึ้นใหม่

มาตรา 1076 หุ้นส่วนใหม่นี้อยอมได้ไปทั้งสิทธิทั้งต้องอยู่ในความรับผิดชอบของหุ้นส่วนเดิมที่ได้ควบเข้ากันนั้นทั้งสิ้น

มาตรา 1077 อันหุ้นส่วนจำกัดนั้นคือหุ้นส่วนประเภทหนึ่งซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วนสองจำพวก ดังจะกล่าวต่อไปนี้คือ

1. ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งมีจำกัดความรับผิดชอบเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนรับจะลงหุ้นในหุ้นส่วนนั้นจำพวกหนึ่งและ
2. ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้ของหุ้นส่วนไม่มีจำกัดจำนวนอีกจำพวกหนึ่ง

ไปส่วนที่ 1 / 2 / 3 / 4

ส่วนที่ 2

มาตรา 1078 อันหุ้นส่วนจำกัดนั้นท่านบังคับว่าต้องจดทะเบียนการลงทะเบียนนั้นต้องมีรายการดังต่อไปนี้คือ

1. ชื่อหุ้นส่วน
2. ข้อแถลงความว่าเป็นหุ้นส่วนจำกัดและวัตถุประสงค์ของหุ้นส่วน นั้น
3. ที่ตั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาทั้งปวง
4. ชื่อยี่ห้อสำนักและอาชีพะของผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบและจำนวนเงินซึ่งเขาเหล่านั้นได้ลงหุ้นด้วยในหุ้นส่วน
5. ชื่อยี่ห้อสำนักและอาชีพะของผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบหุ้นส่วนผู้จัดการ
6. ถ้ามีข้อจำกัดอำนาจหุ้นส่วนผู้จัดการอันจะถูกพันธักหุ้นส่วนนั้นประการใดให้ลงไว้ด้วยข้อความซึ่งลงทะเบียนนั้นจะลงรายการอื่น ๆ อีกอันคู่สัญญาเห็นสมควรจะให้ประชาชนทราบด้วยก็ได้การลงทะเบียนนั้นต้องลงลายมือชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนและต้องประทับตราของหุ้นส่วนนั้นด้วยให้พนักงานทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนส่งมอบให้แก่หุ้นส่วนนั้นฉบับหนึ่ง

มาตรา 1079 อันหุ้นส่วนจำกัดนั้นถ้ายังมีได้จดทะเบียนอยู่ตราบใดท่านให้ถือว่าเป็นหุ้นส่วนสามัญซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดยอมต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้ของหุ้นส่วนโดยไม่มีจำกัดจำนวน จนกว่าจะได้จดทะเบียน

มาตรา 1080 บทบัญญัติว่าด้วยหุ้นส่วนสามัญข้อใด ๆ หากมิได้ยกเว้นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปโดยบทบัญญัติแห่งหมวด 3 นี้ท่านให้นำมาใช้บังคับแก่หุ้นส่วนจำกัดด้วยถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวก ไม่จำกัดความรับผิดชอบนั้นมีอยู่หลายคนด้วยกันท่านให้ใช้บทบัญญัติสำหรับหุ้นส่วนสามัญเป็นวิธีบังคับในความเกี่ยวพันระหว่างคนเหล่านั้นเองและความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนเหล่านั้นกับหุ้นส่วน

มาตรา 1081 ห้ามมิให้เอาชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบมาเรียกขานระคนเป็นชื่อห้าง

มาตรา 1082 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดคนใดยินยอมโดยแสดงออกชัดหรือโดยปริยายให้ใช้ชื่อของตนระคนเป็นชื่อห้างไซ้รทำว่าผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นจะต้องรับผิดชอบบุคคลภายนอกเสมือนดังว่าเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดนั้นแต่ในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนกันเองนั้นความรับผิดของผู้เป็นหุ้นส่วนเช่นนี้ท่านให้คงบังคับตามสัญญาหุ้นส่วน

มาตรา 1083 การลงหุ้นของผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดนั้นท่านว่าต้องให้ลงเป็นเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น ๆ

มาตรา 1084 ห้ามมิให้แบ่งเงินปันผลหรือดอกเบียให้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด นอกจากผลกำไรซึ่งห้างหุ้นส่วนทำมาค้าได้ถ้าทุนของห้างหุ้นส่วนลดน้อยลงไปเพราะค่าขายขาดทุนท่านห้ามมิให้แบ่งเงินปันผลหรือดอกเบียให้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดจนกว่าทุนซึ่งขาดไปนั้นจะได้คืนมาเต็มจำนวนเดิมแต่ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดคนใดได้รับเงินปันผลหรือดอกเบียไปแล้วโดยสุจริตท่านว่าหาอาจจะบังคับให้เขาคืนเงินนั้นได้ไม่

มาตรา 1085 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดได้แสดงด้วยจดหมายหรือใบแจ้งความหรือด้วยวิธีอย่างอื่นให้บุคคลภายนอกทราบว่าได้ลงหุ้นไว้มากกว่าจำนวนซึ่งได้จดทะเบียนเพียงใดท่านว่าผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบเท่าถึงจำนวนเพียงนั้น

มาตรา 1086 ข้อซึ่งตกลงกันในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายเพื่อจะเปลี่ยนแปลงประเภททรัพย์สินที่ลงหุ้นหรือเพื่อจะลดจำนวนลงหุ้นแห่งผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดคนหนึ่งคนใดนั้นท่านว่า ยังไม่เป็นผลแก่บุคคลภายนอกจนกว่าจะได้จดทะเบียนเมื่อได้จดทะเบียนแล้วไซ้ข้อตกลงนั้น ๆ ก็ย่อมมีผลแต่เพียงเฉพาะแก่หน้าอื่นห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นภายหลังเวลาที่ได้จดทะเบียนแล้วเท่านั้น

มาตรา 1087 อันห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นท่านว่าต้องให้แต่เฉพาะผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดเท่านั้นเป็นผู้จัดการ

มาตรา 1088 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดผู้ใดสอดเข้าไปเกี่ยวข้องจัดการงานของห้างหุ้นส่วนท่านว่าผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้ทั้งหลายของห้างหุ้นส่วนนั้นโดย ไม่จำกัดจำนวนแต่การออกความเห็นและแนะนำก็ต้อออกเสียงเป็นคะแนนในการตั้งและถอดถอนผู้จัดการตามกรณีที่มีบังคับไว้ในสัญญาหุ้นส่วนนั้นก็ตีท่านหาว่าเป็นการสอดเข้าไปเกี่ยวข้องจัดการงานของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่

มาตรา 1089 ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดนั้นจะตั้งให้เป็นผู้ชำระบัญชีของห้างหุ้นส่วนก็ได้

มาตรา 1090 ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดจะประกอบการค้าขายอย่างใด ๆ เพื่อประโยชน์ตนหรือเพื่อประโยชน์บุคคลภายนอกก็ได้แม้ว่างานเช่นนั้นจะมีสภาพเป็นอย่อย่างเดียวกันกับการค้าขาย ของห้างหุ้นส่วนก็ไม่ห้าม

มาตรา 1091 ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดจะโอนหุ้นของตนปราศจากความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนอื่น ๆ ก็โอนได้

มาตรา 1092 การที่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดตายก็ดีล้มละลายหรือตกเป็นคนไร้ความสามารถก็ดีหาเป็นเหตุให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดต้องเลิกกันไม่เว้นแต่จะได้มีข้อสัญญากันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1093 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดผู้ใดตายท่านว่าทายาทของผู้นั้นย่อมเข้าเป็นหุ้นส่วนแทนที่ผู้ตายเว้นแต่จะได้มีข้อสัญญากันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1094 ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดผู้ใดล้มละลายท่านว่าต้องเอาหุ้นของผู้นั้นในห้างหุ้นส่วนออกขายเป็นสินทรัพย์ในกองล้มละลาย

มาตรา 1095 ตราบใดห้างหุ้นส่วนจำกัดยังมีได้เลิกกันตราบนั้นเจ้าหนี้ของห้างย่อมไม่มีสิทธิจะฟ้องร้องผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดได้ แต่เมื่อห้างหุ้นส่วนนั้นได้เลิกกันแล้วเจ้าหนี้ของห้างมีสิทธิฟ้องร้องผู้เป็นหุ้นส่วน จำพวกจำกัดความรับผิดได้เพียงจำนวนดังนี้คือ

1. จำนวนลงหุ้นของผู้เป็นหุ้นส่วนเท่าที่ยังค้างส่งแก่ห้างหุ้นส่วน
2. จำนวนลงหุ้นเท่าที่ผู้เป็นหุ้นส่วนได้ถอนไปจากสินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วน
3. จำนวนเงินปันผลและดอกเบี๋ยซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนได้รับไปแล้วโดยทุจริตและ ผ่าฝืนต่อบท

มาตรา 1096* อันว่าบริษัทจำกัดนั้นคือบริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยแบ่งทุนเป็น หุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กันโดยมีผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ * [มาตรา 1096 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่11) พ.ศ. 2535]

มาตรา 1096 ทวิ* (ยกเลิกทั้งมาตรา) * [มาตรา 1096 ทวิแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่11) พ.ศ. 2535]

มาตรา 1097 บุคคลใด ๆ ตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ด้วยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิและกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้

มาตรา 1098 หนังสือบริคณห์สนธินั้นต้องมีรายการดังต่อไปนี้คือ

1. ชื่อบริษัทอันคิดจะตั้งขึ้นซึ่งต้องมีคำว่า"จำกัด"ไว้ปลายชื่อนั้นด้วยเสมอไป
2. ที่สำนักงานของบริษัทซึ่งบอกทะเบียนนั้นจะตั้งอยู่ที่ใดในพระราชอาณาเขต
3. วัตถุประสงค์ทั้งหลายของบริษัท
4. ถ้อยคำสำแดงว่าความรับผิดของผู้ถือหุ้นจะมีจำกัด
5. จำนวนทุนเรือนหุ้นซึ่งบริษัทคิดกำหนดจะจดทะเบียนแบ่งออกเป็นหุ้นมีมูลค่ากำหนด

หุ้นละเท่าไร

6. ชื่อสำนักอาศัยและลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการทั้งจำนวนหุ้นซึ่งต่างคนต่างเข้าชื่อชื่อไว้คนละเท่าใด

มาตรา 1099 หนังสือบริคณห์สนธินั้นท่านให้ทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับและให้ลงลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการและลายมือชื่อทั้งปวงนั้นให้มีพยานลงชื่อรับรองด้วยสองคน หนังสือบริคณห์สนธิซึ่งได้ทำนั้นท่านบังคับให้นำฉบับหนึ่งไปจดทะเบียนและมอบไว้คนหอทะเบียนในส่วนพระราชอาณาเขตซึ่งบ่งไว้ว่าจะบอกทะเบียนตั้งสำนักงานของบริษัทนั้น

มาตรา 1100 ผู้เริ่มก่อการทุกคนต้องลงชื่อชื่อหุ้นหนึ่งเป็นอย่างน้อย

มาตรา 1101 บุคคลซึ่งเป็นกรรมการของบริษัทจำกัดจะรับผิดชอบโดยไม่จำกัดก็ได้ถ้ากรณีเป็นเช่นนั้นไซ้ท่านว่าต้องจดแถลงความรับผิดเช่นนั้นลงในหนังสือบริคณห์สนธิด้วยอันความรับผิด โดยไม่จำกัดของผู้เป็นกรรมการนั้นย่อมถึงที่สุดเมื่อล่วงเวลาสองปีนับแต่วันที่ตัวเขาออกจากตำแหน่งกรรมการ

มาตรา 1102 * ห้ามมิให้ชี้ชวนประชาชนให้ซื้อหุ้น * [มาตรา 1102แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่9) พ.ศ. 2521]

มาตรา 1103 * (ยกเลิกทั้งมาตรา) * [มาตรา 1103 ยกเลิกโดยมาตรา 6 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่9) พ.ศ. 2521]

มาตรา 1104 จำนวนหุ้นทั้งหมดซึ่งบริษัทคิดจะจดทะเบียนนั้นต้องมีผู้เข้าชื่อชื่อ หรือออกให้กันเสร็จก่อนการจดทะเบียนของบริษัท

มาตรา 1105 อันหุ้นนั้นท่านห้ามมิให้ออกโดยราคาต่ำไปกว่ามูลค่าของหุ้น ที่ตั้งไว้ การออกหุ้น โดยราคาสูงกว่ามูลค่าของหุ้นที่ตั้งไว้นั้นหากว่าหนังสือบริคณห์สนธิให้อำนาจไว้ก็ให้ออกได้และในกรณี เช่นนั้นต้องส่งใช้จำนวนที่ล้ำมูลค่าพร้อมกันไปกับการส่งใช้ เงินคราวแรก อนึ่งเงินส่งใช้ค่าหุ้นคราวแรกนั้น ต้องมิให้น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าแห่งมูลค่าของ หุ้นที่ตั้งไว้

มาตรา 1106 การที่เข้าซื้อซื้อหุ้นนั้นย่อมผูกพันผู้เข้าซื้อโดยเงื่อนไขว่าถ้าบริษัท ตั้งขึ้นแล้วจะใช้ จำนวนเงินค่าหุ้นนั้น ๆ ให้แก่บริษัทตามหนังสือชี้ชวนและข้อบังคับของบริษัท

มาตรา 1107 เมื่อหุ้นชนิดซึ่งจะต้องลงเงินนั้นได้มีผู้เข้าซื้อซื้อหมดแล้วผู้เริ่ม ก่อการต้องนัดบรรดา ผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นมาประชุมกันเป็นการประชุมใหญ่โดยไม่ชักช้าประชุมอันนี้ ให้เรียกว่าประชุมตั้งบริษัท อนึ่งให้ผู้ เริ่มก่อการส่งรายงานการตั้งบริษัทมีคำรับรองของตนว่าถูกต้องและมี ข้อความที่เกี่ยวข้องแก่กิจการอันจะพึง กระทำในที่ประชุมตั้งบริษัททุก ๆ ข้อตามความในมาตรา ต่อไปนี้ ไปยังผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นทุกคนอย่างน้อยเจ็ดวัน ก่อนวันนัดประชุม เมื่อได้ส่งรายงานตั้งบริษัทแก่ผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นแล้วผู้เริ่มก่อการต้องจัดส่งสำเนา รายงานอันมี คำรับรองว่าถูกต้องตามที่บังคับไว้ในมาตรา นี้ไปยังนายทะเบียนบริษัทโดยพลัน อนึ่งให้ผู้เริ่มก่อการจัดให้มี บัญชีแสดงรายชื่อฐานะและสำนักของผู้เข้าซื้อซื้อหุ้น กับจำนวนหุ้นซึ่งต่างคนได้ลงชื่อซื้อไว้เพื่อเสนอต่อที่ ประชุมนั้นด้วย บทบัญญัติทั้งหลายแห่งมาตรา 1176, 1187, 1188, 1189, 1191, 1192 และ 1195 นั้นท่านให้ นำมาใช้บังคับแก่การประชุมตั้งบริษัทด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 1108 กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมตั้งบริษัทนั้นคือ

1. ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่าง ๆ ของบริษัท
2. ให้สัตยาบันแก่บรรดาสัญญาซึ่งผู้เริ่มก่อการได้ทำไว้และค่าใช้จ่ายอย่างหนึ่ง อย่างใดซึ่ง เขาต้องออกไปในการเริ่มก่อบริษัท
3. วางกำหนดจำนวนเงินซึ่งจะให้แก่ผู้เริ่มก่อการถ้าหากมีเจตนาว่าจะให้
4. วางกำหนดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิซึ่งกำหนดสภาพและบุริมสิทธิแห่งหุ้นนั้น ๆ ว่าเป็นสถาน ใดเพียงใดถ้าหากจะมีหุ้นเช่นนั้นในบริษัท
5. วางกำหนดจำนวนหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิซึ่งออกให้เหมือนหนึ่งว่า ได้ใช้เต็มค่าแล้ว หรือได้ใช้แต่บางส่วนแล้วเพราะใช้ให้ด้วยอย่างอื่นนอกจากตัวเงินและกำหนด ว่าเพียงใดซึ่งจะถือเอาเป็นว่าได้ ใช้เงินแล้วถ้าหากจะมีหุ้นเช่นนั้นในบริษัท ให้แถลงในที่ประชุมโดยเฉพาะว่าซึ่งจะออกหุ้นสามัญหรือหุ้น บุริมสิทธิให้ เหมือนหนึ่งว่าได้ใช้เงินแล้วเช่นนั้นเพื่อแทนคุณแรงงานหรือตอบแทนทรัพย์สินอย่างใดให้ พรณนางจชัดเจนทุกประการ
6. เลือกตั้งกรรมการและพนักงานสอบบัญชีอันเป็นชุดแรกของบริษัทและ วางกำหนดอำนาจ ของคนเหล่านี้ด้วย

มาตรา 1109 ผู้เริ่มก่อการหรือผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นจะออกเสียงลงคะแนนไม่ได้ถ้าตน มีส่วนได้เสียโดย พิเศษในปัญหาที่ยกขึ้นวินิจฉัยนั้น อนึ่งมติของที่ประชุมตั้งบริษัทย่อมไม่สมบูรณ์วันแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติ โดย เสียงข้างมากอันมีคะแนนของผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นทั้งหมด ซึ่งมี สิทธิลงคะแนนได้และคิดตามจำนวนหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนหุ้นของผู้ถือหุ้นนั้น ๆ ทั้งหมดด้วยกัน

มาตรา 1110 เมื่อได้ประชุมตั้งบริษัทแล้วให้ผู้เริ่มก่อการบริษัทมอบการทั้งปวง ให้แก่กรรมการ ของบริษัท เมื่อกรรมการได้รับการแล้วก็ให้ลงมือจัดการเรียกให้ผู้เริ่มก่อการและผู้เข้าซื้อ ชื่อหุ้นทั้งหลายใช้ เงินในหุ้นซึ่งจะต้องใช้เป็นตัวเงินเรียกหุ้นหนึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าตามที่ ได้กำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน บอกกล่าวป่าวร้องหรือหนังสือชวนให้ซื้อหุ้น

มาตรา 1111 เมื่อจำนวนเงินซึ่งว่าไว้ในมาตรา 1110 ได้ใช้เสร็จแล้วกรรมการ ต้องไปขอจดทะเบียนบริษัทนั้น คำขอและข้อความที่ลงในทะเบียนนั้นให้ระบุรายการตามที่ได้ตกลงกันใน ที่ประชุมตั้งบริษัทตั้งต่อไปนี้คือ

1. จำนวนหุ้นทั้งสิ้นซึ่งได้มีผู้เข้าซื้อหรือได้จัดออกให้แล้วแยกให้ปรากฏว่า เป็นชนิดหุ้นสามัญเท่าใดหุ้นบุริมสิทธิเท่าใด
2. จำนวนหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิซึ่งออกให้เหมือนหนึ่งว่าได้ใช้เต็มค่าแล้ว หรือได้ใช้แต่บางส่วนแล้วนอกจากที่ใช้เป็นตัวแทนเงินและหุ้นที่ได้ใช้แต่บางส่วนนั้นให้บอกว่าได้ใช้ แล้วเพียงใด
3. จำนวนเงินที่ได้ใช้แล้วหุ้นละเท่าใด
4. จำนวนเงินที่ได้รับไว้เป็นค่าหุ้นรวมทั้งสิ้นเท่าใด
5. ชื่ออาชีวะและที่สำนักของกรรมการทุกคน
6. ถ้าให้กรรมการต่างมีอำนาจจัดการของบริษัทได้โดยลำพังตัวให้แสดงอำนาจ ของกรรมการนั้น ๆ ว่าคนใดมีเพียงใดและบอกจำนวนหรือชื่อกรรมการซึ่งจะลงชื่อเป็นสำคัญ ผูกพันบริษัทได้นั้นด้วย
7. ถ้าตั้งบริษัทขึ้นชั่วคราวกำหนดอันหนึ่งให้บอกกำหนดอันนั้นด้วย
8. ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่และสาขาทั้งปวง การลงทะเบียนจะมีรายการอย่างอื่นซึ่งกรรมการเห็นสมควรจะให้ทราบแก่ ประชาชนก็ลงได้ ในการขอจดทะเบียนนั้นถ้าได้ทำข้อบังคับของบริษัทไว้ประการใดบ้างต้อง ส่งสำเนาข้อบังคับนั้นๆไปด้วยกับทั้งสำเนารายงานการประชุมตั้งบริษัทหนังสือทั้งสองนี้ กรรมการต้องลงลายมือชื่อรับรองคนหนึ่งเป็นอย่างน้อย ในเวลาเดียวกันนั้นกรรมการต้องนำฉบับตีพิมพ์แห่งหนังสือบริคณห์สนธิและ ข้อบังคับถ้าหากมีมอบไว้แก่จดทะเบียนอย่างละสิบฉบับ ให้พนักงานทะเบียนทำไปสำคัญแสดงการจดทะเบียนส่งมอบให้แก่บริษัท ฉบับหนึ่ง

มาตรา 1112 ถ้าการจดทะเบียนมิได้ทำภายในสามเดือนนับแต่ประชุมตั้งบริษัท ไซ้ร้ท่านว่าบริษัทนั้นเป็นอันไม่ได้ตั้งขึ้นและบรรดาเงินที่ได้รับไว้จากผู้เข้าซื้อหุ้นนั้นต้องใช้คืน เต็มจำนวนมิให้ลดเลยถ้ามีจำนวนเงินเช่นนั้นค้างอยู่มิได้คืนในสามเดือนภายหลังการประชุมตั้งบริษัท ไซ้ร้ท่านว่ากรรมการของบริษัทต้องรับผิดชอบร่วมกันที่จะใช้ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยคิดตั้งแต่เวลา สิ้นกำหนดสามเดือนนั้นแต่ถ้ากรรมการคนใดพิสูจน์ได้ว่าการที่เงินขาดหรือที่ใช้คืนเข้าไปมิได้เป็นเพราะ ความผิดของตนไซ้กรรมการคนนั้นก็ไม่ต้องรับผิดชอบในการใช้ต้นเงินหรือดอกเบี้ย

มาตรา 1113 ผู้เริ่มก่อการบริษัทต้องรับผิดชอบร่วมกันและโดยไม่จำกัดในบรรดาหนี้ และการจ่ายเงินซึ่งที่ประชุมตั้งบริษัทมิได้อนุมัติและแม้จะได้มีอนุมัติก็ยังคงต้องรับผิดชอบอยู่เช่นนั้น ไปจนกว่าจะได้จดทะเบียนบริษัท

มาตรา 1114 เมื่อบริษัทได้จดทะเบียนแล้วผู้เข้าซื้อหุ้นจะร้องฟ้องขอให้ศาล เพิกถอนการที่ตนได้เข้าซื้อโดยยกเหตุว่าสำคัญผิดหรือต้องข่มขู่หรือถูกลวงล่อฉ้อฉลนั้น ท่านว่าหาอาจทำได้ไม่

มาตรา 1115 ถ้าหากว่าซื้อบริษัทซึ่งตั้งไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิพ้องกับชื่อ บริษัทอื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้วก็ดีหรือพ้องกับชื่อซึ่งตั้งไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิฉบับอื่นอันได้ จดทะเบียนแล้วก็ดีหรือคล้ายคลึงกับชื่อเช่นกล่าวนั้นจนน่าจะลวงให้มหาชนหลงไปได้ก็ดีท่านว่า บุคคลผู้ที่มีส่วนได้เสียคนหนึ่งคนใดจะฟ้องเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เริ่มก่อการบริษัทก็ได้ และจะร้องขอให้ศาลสั่งบังคับให้เปลี่ยนชื่อนั้นเสียใหม่ก็ได้ เมื่อศาลมีคำสั่งเช่นนั้นแล้วก็ต้องบอกชื่อซึ่งเปลี่ยนใหม่นั้นจดลงทะเบียนแทน ชื่อเก่าและต้องแก้ไขสำคัญการจดทะเบียนด้วยตามกันไป

มาตรา 1116 บุคคลผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งปรารถนาจะได้สำเนาหนังสือ บริคณห์สนธิและข้อบังคับบรรดามีในบริษัทหนึ่งบริษัทใดก็ชอบที่จะเรียกได้จากบริษัทนั้น ในการนี้บริษัทจะเรียกเอาเงินไม่เกินฉบับละบาทหนึ่งก็ได้

มาตรา 1117 * อันมูลค่าของหุ้นๆหนึ่งนั้นมิให้ต่ำกว่าห้าบาท*[มาตรา 1117แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์พุทธศักราช 2477 (ฉบับที่2)]

มาตรา 1118 อันหุ้นนั้นท่านว่าจะแบ่งแยกหาได้ไม่ถ้าบุคคลมีจำนวนแต่สองคนขึ้นไปถือหุ้น ๑ เดียวร่วมกันท่านว่าต้องตั้งให้คนใดคนหนึ่งในจำนวนนั้นแต่คนเดียวเป็นผู้ใช้สิทธิในฐานะเป็นผู้ถือหุ้น หนึ่ง บุคคลทั้งหลายซึ่งถือหุ้น ๑ เดียวร่วมกันต้องร่วมกันรับผิดชอบบริษัทในการส่งใช้มูลค่าของหุ้น

มาตรา 1119 หุ้นทุก ๆ หุ้น จำต้องให้ใช้เป็นเงินจนเต็มค่า เว้นแต่หุ้น ซึ่งออกตาม บทบัญญัติ มาตรา 1108 อนุมาตรา (5) หรือมาตรา 1221ในการใช้เงินเป็นค่าหุ้นนั้นผู้ถือหุ้นจะหักหนี้กับบริษัทหาได้ไม่

มาตรา 1120 บรรดาเงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีกนั้นกรรมการจะเรียกให้ผู้ถือหุ้นส่งใช้เสียเมื่อใดก็ได้เว้นแต่ที่ประชุมใหญ่จะได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่น

มาตรา 1121 การเรียกเงินค่าหุ้นแต่ละคราวนั้นท่านบังคับว่าให้ส่งคำบอกกล่าวล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า ยี่สิบเอ็ดวันด้วยจดหมายส่งลงทะเบียนไปรษณีย์และผู้ถือหุ้นทุกคนจะต้องใช้เงิน ตามจำนวนที่เรียกนั้นสุดแต่ กรรมการจะได้กำหนดไปว่าให้ส่งไปยังผู้ใดและเวลาใด

มาตรา 1122 ถ้าและเงินอันจะพึงส่งใช้เป็นค่าหุ้นตามเรียกนั้นผู้ถือหุ้นคนใดมิได้ส่งใช้ตามวัน กำหนดใช้ผู้นั้นจะต้องเสียดอกเบี้ยนับแต่วันที่กำหนดให้ส่งใช้จนถึงวันที่ได้ส่งเสร็จ

มาตรา 1123 ถ้าผู้ถือหุ้นคนใดละเลยไม่ส่งใช้เงินที่เรียกค่าหุ้นตามวันกำหนดกรรมการจะส่งคำ บอกกล่าวด้วยจดหมายส่งลงทะเบียนไปรษณีย์ไปยังผู้นั้นให้ส่งใช้เงิน ที่เรียกกับทั้งดอกเบี้ยด้วยก็ได้ในคำ บอกกล่าวอันนี้ให้กำหนดเวลาไปพอสมควรเพื่อให้ใช้เงินที่เรียกกับทั้งดอกเบี้ยและต้องบอกไปด้วยว่าให้ส่งใช้ ณ สถานที่ใดอันนี้ในคำบอกกล่าวนั้นจะแจ้งไปด้วยก็ได้ว่าถ้าไม่ใช้เงินตามเรียกหุ้นนั้นอาจจะถูกริบ

มาตรา 1124 ถ้าในคำบอกกล่าวมีข้อแฉถึงความถึงการรับหุ้นด้วยแล้วหากเงินค่าหุ้นที่เรียกกับทั้ง ดอกเบี้ยยังคงค้างชำระอยู่ตราบไคกรรมการจะบอกริบหุ้นนั้น ๆ เมื่อใดก็ได้

มาตรา 1125 หุ้นซึ่งริบแล้วนั้นให้เอาออกขายทอดตลาดโดยไม่ชักช้าได้จำนวนเงินเท่าใดให้เอา หักใช้ค่าหุ้นที่เรียกกับดอกเบี้ยค้างชำระถ้ายังมีเงินเหลือเท่าใดต้องส่งคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้น

มาตรา 1126 แม้่วิธีการริบหุ้นขายหุ้นจะไม่ถูกต้องด้วยระเบียบที่ดีท่านว่าหาเป็นเหตุให้สิทธิ ของผู้ถือหุ้นซึ่งริบนั้นเสื่อมเสียไปอย่างไรไม่

มาตรา 1127 ให้บริษัททำใบหุ้นคือใบสำคัญสำหรับหุ้นใบหนึ่งหรือหลายใบมอบให้เป็นคู่มือแก่ ผู้ถือหุ้นจงทุก ๆ คนเมื่อมอบใบหุ้นนั้นจะเรียกค่าธรรมเนียมก็ได้สุดแต่กรรมการจะกำหนดแต่มิให้เกิน ห้าสิบสตางค์

มาตรา 1128 ในใบหุ้นทุก ๆ ใบท่านให้กรรมการลงลายมือชื่อเองคนหนึ่งเป็นอย่างน้อยและ ประทับตราของบริษัทเป็นสำคัญในใบหุ้นนั้นต้องมีข้อความต่อไปนี้คือ

1. ชื่อบริษัท
2. เลขหมายหุ้นที่กล่าวถึงในใบหุ้นนั้น
3. มูลค่าหุ้นหนึ่งเป็นเงินเท่าใด
4. ถ้าและเป็นหุ้นที่ยังไม่ได้ใช้เงินเสร็จให้จดลงว่าได้ใช้เงินค่าหุ้นแล้วหุ้นละ เท่าใด
5. ชื่อผู้ถือหุ้นหรือคำแฉลงว่าได้ออกใบหุ้นนั้นให้แก่ผู้ถือ

มาตรา 1129 อันว่าหุ้นนั้นย่อมโอนกันได้โดยมิต้องได้รับความยินยอมของบริษัทเว้นแต่เมื่อเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อลงในใบหุ้นซึ่งมีข้อบังคับของบริษัทกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นการโอนหุ้นชนิดระบุชื่อลงในใบหุ้นนั้นถ้ามิได้ทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อของผู้โอนกับผู้รับโอนมีพยานคนหนึ่งเป็นอย่างน้อยลงชื่อรับรองลายมือชื่อ นั้น ๆ ด้วยแล้วท่านว่าเป็นโมฆะอนึ่งตราสารอันนั้นต้องแถลงเลขหมายของหุ้นซึ่งโอนกันนั้นด้วยการโอนเช่นนี้จะนำมาใช้แก่บริษัทหรือบุคคลภายนอกไม่ได้จนกว่าจะได้จดทะเบียนการโอนทั้งชื่อและสำนักของผู้รับโอนนั้นลงในทะเบียนผู้ถือหุ้น

มาตรา 1130 หุ้นใดเงินที่เรียกค่าหุ้นยังค้างชำระอยู่หุ้นนั้นบริษัทจะไม่ยอมรับจดทะเบียนให้โอนก็ได้

มาตรา 1131 ในระหว่างสิบสี่วันก่อนการประชุมใหญ่สามัญบริษัทจะปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้นเสียก็ได้

มาตรา 1132 ในเหตุบางอย่างเช่นผู้ถือหุ้นตายก็ดีหรือล้มละลายก็ดีอันเป็นเหตุให้บุคคลอื่นเป็นผู้มีสิทธิจะได้หุ้นขึ้นนั้นหากว่าบุคคลนั้นนำใบหุ้นมาเวนคืนเมื่อเป็นวิสัยจะทำได้ทั้งได้นำหลักฐานอันสมควรมาแสดงด้วยแล้วก็ให้บริษัทรับบุคคลนั้นลงทะเบียนเป็นผู้ถือหุ้นสืบไป

มาตรา 1133 หุ้นซึ่งโอนกันนั้นถ้าเป็นหุ้นอันยังมิได้ส่งเงินใช้เต็มจำนวนค่าหุ้นท่านว่าผู้โอนยังคงต้องรับผิดชอบในจำนวนเงินที่ยังมิได้ส่งใช้ให้ครบถ้วนนั้นแต่ว่า

1. ผู้โอนไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้อันหนึ่งอันใดของบริษัทซึ่งได้ก่อให้เกิดขึ้นภายหลังโอน
2. ผู้โอนไม่ต้องรับผิดชอบออกส่วนใช้หนี้วันแต่ความปรากฏขึ้นแก่ศาลว่าบรรดา ผู้ที่ยังถือหุ้นของบริษัทอยู่ขณะนั้นไม่สามารถออกส่วนใช้หนี้อันเขาจะพึงต้องออกใช้หนี้ได้ข้อความรับผิดชอบเช่นว่ามานั้น ท่านห้ามมิให้ฟ้องผู้โอนเมื่อพ้นสองปีนับแต่ได้จดทะเบียนการโอนนั้นลงในทะเบียนผู้ถือหุ้น

มาตรา 1134 ใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้นจะออกได้ก็แต่เมื่อมีข้อบังคับของบริษัทอนุญาตไว้และจะออกให้ได้แต่เฉพาะเพื่อหุ้น ซึ่งได้ใช้เต็มค่าแล้วในกรณีเช่นว่านี้ผู้ทรงใบหุ้นชนิดระบุชื่อย่อมมีสิทธิจะ ได้รับใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือเมื่อเวนคืนใบหุ้นชนิดระบุชื่อนั้นให้ชดเชยเสีย

มาตรา 1135 หุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้นย่อมโอนกันได้เพียงด้วยส่งมอบใบหุ้นแก่กัน

มาตรา 1136 ผู้ทรงใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือย่อมมีสิทธิจะมาขอเปลี่ยนเอาใบหุ้นชนิดระบุชื่อได้เมื่อเวนคืนใบหุ้นฉบับออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้นให้ชดเชยเสีย

มาตรา 1137 ถ้าข้อบังคับของบริษัทมีกำหนดไว้เป็นองค์คุณอันหนึ่งสำหรับผู้จะเป็นกรรมการว่า จำจะต้องเป็นผู้ถือหุ้นเป็นจำนวนเท่าหนึ่งเท่าใดไซ้หุ้นเช่นนี้ท่านว่าต้องเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อ

มาตรา 1138 บริษัทจำกัดต้องมีสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นมีรายการดังต่อไปนี้คือ

1. ชื่อและสำนักกับอาชีพะถ้าว่ามีของผู้ถือหุ้นชื่อแถลงเรื่องหุ้นของผู้ถือหุ้นคนหนึ่ง ๆ แยกหุ้นออกตามเลขหมายและจำนวนเงินที่ได้ใช้แล้วหรือที่ได้ตกลงกันให้ถือว่าเป็นอันได้ใช้แล้วในหุ้นของผู้ถือหุ้นคนหนึ่ง ๆ
2. วันเดือนปีซึ่งได้ลงทะเบียนบุคคลผู้หนึ่ง ๆ เป็นผู้ถือหุ้น
3. วันเดือนปีซึ่งบุคคลคนใดคนหนึ่งขาดจากเป็นผู้ถือหุ้น
4. เลขหมายใบหุ้นและวันที่ลงในใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือและเลขหมายของหุ้นซึ่งได้ลงในใบหุ้นนั้น ๆ
5. วันที่ได้ชดเชยใบหุ้นชนิดระบุชื่อหรือชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

มาตรา 1139 สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นเริ่มแต่วันจดทะเบียนบริษัทนั้นให้รักษาไว้ ณ สำนักงานของบริษัทแห่งที่ได้จดทะเบียนไว้สมุดทะเบียนนี้ให้เปิดให้แก่ผู้ถือหุ้นทั้งหลายดูได้ในระหว่างเวลาทำการ โดยไม่เรียกค่าธรรมเนียมอย่างหนึ่งอย่างใดแต่กรรมการจะจำกัดเวลาลงไว้อย่างไรพอสมควรก็ได้หากไม่น้อยกว่าวันละสองชั่วโมงให้เป็นหน้าที่ของกรรมการที่จะส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ที่ยังคงเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ทั้งหมดในเวลาที่ประชุมและรายชื่อผู้ที่ขาดจากเป็นผู้ถือหุ้นจำเดิมแต่วันประชุมสามัญครั้งที่แล้วมานั้นไปยังนายทะเบียนอย่างน้อยปีละครั้งและมีให้ชักว่าวันที่สืบสืบแต่การประชุมสามัญบัญชีรายชื่อนี้ให้มีรายการบรรดาที่ระบุไว้ในมาตรา ก่อนนั้นทุกประการ

มาตรา 1140 ผู้ถือหุ้นชอบที่จะเรียกให้ส่งมอบสำเนาทะเบียนเช่นนั้นหรือแต่ตอนหนึ่งตอนใดแก่ตนได้เมื่อเสียค่าคัดสำเนาให้สิบสตางค์ต่อร้อยค่า

มาตรา 1141 สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นนั้นท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นพยานหลักฐานอันถูกต้องในข้อกระทงความบรรดาที่กฎหมายบังคับหรือให้อำนาจให้เอาลงในทะเบียนนั้น

มาตรา 1142 ถ้าบริษัทได้ออกหุ้นบุริมสิทธิไปแล้วได้กำหนดไว้ว่าบุริมสิทธิจะมีแก่หุ้นนั้นๆเป็นอย่างไรท่านห้ามมิให้แก้ไขอีกเลย

มาตรา 1143 ห้ามมิให้บริษัทจำกัดเป็นเจ้าของถือหุ้นของตนเองหรือรับจำหน่ายหุ้น ของตนเอง เบ็ดเสร็จทั่วไป

ไปส่วนที่ 1 / 2 / 3 / 4

ส่วนที่ 3

มาตรา 1144 บรรดาบริษัทจำกัดให้มีกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนด้วยกันจัดการตามข้อบังคับของบริษัทและอยู่ในความครอบงำของที่ประชุมใหญ่แห่งผู้ถือหุ้นทั้งปวง

มาตรา 1145 จำเดิมแต่ได้จดทะเบียนบริษัทแล้วท่านห้ามมิให้ตั้งข้อบังคับขึ้นใหม่ หรือเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงข้อบังคับหรือข้อความในหนังสือบริคณห์สนธิแต่อย่างหนึ่งอย่างใด เว้นแต่จะได้มีการลงมติพิเศษ

มาตรา 1146 บรรดาข้อบังคับอันได้ตั้งขึ้นใหม่หรือได้เพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นหน้าที่ของบริษัทที่จะจัดให้ไปจดทะเบียนภายในกำหนดสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้มีการลงมติ พิเศษ

มาตรา 1147 บรรดาข้อบังคับอันได้ตั้งขึ้นใหม่หรือหนังสือบริคณห์สนธิหรือ ข้อบังคับซึ่งได้เปลี่ยนแปลงนั้นให้บริษัทส่งมอบฉบับตีพิมพ์ไว้หอบทะเบียนอย่างละสิบฉบับ ในเวลาเดียวกับที่ขอจดทะเบียน

มาตรา 1148 บรรดาบริษัทจำกัดต้องมีสำนักงานบอกทะเบียนไว้แห่งหนึ่ง ซึ่งธุรการติดต่อและคำบอกกล่าวทั้งปวงจะส่งถึงบริษัทได้ทีนั้น คำบอกกล่าวสถานที่ตั้งแห่งสำนักงานที่ได้บอกทะเบียนไว้ก็ดีหรือเปลี่ยนย้าย สถานที่ก็ดีให้ส่งแก่นายทะเบียนบริษัทและให้นายทะเบียนจดข้อความนั้นลงในทะเบียน

มาตรา 1149 ตราบใดหุ้นทั้งหลายยังมีได้ชำระเงินเต็มจำนวนท่านว่าตราฉบับนั้น บริษัทจะลงพิมพ์หรือแสดงจำนวนต้นทุนของบริษัทในหนังสืออย่างหนึ่งอย่างใดเช่นในคำบอก กล่าวป่าวร้องก็ดีในตั๋วเงินและบัญชีสิ่งของก็ดี ในจดหมายก็ต้องแสดงไว้ให้ชัดเจนด้วยใน ที่เดียวกันว่าจำนวนเงินต้นทุนได้ชำระแล้วเพียงกี่ส่วน

มาตรา 1150 ผู้เป็นกรรมการจะพึงมีจำนวนมากน้อยเท่าใดและจะพึงได้บำเหน็จเท่าใดให้สุดแล้วแต่ที่ประชุมใหญ่จะกำหนด

มาตรา 1151 อันผู้เป็นกรรมการนั้นเฉพาะแต่ที่ประชุมใหญ่เท่านั้นอาจจะตั้งหรือถอนได้ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 241/393)

มาตรา 1152 ในเมื่อมีการประชุมสามัญครั้งแรกภายหลังแต่จดทะเบียนบริษัทก็ดีและในเมื่อมีการประชุมสามัญครั้งแรกในปีต่อไปก็ดีผู้เป็นกรรมการต้องออกจากตำแหน่ง โดยจำนวนหนึ่งในสามเป็นอัตราถ้าและจำนวนกรรมการจะแบ่งออกให้ตรงเป็นส่วนสามไม่ได้ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงที่สุดกับส่วนหนึ่งในสาม

มาตรา 1153 ตัวกรรมการที่จะต้องออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สองภายหลังจดทะเบียนบริษัทนั้นถ้ากรรมการมิได้ตกลงกันไว้เอง เป็นวิธีอื่นไשרก็ให้จับสลากกันส่วนปีหลังๆ ต่อไปให้กรรมการคนที่ได้อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดนั้นเป็นผู้ต้องออกกรรมการผู้ออกไปนั้นจะเลือกเข้ารับตำแหน่งอีกก็ได้

มาตรา 1154 ถ้ากรรมการคนใดล้มละลายหรือตกเป็นผู้ไร้ความสามารถไשרท่านว่ากรรมการคนนั้นเป็นอันขาดจากตำแหน่ง

มาตรา 1155 ถ้าตำแหน่งว่างลงในสภากรรมการเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามเวรไשרท่านว่ากรรมการจะเลือกผู้ขึ้นใหม่ให้เต็มทีว่างก็ได้แต่บุคคลที่ได้เป็น กรรมการใหม่เช่นนั้นให้มีเวลาอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่กรรมการผู้ออกไปนั้นชอบที่จะอยู่ได้

มาตรา 1156 ถ้าที่ประชุมใหญ่ถอนกรรมการผู้หนึ่งออกก่อนครบกำหนดของเขาและตั้งคนอื่นขึ้นไว้แทนที่ไשרท่านว่าบุคคลที่เป็นกรรมการใหม่ นั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่กรรมการผู้ถูกถอนนั้นชอบที่จะอยู่ได้

มาตรา 1157 การตั้งกรรมการขึ้นใหม่นั้นตั้งใครเมื่อใดท่านให้นำความไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ตั้งทุกครั้ง

มาตรา 1158 นอกจากจะมีข้อบังคับของบริษัทไว้เป็นอย่างอื่นท่านว่ากรรมการมีอำนาจตั้งพรรณาไว้ในกฎหมายตรา ต่อไปนี้ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 242/393)

มาตรา 1159 ในจำนวนกรรมการนั้นแม้ตำแหน่งจะว่างไปบ้างกรรมการที่มีตัวอยู่ก็ยอมทำกิจการได้แต่ถ้าในเวลาใดจำนวนกรรมการ ลดน้อยลงกว่าจำนวนอันจำเป็นที่จะเป็นองค์ประชุมได้ตลอดเวลาเช่นนั้น กรรมการ ที่มีตัวอยู่ยอมทำกิจการได้เฉพาะแต่ในเรื่องที่จะเพิ่มกรรมการขึ้นให้ครบจำนวนหรือนัดเรียกประชุมใหญ่ของบริษัทเท่านั้นจะกระทำการอย่างอื่นไม่ได้

มาตรา 1160 กรรมการจะวางกำหนดไว้ก็ได้ว่าจำนวนกรรมการเข้าประชุมกี่คนจึงจะเป็นองค์ประชุมทำกิจการได้ถ้าและ มิได้กำหนดไว้ตั้งนั้นไשר(เมื่อจำนวนกรรมการเกินกว่าสามคน) ท่านว่าต้องมีกรรมการเข้าประชุมสามคนจึงจะเป็นองค์ประชุมได้

มาตรา 1161 ข้อปรึกษาซึ่งเกิดเป็นปัญหาในที่ประชุมกรรมการนั้นให้ชี้ขาดตัดสินเอาเสียงข้างมากเป็นใหญ่ถ้าและคะแนนเสียงเท่ากันให้ผู้เป็นประธานเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด

มาตรา 1162 กรรมการคนหนึ่งคนใดจะนัดเรียกให้ประชุมกรรมการเมื่อใดก็ได้

มาตรา 1163 กรรมการจะเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานที่ประชุมและจะกำหนดเวลาให้ให้อยู่ในตำแหน่งเพียงใด ก็ได้แต่ถ้าหากมิได้เลือกกันไว้เช่นนั้นหรือผู้เป็นประธานไม่มาประชุมตามเวลาที่ได้นัดหมาย ไשרกรรมการที่มาประชุมนั้นจะเลือกกันคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในการประชุมเช่นนั้นก็ได้

มาตรา 1164 กรรมการจะมอบอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใดของตนให้แก่ผู้จัดการหรือให้แก่อนุกรรมการซึ่งตั้งขึ้นจากผู้ที่เป็นกรรมการด้วยกันก็ได้ในการใช้อำนาจ ซึ่งได้มอบหมายเช่นนั้นผู้จัดการ ทุกคนหรืออนุกรรมการทุกคนต้องทำตามคำสั่งหรือข้อบังคับซึ่งกรรมการทั้งหลายได้กำหนดให้ทุกอย่างทุกประการ

มาตรา 1165 ถ้าการมอบอำนาจมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นไว้ซึ่งข้อปรึกษาซึ่งเกิดเป็นปัญหาขึ้นในที่ประชุมอนุกรรมการทั้งหลายให้ตัดสินเอาเสียงข้างมากเป็นใหญ่ถ้าและคะแนนเสียงเท่ากันให้ผู้เป็นประธานชี้ขาด พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 243/393)

มาตรา 1166 บรรดาการซึ่งกรรมการคนหนึ่งได้ทำไปแม้ในภายหลังความปรากฏว่าการตั้งแต่งกรรมการคนนั้นมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ก็ดีหรือเป็นผู้บกพร่องด้วยองค์คุณควรแก่ตำแหน่งกรรมการก็ดีท่านว่าการที่ได้ทำนั้นย่อมสมบูรณ์เสมือนดังว่าบุคคลผู้นั้นได้รับการแต่งตั้งโดยถูกต้องและบริบูรณ์ด้วยองค์คุณของกรรมการ

มาตรา 1167 ความเกี่ยวพันกันในระหว่างกรรมการและบริษัทและบุคคลภายนอกนั้นท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยตัวแทน

มาตรา 1168 ในอันที่จะประกอบกิจการของบริษัทนั้นกรรมการต้องใช้ความเอื้อเฟื้อสอดส่องอย่างบุคคลค้าขาย ผู้ประกอบด้วยความระมัดระวังว่าโดยเฉพาะกรรมการต้องรับผิดชอบ ร่วมกันในประการต่างๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้คือ

1. การใช้เงินค่าหุ้นนั้นได้ใช้กันจริง
2. จัดให้มีและรักษาไว้ให้เรียบร้อยซึ่งบรรดาสถิติบัญชีและเอกสารที่กฎหมายกำหนดไว้
3. การแจกเงินปันผลหรือดอกเบี้ยให้เป็นไปโดยถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดไว้
4. บังคับการให้เป็นไปโดยถูกต้องตามมติของที่ประชุมใหญ่หนึ่งท่านห้ามมิให้ผู้เป็นกรรมการ

ประกอบการค้าขายใด ๆ อันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับการค้าขาย ของบริษัทนั้นไม่ว่าทำเพื่อประโยชน์ตนหรือเพื่อประโยชน์ผู้อื่นหรือไปเข้าหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบในห้างค้าขายอื่นซึ่งประกอบกิจการ มีสภาพเป็นอย่างเดียวกันและแข่งขันกับกิจการของ บริษัทโดยมิได้รับความยินยอมของที่ประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้นบทบัญญัติที่กล่าวมาข้างบนนี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนของกรรมการด้วย

มาตรา 1169 ถ้ากรรมการทำให้เกิดเสียหายแก่บริษัทบริษัทจะฟ้องร้องเรียกเอาสินไหมทดแทนแก่กรรมการก็ได้หรือในกรณีที่บริษัทไม่ยอมฟ้องร้อง ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งคนใดจะเอาคดีนั้น ขึ้นมาก็ได้อันนี้การเรียกร้องเช่นนี้เจ้าหน้าที่ของบริษัทจะเป็นผู้เรียกบังคับก็ได้เท่าที่เจ้าหน้าที่ยังคงมีสิทธิเรียกร้องแก่บริษัทอยู่ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 244/393)

มาตรา 1170 เมื่อการซึ่งกรรมการคนใดได้ทำไปได้รับอนุมัติของที่ประชุมใหญ่แล้วท่านว่าการกรรมการคนนั้นไม่ต้องรับผิดชอบในการนั้นต่อผู้ถือหุ้นซึ่งได้ให้อนุมัติหรือต่อบริษัทอีกต่อไปท่าน ห้ามมิให้ผู้ถือหุ้นซึ่งมิได้ให้อนุมัติด้วยนั้นฟ้องคดีเมื่อพ้นเวลาหกเดือนนับแต่วันของที่ประชุมใหญ่ให้อนุมัติแก่การเช่นนั้น

มาตรา 1171 ให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นทั่วไปเป็นประชุมใหญ่ภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนบริษัทและต่อนั้นไป ก็ให้มีการประชุมเช่นนี้ครั้งหนึ่งเป็นอย่างน้อยทุกระยะเวลาสิบสองเดือน การประชุมเช่นนี้เรียกว่าประชุมสามัญการประชุมใหญ่คราวอื่นบรรดาอื่นนอกจากนี้เรียกว่าประชุมวิสามัญ

มาตรา 1172 กรรมการจะเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้สุดแต่จะเห็นสมควรถ้าบริษัทขาดทุนลงถึงกึ่งจำนวนต้นทุนกรรมการ ต้องเรียกประชุมวิสามัญทันทีเพื่อแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบการที่ขาดทุนนั้น

มาตรา 1173 การประชุมวิสามัญจะต้องนัดเรียกให้มีขึ้นในเมื่อผู้ถือหุ้นมีจำนวนหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าแห่งจำนวน หุ้นของบริษัทได้เข้าชื่อกันทำหนังสือร้องขอให้เรียกประชุมเช่นนั้นในหนังสือร้องขอนั้นต้องระบุว่าประสงค์ให้เรียกประชุมเพื่อการใด

มาตรา 1174 เมื่อผู้ถือหุ้นยื่นคำร้องขอให้เรียกประชุมวิสามัญดังได้กล่าวมาในมาตรา ก่อนนี้แล้ว ให้กรรมการเรียก ประชุมโดยพลันถ้าและกรรมการมิได้เรียกประชุมภายในสามสิบวันนับแต่วันยื่นคำร้อง ไซ้ผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งเป็นผู้ร้องหรือผู้ถือหุ้นคนอื่น ๆ รวมกันได้จำนวนตั้งบังคับไว้นั้นจะเรียกประชุมเองก็ได้ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตราชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 245/393)

มาตรา 1175 ถ้าบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ทุกคราวนั้นให้ลงพิมพ์โฆษณาอย่างน้อยสองคราวในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ ฉบับหนึ่งก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันหรือส่งทางไปรษณีย์ไปยังผู้ถือหุ้นทุกคน บรรดาชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันในคำบอกกล่าวนั้นให้ระบุสถานที่วันเวลาและสภาพแห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษากันนั้นด้วย

มาตรา 1176 ผู้ถือหุ้นทั่วทุกคนมีสิทธิจะเข้าประชุมในที่ประชุมใหญ่ได้เสมอไม่ว่าจะเป็นประชุมชนิดใดคราวใด

มาตรา 1177 วิธีตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ต่อๆ ไปนี้ท่านให้ใช้บังคับแก่การประชุมใหญ่เว้นแต่จะมีข้อบังคับของบริษัท กำหนดไว้เป็นข้อความขัดกัน

มาตรา 1178 ในการประชุมใหญ่ถ้าไม่มีผู้ถือหุ้นมาเข้าประชุมรวมกันแทนหุ้นได้ถึงจำนวนหนึ่งในสี่แห่งทุนของบริษัทเป็นอย่างน้อย แล้วท่านว่าที่ประชุมอันนั้นจะปรึกษากิจการอันใดหาได้ไม่

มาตรา 1179 การประชุมใหญ่เรียกนัดเวลาใดเมื่อล่วงเวลานัดนั้นไปแล้วถึงชั่วโมงหนึ่งจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งมาเข้าประชุมยังไม่ครบถ้วน เป็นองค์ประชุมตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา 1178 นั้นไซ้หากว่าการ ประชุมใหญ่ นั้นได้เรียกนัดเพราะผู้ถือหุ้นร้องขอท่านให้เลิกประชุมถ้าการประชุมใหญ่นั้นมิใช่ชนิดซึ่งเรียกนัดเพราะผู้ถือหุ้นร้องขอไซ้ท่านให้เรียกนัดใหม่อีกคราวหนึ่งภายในสิบสี่วันและการประชุมใหญ่ครั้งหลังนี้ ท่านไม่บังคับว่าจำต้องครบองค์ประชุม

มาตรา 1180 ในการประชุมผู้ถือหุ้นทั่วไปเป็นประชุมใหญ่ทุก ๆ ครั้งให้ผู้เป็นประธานในสภากรรมการนั้นเป็นประธานถ้า ประธานกรรมการเช่นว่านี้ไม่มีตัวก็ดีหรือไม่มาเข้าประชุมจนล่วงเวลานัดไปแล้วสิบห้านาทีก็ดีให้ผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งอยู่ในที่นั้นเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่งจำนวนซึ่งมาประชุมขึ้นนั้นเป็นประธาน พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตราชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 246/393)

มาตรา 1181 ผู้นั้นเป็นประธานจะเลื่อนการประชุมใหญ่ใดๆ ไปเวลาอื่นโดยความยินยอมของที่ประชุมก็ได้แต่ในที่ประชุมซึ่ง ได้เลื่อนมานั้นท่านมิให้ปรึกษากิจการอันใดนอกไปจากที่ค้างมาแต่วันประชุมก่อน

มาตรา 1182 ในการลงคะแนนโดยวิธีชูนั่นท่านให้นับว่าผู้ถือหุ้นทุกคนที่มาประชุมเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นมาประชุม แทนมีเสียงหนึ่งเป็นคะแนนแต่ในการลงคะแนนลับท่านให้นับว่าผู้ถือหุ้นทุกคน มีคะแนนเสียงเสียงหนึ่งต่อหุ้นหนึ่งที่ตนถือ

มาตรา 1183 ถ้ามีข้อบังคับของบริษัทว่าเป็นกำหนดไว้ว่าต่อเมื่อผู้ถือหุ้นแต่จำนวนเท่าใดขึ้นไป จึงให้ออกเสียงเป็นคะแนน ได้ไ้หรือท่านว่าผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งไม่มีหุ้นถึงจำนวนเท่านั้นย่อมมีสิทธิที่จะเข้าร่วมกันให้ได้จำนวนหุ้นดังกล่าวแล้วตั้งคนหนึ่งเ็นพวกของตนให้เป็นผู้รับฉันทะออกเสียงแทนในการประชุมใหญ่ใด ๆ ได้

มาตรา 1184 ผู้ถือหุ้นคนใดยังมีได้ชำระเงินค่าหุ้นซึ่งบริษัทได้เรียกเอาแต่ตนให้เสร็จสิ้นท่านว่าผู้ถือหุ้นคนนั้นไม่มีสิทธิออกเสียง เป็นคะแนน

มาตรา 1185 ผู้ถือหุ้นคนใดมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในข้ออันใดซึ่งที่ประชุมจะลงมติท่านห้ามมิให้ผู้ถือหุ้นคนนั้นออกเสียงลงคะแนน ด้วยในข้อนั้น

มาตรา 1186 ผู้ทรงใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือหาอาจออกเสียงเป็นคะแนนได้ไม่เว้นแต่จะได้นำใบหุ้นของตนนั้นมาวางไว้แก่บริษัท แต่ก่อนเวลาประชุม

มาตรา 1187 ผู้ถือหุ้นทุกคนจะมอบฉันทะให้ผู้อื่นออกเสียงแทนตนก็ได้แต่การมอบฉันทะเช่นนี้ต้องทำเป็นหนังสือ

มาตรา 1188 หนังสือตั้งผู้รับฉันทะนั้นให้ลงวันและลงลายมือชื่อผู้ถือหุ้นและให้มีรายการดังต่อไปนี้คือ

1. จำนวนหุ้นซึ่งผู้มอบฉันทะนั้นถืออยู่
2. ชื่อผู้รับฉันทะ
3. ตั้งผู้รับฉันทะนั้นเพื่อการประชุมคราวใดหรือตั้งไว้ชั่วระยะเวลาเพียงใด

พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 247/393)

มาตรา 1189 อันหนังสือตั้งผู้รับฉันทะนั้นถ้าผู้มีชื่อรับฉันทะประสงค์จะออกเสียงในการประชุมครั้งใดต้องนำ ไปวางต่อผู้เป็นประธานแต่เมื่อเริ่มหรือก่อนเริ่มประชุมครั้งนั้น

มาตรา 1190 ในการประชุมใหญ่ใด ๆ ข้อมติอันเสนอให้ลงคะแนนท่านให้ตัดสินด้วยวิธีขุมมือเว้นแต่เมื่อก่อนหรือ ในเวลาที่แสดงผลแห่งการขุมมือนั้นจะได้มีผู้ถือหุ้นสองคนเป็นอย่างน้อยติดใจร้องขอให้ลงคะแนนลับ

มาตรา 1191 ในการประชุมใหญ่ใด ๆ เมื่อผู้เป็นประธานแสดงว่ามติอันใดนับคะแนนขุมมือเป็นอันว่า ได้หรือตกก็ติและ ได้จดลงไว้ในสมุดรายงานประชุมของบริษัทตั้งนั้นแล้วท่านให้ถือเป็นหลักฐานเพียงพอที่จะฟังได้ตามนั้นถ้ามีผู้ติดใจร้องขอให้ลงคะแนนลับไ้หรือท่านให้ถือว่าผลแห่งคะแนนลับนั้นเป็นมติของที่ประชุม

มาตรา 1192 ถ้ามีผู้ติดใจร้องขอโดยชอบให้ลงคะแนนลับการลงคะแนนเช่นนั้นจะทำได้ด้วยวิธีใดสุดแล้วแต่ผู้เป็นประธานจะสั่ง

มาตรา 1193 ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันจะเป็นในการขุมมือก็ดีหรือในการลงคะแนนลับก็ดีให้ผู้เป็นประธานในที่ประชุมมีคะแนน อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 1194 ถ้าที่ประชุมใหญ่ได้ลงมติอันใดเป็นลำดับกันสองครั้งประชุมแล้วมติอันนั้นท่านให้ถือว่าเป็นมติพิเศษเมื่อได้ทำ ให้เป็นไปโดยวิธีดังจะกล่าวต่อไปนี้คือข้อความที่จะนำเสนอ ให้ลงมตินั้นได้จดลงในคำบอกกล่าวนัดประชุมใหญ่ครั้งแรกที่ประชุมครั้งแรกได้ลงมติโดยคะแนนเสียงข้างมากไม่ต่ำกว่าสามในสี่ส่วนของจำนวนเสียงทั้งหมดการประชุมใหญ่ครั้งหลังนั้นได้นัดเรียกและได้ประชุม กันในเวลาไม่น้อยกว่าสิบวันและไม่มากกว่าหกสัปดาห์ภายหลังการประชุมครั้งแรกข้อความอันที่ประชุมครั้งแรกได้ลงมตินั้นได้จดลงไว้เต็มสำนวนในคำบอกกล่าวนัดประชุมครั้งหลังด้วย พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวล

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 248/393) ที่ประชุมครั้งหลังได้ลงมติยืนตามมติของที่ประชุมครั้งแรกโดยคะแนนเสียงข้างมากนับได้ไม่น้อยกว่าสองในสามส่วนของจำนวนเสียงทั้งหมด

มาตรา 1195 การประชุมใหญ่นั้นถ้าได้นัดเรียกหรือได้ประชุมกันหรือได้ลงมติฝ่าฝืนบทบัญญัติในลักษณะนี้ก็ดีหรือฝ่าฝืน ข้อบังคับของบริษัทก็ดีเมื่อกรรมการหรือผู้ถือหุ้นคนหนึ่งคนใดร้องขึ้นแล้วให้ศาลเพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่อันผิดระเบียบนั้นเสียแต่ต้องร้องขอภายในกำหนดเดือนหนึ่งนับแต่วันลงมตินั้น

มาตรา 1196 อันบัญชีงบดุลนั้นท่านว่าต้องทำอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบสิบสองเดือนคือเมื่อเวลาสุรอบสิบสองเดือนอันจัดว่า เป็นขวบปีในทางบัญชีเงินของบริษัทนั้นหนึ่งงบดุลต้องมีรายการย่อแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทกับทั้งบัญชีกำไรและขาดทุน

มาตรา 1197 งบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายใน สี่เดือนนับแต่วันที่ตั้งในงบดุลนั้นหนึ่งให้ส่งสำเนางบดุลไปยังบุคคลทุกคนบรรดา มีชื่อในทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทแต่ก่อนวันนัดประชุมใหญ่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันนอกจากนั้นให้มีสำเนางบดุลเปิดเผยไว้ในสำนักงานของบริษัทในระหว่างเวลาเช่นนั้นเพื่อให้ผู้ทรงใบหุ้น ชนิตออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้น ตรวจดูได้ด้วย

มาตรา 1198 ในเมื่อเสนองบดุลกรรมการต้องเสนอรายงานต่อที่ประชุมใหญ่แสดงว่าภายในรอบปีซึ่งพิจารณาอยู่นั้นการงาน ของบริษัทได้จัดทำไปเป็นประการใด

มาตรา 1199 บุคคลใดปรารถนาจะได้สำเนางบดุลฉบับหลังที่สุดจากบริษัทใด ๆ ก็ชอบที่จะซื้อเอาได้โดยราคาไม่เกินกว่าฉบับละ ห้าสิบสตางค์ให้เป็นหน้าที่ของกรรมการที่จะส่งสำเนางบดุลทุกฉบับไปยัง นายทะเบียนไม่ช้ากว่าเดือนหนึ่งนับแต่วันซึ่งงบดุลนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ พระราชบัญญัติให้ใช้ บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 249/393) 5) เงินปันผลและเงินสำรอง

มาตรา 1200 การแจกเงินปันผลนั้นต้องคิดตามส่วนจำนวนซึ่งผู้ถือหุ้นได้ส่งเงินแล้วในหุ้นหนึ่ง ๆ เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็น อย่างอื่นในเรื่องหุ้นบริมสิทธิ

มาตรา 1201 ห้ามมิให้ประกาศอนุญาตเงินปันผลนอกจากโดยมติของที่ประชุมใหญ่กรรมการอาจจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ ถ้าหากบริษัทขาดทุนห้ามมิให้จ่ายเงินปันผลจนกว่าจะได้แก้ไขให้หายขาดทุนเช่นนั้น

มาตรา 1202 ทุกคราวที่แจกเงินปันผลบริษัทต้องจัดสรรเงินไว้เป็นทุนสำรองอย่างน้อยหนึ่งในยี่สิบส่วนของจำนวน ผลกำไรซึ่งบริษัททำผู้ถือหุ้นได้เป็นครั้งเป็นคราวในเมื่อปรากฏแก่กรรมการ ว่าบริษัทมีกำไรสมควรพอที่จะทำเช่นนั้นห้ามมิให้จ่ายเงินปันผลจากเงินประเภทอื่นนอกจากเงินกำไร

มาตรา 1203 ถ้าจ่ายเงินปันผลไปโดยฝ่าฝืนความในมาตรา ทั้งสองซึ่งกล่าวมาไซ้เจ้าหนี้ทั้งหลายของบริษัท ชอบที่จะเรียกเอาเงินจำนวนซึ่งได้แจกไปคืนมายังบริษัทได้แต่ถ้าผู้ถือหุ้นคนใดได้รับเงินปันผลไปแล้ว โดยสุจริตท่านว่าจะกลับบังคับให้เขาจำคืนนั้นหาได้ไม่

มาตรา 1204 การบอกกล่าวว่าจะปันผลอย่างใด ๆ อันได้อนุญาตให้จ่ายนั้นท่านให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ฉบับ หนึ่งสองครั้งเป็นอย่างน้อยหรือมิฉะนั้นให้มีจดหมายบอกกล่าว ไปยังตัวผู้ถือหุ้นบรรดาปรากฏชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ถือหุ้นจงทุกคน

มาตรา 1205 เงินปันผลนั้นแม้จะค้างจ่ายอยู่ท่านว่าหาอาจจะคิดเอาดอกเบี้ยแก่บริษัทได้ไม่ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 250/393) 6) สมุดและบัญชี

มาตรา 1206 กรรมการต้องจัดให้ถือบัญชีซึ่งกล่าวต่อไปนี้ไว้ให้ถูกต้องจริง ๆ คือ

1. จำนวนเงินที่บริษัทได้รับและได้จ่ายทั้งรายการอันเป็นเหตุให้รับหรือจ่ายเงินทุกรายไป
2. สินทรัพย์และหนี้สินของบริษัท

มาตรา 1207 กรรมการต้องจัดให้จดบันทึกรายการการประชุมและข้อมติทั้งหมดของที่ประชุมผู้ถือหุ้นและ ของที่ประชุมกรรมการลงไว้ในสมุดโดยถูกต้องสมุดนี้ให้เก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานที่ได้จดทะเบียน ของบริษัทบันทึกเช่นนั้นอย่างหนึ่งอย่างใดเมื่อได้ลงลายมือชื่อของผู้เป็นประธานแห่งการประชุมซึ่งได้ลงมติหรือซึ่งได้ดำเนินการงานประชุมก็ดีหรือได้ลงลายมือชื่อของผู้เป็นประธานแห่งการประชุมถัด จากครั้งนั้นมาก็ดี ทำนให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นหลักฐานอันถูกต้องแห่งข้อความที่ได้จดบันทึกลงในสมุดนั้นๆและให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าการลงมติและการดำเนินของที่ประชุมอันได้จดบันทึกไว้นั้นได้เป็น ไปโดยชอบผู้ถือหุ้นคนใดจะขอตรวจเอกสารดังกล่าวมาข้างต้นในเวลาใดเวลาหนึ่งระหว่างเวลาทำการงานก็ได้

มาตรา 1208 ผู้สอบบัญชีนั้นจะเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทก็ได้แต่บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการทำงานของบริษัททำโดย สถานอื่นอย่างหนึ่งอย่างใดนอกจากเป็นแต่ผู้ถือหุ้นในบริษัทเท่านั้นแล้วท่านว่า จะเลือกเอามาเป็นตำแหน่งผู้สอบบัญชีหาได้ไม่กรรมการก็ดีหรือผู้อื่นซึ่งเป็นตัวแทนหรือเป็นลูกจ้างของบริษัทก็ดีเวลาอยู่ในตำแหน่งนั้น ๆ ก็จะไม่เลือกเอามาเป็นตำแหน่งผู้สอบบัญชีของบริษัทหาได้ไม่

มาตรา 1209 ผู้สอบบัญชีนั้นให้ที่ประชุมสามัญเลือกตั้งทุกปีผู้สอบบัญชีคนซึ่งออกไปนั้นจะเลือกกลับเข้ารับตำแหน่งอีกก็ได้ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 251/393)

ไปส่วนที่ 1 / 2 / 3 / 4

ส่วนที่ 4

มาตรา 1210 ผู้สอบบัญชีควรจะได้สินจ้างเท่าใดให้ที่ประชุมใหญ่กำหนด

มาตรา 1211 ถ้ามีตำแหน่งว่างลงในจำนวนผู้สอบบัญชีให้กรรมการนัดเรียกประชุมวิสามัญเพื่อให้เลือกตั้งขึ้นใหม่ให้ครบจำนวน

มาตรา 1212 ถ้ามิได้เลือกตั้งผู้สอบบัญชีโดยวิธีดังกล่าวมาเมื่อผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าห้าคนร้องขอให้ศาลตั้งผู้สอบบัญชีประจำปี นั้นและกำหนดสินจ้างให้ด้วย

มาตรา 1213 ให้ผู้สอบบัญชีทุกคนเข้าตรวจสอบสรรพสมุดและบัญชีของบริษัทในเวลาอันสมควรได้ทุกเมื่อและในการอันเกี่ยว ด้วยสมุดและบัญชีเช่นนั้นให้ไต่ถามสอบสวนกรรมการหรือ ผู้อื่นๆซึ่งเป็นตัวแทนหรือเป็นลูกจ้างของบริษัทได้ไม่ว่าคนหนึ่งคนใด

มาตรา 1214 ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานว่าด้วยงบดุลและบัญชียื่นต่อที่ประชุมสามัญผู้สอบบัญชีต้องแถลงในรายงานเช่นนั้นด้วย ว่าตนเห็นว่างบดุลได้ทำโดยถูกต้องควรฟังว่าสำแดง ให้เห็นการงานของบริษัทที่เป็นอยู่ตามจริงและถูกต้องหรือไม่

มาตรา 1215 เมื่อผู้ถือหุ้นในบริษัทมีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดทำเรื่องร่ำร้องขอ ไซร์ให้รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ตั้งผู้ตรวจอันทรงความสามารถจะเป็นคนเดียว หรือหลายคนก็ได้ตามไปตรวจการงานของบริษัทจำกัดนั้นและทำรายงานยื่นให้ทราบก่อนที่จะตั้งผู้ตรวจเช่นนั้นรัฐมนตรีจะบังคับให้คนทั้งหลายผู้ยื่นเรื่องร่ำร้องประกันเพื่อรับรองเงินค่าใช้จ่ายในการตรวจนั้นก็ได้

มาตรา 1216 กรรมการก็ดีลูกจ้างและตัวแทนของบริษัทก็ดีจำต้องส่งสรรพสมุดเอกสารทั้งปวงซึ่งตนเก็บรักษาหรืออยู่ในอำนาจ แห่งตนนั้นให้แก่ผู้ตรวจ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 252/393) ผู้ตรวจคนหนึ่งคนใดจะให้กรรมการลูกจ้างและตัวแทนของบริษัทสาบานตัวแล้วสอบถามคำให้การในเรื่องอันเนื่องด้วยการงานของบริษัทนั้นก็ได้

มาตรา 1217 ผู้ตรวจต้องทำรายงานยื่นและรายงานนั้นจะเขียนหรือตีพิมพ์สุดแต่รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่จะบัญชาสำเนา รายงาน นั้นให้รัฐมนตรีส่งไปยังสำนักงานบริษัทซึ่งได้จดทะเบียนไว้กับ ทั้งส่งแก่ผู้ถือหุ้นซึ่งยื่นเรื่องราวขอให้ตรวจนั้นด้วย

มาตรา 1218 ค่าใช้สอยในการตรวจเช่นนี้ผู้ยื่นเรื่องราวขอให้ตรวจต้องใช้ทั้งสิ้นวันแต่ถ้าบริษัทในคราวประชุมใหญ่ครั้งแรก เมื่อตรวจสำเร็จลงแล้วได้ยินยอมว่าจะจ่ายจากสินทรัพย์ของบริษัทนั้น

มาตรา 1219 รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่โดยลำพังตนเองจะตั้งผู้ตรวจคนเดียวหรือหลายคนให้ไปตรวจการของบริษัทเพื่อทำรายงาน ยื่นต่อรัฐบาลก็ได้การตั้งผู้ตรวจเช่นว่ามานี้จะมีเมื่อใดสุดแล้วแต่รัฐมนตรีจะเห็นสมควร

มาตรา 1220 บริษัทจำกัดอาจเพิ่มทุนของบริษัทขึ้นได้ด้วยออกหุ้นใหม่โดยมติพิเศษของประชุมผู้ถือหุ้น

มาตรา 1221 บริษัทจำกัดจะออกหุ้นใหม่ให้เหมือนหนึ่งว่าได้ใช้เต็มค่าแล้วหรือได้ใช้แต่บางส่วนแล้วด้วยอย่างอื่นนอกจาก ให้ใช้เป็นตัวเงินนั้นไม่ได้เว้นแต่จะทำตามมติพิเศษของประชุมผู้ถือหุ้น

มาตรา 1222 * บรรดาหุ้นที่ออกใหม่นั้นต้องเสนอให้แก่ผู้ถือหุ้นทั้งหลายตามส่วนจำนวนหุ้นซึ่งเขาถืออยู่ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 253/393) คำเสนอเช่นนี้ต้องทำเป็นหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ถือหุ้นทุก ๆ คนระบุจำนวนหุ้นให้ทราบว่ามีหุ้นที่ขอซื้อได้กี่หุ้นและให้กำหนดวันว่าถ้าพ้นวันนั้นไปมิได้มีคำสนองมาแล้ว จะถือว่าเป็นอันไม่รับซื้อเมื่อวันที่กำหนดล่วงไปแล้วก็ดีหรือผู้ถือหุ้นได้บอกมาว่าไม่รับซื้อหุ้นนั้นก็ดีกรรมการจะเอาหุ้นเช่นนั้นขายให้แก่ผู้ถือหุ้นคนอื่นหรือจะรับซื้อไว้เองก็ได้* [มาตรา 1222 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมฯ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2521]

มาตรา 1223 * หนังสือบอกกล่าวที่เสนอให้ผู้ถือหุ้นซื้อหุ้นใหม่นั้นต้องลงวันเดือนปีและลายมือชื่อของ กรรมการ* [มาตรา 1223 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมฯ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2521]

มาตรา 1224 บริษัทจำกัดจะลดทุนของบริษัทลงด้วยลดมูลค่าแต่ละหุ้นให้ต่ำลงหรือลดจำนวนหุ้นให้น้อย ลงโดยมติพิเศษของประชุมผู้ถือหุ้นก็ได้

มาตรา 1225 อันทุนของบริษัทนั้นจะลดลงไปให้ถึงต่ำกว่าจำนวนหนึ่งในสี่ของทุนทั้งหมดหาได้ไม่

มาตรา 1226 เมื่อบริษัทประสงค์จะลดทุนต้องโฆษณาความประสงค์นั้นในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่เจ็ด ครั้งเป็นอย่างน้อยและต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งบริษัทรู้ว่าเป็น เจ้าหนี้ของบริษัทบอกให้ทราบรายการซึ่งประสงค์จะลดทุนลงและขอให้เจ้าหนี้ผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการลดทุนนั้นส่งคำคัดค้านไปภายในสามเดือนนับแต่วันที่บอกกล่าวนั้นถ้าไม่มีใคร คัดค้านภายในกำหนดเวลาสามเดือนก็ให้ฟังถือว่าไม่มีคัดค้านถ้าหากมีเจ้าหนี้คัดค้านบริษัทจะจัดการลดทุนลงไม่ได้จนกว่าจะได้ชี้หนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้น พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 254/393)

มาตรา 1227 ถ้ามีเจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดละเลยเสียมิได้คัดค้านในการที่บริษัทจะลดทุนลงเพราะเหตุว่าตนไม่ทราบ ความและเหตุที่ไม่ทราบนั้นมิได้เป็นเพราะความผิดของเจ้าหนี้คนนั้นแต่อย่างใดไซ้ร้ทำว่าผู้

ถือหุ้นทั้งหลายบรรดาที่ได้รับเงินคืนไปตามส่วนที่ลดหุ้นลงนั้นยังคงจะต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้เช่นนั้นเพียงจำนวน ที่ได้รับทุนคืนไปชั่วเวลาสองปีนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนการลดทุนนั้น

มาตรา 1228 มติพิเศษซึ่งอนุญาตให้เพิ่มทุนหรือลดทุนนั้นบริษัทต้องจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้ลงมตินั้น

มาตรา 1229 * บริษัทจะออกหุ้นกู้ไม่ได้* [มาตรา 1229 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2521]

มาตรา 1230 * (ยกเลิกทั้งมาตรา)

มาตรา 1231 * (ยกเลิกทั้งมาตรา)

มาตรา 1232 * (ยกเลิกทั้งมาตรา)

มาตรา 1233 * (ยกเลิกทั้งมาตรา)

มาตรา 1234 * (ยกเลิกทั้งมาตรา) พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 255/393)

มาตรา 1235 * (ยกเลิกทั้งมาตรา) *[มาตรา 1230, มาตรา 1231, มาตรา 1332, มาตรา 1233, มาตรา 1234 และมาตรา 1235 ยกเลิกโดยมาตรา 10 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2521]

มาตรา 1236 อันบริษัทจำกัดย่อมเลิกกันด้วยเหตุดังจะกล่าวต่อไปนี้คือ

1. ถ้าในข้อบังคับของบริษัทที่กำหนดกรณีอันใดเป็นเหตุที่จะเลิกกันเมื่อมีกรณีนั้น
2. ถ้าบริษัทได้ตั้งขึ้นไว้เฉพาะกำหนดกาลใดเมื่อสิ้นกำหนดกาลนั้น
3. ถ้าบริษัทได้ตั้งขึ้นเฉพาะเพื่อทำกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดแต่อย่างเดียวเมื่อเสร็จการนั้น
4. เมื่อมีมติพิเศษให้เลิก
5. เมื่อบริษัทล้มละลาย

มาตรา 1237 นอกจากนี้ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัดด้วยเหตุต่อไปนี้คือ

1. ถ้าทำผิดในการยื่นรายงานประชุมตั้งบริษัทหรือทำผิดในการประชุมตั้งบริษัท
2. ถ้าบริษัทไม่เริ่มทำการภายในปีหนึ่งนับแต่วันจดทะเบียนหรือหยุดทำการถึงปีหนึ่งเต็ม
3. ถ้าการค้าของบริษัททำไปก็มีแต่ขาดทุนอย่างเดียวและไม่มีทางหวังว่าจะกลับฟื้นตัวได้
4. ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือไม่ถึงเจ็ดคนแต่อย่างไรก็ดีในกรณีทำผิดในการยื่นรายงานประชุมตั้งบริษัทหรือทำผิดในการประชุมตั้งบริษัทศาลจะสั่งให้ยื่นรายงานประชุมตั้งบริษัทหรือให้มีการประชุมตั้งบริษัทแทนสั่งให้เลิกบริษัทก็ได้แล้วแต่จะเห็นควร พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 256/393)

มาตรา 1238 อันบริษัทจำกัดนั้นจะเข้ากันมิได้เว้นแต่จะเป็นไปโดยมติพิเศษ

มาตรา 1239 มติพิเศษซึ่งวินิจฉัยให้ควบบริษัทจำกัดเข้ากันนั้นบริษัทต้องนำไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับตั้งแต่วันลงมติ

มาตรา 1240 บริษัทต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่เจ็ดครั้งเป็นอย่างน้อยและส่งคำบอกกล่าวไปยังบรรดา ผู้ซึ่งบริษัทรู้ว่าเป็นเจ้าหนี้ของบริษัทด้วยจดหมายลงทะเบียน ไปรษณีย์บอกให้ทราบรายการที่ประสงค์จะควบบริษัทเข้ากันและขอให้เจ้าหนี้ผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการควบบริษัทเข้ากันนั้นส่งคำคัดค้านไปภายในหกเดือนนับแต่วันที่บอกกล่าว ถ้า ไม่มีใครคัดค้านภายในกำหนดเวลาเช่นนั้น

ก็ให้พึงถือว่าไม่มีคัดค้านถ้าหากมีเจ้าหนี้คัดค้านบริษัทจะจัดการควบเข้ากันมิได้จนกว่าจะได้ใช้หนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้น

มาตรา 1241 บริษัทได้ควบเข้ากันแล้วเมื่อใดต่างบริษัทต้องนำความไปจดทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่ควบ เข้ากันและบริษัทจากัดอันได้ตั้งขึ้นใหม่ด้วยควบเข้ากันนั้นก็ต้องจดทะเบียนเป็นบริษัทใหม่

มาตรา 1242 จำนวนทุนเรือนหุ้นของบริษัทใหม่นั้นต้องเท่ากับยอดรวมจำนวนทุนเรือนหุ้นของบริษัทเดิมอันมาควบเข้ากัน

มาตรา 1243 บริษัทใหม่นี้ย่อมได้ไปทั้งสิทธิและความรับผิดชอบที่มีอยู่กับบริษัทเดิมอันได้มาควบเข้ากันนั้นทั้งสิ้น พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 257/393) ส่วนที่ 10 หนังสือบอกกล่าว

มาตรา 1244 อันหนังสือบอกกล่าวซึ่งบริษัทจะพึงส่งถึงผู้ถือหุ้นนั้นถ้าว่าได้ส่งมอบ ให้แล้วถึงตัวก็ดีหรือส่งไปโดยทางไปรษณีย์สลักหลังถึงสำนักอาศัยของผู้ถือหุ้นตั้งที่ปรากฏในทะเบียนของบริษัทแล้วก็ดี ท่านให้ถือว่าเป็นอันได้ส่งชอบแล้ว

มาตรา 1245 หนังสือบอกกล่าวใดๆเมื่อได้ส่งโดยทางไปรษณีย์สลักหลังถูกต้องแล้วท่านให้ถือว่าเป็นอันได้ส่งถึงมือผู้รับในเวลาทีหนังสือเช่นนั้นจะควรไปถึงได้ตามทางการปกติแห่งไปรษณีย์

มาตรา 1246

1. เมื่อใดนายทะเบียนบริษัทมีมูลเหตุอันสมควรจะเชื่อว่าบริษัทใดมิได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการแล้วท่านให้นายทะเบียนมีจดหมายส่งทางไปรษณีย์ไปยังบริษัทนั้นเพื่อไต่ถามว่า ยังทำการค้าขายหรือประกอบกิจการอยู่ประการใดหรือไม่

2. ถ้านายทะเบียนส่งจดหมายไปแล้วมิได้รับตอบภายในเวลาเดือนหนึ่งหรือเมื่อสิ้นเวลาเดือนหนึ่งนั้นแล้วภายในสิบวันต่อแต่นั้นไปให้นายทะเบียนมีจดหมายอีกฉบับหนึ่งส่งจดทะเบียน ไปรษณีย์ไปยังบริษัทอ้างข้อความถึงจดหมายฉบับแรกและแถลงว่ายังมีได้รับตอบหนังสือนั้นก็ว่าถ้ามิได้รับตอบจดหมายฉบับที่สองนี้ภายในเดือนหนึ่งนับแต่วันที่ส่งในจดหมายนั้นแล้ว จะได้ออกแจ้งความโฆษณาเพื่อการขี้อบริษัทนั้นออกเสียจากทะเบียน

3. ถ้านายทะเบียนได้รับตอบจากบริษัทว่าบริษัทมิได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการแล้วก็ดีหรือมิได้รับตอบจดหมายฉบับที่สองนั้นเป็นประการหนึ่งประการใดภายในเดือนหนึ่งนับแต่วันที่ส่งไป ก็ให้นายทะเบียนจะโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่และให้คำบอกกล่าวเป็นหนังสือจดทะเบียนไปรษณีย์ไปยังบริษัทก็ได้ว่าเมื่อล่วงเวลาสามเดือนนับแต่วันบอกกล่าวบริษัทนั้นจะถูกขี้อออกจากทะเบียน และจะต้องเลิกเว้นแต่จะแสดงเหตุให้เห็นเป็นอย่างอื่น พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 258/393)

4. ถ้าในกรณีที่กำลังชำระสะสางบัญชีเลิกบริษัทให้นายทะเบียนมีมูลเหตุอันสมควรจะเชื่อว่าไม่มีตัวผู้ชำระบัญชีทำการอยู่ก็ดีหรือการงานของบริษัทได้ชำระสะสางตลอดแล้วแต่รายงานแถลงบัญชีอันท่านบังคับไว้ว่า ผู้ชำระบัญชีจะพึงต้องทำนั้นยังมิได้ทำขึ้นสำหรับระยะเวลาหกเดือนอันนับแต่วันนายทะเบียนทำคำบอกกล่าวเรียกเอารายงานบัญชีและส่งทางไปรษณีย์ไปยังบริษัทหรือส่งไปยังผู้ชำระบัญชีณสถานที่อันปรากฏ เป็นสำนักงานชั้นที่สุดของเขานั้นก็ดีท่านให้นายทะเบียนจะโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่และส่งคำบอกกล่าวไปยังบริษัทเช่นอย่างที่ได้กล่าวมาในอนุมาตรา ก่อนนี้ก็ได้

5. เมื่อสิ้นกำหนดเวลาดังจดแจ้งไปในคำบอกกล่าวนั้นแล้วถ้าบริษัทมิได้แสดงมูลเหตุมาเป็นอย่างอื่นก่อนนั้นท่านให้นายทะเบียนจะขี้อบริษัทออกเสียจากทะเบียนก็ได้และในการนี้ให้ออกแจ้งความ

โฆษณาในหนังสือราชกิจจานุเบกษาและบริษัทนั้นก็ให้เป็นอันเลิกกันตั้งแต่เมื่อโฆษณาแจ้งความในหนังสือราชกิจจานุเบกษานั้นแต่ว่าความรับผิดชอบของการจัดการและของผู้ถือหุ้นทุกๆ คนมีอยู่เท่าไรก็ให้คงมีอยู่อย่างนั้นและพึงเรียกบังคับได้เสมือนดังว่าบริษัทยังมีได้เล็ก

6. ถ้าบริษัทหรือผู้ถือหุ้นหรือเจ้าหน้าที่ใดๆ ของบริษัทรู้สึกว่าจะต้องเสียหายไม่เป็นธรรมเพราะการที่บริษัทถูกขูดซื้อจากทะเบียนนั้นไซ้เมื่อบริษัทหรือผู้ถือหุ้นหรือเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลและศาลพิจารณาได้ความเป็นที่พอใจในขณะที่ยื่นคำร้องขูดซื้อบริษัทจากทะเบียนนั้นบริษัทยังทำการค้าขาย หรือยังประกอบกิจการอยู่ก็ดีหรือมิฉะนั้นเห็นเป็นการยุติธรรมในการที่จะให้บริษัทนั้นได้กลับคืนขึ้นทะเบียนก็ดีท่านว่าศาลจะสั่งให้กลับขูดซื้อบริษัทคืนเข้าสู่ทะเบียนก็ได้และถ้าเช่นนั้นท่านให้ถือว่าบริษัทนั้นได้คงตั้งยืนยงตลอดมาเสมือนดังว่ามิได้มีการขูดซื้อออกเลยหนึ่งด้วยคำสั่งอันนั้นศาลจะสั่งและวางข้อกำหนดไว้เป็นประการใดๆ ตามที่เห็นเป็นยุติธรรมด้วยก็ได้เพื่อจัดให้บริษัท และบรรดาบุคคลอื่นๆ เข้าสู่ฐานอันใกล้เคียงกับฐานเดิมเสมือนดังว่าบริษัทนั้นมิได้ถูกขูดซื้อออกจากทะเบียนเลย หมวด 5 การชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด

มาตรา 1247 การชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัดซึ่งล้มละลายนั้นให้จัด ทำไปตามบทกฎหมายลักษณะล้มละลายที่คงใช้อยู่ตามแต่จะทำได้ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 (หน้า 259/393) รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่จะออกกฎกระทรวงว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนและบริษัทและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมก็ออกได้

มาตรา 1248 เมื่อกล่าวถึงประชุมใหญ่ในหมวดนี้ท่านหมายความว่าความดังต่อไปนี้คือ

1. ถ้าเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัดก็คือการประชุมหุ้นส่วนทั้งปวงซึ่งอาศัยคะแนนเสียงข้างมากเป็นใหญ่ในการวินิจฉัย
2. ถ้าเกี่ยวกับบริษัทจำกัดก็คือการประชุมใหญ่ตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 1171

มาตรา 1249 ห้างหุ้นส่วนก็ดีบริษัทก็ดีแม้จะได้เลิกกันแล้วก็ให้พึงถือว่ายังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่ยังจำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

มาตรา 1250 หน้าที่ของผู้ชำระบัญชีคือชำระสะสางการทำงานของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นให้เสร็จไปกับการจัดการ ใช้หนี้เงินและแจกจ่ายสินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น

มาตรา 1251 ห้างหุ้นส่วนก็ดีบริษัทก็ดีในเมื่อเลิกกันเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลายหุ้นส่วนผู้จัดการห้างหรือกรรมการ ของบริษัทยอมเข้าเป็นผู้ชำระบัญชีเว้นไว้แต่ข้อสัญญาของห้างหรือ ข้อบังคับของบริษัทจะมีกำหนดไว้เป็นสถานอื่นถ้าไม่มีผู้ชำระบัญชีตั้งว่ามานี้และเมื่อพนักงานอัยการหรือบุคคลอื่นผู้มีส่วนได้เสียในการนี้ร้องขอท่านให้ศาลตั้งผู้ชำระบัญชี

มาตรา 1252 หุ้นส่วนผู้จัดการหรือกรรมการบริษัทมีอำนาจโดยตำแหน่งเดิมฉันทัดเมื่อเป็นผู้ชำระบัญชีก็ยังคงมีอำนาจอยู่ฉันทัดนั้น

มาตรา 1253 ภายในสิบสี่วันนับแต่ได้เลิกห้างเลิกบริษัทหรือถ้าศาลได้ตั้งผู้ชำระบัญชีนับแต่วันที่ยื่นคำร้อง ศาลตั้ง ผู้ชำระบัญชีต้องกระทำดังจะกล่าวต่อไปนี้คือ

1. บอกกล่าวแก่ประชาชนโดยประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่สองครั้งเป็นอย่างน้อยว่าห้างหุ้นส่วนนั้นหรือบริษัทนั้นได้เลิกกันแล้วและให้ผู้เป็นเจ้าหนี้ทั้งหลายยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

มาตรา 1254 การเลิกหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นผู้ชำระบัญชีต้องนำบอกให้จดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่เลิกกันและในการนี้ต้องระบุชื่อผู้ชำระบัญชีทุกคนให้จดลงทะเบียนไว้ด้วย

มาตรา 1255 ผู้ชำระบัญชีต้องทำงานบรรลุขึ้นโดยเร็วที่สุดที่เป็นวิสัยจะทำได้ส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบลงสำคัญว่าถูกต้องแล้วต้องเรียกประชุมใหญ่

มาตรา 1256 ธุรการอื่นที่ประชุมใหญ่จะพึงทำนั้นคือ

1. รับรองให้หุ้นส่วนผู้จัดการหรือกรรมการบริษัทเป็นผู้ชำระบัญชีต่อไปหรือเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีใหม่ขึ้นแทนที่และ
2. อนุมัติบัญชีงบดุลหนึ่งที่ประชุมใหญ่จะส่งให้ผู้ชำระบัญชีทำบัญชีตราค่าทรัพย์สินหรือให้ทำการใด ๆ ก็ได้แต่ที่ประชุมจะเห็นสมควรเพื่อชำระสะสางกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทให้เสร็จไป

มาตรา 1257 ผู้ชำระบัญชีซึ่งมิใช่เป็นขึ้นเพราะศาลตั้งนั้นท่านว่าจะถอนเสียจากตำแหน่งและตั้งผู้อื่นแทนที่ก็ได้ในเมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายออกเสียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันหรือ ที่ประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้นได้ลงมติตั้งนั้นแต่ศาลยอมส่งถอนผู้ชำระบัญชีจากตำแหน่งและตั้งผู้อื่นแทนที่ได้ไม่เลือกว่าจะเป็นผู้ชำระบัญชีซึ่งศาลตั้งหรือมิใช่ศาลตั้งในเมื่อมี คำร้องขอของผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างคนใดคนหนึ่งหรือของผู้ถือหุ้นในบริษัทมีหุ้นรวมกันนับได้ถึงหนึ่งในยี่สิบแห่งทุนของบริษัทโดยจำนวนที่ส่งใช้เงินเข้าทุนแล้วนั้น

มาตรา 1258 เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีใหม่ครั้งใดผู้ชำระบัญชีต้องนำความจดทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้เปลี่ยนตัวกันนั้น

มาตรา 1259 ผู้ชำระบัญชีทั้งหลายย่อมมีอำนาจดังจะกล่าวต่อไปนี้คือ

1. แก่ต่างว่าต่างในนามของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทในกรณีพิพาทอันเป็นแพ่งหรืออาญาทั้งปวงและทำประนีประนอมยอมความ
2. ดำเนินกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามแต่จำเป็นเพื่อการชำระสะสางกิจการให้เสร็จไปด้วยดี
3. ขายทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
4. ทำการอย่างอื่น ๆ ตามแต่จำเป็นเพื่อชำระบัญชีให้เสร็จไปด้วยดี

มาตรา 1260 ข้อจำกัดอำนาจของผู้ชำระบัญชีอย่างใด ๆ จะอ้างเป็นสมบูรณ์ต่อบุคคลภายนอกหาได้ไม่

มาตรา 1261 ถ้ามีผู้ชำระบัญชีหลายคนการใด ๆ ที่ผู้ชำระบัญชีกระทำการไม่เป็นอันสมบูรณ์นอกจากผู้ชำระบัญชีทั้งหลายจะได้ทำร่วมกันเว้นแต่ที่ประชุมใหญ่หรือศาลจะได้กำหนดอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นในเวลาตั้งผู้ชำระบัญชี

มาตรา 1262 ถ้ามีมติของที่ประชุมใหญ่หรือคำบังคับของศาลให้อำนาจผู้ชำระบัญชีให้ทำการแยกกันได้ท่านว่าต้องนำความจดทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันลงมติหรือออกคำบังคับนั้น

มาตรา 1263 ค่าธรรมเนียมค่าการระมัดพันและค่าใช้จ่ายซึ่งต้องเสียโดยควรในการชำระบัญชีนั้นท่านว่าผู้ชำระบัญชีต้องจัดการใช้ก่อนหนี้เงินรายอื่น ๆ

มาตรา 1264 ถ้าเจ้าหนี้คนใดมิได้มาทวงถามให้ใช้หนี้ผู้ชำระบัญชีต้องวางเงินเท่าจำนวนหนี้นั้นตามบทแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยวางทรัพย์สินแทนชำระหนี้

มาตรา 1265 ผู้ชำระบัญชีจะเรียกให้ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นส่งใช้เงินลงหุ้นอันเป็นส่วนยังค้างชำระอยู่นั้นก็ได้และเงินที่ค้างชำระนี้ถึงแม้จะได้ตกลงกันไว้ก่อนโดยสัญญาเข้าหุ้นส่วน หรือโดยข้อบังคับของบริษัทว่าจะได้เรียกต่อภายหลังก็ตามเมื่อเรียกเช่นนั้นแล้วท่านว่าต้องส่งใช้ทันที

มาตรา 1266 ถ้าผู้ชำระบัญชีมาพิจารณาเห็นว่า เมื่อเงินลงทุนหรือเงินค่าหุ้นได้ใช้ เสร็จหมดแล้ว สินทรัพย์ก็ยังไม่พอกับหนี้สินไซ้ ผู้ชำระบัญชีต้องร้องขอต่อศาลทันที เพื่อให้ออก คำสั่งว่าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นล้มละลาย

มาตรา 1267 ผู้ชำระบัญชีต้องทำรายงานยื่นไว้ ณ หอทะเบียนทุกกระยะสามเดือน ครั้งหนึ่งว่าได้จัดการไปอย่างไรบ้าง แสดงให้เห็นความเป็นไปของบัญชีที่ชำระอยู่นั้น และ รายงานนี้ให้เปิดเผยแก่ผู้เป็นหุ้นส่วนและผู้ถือหุ้น และเจ้าหน้าที่ทั้งหลายตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสีย ค่าธรรมเนียม

มาตรา 1268 ถ้าการชำระบัญชีนั้นยังคงทำอยู่โดยกาลกว่าปีหนึ่งขึ้นไป ผู้ชำระ บัญชีต้องเรียกประชุมใหญ่ในเวลาสิ้นปีทุกปีนับแต่เริ่มทำการชำระบัญชี และต้องทำรายงาน ยื่นที่ประชุมว่าได้จัดการไปอย่างไรบ้าง ทั้งแถลงให้ทราบความเป็นไปแห่งบัญชีโดยละเอียด

มาตรา 1269 อันทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนหรือของบริษัทนั้นจะแบ่งคืนให้แก่ ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นได้แต่เพียงเท่าที่ไม่ต้องเอาไว้ใช้ในการชำระหนี้ของห้างหุ้นส่วนหรือ บริษัทเท่านั้น

มาตรา 1270 เมื่อการชำระบัญชีกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทสำเร็จลง ผู้ชำระบัญชีต้องทำรายงานการชำระบัญชีแสดงว่า การชำระบัญชีนั้นได้ดำเนินไปอย่างไร และ ได้จัดการทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นไปประการใด แล้วให้เรียกประชุมใหญ่เพื่อ เสนอรายงานนั้น และชี้แจงกิจการต่อที่ประชุม เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้ให้อนุมัติรายงานนั้นแล้ว ผู้ชำระบัญชีต้องนำข้อความที่ได้ประชุมกันนั้นไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันประชุม เมื่อได้จดทะเบียนแล้วดังนี้ให้ถือว่าเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชี

มาตรา 1271 เมื่อเสร็จการชำระบัญชีแล้ว ท่านให้มอบบรรดาสมาชิกและบัญชี และ เอกสารทั้งหลายของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทซึ่งได้ชำระบัญชีนั้นไว้แก่นายทะเบียนภายในกำหนด สิบสี่วันดังกล่าวไว้ใน มาตรา ก่อน และให้นายทะเบียนรักษาสมาชิกและบัญชีและเอกสารเหล่านั้นไว้ สิบปีนับแต่วันถึงที่สุดแห่งการชำระบัญชี

มาตรา 1272 ในคดีฟ้องเรียกหนี้สินซึ่งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้น หรือผู้ชำระบัญชีเป็นลูกหนี้อยู่ในฐานเช่นนั้น ท่านห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดสองปี นับแต่วันถึงที่สุดแห่งการชำระบัญชี

มาตรา 1273 บทบัญญัติแห่งมาตรา1172 ถึงมาตรา1193 กับมาตรา1195 มาตรา1207 เหล่านี้ ท่านให้ใช้บังคับแก่การประชุมใหญ่ซึ่งมีขึ้นในระหว่างชำระบัญชีด้วย โดยอนุโลม

พระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2505

เป็นปีที่ 17 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต" หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้และ ใบอนุญาตนั้นยังไม่ขาดอายุ ไม่ถูกพักหรือไม่ถูกเพิกถอน

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้มีกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี" เรียกโดยย่อว่า "ก.บช." ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเศรษฐกิจการเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมทะเบียนการค้า อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมสรรพากร ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คนบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คนบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นกรรมการ โดยตำแหน่งและกรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกแปดคนในจำนวนนี้ต้องแต่งตั้งจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไม่น้อยกว่า กึ่ง จำนวน ให้ ก.บช. เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นรองประธานกรรมการ มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธานกรรมการในกิจการทั้งปวง อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของประธานกรรมการตามที่ประธานกรรมการมอบหมาย และเป็นผู้ทำการแทนประธาน กรรมการในเมื่อประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจแต่งตั้งซ้ำอีกได้ แต่ไม่เกินกว่า สองครั้งติดกัน

มาตรา 5 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ครบวาระ
- (2) ลาออก
- (3) ถูกพักใบอนุญาต ถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือขาดต่ออายุใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่คดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ภายใต้บังคับมาตรา 4 เมื่อกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง

ก่อนนาระรัฐมนตรีอาจแต่งตั้ง ผู้อื่นเป็นกรรมการแทนกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนนี้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการที่ตนแทน

มาตรา 6 เมื่อกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งนั้นคงอยู่รักษาการต่อไปจนกว่ากรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา 7 ให้จัดตั้งสำนักงาน ก.บข. ขึ้นในกระทรวงเศรษฐกิจมีนายทะเบียนคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการรักษา ทะเบียนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและในกิจการอื่นทั่วไป และให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควรให้นายทะเบียนเป็นเลขานุการ ก.บข. ด้วย

มาตรา 8 ประธานกรรมการเป็นผู้เรียกประชุม ก.บข. เพื่อปรึกษากิจการเป็นครั้งคราวตามที่เห็นสมควร กรรมการมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนจะเข้าชื่อกันขอให้ประธานกรรมการเรียกประชุม ก.บข. ก็ได้

มาตรา 9 การประชุม ก.บข. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ประชุม ถ้าในการประชุมคราวใดประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการด้วยกันคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมภายใต้บังคับมาตรา 10 มติของที่ประชุม ก.บข. ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 10 มติของที่ประชุม ก.บข. ดังต่อไปนี้จะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

- (1) มติให้สั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- (2) มติรับผู้สอบบัญชีที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว ให้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตใหม่ ตามมาตรา 20

มาตรา 11 ให้ ก.บข. มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- (2) สั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- (3) ออกข้อบังคับวางหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอ การออก การต่ออายุและการออกใบแทน ใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- (4) ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่มหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาอื่นในการศึกษาวิชาชีพสอบบัญชี

มาตรา 12 ให้ ก.บข. มีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการ เพื่อทำกิจการหรือได้สวนพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อัน อยู่ในขอบเขตแห่งอำนาจและหน้าที่ของ ก.บข. ได้ให้นำความในมาตรา 9 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา 13 ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้มีการสอบบัญชีหรือให้ผู้สอบบัญชี ห้ามมิให้ผู้ใดลงลายมือชื่อรับรอง การสอบบัญชี ในฐานะผู้สอบบัญชีเว้นแต่

- (1) เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือ
- (2) เป็นการกระทำในทางราชการ

มาตรา 14 เอกสารใดซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ผู้สอบบัญชีรับรอง ต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตลงลายมือชื่อรับรองในเอกสารนั้น มิฉะนั้นเป็นอันไม่มีผลตามบทบัญญัติของกฎหมายนั้น ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่เอกสารซึ่งกระทำ ในทางราชการ

มาตรา 15 ผู้ซึ่งจะขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ ต้อง

- (1) เป็นผู้ได้รับปริญญาทางการบัญชี หรือประกาศนียบัตรทางการบัญชี ซึ่ง ก.บข. เทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาดังกล่าวหรือเป็นผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่าปริญญาดังกล่าวที่มีการศึกษาวิชาการบัญชีซึ่ง ก.บข. เห็นสมควรให้เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้
- (2) เคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอบบัญชีมาแล้ว โดย ก.บข. เห็นว่าทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้
- (3) มีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์แล้ว
- (4) มีสัญชาติไทย หรือสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้บุคคลสัญชาติไทยเป็นผู้สอบบัญชีในประเทศนั้นได้
- (5) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (6) ไม่เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่ ก.บข. เห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
- (7) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และ
- (8) ไม่ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่ไม่เหมาะสมหรือทำให้ขาดความเป็นอิสระในหน้าที่ผู้สอบบัญชี

มาตรา 16 ใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้มีอายุห้าปี นับแต่วันออกใบอนุญาต

มาตรา 17 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องมีสำนักงาน โดยแจ้งไว้ต่อสำนักงาน ก.บข. ขณะยื่นคำขอรับอนุญาต ในกรณีไม่มีสำนักงาน จะใช้ที่อยู่อาศัยของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นสำนักงานก็ได้การย้ายสำนักงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องแจ้งต่อนายทะเบียน ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันย้ายสำนักงาน

มาตรา 18 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องรักษามารยาทตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 19 การสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 11(2) ให้กระทำได้เมื่อปรากฏว่าผู้สอบบัญชี รับอนุญาต

- (1) ขาดลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 15 หรือ
- (2) กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ การสั่งพักใบอนุญาต ให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี ก่อนพิจารณาสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตให้มีการไต่สวน โดยให้โอกาสแก่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนั้นได้ทราบข้อกล่าวหาและยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ในการไต่สวนนั้นให้ ก.บข. หรือคณะกรรมการที่ ก.บข. แต่งตั้งมีอำนาจเรียกเป็นหนังสือให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสาร หรือวัตถุใดเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา 20 ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอาจขอขึ้นทะเบียน เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อ ก.บข. ได้พิจารณาแล้วไม่ยอมออกใบอนุญาตให้ ผู้นั้นจะยื่น คำขอได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ ก.บข. ปฏิเสธการออกใบอนุญาตถ้า ก.บข. ปฏิเสธการออกใบอนุญาตในครั้งที่สองนี้แล้ว ผู้นั้นหมดสิทธิขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอีกต่อไป

มาตรา 21 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 22 ผู้ใดมิได้เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโฆษณาด้วยวิธีใด ๆ แสดงว่าเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 23 ในวาระเริ่มแรก ให้ ก.บช. ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเศรษฐกิจ เป็นประธาน กรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา 4 และกรรมการอื่นอีกแปดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เมื่อได้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตครบห้าสิบคนแล้ว ให้กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งและให้ รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการใหม่ตามมาตรา 4 วรรคหนึ่ง

มาตรา 24 บทบัญญัติมาตรา 13 และมาตรา 14 มิให้ใช้บังคับจนกว่าจะครบกำหนดเวลา หนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 25 ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับผู้ซึ่งได้ กระทำการสอบบัญชี และลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีของนิติบุคคลในประเทศในฐานะผู้สอบบัญชี มาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี ปี โดยลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีไม่น้อยกว่าปีละห้านิติ บุคคลและเป็นผู้มีลักษณะตามมาตรา 15 (3) (4) (5) (6) (7)) และ (8) ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ได้ เมื่อ ก.บช.. พิจารณาเป็นที่พอใจแล้วก็ให้ขึ้นทะเบียนเป็น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้

มาตรา 26 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจ แต่งตั้งนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้าย พระราชบัญญัตินี้ นี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

- (1) ค่าออกใบอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต 200 บาท
 - (2) ค่าแก้ไขใบอนุญาต ครั้งละ 50 บาท
 - (3) ค่าใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ 50 บาท
 - (4) ค่าสำเนาเอกสารที่นายทะเบียนรับรองว่าถูกต้อง ฉบับละ 20 บาท
- (พระราชบัญญัติฉบับนี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 79 ตอนที่ 98 ฉบับพิเศษ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2505)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การสอบบัญชีเป็นวิชาชีพอิสระ แขนงหนึ่ง อันมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งแก่การพัฒนาเศรษฐกิจ ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายควบคุม การสอบบัญชี ประกอบ กับขณะนี้ได้มี ผู้สำเร็จการ ศึกษาวิชาการบัญชีจากมหาวิทยาลัยและ สำนักศึกษา ต่างๆ มากขึ้นจึงสมควรจะได้ตรากฎหมาย กำหนด คุณสมบัติและพื้นความรู้ของผู้สอบบัญชีให้อยู่ใน มาตรฐาน ให้มีคณะกรรมการควบคุม ให้เป็น ไปตาม

พระราชบัญญัติ การบัญชี พ.ศ. 2543

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบัญชี พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 5 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 4 พฤษภาคม 2543
เป็นปีที่ 55 ในรัชกาลปัจจุบัน

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"งบการเงิน" หมายความว่า รายงานผลการดำเนินงานฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ไม่ว่าจะรายงานโดยบุคคล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบ หรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือคำอธิบาย อื่นซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

"มาตรฐานการบัญชี" หมายความว่า หลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือมาตรฐานการบัญชี ที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

"ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี" หมายความว่า ผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชี ตามพระราชบัญญัตินี้

"ผู้ทำบัญชี" หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม

"สารวัตรใหญ่บัญชี" หมายความว่า อธิบดี และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายด้วย

"สารวัตรบัญชี" หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นสารวัตรบัญชีประจำสำนักงาน บัญชีประจำท้องที่

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1 บททั่วไป

มาตรา 6 ให้กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำนักงานกลางบัญชี ให้อธิบดีมีอำนาจจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ โดยขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางบัญชี และมีสารวัตรบัญชีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ การจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 7 อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ
2. ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี
3. ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี
4. เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี
5. กำหนดข้อยกเว้นให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง

6. คุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

ในการประกาศข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีคำนึงถึงมาตรฐานการบัญชีและข้อคิดเห็น ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันวิชาชีพบัญชี ข้อกำหนดตาม (5) และ (6) ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีด้วย ข้อกำหนดตาม (1) (2) (3) และ (4) หากเรื่องนั้นมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะนั้นแล้ว ให้ถือว่าได้จัดทำบัญชีโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

หมวด 2 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

มาตรา 8 ให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้า ตามประมวลรัษฎากร เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจ ของตนโดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีประกอบธุรกิจเป็นประจำในสถานที่หลายแห่งแยกจากกัน ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการธุรกิจในสถานที่นั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเป็นกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของกิจการนั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนด ให้บุคคลธรรมดาใดหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจใดในประเทศไทยตามเงื่อนไขใด เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ได้

ประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคสี่ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า หกเดือนก่อนวันใช้บังคับ

ในกรณีที่มีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคสี่ ให้อธิบดีกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับวันเริ่มทำบัญชีครั้งแรก และกำหนดวิธีการจัดทำบัญชีของบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนนั้น

มาตรา 9 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีการทำบัญชีนับแต่วันเริ่มทำบัญชีดังต่อไปนี้ เป็นต้น

1. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ให้เริ่มทำบัญชี นับแต่วันที่ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้น ได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย
2. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทยให้เริ่มทำบัญชี นับแต่วันที่นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศนั้นได้เริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทย
3. กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่กิจการร่วมค้านั้นได้เริ่มต้นประกอบกิจการ
4. สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำตามมาตรา 8 วรรคสอง ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำนั้นเริ่มต้นประกอบกิจการ

มาตรา 10 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในสิบสองเดือนนับแต่วันเริ่มทำบัญชีที่กำหนดตามมาตรา 8 วรรคหก หรือวันเริ่มทำบัญชีตามมาตรา 9 แล้วแต่กรณี และปิดบัญชีทุก รอบสิบสองเดือนนับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน เว้นแต่

1. เมื่อได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีแล้วอาจปิดบัญชีก่อนครบรอบสิบสองเดือนได้
2. ในกรณีที่มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามมาตรา 8 วรรคสอง ให้ปิดบัญชีพร้อมกับสำนักงานใหญ่

มาตรา 11 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ต้องจัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินดังกล่าวต่อสำนักงานกลางบัญชี หรือสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ภายในห้าเดือนนับแต่วันปิดบัญชีตามมาตรา 10 สำหรับกรณีของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งตามกฎหมายไทย ให้ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นทำให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่สามารถจะปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าวได้ อธิบดีอาจพิจารณาสั่งให้ขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีได้

การยื่นงบการเงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

งบการเงินต้องมีรายการย่อตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีที่ได้มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเพิ่มเติมจากรายการย่อของงบการเงิน ที่อธิบดีกำหนดไว้แล้ว ให้ใช้รายการย่อตามที่กำหนดในกฎหมายเฉพาะนั้น

งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เว้นแต่งบการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ที่มีทุนสินทรัพย์ หรือรายได้ รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการ ไม่เกินที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 12 ในการจัดทำบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้แก่ผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชี

มาตรา 13 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ไว้ ณ สถานที่ทำการ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำการผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำหรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำงานเป็นประจำ เว้นแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชี หรือสารวัตรบัญชี ให้เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่อื่นได้

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่อธิบดีกำหนด และในระหว่างรอการอนุญาตให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเก็บรักษาสัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ ประกอบการลงบัญชี ไว้ในสถานที่ที่ยื่นขออนั้นไปพลางก่อนได้

ในกรณีที่จัดทำบัญชีด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออื่นใดในสถานที่อื่นใด ในราชอาณาจักร ที่มีใช้สถานที่ตามวรรคหนึ่ง แต่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออื่นนั้น มายังสถานที่ตาม วรรคหนึ่ง กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าได้มีการเก็บรักษาสัญชีไว้ ณ สถานที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว

มาตรา 14 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องเก็บรักษาสัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลง บัญชีไว้ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันปิดบัญชีหรือจนกว่าจะมีการส่งมอบบัญชีและเอกสารตามมาตรา 17

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีของกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้อธิบดีโดยความ เห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเก็บรักษาสัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการ ลงบัญชีไว้เกินห้าปีแต่ต้องไม่เกินเจ็ดปีได้

มาตรา 15 ถ้าบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหาย หรือเสียหาย ให้ผู้มี หน้าที่ จัดทำบัญชีแจ้งต่อสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบถึงการสูญหาย หรือเสียหายนั้น

มาตรา 16 ในกรณีที่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีตรวจสอบพบว่าบัญชี และเอกสาร ที่ต้อง ใช้ประกอบการลงบัญชีที่เป็นสาระสำคัญแก่การจัดทำบัญชีสูญหายหรือถูกทำลาย หรือปรากฏว่าบัญชี และ เอกสารดังกล่าวมิได้เก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้สันนิษฐานว่าผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีมีเจตนาทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งบัญชีหรือเอกสารนั้น เว้นแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี จะ พิสูจน์ให้เชื่อได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีนั้น เพื่อป้องกันมิให้บัญชีหรือเอกสารที่ต้อง ใช้ ประกอบการลงบัญชีสูญหาย หรือเสียหาย

มาตรา 17 เมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเลิกประกอบธุรกิจด้วยเหตุใด ๆ โดยมีได้มีการชำระบัญชี ให้ ส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีแก่สารวัตรใหญ่บัญชี หรือสารวัตรบัญชีภายใน เก้าสิบ วันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ และให้สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีเก็บรักษาสัญชีและเอกสาร ที่ต้อง ใช้ประกอบการลงบัญชีดังกล่าวไว้ไม่น้อยกว่าห้าปี

เมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีร้องขอ ให้สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีมีอำนาจขยายเวลา การส่ง มอบบัญชีและเอกสารตามวรรคหนึ่งได้ แต่ระยะเวลาที่ขยายเมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไม่ครบถ้วน ถูกต้อง สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีมีอำนาจเรียกให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ ต้อง ใช้ประกอบการลงบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

มาตรา 18 งบการเงิน บัญชี และเอกสารที่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีได้รับและเก็บ รักษาไว้ตามมาตรา 11 หรือมาตรา 17 ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลทั่วไปอาจขอตรวจดูหรือขอภาพถ่ายสำเนาได้ โดย เสียค่าใช้จ่ายตามที่อธิบดีกำหนด

หมวด 3 ผู้ทำบัญชี

มาตรา 19 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 7 (6) เพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้

มาตรา 20 ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี โดยมี เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

มาตรา 21 ในการลงรายการในบัญชี ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ลงรายการเป็นภาษาไทย หากลงรายการเป็นภาษาต่างประเทศให้มีภาษาไทยกำกับ หรือลงรายการเป็นรหัสบัญชีให้มีคู่มือคำแปลรหัสที่เป็นภาษาไทยไว้
2. เขียนด้วยหมึก ดิจิทัมพ์ ดีทัมพ์ หรือทำด้วยวิธีอื่นใดที่ได้ผลในทำนองเดียวกัน

หมวด 4 การตรวจสอบ

มาตรา 22 สारวัตรใหญ่บัญชีและสารวัตรบัญชีมีอำนาจตรวจสอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำการหรือสถานที่เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชี หรือ สถานที่รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของบุคคลดังกล่าวได้ในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น

ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ตามวรรคหนึ่ง เพื่อยึด หรืออายัดบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้น จนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บัญชี เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี หรือเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับความผิดดังกล่าว นั้น จะถูกยักย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือ ทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

มาตรา 23 ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ สารวัตรใหญ่บัญชีและสารวัตรบัญชีต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง บัตรประจำตัว ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 24 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สารวัตรใหญ่บัญชีและสารวัตรบัญชีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือ

1. ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีหรือการเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี
2. ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีส่งบัญชี เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี หรือรหัสบัญชีมาเพื่อตรวจสอบ

หนังสือที่สั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือให้นาส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ถ้าไม่พบ

ผู้รับ ณ ภูมิสำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้รับนั้น จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะ แล้ว และอยู่หรือทำงานอยู่ในบ้านหรือสถานที่ประกอบธุรกิจที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นก็ได้

ในกรณีที่ไม่สามารถส่งตามวิธีการในวรรคสอง หรือผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ใช้วิธีปิดหนังสือดังกล่าวในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่หรือสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้รับหรือบ้านที่ผู้รับมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือโฆษณา ข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายเป็นปกติในท้องถิ่นนั้นก็ได้

เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ให้ถือว่าเป็นอันได้รับแล้ว

มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อความใด ๆ ที่ทราบหรือได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตาม มาตรา 22 หรือมาตรา 24 เว้นแต่จะมีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา 26 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้สารวัตรใหญ่บัญชีและสารวัตรบัญชีเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 5 บทกำหนดโทษ

มาตรา 27 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่ออกตามมาตรา 7 (1) (2) (3) (4) หรือ (6) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท กรณีที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่ออกตามมาตรา 7 (1) (2) (3) หรือ (4) ให้ปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 28 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา 8 หรือมาตรา 9 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 29 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 10 มาตรา 12 หรือมาตรา 19 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท คหาหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 30 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 31 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 วรรคสาม มาตรา 13 มาตรา 14 มาตรา 15 หรือมาตรา 17 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 32 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 33 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดแจ้งข้อความตามมาตรา 15 เป็นเท็จต่อสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีว่าบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 34 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 20 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 35 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 36 ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีซึ่งปฏิบัติ การตามมาตรา 22 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา 22

หรือฝ่าฝืนคำสั่งของสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีซึ่งสั่งการตามมาตรา 24 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 37 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 25 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นสารวัตรใหญ่บัญชี สารวัตรบัญชีหรือเจ้าพนักงานต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 38 ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ บัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 39 ผู้ใดลงรายการเท็จ แก้ไข ละเว้นการลงรายการในบัญชีหรืองบการเงิน หรือแก้ไขเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี เพื่อให้ผิดความเป็นจริงต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน สี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 40 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ ผู้แทนนิติบุคคล หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

มาตรา 41 บรรดาความผิดมาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 34 มาตรา 35 และมาตรา 36 วรรคสอง ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา 42 บรรดากฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2515 ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้ใดเป็นผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่น้อย กว่าห้าปี แต่ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 7 (6) หากประสงค์จะเป็น ผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อผู้นั้นเข้ารับการอบรมและสำเร็จ การอบรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ทำบัญชีต่อไปได้ เป็นเวลาแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 43 ระหว่างที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีที่กฎหมายกำหนด ให้ถือว่ามาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ได้มีมติให้ประกาศใช้แล้ว เป็นมาตรฐานการบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 44 ให้กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรซึ่งเริ่มต้นประกอบกิจการ ร่วมค้าอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะเริ่มรอบระยะเวลาบัญชีใหม่หลังจากวันที่พระราช บัญญัตินี้บังคับใช้แล้ว

มาตรา 45 ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจัดให้มีผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรา 19 ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับ

กำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี จะขยายออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีก็ได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งปี

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำบทบัญญัติมาตรา 29 มาใช้บังคับแก่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่มีได้จัดให้มีผู้ทำบัญชีตามมาตรา 19 วรรคหนึ่ง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

(พระราชบัญญัติฉบับนี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117 ตอนที่ 41 ก ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2543)

ประกาศ ก.บข.ฉบับที่ 44 (พ.ศ.2544)

เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และการพิจารณาคำขอขึ้นทะเบียนของผู้ที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต

ตามที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (ก.บข.) ได้ออกประกาศกำหนด หลักเกณฑ์การพิจารณาการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และหลักเกณฑ์การพิจารณา ไม่รับขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสำหรับกรณีผู้สอบบัญชีซึ่งเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตไว้แล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (ก.บข.) เห็นสมควรแก้ไขปรับปรุง หลักเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อให้การควบคุมมรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต การสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาต เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และการพิจารณาคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ที่เคยถูก เพิกถอนใบอนุญาตตามบทบัญญัติมาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ.2505 เป็นไปด้วยความเหมาะสมและเป็นธรรมยิ่งขึ้น คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบ บัญชี (ก.บข.) จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

- (1) ประกาศสำนักงาน ก.บข. เรื่อง การพิจารณาการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ลง วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2535
- (2) ประกาศ ก.บข. เรื่อง การพิจารณาไม่รับขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสำหรับ กรณีผู้สอบบัญชีซึ่งเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต ลงวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ.2535
- (3) ประกาศ ก.บข. ฉบับที่ 39 (พ.ศ.2540) เรื่อง การพิจารณาการปฏิบัติงานของ ผู้สอบบัญชี รับอนุญาต ลงวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2540

ข้อ 2 ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ.2505 ข้อ 2 (2) (ก) ได้กำหนดมรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไว้ว่าต้องไม่สอบบัญชี ในกิจการที่เกิน ความรู้ความสามารถของตนที่จะปฏิบัติงานได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากขอบเขตการ ปฏิบัติงานและแนวทางการ ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีที่จะพึงปฏิบัติหน้าที่ ได้โดยมีประสิทธิภาพแล้ว จะมี ความสามารถในการตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชีได้ไม่เกิน 300 รายต่อปี ดังนั้น ในกรณีที่ปรากฏว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตผู้ใดลงลายมือชื่อรับรองการสอบ บัญชีเกินกว่า 300 รายต่อปี จะพึงถือว่าผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตผู้นั้นสอบบัญชีในกิจการที่เกินความ รู้ความสามารถของตนที่จะปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน การสอบบัญชีได้ เป็นการไม่รักษา มรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ข้อ 3 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีและป้องกันมิให้มีการแอบอ้าง ใช้ชื่อของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในรายงานการสอบบัญชี จึงให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแจ้งรายชื่อ ธุรกิจผู้มี หน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ที่ตนจะลงลายมือชื่อรับรอง การสอบบัญชีในรอบปี บัญชีถัดไปต่อสำนักงาน ก.บข. ภายในวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปี และใน กรณีที่จำนวนธุรกิจผู้มีหน้าที่ จัดทำบัญชีที่ตนจะลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีเพิ่มขึ้นหรือลด ลงจากที่ได้แจ้งไว้แล้ว ผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นต่อสำนักงาน ก.บข. ภายใน 1 เดือน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการ

เปลี่ยนแปลง โดยต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงก่อน วันที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชี ในรายงานการสอบบัญชีด้วย

ข้อ 4 ในการตรวจพิจารณาว่างบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตหรือไม่และโดยผู้ใด พนักงานเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบจากรายชื่อธุรกิจผู้มีหน้าที่จัดทำ บัญชีที่ผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตได้แจ้งไว้ตามข้อ 3 หรือข้อ 7 แล้วแต่กรณี หากไม่ปรากฏรายชื่อธุรกิจ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่ยื่นงบการเงินดังกล่าวอยู่ในบัญชีรายชื่อที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้แจ้งไว้ดัง กล่าวหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไม่ได้ยื่นแจ้งรายชื่อไว้หรือยื่นพ้นกำหนดเวลาตามที่กำหนดไว้ตาม ข้อ 3 หรือข้อ 7 แล้วแต่กรณี จะถือว่าว่างบการเงินรายนั้นไม่ได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็น โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ข้อ 5 ตามบทบัญญัติมาตรา 19 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ.2505 กำหนดไว้ว่า ก่อนการพิจารณาสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้มีการไต่สวน โดยให้โอกาสแก่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนั้นได้ทราบข้อกล่าวหาและยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ดังนั้น เพื่อประโยชน์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ถูกกล่าวหา ในการแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตและกำหนดเวลาให้ ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดเวลาให้เหมาะสม สมแก่กรณีเป็นเรื่อง ๆ ไป เมื่อพ้นระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวแล้ว ผู้นั้น ไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือมีพฤติกรรม ที่เป็นการประวิงเวลาให้การพิจารณาของ ก.บข. ต้องล่าช้าออกไปอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ก.บข. จะพิจารณา การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตดังกล่าวและวินิจฉัยไปตาม พยานหลักฐานเท่าที่มีอยู่แล้ว เท่านั้น

ข้อ 6 ตามบทบัญญัติมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ.2505 กำหนดให้ถูกเพิก ถอนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต อาจขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอีกได้เมื่อ พ้นกำหนด สามปีนับแต่วันถูกเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งหาก ก.บข. พิจารณาแล้วไม่ออกใบอนุญาต ให้ผู้นั้นจะยื่นคำขอได้ อีกต่อเมื่อพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ ก.บข. ปฏิเสธการออกใบอนุญาตใน ครั้งที่สองนี้แล้ว ผู้นั้นหมดสิทธิขอขึ้น ทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอีกต่อไป นั้น ก.บข. จึงกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอขึ้นทะเบียน เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสำหรับผู้ สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตไว้ โดยจะไม่พิจารณา รับขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตให้อีก หากผู้ขอขึ้นทะเบียนถูกเพิกถอนใบอนุญาตเนื่องจากได้ กระทำการอันก่อให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพอย่างร้ายแรง เพราะได้กระทำการอย่างใดอย่าง หนึ่งดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีโดยมิได้มีการปฏิบัติงานตรวจสอบใด ๆ
- (2) ลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีเป็นจำนวนมากราย ซึ่ง ก.บข. พิจารณาเห็นว่าไม่อยู่ในวิสัยที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานการสอบบัญชี และมีลักษณะเป็นการ รับจ้างลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชี
- (3) แสดงข้อความหรือพยานหลักฐานอันเป็นเท็จต่อ ก.บข. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการ ชี้แจงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอบบัญชี หรือ
- (4) กระทำการหรือมีพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดที่ ก.บข. พิจารณาเห็นว่าเป็นการกระทำ อันเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ข้อ 7 ในกรณีที่เป็นการตรวจสอบงบการเงินรอบปีบัญชี 2544 ให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแจ้ง รายชื่อธุรกิจผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ที่ตนได้ลงลายมือชื่อ รับรอง

การสอบบัญชี และจะลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีต่อสำนักงาน ก.บข. ภายใน วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545 และในกรณีที่จำนวนธุรกิจผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่ตนตรวจสอบ เพิ่มขึ้นหรือลดลงจากที่ได้แจ้งไว้ แล้ว ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นต่อ สำนักงาน ก.บข. ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีในรายงาน การสอบบัญชี

ประกาศ ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2544

(ลงชื่อ) การุณ กิตติสถาพร

(นายการุณ กิตติสถาพร)

ปลัดกระทรวงพาณิชย์

ประธานคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 118 ตอนพิเศษ 131 ง วันที่ 28 ธันวาคม 2544)

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – ชื่อสกุล

นายสฤกษ์ดี กมลภากรณ์ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต)

วันเดือนปีเกิด

24 พฤษภาคม 2508

สถานที่เกิด

อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

33/224 บางนาวิลล่าซอย 4 ถนนบางนาตราด ตำบลบางแก้ว
อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526

มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2546

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ